Dzisiaj 28 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 252 Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 2 czerwca 1935

Rok 30

Poznań, 1 czerwca.

Romantyzm czy defetyzm kresowy?

Od czasu unji z Litwą i zwycięstwa pod Grunwaldem zrozumieli wszyscy Polacy, jak doniosłem wydarzeniem dziejowem była ta łączność państw i narodów dla wspólnej obrony i zabezpieczenia swej przyszłości, tak w stosunku do zaborczego Zachodu, jak do rosyjskiego Wschodu. Pamięć o tym fakcie dziejowym zachowała się także w okresie naszej politycznej niewoli, zrodziła hasło bojowe „za naszą i waszą wolność" i przekazała wolnej Polsce troskę o utrzymywanie jak najlepszych stosunków z pobratymczemi narodami. Wiemy o tem dobrze, że mimo powszechnych zapewnień pokojowych i paktów o „nieagresji" przyjdą jeszcze na Polskę ciężkie czasy i nie możemy lekceważyć sobie nastrojów, jakie w chwilach krytycznych przenikać będą umysły i zachowanie się ludów sąsiednich, mających na naszych ziemiach poważne ilości swoich braci plemiennych.

Nie wynika stąd jednak wcale, abyśmy z tego tytułu mogli godzić się na kwestjonowanie granic Rzeczypospolitej, abyśmy rezygnowali z integralnej przynależności naszych kresów wschodnich do państwa, abyśmy z obawy przed możliwem lub urojonem niebezpieczeństwem w przyszłości naruszali pierwszą i najważniejszą podstawę naszej siły i niepodległości, jaką jest obszar państwa, idea państwa narodowego i cała ludność wierna i oddana Rzeczypospolitej. Okazywanie słabości pod tym względem, skłonność do ustępstw i kompromisów, wcale nie wzmocnią naszego stanowiska w obliczu samychże naszych pobratymców, lecz zdolne są spotęgować ich żądania i apetyty do takich granic, które będą bezpośredniem zagrożeniem siły i jedności naszego państwa.

Myśli takie nasuwać się muszą każdemu Polakowi, gdy śledzić będzie ewolucję w nastrojach niektórych naszych kresowców od początków naszej niepodległości po dni dzisiejsze.

Gdy w październiku r. 1918 objąłem w gabinecie Swieżyńskiego tekę spraw zagranicznych, niezależną od okupantów, zjawiła się u mnie delegacja szlachty z kresów wschodnich z życzeniem, abym poparł w Paryżu jej projekt utworzenia państwa białoruskiego. Spojrzałem na mapę tego państwa, rozwiniętą na obszernym stole, i ze zdziwieniem dowiedziałem się, że państwo to objąć ma obok rozległych obszarów wschodnich wraz z Mińskiem i Wilnem, także Białystok, Grodno i niektóre ziemie b. Królestwa Polskiego.

Na pytanie moje, co dla Polski pozostanie wobec mocnych żądań Ukrainy i wobec niepewności co do losów zaboru pruskiego, odpowiedzieli mi ci delegaci, sami Polacy, że „przecież Polska będzie z nami w przyjaznych stosunkach". Dla „przyjaźni" więc miałaby Polska wyrzec się nietylko swej tradycji historycznej, swoich aspiracyj z czasów niewoli, ale nawet praw przyznanych jej artykułami pokojowemi Wilsona!

Był to rycerski, ale naiwny romantyzm ludzi, którzy spodziewali się na tej drodze zabezpieczyć Polsce pośrednio rozległe granice na wschodzie. Tułała się później w polityce i w niektórych publikacjach idea federacyjna, okazała się jednak nierealną już dlatego, że ludy, które miały być obdarzone samodzielnością, nie miały ani niezbędnej w tym celu dojrzałości politycznej, ani jednolitych dążeń, a wśród ich polityków zachodziły rażące przeciwieństwa i objawiały się apetyty, przerastające znacznie program jednolitej „Rosji", głoszonej przez cara i Bobrińskiego we Lwowie z gmachu namiestnikowskiego. Dla Polski więc powstawało niebezpieczeństwo, że w pogoni za przyjaźnią sąsiadów będzie musiała ustąpić im więcej, niż żądać zamierzał dawny zaborca.

Pomimo tych doświadczeń, nieraz gorzkich, n. p. z okazji wojny z roku 1920 lub głośnych „zajaw" ukraińskich w Sejmie i Senacie polskim, domagających się zjednoczenia wszystkich „ziem ukraińskich" (włącznie ziem o większości polskiej w jedno niepodległe państwo, nie ustają nasi ukrainofile w usiłowaniach rozwiązania sprawy kresów wschodnich w duchu jakiejś nieznanej bliżej łączności, zapewne w myśl zasady „tołstojowskiej" niesprzeciwiania się złu.

Jednym z przedstawicieli tego kierunku jest redakcja „Biuletynu Polsko-Ukraińskiego", która w ostatnim numerze tego pisma w rozpamiętywaniach swego głównego redaktora p. Bączkowskiego odsłania całkiem otwarcie brak wiary w przyszłość Polski,o ile nie dojdzie do owego zbliżenia. Z romantyzmu więc popada się w zupełny defetyzm. Autor lekceważy znaczenie „Zachodu", czyli dzielnicy zachodniej dla siły Polski, albowiem zdaniem jego historja Polski jest dowodem, że „klucz do siły i mocy Polski leży na łamanej linji powiązań tego, co we wschodniej połaci Rzeczypospolitej jest polskiego, z tem, co jest innoplemiennem".

Ten mieszany charakter plemienny widzi autor w Mickiewiczu i Kościuszce, Jagiellonów, Żółkiewskich, Chodkiewiczów, w Piłsudskim, a nawet w Batorym. Zachodnie dzielnice Polski nie były wedle niego podstawą zwycięstw i wielkości Polski:

„Nasze zwycięstwa na Zachodzie były w istocie refleksami pomyślności i pokoju na Wschodzie. Wschodowi zawdzięczamy wielkie postacie Polski. Źródło wielkości i wspaniałości naszej jest niewątpliwie zlokalizowane i ograniczone do wschodu Rzeczypospolitej. Tam na wschodzie Polski, w żywych retortach krwi pomieszanej, polskiej i rusko-litewskiej, następowała gwałtowna reakcja o niespodzianych i zawsze potężnych skutkach itd."

Oto widzimy, do jakich wniosków, urągających całej naszej historji, doprowadza zaślepienie ideowe i marzycielstwo, skoro się zejdzie z realnego gruntu państwowego i narodowego. Historyczne fundamenty państwa polskiego, założone przez Piastów, — stworzone na Zachodzie podstawy naszej organizacji, kultury i potęgi, — solidarność narodowa i zdolność organizacyjna, która już przed wojną światową budziła podziw i zazdrość wrogów, a dzisiaj jest naśladowana przez Ukraińców w Małopolsce, niezłomny duch narodowy, który w czasie wojny światowej tak jasnym zabłysnął płomieniem, — cudowne odrodzenie narodowe na Śląsku, — wszystko to nie jest „źródłem naszej wielkości i wspaniałości", albowiem „na Zachodzie mamy tylko problemat obrony przed naporem silniejszego sąsiada", nawet „wymuszonego cofania się w głąb własnego terytorjum", „Zachód" więc zdany jest na pomoc ze Wschodu i tam leży klucz do siły i mocy Polski.

Przed podobnemi argumentami „Zachód" obrony nie potrzebuje; raczej należałaby się obrona tym mężom, których wielkość autor widzi w zmieszaniu się ich z innemi plemionami, a nie w potędze ich ducha i w umiłowaniu swej polskiej ojczyzny.

Przedewszystkiem zaś należy się obrona samej Polsce przed siewcami takich poglądów i takiego defetyzmu. Wolno każdemu mieć własną opinję o warunkach siły i przyszłości Polski. Wolno w ten lub inny sposób oceniać znaczenie dla Polski ludów na terenie Polski osiadłych, ale nie wolno zarażać społeczeństwa szerzeniem opinji, że Polska tylko powiązaniu żywiołu polskiego z innoplemiennym zawdzięcza swoje zwycięstwa, swą wielkość i swoje istnienie.

STANISŁAW GŁĄBIŃSKI

Rząd Bouissona we Francji

W skład gabinetu wchodzi cały szereg wybitnych indywidualności — Praca pod hasłem zjednoczenia i obrony franka

SKŁAD GABINETU

Paryż. (PAT). O godz. 1-ej w nocy Agencja Havasa podała z zastrzeżeniem ewentualnych zmian następującą nieoficjalną listę członków gabinetu: prezydjum rady ministrów i ministerstwo spraw wewnętrznych — Ferdynand Bouisson, ministrowie stanu bez teki — Józef Caillaux, Edward Herriot, Ludwik Marin i marszałek Pétain, sprawy zagraniczne — Laval, sprawiedliwość — Pernot, obrona narodowa — gen. Maurin, marynarka — Pietri, lotnictwo — gen. Denain, przemysł i handel — Laurent Eynac, finanse — Palmade, oświata — Mario Roustan, roboty publiczne — Paganon, kolonje — Rollin, praca — Frossard, emerytury — Perfetty, rolnictwo — Henri Roy, zdrowie — Lafont, poczta i telegraf — Mandel, podsekretarz stanu w prezydjum rady ministrów — Catala. Zastąpienie ustępującego ministra marynarki handlowej Bertranda nastąpi po jego powrocie z Nowego Jorku. P. Roy jeszcze nie wyraził zgody na przyjęcie teki.

POPARCIE PRASY

Paryż (Tel. wł.) Utworzenie nowego rządu nastąpiło tak późno, że dzisiejsza prasa poranna nie zdążyła podać nawet jego składu, który jest identyczny z ogłoszonym o godz. 1 przez Ag. Havasa. Mimo to, znając w głównych zarysach ten skład, dzienniki poranne omawiają szanse nowego gabinetu. Powszechnie ceniony i lubiany przewodniczący izby deputowanych Bouisson znalazł w prasie specjalnie ciepłe przyjęcie. Odnosi się wrażenie, że nie będzie utrudniała mu zadania, a raczej cała opinja publiczna udzieli pomocy w walce o franka. Jeżeli do tego zastosuje się również i parlament, Bouisson będzie mógł pracować w spokoju, którego nie miał jego poprzednik.

ZWOLENNICY DEWALUACJI ZNIKLI

„Matin" podkreśla z zadowoleniem, że wszyscy szermierze dewaluacji zostali odsunięci od rządu, którego najważniejszem zadaniem będzie obrona franka i uzyskanie pełnomocnictw dla skuteczniejszego przeprowadzenia tej walki.

TE SAME PEŁNOMOCNICTWA

Journal" zaznacza również, że w nowym gabinecie nie zasiadają zwolennicy dewaluacji. Rząd przygotowany jest do zdecydowanej akcji. Nowy prezydent ministrów wystąpi przed parlamentem z żądaniem przyjęcia bez żadnych zmian pełnomocnictw, które odmówiono Flandinowi.

O ZESPOLENIE PARLAMENTU I KRAJU

„Petit Parisien" mówi o rządzie „obrony franka". Na wzór jedności w łonie gabinetu należy teraz przeprowadzić zjednoczenie parlamentu i kraju.

ODPRĘŻENIE PO DYMISJI FLANDINA

„Petit Journal", który jest zwolennikiem dewaluacji stwierdza, że Flandin wskutek braku energji i zdecydowania nie miał prawa do pełnomocnictw. Z chwilą, gdy ustąpił, znikła panika i kursy rent zwyżkowały.

ZAGMATWANA SYTUACJA?

„Figaro" oświadcza, że parlament głosowałby za pełnomocnictwami, lecz nie dla rządu Flandina. Teraz sytuacja się zmieniła. Izba deputowanych p. Bouisson osobiście dałaby bardzo chętnie pełnomocnictwa, lecz nie będzie chciała tego zrobić ze względów zasadniczych. Wytwarza się wobec tego dość zagmatwana sytuacja.

ODOSOBNIONY ATAK

„Quotidien" nie uważa p. Bouisson za właściwego człowieka na wła-

(Ciąg dalszy na stronie 2-giej).

Wielka gra polityczna Niemiec

Znamienne mianowanie von Ribbentropa — Chęć zjednania sobie W. Brytanji — Odprężenie w stosunkach z Włochami — Atak na pakt francusko - sowiecki

Berlin (PAT) Niem. Biuro Informacyjne ogłosiło komunikat, że kanclerz Rzeszy mianował Joachima von Ribbentropa nadzwyczajnym i pełnomocnym ambasadorem do specjalnych poruczeń.

Berlin (PAT) Nominacja von Ribbentropa na nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora do specjalnych poruczeń, ogłoszona w chwili, gdy przewodniczyć ma on delegacji niemieckiej, wyjeżdżającej do Londynu na rokowania morskie, świadczy niewątpliwie o olbrzymiem znaczeniu, jakie rząd Rzeszy przywiązuje nietyle może do tych rokowań, ile do faktu wyrażenia przez W. Brytanję zgody na rozpoczęcie bezpośrednich rozmów z Rzeszą na ściśle określony temat.

Ze wszystkich wynurzeń urzędowych oraz z inspirowanych artykułów przebija wciąż nadzieja, że za pośrednictwem Londynu dojdzie do porozumienia między Rzeszą a mocarstwami zachodniemi. Okazję rozpoczynających si ęwe wtorek rokowań wyzyskano, by podkreślić najdalej idącą kurtuazję w stosunku do rządu W. Brytanji. Amb. Ribbentrop, który występował w ciagu ubiegłego roku jako pełnomocnik rządu Rzeszy do spraw rozbrojeniowych, cieszy się dużem osobistem zaufaniem kanclerza Hitlera i niejednokrotnie wymieniony był jako najbliższy jego doradca w doniosłych zagadnieniach polityki zagranicznej w ciągu ostatnich miesięcy.

Paryż (PAT) Ag. Havasa donosi z Rzymu, że daje się tam zauważyć pewne odprężenie w stosunkach włosko-niemieckich. Tłumaczy się to w znacznej mierze chęcią Włoch pozyskania współpracy Rzeszy.

Korespondent Havasa podkreśla również, że niemiecki ambasador von Hassel po powrocie z Berlina był u podsekretarza stanu Suvicha i będzie przyjęty przez Mussoliniego.

Londyn (PAT) Z dobrze poinformowanych źródeł donoszą, że ambasador niemiecki bar. von Hoesch doręczył min. Simonowi prócz projektu paktu lotniczego również notę, dotyczącą paktu francusko-sowieckiego.

Rząd niemiecki zwracać ma uwagę na to, że w pewnych okolicznościach układ sowiecko-francuski znajdować się może w sprzeczności z postanowieniami Locarna. Wskazywać ma podobno zwłaszcza na ustęp 7 artykułu 15 paktu Ligi i twierdzić, że w razie braku zgody Rady Ligi, układ nabiera wyraźnych cech sojuszu wojskowego a wówczas, zwłaszcza wobec braku określenia napastnika, staje się sprzeczny z duchem i literą postanowień Locarna.

Dokument Niemiecki jest obecnie szczegółowo rozważany przez radcę prawnego Foreign Office sir Williama Malkina.

Rozłam w greckim kościele prawosławnym

Ateny. (PAT). Ciekawy zatarg wybuchł w gronie prawosławnego kościoła greckiego.

Część duchowieństwa greckiego z trzema metropolitami z miejscowości Dimitrias, Zante i Florina na czele wystąpiło z żądaniem usunięcia z kościoła greckiego, wprowadzonego przed paru laty nowego stylu i zastąpienia go z powrotem kalendarzem starego stylu (juljańskim). Życzenie to przedłożyło niezadowolone duchowieństwo rządowi, który jednak oświadczył, że decyzje pozostawia synodowi.

Arcybiskup ateński oraz synod kościoła greckiego oświadczył się przeciw tym żądaniom, mając poparcie reszty episkopatu. Na posiedzeniu synodu niezadowoleni metropolici, którzy nadesłali piśmienne oświadczenia o wystąpieniu z kościoła greckiego i proklamowaniu schizmy, pozbawieni zostali godności biskupich.

„Athinaika Nea" pisze, że powodem schizmy są „machinacje obcej propagandy", dążące do rozbicia jedności narodu greckiego, którego widocznym symbolem jest kościół. Jak wynika z głosów prasy, po stronie niezadowolonych biskupów stoi znaczna liczba niższego duchowieństwa prowincjonalnego. natomiast kler wyższy stoi po stronie synodu.

Skok lotnika do morza

Moskwa. (PAT). Agencja „Tass" donosi, że znany ze swych skoków ze spadochronem Aleksandrow dokonał w Suchum po raz pierwszy w historji lotnictwa skoku do morza. Aleksandrow wyskoczył z samolotu na wysokości 2500 m, w odległości 6—7 klm. od brzegu, otworzył spadochron na wysokości 1350 m, poczem, będąc na 20 mtr nad wodą, odrzucił spadochron i spadł do morza.

Powódź w Colorado

Nowy Jork (PAT) W stanie Colorado przerwana została wskutek gwałtownej powodzi komunikacja, pozrywane tory kolejowe i drogi. Miasto jest pod wodą. Mieszkańcy, skupieni na dachach domów, oczekują na przybycie kolumn ratunkowych.

Jedna z wiosek została całkowicie zniszczona i domy porwane przez wzburzone fale. Colorado Springs jest pogrążone w ciemnościach.

Zachodzi obawa, że powódź spowodowała znaczną ilość śmiertelnych wypadków. Dotychczas wyłowiono zwłoki 8 osób.

Zaniepokojenie w Chinach

Szanghaj. (PAT.) Władze są ogromnie zaniepokojone wojskowemi działaniami japońskiemi w Chinach północnych. Akcja japońska jest o tyle niespodziana, że nastąpiła po przyjaznym geście rządu tokijskiego, kótry wyraził się w podniesieniu poselstwa w Chinach do rangi ambasady. Obecnie toczą się rokowania pomiędzy sztabem głównym armji kwantuńskiej, a chińskim min. wojny. Obawiają się tu jednak akcji japońskich kół militarystycznych, które zdecydowanie wywołują zamieszki, aby pogorszyć stosunki mimo przyjaznego stanowiska, zajętego przez rząd tokijski.

Rodacy z Ameryki

Warszawa (Tel. wł.) Trzej wybitni duszpasterze polscy w Ameryce ks. prałat Bojanowski, redaktor „Przewodnika Katolickiego", ks. prob. Żmijewski i ks. prob. Michułka zatrzymali się w Paryżu w drodze do Polski, gdzie spędzą wakacje letnie.

Z Paryża do Warszawy towarzyszyć będzie gościom amerykańskim ks. prałat Aleksander Cyski, który odgrywa bardzo wybitną rolę w życiu duchowieństwa polskiego we Francji. (w)

Król Jerzy zachorował

Londyn. (PAT). Agencja Reutera donosi urzędowo:

Król Jerzy V zaniemógł na lekkie przeziębienie. Dla ostrożności zalecono królowi, aby nie opuszczał mieszkania.

Wczytać się trzeba...

Tak, wczytać się trzeba w intencje wyrażane przy większych czy mniejszych datkach, a streszczane w publicznych pokwitowaniach, drukowanych w „Kurjerze Poznańskim" i „Orędowniku", by pojąć istotę ofiarności na Pomnik Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu. Zrozumiemy wtedy, że motywem ofiary nie są ani próżna chęć znalezienia się na liście ofiarodawców, ani presja jakaś zewnętrzna czy to szerszej opinji publicznej, czy też tylko bliższego, a nawet najbliższego otoczenia.

Do składania ofiar na pokrycie reszty kosztów budowy Pomnika skłania nas prawie wyłącznie głęboka wdzięczność za otrzymane łaski oraz niezachwiana wiara w niezawodność modlitwy do Najśw. Serca Jezusa, źródła wszelkiej pociechy.

To też niewątpliwie w miesiącu czerwcu poświęconym szczególnie czci Boskiego Serca Jezusa, szczodrym datkiem na resztę kosztów budowy poznańskiego pomnika przyczynimy się do umniejszenia ciążącego na nim jeszcze zadłużenia.

Ofiary uprasza się przesyłać pod adresem Komitetu Budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu, ul. św. Marcin 69 m. 17 za blankietem P. K. O. na konto czekowe nr. 207 470.

Wiadomości

Urzędowo komunikują, że minister wojny, główny dowódca armji niemieckiej gen. Blomberg wyjeżdża 1 czerwca w trzydniową podróż służbową do Prus Wschodnich. Blomberg będzie obecny w czasie turnieju wojskowego w Wystruciu, poczem dokona inspekcji kilku garnizonów okręgu wschodnio-pruskiego.

*

Senacka komisja spraw zagr. Francji po dokonaniu wymiany poglądów na temat położenia międzynarodowego, a w szczególności na temat ostatnich podróży min. Lavala oraz rozmowy kanclerza Hitlera, postanowiła natychmiast po ukonstytuowaniu się nowego rządu zwrócić się do ministra spraw zagranicznych z prośbą, by poinformował członków o sytuacji.

*

Były premjer Flandin w najbliszych dniach zamierza wyjechać do swego majątku na rekonwalescencję.

*

Wybory do parlamentu greckiego odbędą się dnia 9 czerwca. Weźmie w nich udział około 30 stronnictw. Najpoważniejszemi są partje Tsaldarisa i Kondilisa oraz partja Metaxasa (monarchistyczna). Odłamy popierające Venizelosa nie biorą udziału w wyborach. Opinja publiczna liczy się z sukcesem Metraxasa.

*

W Damaszku odbyło się stracenie czterech Arabów, skazanych za zbrodnię morderstwa na karę śmierci przez powieszenie. Egzekucja odbyła się wczesnym rankiem na jednym z głównych placów w centrum miasta, gdzie ustawiono cztery szubienice. Ciała straconych pozostawiono na szubienicach przez przeszło godzinę.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 1. 6. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 65¼% oraz za 4% premj. dol. 51,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% dol. listy zast. po 42,— oraz 4% listy zast. konwert. po 40½%.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 86,—% — bez oddawców.

Cedula Urzedowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 65¼ P.
4% poż. premj. dol., serja III 51, —P.
4½% dolarowe listy zast. serji K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 42,— +
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 40½ +
Tendencja spokojna.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.27 — 5,28 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.28 zł.

Kurs marki niem. Bank Polski, oddział w Poznaniu, nienotowany.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 1. 6. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standarty: 1) żyto 715 g/l. 2) pszenica 750 g/. 3) owies 470 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 30 tonn par. Poznań	14.25
Żyto 15 tonn par. Poznań	14,00

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposob. słabe)	14,00 — 14,[illegible]
Pszenica (Uspos. spokojn.)	15,75 — 16,00
Jęczmień 710—725 g/l.	16,50 — 17,0
Jęczmień 680—690 g/l.	15,50 — 16,25
Usposobienie spokojne.	
Owies (Usposob. stałe)	15,50 — 16,00
Mąka	
żytnia I gat. 0,55% wł. w.	21,00 — 22,00
żytnia I gat. 0-65% wł. w.	20,00 — 21,00
żytnia II gat. 55—70% wł. w.	14,50 — 15,50
żytnia pośl. pon. 70% wł. w.	12,00 — 13,00
żytnia razowa 0,95% wł. w.	16,50 — 17,50
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. IA 0-20% wł. w.	27,00 — 29,50
pszenna gat. IB 0-45% wł. w.	26,50 — 27,00
pszenna gat. IC 0-55% wł. w.	25,50 — 26,00
pszenna gat. ID 0-60% wł. w.	24,50 — 25,00
pszenna gat. IE 0-65% wł. w.	23,50 — 24,0[illegible]
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w.	22,50 — 23,0[illegible]
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w.	22,00 — [illegible]25,[illegible]
pszen. gat. IID 45-65% wł. w.	19,50 — 20,0[illegible]
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w.	16,75 — 17,[illegible]5
psz. gat. IIIA 65-70% wł. w.	15,75 — 16,25
psz. gat. IIB 0-75% wł. w.	13,25 — 13,75
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	11,25 — 11,75
Otręby pszen. grube stand.	11,25 — 11,75
Otręby pszenne średnie st.	10,[illegible]0 — 11,[illegible]
Otręby jęczmienne	10,25 — 11,50
Siemię lniane	44,00 — 47,00
Gorczyca	35,00 — 39,00
Groch Viktorja	26,00 — 28,[illegible]
Groch Folgera	28,00 — [illegible]
Łubin niebieski	10,00 — 10,50
Łubin żółty	11,50 — 12,00
Mak niebieski	36,00 — 39,[illegible]
Ziemniaki jadalne	2,75 — 3,[illegible]5
Makuch lnian. w taflach	18,75 — 19,00
Makuch rzepakowy w tafl.	12,75 — 1[illegible]
Makuch słon. w tafl. 42/43%	18,25 — 18,75
Śrut Soja	18,50 — 19,[illegible]
Słoma pszenna luzem	3,25 — 3,45
„ pszenna prasowana	3,85 — 4,0[illegible]
„ żytnia luzem	3,50 — 3,7[illegible]
„ żytnia prasowana	4,00 — 4,[illegible]5
„ owsiana luzem	4,00 — 4,25
„ owsiana prasowana	4,50 — 4,75
„ jęczmienna luzem	2,70 — 3,20
„ jęczmienna prasow.	3,60 — 3,80
Siano zwykłe luzem	7,25 — 7,75
„ zwykłe prasowane	7,75 — 8,25
„ nadnoteckie luzem	8,25 — 8,75
„ nadnoteckie pras.	8,75 — 9,25

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 461 tonn, pszenicy 392 tonn, jęczmienia 87 tonn, owsa 85 tonn, mąki żytniej 241 tonn, mąki pszennej 143,7 tonn, otrąb żytnich 75 tonn, otrąb pszennych 35 tonn, grochu Wiktodja 10 tonn, rzepiku 10 tonn, łubinu niebieskiego 14 tonn, nasion 0,1 tonn, makuchu rzepakowego 5 tonn, makuchu słonecznikowego 5 tonn, mąki ziemniaczanej 15 tonn, płatków ziemniaczanych 15 tonn, ziemniaków jadalnych 190 tonn, ziemniaków sadzonek 15 tonn, mieszanki 10 tonn.

Uwaga! Specjalne gatunki ziemniaków, jak i ziemniaki uznane, ponad notowanie.

Rząd Bouissona we Francji

(Ciąg dalszy ze strony 1-szej.)

ściwem miejscu. Dziennik podkreśla jako wysoce znamienny fakt, że dotychczasowy przewodniczący izby w charakterze prezydenta ministrów wystąpi z wnioskiem o pełnomocnictwa przeciw parlamentowi. Jeżeli Herriot na lewicy nie podejmuje się obrony parlamentu, to któż ma go teraz bronić. Bouisson schodzi z fotelu przewodniczącego izb, pozostawiając konstytucję bez obrony. Dziennik w dalszym ciągu wypowiada się za wolnym handlem złotem, aby najdrobniejszy kapitalista mógł kupić sobie złota, a nietylko ten, który dysponuje 220.000 franków na zakup dwunastokilowej sztaby.

98 GABINET

Paryż (Tel. wł.) Gabinet Bouissona jest 98 rządem republiki, a 15 w obecnej kadencji parlamentu. Dziewięciu ministrów przejął p. Bouisson z poprzedniego gabinetu. Trzech członków nowego rządu — pos. Frossard, Perfetty i Ernest Lafont — są ministrami po raz pierwszy.

Energiczna walka z hydrą spekulacji

Paryż (PAT). Prasa donosi o rewizjach, przeprowadzonych przez władze sądowo-śledcze w instytucjach finasowych Paryża.

Władze opieczętowały bank prywatny „Tumin et co." po drobiazgowej rewizji. Przychwycono w urzędach pocztowych depesze o charakterze giełdowo-finansowym, mające wyraźnie charakter spekulacyjny. 10 komisarzy policyjnych przeprowadzało rewizje w poszczególnych instytucjach finansowych, których nie wymienia się.

Zarządzenia powyższe, jak informuje Agencja Havasa, mają przedewszystkiem na celu zbadanie, czy poszczególni finansiści i spekulanci nie doradzali swym klientom sprzedaży rent francuskich, celem nabywania akcyj towarzystw kopalni złota.

I to ma być wytrawność?

Bardzo, ale to bardzo, nieprzemyślane wydaje się wystąpienie „Czasu" (nr. 143) w sprawie naszej polityki zagranicznej. Wprawdzie jest to dziennik, który, dźwigając dziewiąty krzyżyk wieku, miałby z czego czerpać wytrawność. Wprawdzie, wkraczając swemi uwagami w tę dziedzinę naszej polityki, nie zapomina bodaj, że jest pismem prezesa komisji spraw zagranicznych Sejmu ks. Janusza Radziwiłła, któremu snadnie przypisane być mogą te poglądy. Wprawdzie na oko, wystąpienie to nadaje sobie wygląd nie czegoś ot tak na kolanie, ale raczej z wielkiego konia. A jednak najwidoczniej „Czas" w nr. 143 strzelił, źle nabiwszy i gorzej zmierzywszy, kulą w płot.

Dowiadujemy się, że w twórczości, poświęconej naszej polityce zagranicznej:

...etapem ostatnim, a kto wie, czy nie najdonioślejszym, był pakt polsko-niemiecki z 26-go stycznia r. ub. ...Punktem centralnym naszej polityki zagranicznej jest nasz stosunek do Niemiec... Pakt z 26-go stycznia oznacza przełom o bodaj dziejowem znaczeniu."

Żadne z tych określeń nie wydaje się szczęśliwie dobrane. Dlaczegóż to tak zw. pakt polsko - niemiecki z 26 stycznia 1934, który właściwie jest tylko oświadczeniem, powtarzającem dwukrotne poprzednie zobowiązania o nienapadaniu na się wzajemnem, ma być czemś donioślejszem niż np. sojusz z Francją lub pokojowe ustalenie stosunków z Rosją? Dlaczego jakimś punktem centralnym naszej polityki zagranicznej ma być nasz stosunek do Niemiec, co mogłoby być słuszne w znaczeniu punktu centralnego przeciwności i naporów, z któremi borykać się musi nasza polityka, ale żadną miarą w znaczeniu ogniska całokształtu naszej polityki, która opierać się musi o wcale niemniej ważne stosunki z innemi siłami Europy? Dlaczegóż wreszcie tak zw. pakt polsko - niemiecki z 26 stycznia 1934, który sam nawet, własnemi określeniami, przedstawia się jako dziesięcioletni rozejm w uderzeniu zbrojnem, ma być przełomem w tysiącletnich dziejach polsko - niemieckich? Przedziwnie lekkomyślne, porywcze, niepoważne, są te określenia.

Nikt nigdy w Polsce nie twierdził, że oświadczenie polsko - niemieckie z 26 stycznia 1934 jest bez znaczenia lub niepożyteczne. Ale jest ono tem tylko, czem jest rzeczywiście: odprężeniem na jakiś czas w dotychczasowych nieubłaganych tarciach. Sztuczne przypisywanie mu, z naszej strony, znaczenia, którego nie przyznaje mu wcale druga strona, jest tylko naiwnością i niepowściągliwością, która nam uchybia.

Dowiadujemy się następnie:

„Jeżeli zaś dynamiki niemieckiej nie można złamać, trzeba ją skanalizować, a jednym ze środków takiej kanalizacji jest pakt z 26-stycznia r. b."

Tu przynajmniej mamy przed sobą kogoś z tęgą miną. Będzie kanalizował, on właśnie, dynamikę Niemiec. Znalazł się wreszcie wynalazca niebylejaki, bo trzeba przyznać, że z tą dynamiką Niemiec zarówno Polska, jak cała Europa, niemało mają kłopotu.

Cała trudność w tem, że Niemcy... same pomyślały o skanalizowaniu swej dynamiki, mianowicie... na wschód. To Führer Hitler oświadczył w swej podstawowej książce: żadne wahania między orjentacjami, żadne marzenia kolonjalne, tylko i wyłącznie pochód dla zdobycia obszarów na wschodzie Europy. To samo Führer Hitler potwierdził w ostatniej swej mowie: nie szukamy zdobyczy terytorjalnych na zachodzie. Czy wyraźnego — skanalizowania dynamiki Niemiec jeszcze naszym domorosłym wynalazcom — za mało?

Dowiadujemy się wreszcie:

„Są w Polsce ludzie, którzy twierdzą, że cała propolska polityka Hitlera jest tylko bluffem. Z przedziwną naiwnością wmawiają nadal Niemcom: nie wyrzekliście się Pomorza, nie wyrzekliście się Śląska, nie wyrzekliście się Poznania, nie mogliście się tego wyrzec. I to nazywa się polityką i dalekowzrocznością."

A czy nie jest raczej przeciwnie? Bo oto najwidoczniej mamy przed sobą kogoś, kto wmawia w Niemcy, że wyrzekły się ziem polskich raz na zawsze, chociaż nic a nic, ani ze strony Hitlera, ani ze strony Niemiec, do tego nie uprawnia. Czy może tę zabawę we wmawianie mamy nazwać polityką i dalekowzrocznością?

STANISŁAW STROŃSKI.

Żydzi zdwoili tempo

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Łódź, 31 maja.

Od samego początku obecnej kadencji łódzkiej rady miejskiej żydostwo w całej Polsce zwróciło na Łódź baczną uwagę. Najbardziej jaskrawym tego dowodem było zjawienie się bezpośrednio po ostatnich wyborach w szeregu żydowskich pism pozałódzkich „Łódzkiej kolumny". Pierwotnie zdawało się, że żydostwo traktuje radę łódzką jako jedną z placówek samorządowych i podobnie jak i inne frakcje, będzie dążyło do przeprowadzenia na jej terenie swych postulatów, a właściwie do oporu przeciwko wcielaniu w życie przez polską narodową większość narodowych zasad. Stopniowo jednak coraz wyraźniej widziało się wysiłki żydowskie, skierowane nietylko przeciwko poczynaniom Klubu Narodowego, lecz przedewszystkiem przeciwko samej radzie w tym składzie, w jakim się ona obecnie znajduje.

Pomiędzy taktyką Klubu Narodowego, a taktyką Żydów i socjalistów zachodzi ta zasadnicza różnica, że o ile narodowcy zawsze wysuwają konkretne sprawy, związane bezpośrednio z zadaniami rady miejskiej, o tyle opozycja stale operuje demagogicznemi hasłami i prowokuje radnych narodowych, dążąc w ten sposób do zrywania posiedzeń i hamowania toku pracy.

Taktyka ta specjalnie jaskrawo uwydatniła się na ostatniem, tak burzliwie zakończonem posiedzeniu. Przypadkowo — skutkiem choroby jednego ze swych członków — Klub Narodowy na ostatniem posiedzeniu był zdekompletowany i opozycja żydowsko - „sanacyjno" - chadecko - socjalistyczna miała większość. Zdawałoby się, że w tych warunkach powinna ona była dążyć do zachowania spokoju na sali i przegłosowania budżetu w trzeciem, decydującem czytaniu po swej myśli; takby przynajmniej powinno było być, gdyby istotnie Żydom i socjalistom chodziło o spełnienie swych obowiązków jako członków rady miejskiej. Jednak celem ich było nie uchwalenie budżetu w takiej czy innej formie, z takiemi czy innemi pozycjami, lecz uniemożliwienie w dalszym ciągu funkcjonowania rady. Mając rzadką sposobność do uchwalenia budżetu w swojem brzmieniu, woleli oni wywoływać w dalszym ciągu awantury i konsekwentnie dążyć do zerwania i tego posiedzenia.

Już na początku zebrania zamiar ten staje się dla wszystkich jasny, gdy sjoniści wespół z socjalistami zaczynają się awanturować o prawo do odczytania deklaracyj, drażniących narodowców przed trzeciem czytaniem budżetu, a nie po niem, tem samem dążą do jego nieuchwalenia. Kres długotrwałej obstrukcji kładzie dopiero adw. Kowalski wołając: — „Boicie się nas! Boicie się budżetu! Żądam przejścia do porządku dziennego!" Socjaliści i Żydzi zmuszeni są ustąpić, lecz radny z P. P S-u Zerbe na zakończenie woła, że oni nie dopuszczą do spokojnej debaty; Żydzi mu wtórują...

Przebieg głosowania nad sześcioma pierwszemi działami wykazuje przewagę na tem posiedzeniu opozycji, tylko najbardziej jaskrawe z pośród żydowskich wniosków upadają, i tak np. rada odrzuca wnioski o przywrócenie subsydjów dla żydowskich instytucyj oraz subsydja dla Wolnej Wszechnicy, natomiast uchwalone są sumy dyspozycyjne komisarza rządowego, noszące obecnie niewinną nazwę „sum na wynagrodzenia za godziny nadliczbowe", dalej subsydja dla Teatru Miejskiego i t. p. Rzucają się w oczy dwa ogromnie charakterystyczne momenty. Część radnych opozycyjnych nie chce, wbrew dotychczasowej praktyce głosować za wnioskami żydowskiemi — tak potężny wpływ na nich wywarło dłuższe obcowanie z narodowcami i przyglądanie się żydowskiej taktyce w walce z obozem narodowym. Następnie zaś fakt, że narodowcy mimo ogromnie niedogodnej dla nich pozycji starają się zachować spokój i jak najprędzej zakończyć tak nieodzowne dla gospodarki miasta trzecie czytanie budżetu.

Przez cały jednak czas posiedzenia ze strony ław żydowskich i socjalistycznych padają prowokacyjne obelgi i wyzwiska. Na samym początku posiedzenia radny socjalistyczny Walczak rzuca pod adresem Obozu Narodowego okrzyk: „Heca nacjonalistyczna!" Na żądanie narodowców przejścia do czytania budżetu, żydowski radny Holenderski krzyczy, że narodowcy teroryzują mniejszości, nie pozwalając im robić to, na co one mają ochotę, a zmuszając robić to, czego one nie chcą robić (!). W czasie czytania budżetu żydowscy radni, zwłaszcza zaś, Urbach i Bialer bez przerwy obrzucają narodowców wyzwiskami.

Bezpośrednim powodem zajścia staje się okrzyk radnego Urbacha: „Precz z polskimi hitlerowcami!" W tej sytuacji doszło do awantury.

Żydostwo rozumie doskonale, że obecna sytuacja w Polsce jest tego rodzaju, że ich hegemonję może na jakiś jeszcze czas uratować jedynie jak najściślejsza separacja narodowców od jakichkolwiek instytucyj — każde bowiem zetknięcie się Polaków o innych przekonaniach z narodowcami przyczynia się do rozszerzania się idei narodowej lub conajmniej niechęci do żydostwa.

Łódzka rada miejska jest terenem eksperymentalnym, na którym narodowcy mimo bardzo niesprzyjających warunków wykazują dosadnie wyższość programu narodowego. Mimo niezatwierdzania obranego przez narodowców prezydjum, mimo niepowołania dotąd komisji rewizyjnej, której uprawnienia w samorządzie są duże, mimo szeregu innych trudności, narodowcy potrafili dokonać wielu posunięć w kierunku uzdrowienia gospodarki miasta. Jednocześnie wystąpienia żydowskich radnych na terenie rady nietylko dyskredytują ich pod względem gospodarczym, lecz i kompromitują politycznie nawet w oczach dotychczasowych ich zwolenników. Rada miejska w Łodzi to zapalny punkt na ciele polskiego żydostwa — to ich najboleśniejsze miejsce. Oddawna też cała prasa żydowska nawołuje do rozwiązania rady w Łodzi, aby zaś poprzeć to argumentami, żydowscy radni systematycznie wywołują najrozmaitsze zajścia.

To też ostatnie posiedzenie wraz jego zakończeniem należy traktować jako jeszcze jedno ogniwo w żydowsko-socjalistycznej taktyce „unieszkodliwiania narodówców" i niszczenia polskich instytucyj wszędzie tam, gdzie nie są one w ich rękach lub w rękach ich zwolenników.

KAZIMIERZ HAŁABURDA.

BOUISSON

NOWY PREMJER FRANCUSKI.

GDY ZŁOTO UCIEKA

Międzynarodowa spekulacja walutowa, która w dużej mierze doprowadziła do dewaluacji w Belgji, w ostatnim czasie skierowała swój atak przeciwko frankowi francuskiemu. Pod wpływem tej akcji spekulacyjnej rozpoczął się poważny odpływ złota z Banku Francuskiego. Przeważnie kieruje się ono do Londynu, dokąd wysyłane jest drogą powietrzną. Powyższe nasze zdjęcie przedstawia moment ładowania przesyłki złota francuskiego z samolotu w porcie lotniczym Croydon pod Londynem.

Pożyteczna broszura

Nakładem kierownictwa kujawsko-dobrzyńskiego okręgu sekcji Młodych Stronnictwa Narodowego w Włocławku ukazało się drugie wydanie (po konfiskacie) broszury politycznej p. t. „Popularne wskazania dla działacza narodowego".

Broszura dzieli się na dwie części: teoretyczną i praktyczną. Część pierwsza zawiera osiem referatów, ujmujących w zwięzłej formie historję ruchu narodowego, jego podstawy i program nakreślony na tle dzisiejszego położenia. W części drugiej znajdują się wskazówki praktyczne, dotyczące prowadzenia propagandy i organizowania pracy politycznej, przemawiania, dyskutowania i t. p.

Całość, ujęta w formie popularnego podręcznika, jest niezbędnem „vademecum" dla każdego działającego czynnie narodowca.

Broszura ta, wydana starannie, objętości 80 stron dużego formatu, kosztuje zaledwie 80 groszy. Przy większych zamówieniach znaczna zniżka. Zamówienia kierować należy pod adresem: Witold Pawłowski, Włocławek, ul. Ceglana 10, lub: Sekretarjat Stronnictwa Nar., Włocławek, ul. Zduńska 14.

Wędzenie pokoju

Anioł pokoju: Jeśli nie przestaną kopcić tych fajek pokoju, zaduszą mnie...

Roosevelt w sprawie N. R. A.

Waszyngton (PAT). Na konferencji prasowej prez. Roosevelt oświadczył:

„Stany Zjednoczone są jedynem państwem na świecie, w którem rząd federalny nie ma prawa wykonywania kontroli nad warunkami ekonomicznemi i społecznemi. Naród będzie musiał zdecydować, niekoniecznie w tym roku, ale prawdopodobnie za 4 lub 5 lat, czy taki stan rzeczy ma istnieć nadal, i czy nie należy rządowi federalnemu dać prawo podobnej kontroli. Pod pewnym względem wyrok najwyższego trybunału jest wydarzeniem bardzo dodatniem, gdyż wysuwa jasno na pierwszy plan to doniosłe zagadnienie."

Co się tyczy tej decyzji trybunału, jako wymierzonej przeciw udzieleniu prezydentowi przez kongres pełnomocnictw, to — zdaniem Roosevelta — można to uderzenie odparować. Trybunał rozumuje w dzisiejszych stosunkach między narodami tak, jakby to było w czasach 1789 r., gdy jedyną komunikację stanowiły pojazdy zaprzężone w konie.

Wyrażając nadzieję, że kodeksy, ustalające lojalnie stosunki w przemyśle, będą utrzymane w mocy dobrowolnie, Roosevelt wskazał, że gotów jest w przyszłym tygodniu rozpocząć działania celem odparowania skutków decyzji trybunału.

Waszyngton (PAT). Do izby reprezentantów wpłynął wniosek, domagający się unieważnienia wszystkich umów, opartych na N. R. A.

Wniosek powołuje się na orzeczenie trybunału, iż kongres nie ma prawa przelewać na prezydenta swoich uprawnień. Analogiczny wniosek w senacie złożył sen. Vandenberg.

Kogo spytać — każdy powie:
„VADEMECUM — zębów zdrowie!
ng 11 130

Izba gmin o propozycji Rzeszy

Londyn (PAT). Na posiedzeniu izby gmin w dyskusji nad polityką zagraniczną Herbert Samuel oświadczył, w imieniu liberałów, że chociaż odczuwa wielką niechęć wobec projektu zwiększenia zbrojeń, zmuszony jest uznać, iż w obecnych okolicznościach partja nie wypełniłaby swego obowiązku, gdyby sprzeciwiała się projektom rządowym.

Zkolei przemawiał sir John Simon, który zaznaczył, że jest rzeczą zasadniczej wagi, aby pakt lotniczy zawarty został między mocarstwami, uczestniczącemi w układach w Locarno.

Nawiązując do zbliżającej się konferencji rzymskiej, sir John Simon podkreślił, iż fakt, że Wielka Brytanja ma być reprezentowana jedynie przez obserwatora, nie oznacza pewnego ochłodzenia ze strony W. Brytanji w stosunku do tej konferencji.

„Ponieważ mamy wypowiadać się szczerze — mówił dalej minister — musimy zauważyć, że inne narody nie wstrzymały swych zbrojeń lotniczych, w konsekwencji przeto odroczenie programu rozbudowy naszego lotnictwa nie byłoby uzasadnionem. Jednakże spodziewamy się, że wszystko to doprowadzi możliwie najrychlej do układu, ograniczającego zbrojenia. Z wielkiem zadowoleniem dowiedziałem się, z przemówienia kanclerza Hitlera, że rząd niemiecki gotów jest wziąć udział w dyskusji. Jestem pełen nadziei, że rokowania uwieńczone będą powodzeniem."

Po przemówieniu sir John Simona zabrał głos przedstawiciel konserwatystów Headlam, oświadczając, że w wywodach kanclerza Hitlera była oferta, której nie należy doceniać.

Austen Chamberlain wspominając o przemówieniu Hitlera, oświadczył, iż — jego zdaniem — sposób, w jaki oświadczenie to przyjęte zostało przez Baldwina w czasie niedawnej debaty w izbie gmin oraz echo, jakie znalazło w mowie Simona — stanowić mogą jedyną odpowiedź, którą rząd W. Brytanji mógł udzielić.

Churchill jest również zdania, że „Locarno lotnicze" byłoby samo przez się rzeczą ogromnie pożądaną. Wita z wielką przychylnością wszelkie zarządzenia, zmierzające do ograniczenia zbrojeń i ustalenia parytetu lotniczego na niższym poziomie.

Pod koniec zabrał głos min. Eden, który mówił z wielką pewnością siebie i siłą przekonania, nie pozostawiając niemal żadnych wątpliwości, że niebawem już będzie następcą sir John Simona w Foreign Office. W rezultacie oświadczył, że przemówienie Austena Chamberlaina zawierało resumé obecnego stanowiska rządu. „Winniśmy starać się wykorzystać całkowicie ofertę kanclerza Hitlera, takie przynajmniej są zamiary i postanowienia rządu."

SOLEC-ZDRÓJ
= Polskie Piszczany =
ng 8 544

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
ARAGO ST. GÓRSKIEGO WARSZAWA
NISZCZY BRODAWKI SKÓRY STWARDNIENIA ODCISKI
POT NÓG, RĄK, PACH PO 1 UŻYCIU USUWA EKSIKANS ST. GÓRSKIEGO
ng 10 284

Trenczyńskie Cieplice
mają „Dom Ks. J. Poniatowskiego", wskazuje to na dawne tradycje polskie; — i dzisiaj z sercem witamy Polaków. Tanie ceny ryczałtowe umożliwiają wszystkim stanom leczenie reumatyzmu, dny, ischiasu, neuralgji i stanów pozaskrzepowych — Informacje: Reprez. Trenczyńskich Cieplic, Kraków, Jana 18, parter.
Tg 1050

Co się dzieje w miasteczku „S"

Również na Wileńszczyźnie wzrost nastrojów antyżydowskich — stwierdzają sami Żydzi

Żydowski „Hajnt" (nr. 111) w korespondencji z Wileńszczyzny opisuje upadek miasteczka żydowskiego w tej dzielnicy. Jako przykład podaje jakieś miasteczko, którego nazwa zaczyna się na literę „S".

Autor pochodzi z niego i przybył właśnie w tamte strony na święto Pesach. To święto wypadło łącznie z Wielkanocą katolików i prawosławnych. Dawniej ta łączność świąt powodowała taki dopływ gotówki do kieszeni żydowskich, że

> „stanowiło to gorączkowy okres dla małomiasteczkowego handlu i było źródłem dochodów na życie w ciągu kilku miesięcy letnich".

Dopływ ludności wiejskiej do owego miasteczka był nikły. Żydzi nie mogli handlować, w dodatku miejscowych Żydów przeraził przyjazd sekwestratora, który chciał wykorzystać targi w okresie świątecznym dla uregulowania należności podatkowych. Żydzi w obawie zdradzenia się, że mają pieniądze na tranzakcje handlowe, stracili swobodę ruchów.

Autor porównywa miasteczko „S", przedtem i obecnie:

> „Miasteczko S. zawsze odznaczało się swoją odwagą. Posiadało ono dumną młodzież. Tym razem miasteczka nie poznałem: nastrój przygnębiony, okropny lęk o dzień jutrzejszy".

Powstała niechęć do żydostwa: Judofobja jest tutaj nowem zjawiskiem. Kiedyś Żydzi żyli tutaj w zgodzie z sąsiadami chrześcijanami, również z wieśniakami. Ostatnio to zgodne pożycie popsuło się. Co się stało właściwie? Nikt nie może dać na to ścisłej odpowiedzi. — Faktem jest, że przenikł tutaj silny wpływ młodych endeków, a mówią, że nawet aż tutaj przeniknęli ludzie z O. N. R."

W miasteczku Ostrowiec, pod Wilnem, w czasie targu napadnięto na Żydów. Za karę miejscowa władza zabroniła okolicznym włościanom w ciągu miesiąca przybywać na targ do miasteczka. Ludzie szepcą, że takiż napad ma nastąpić również w miasteczku „S". W Ostrowcu przed świętem Pesach wybuchła bójka między Żydami i młodzieżą z pośród ludności rdzennej. Sklepy w ciągu kilku godzin były zamknięte: „— Podczas świąt miasteczko było jak wymarłe. Mieszkańcy Żydzi obawiali się wyjść na ulicę, zwłaszcza wieczorami. Nie jest wskazane „plątać się pod nogami". Jeżeli niema zarobków, to niech będzie przynajmniej spokój".

Echo z Tatr

Biała wiosna — „Pieśń w górach" i „Kantyczki śnieżne"

(Od własnego koresp. „Kurjera Pozn.")

Hala Gąsienicowa, w maju

Nawrót zimy w Tatrach na początku maja, częsty u nas o tej także porze, nie martwi tutaj nikogo tak, jak np. niezwykła zadymka śnieżna w stolicy, gdzie tyle Warszawianek opłakiwało zemdlone kwiaty na balkonach i straconą sposobność podziwiania przeglądu wojsk w dniu narodowego święta.

Żyjemy jeszcze — wraz z naszymi nielicznymi po sezonie gośćmi — pod znakiem nart: po nocnym przymrozku gorące słońce wiosenne — wywołuje w górach utajoną w każdym radość życia, wyrażoną nowemi słowy autora „Kantyczek śnieżnych": „Lepiej na świecie, niż w niebie..."

O mało tu znanym poecie, Janie Sztaudyngerze, dał nam wiadomość w „Kurjerze Poznańskim" (nr. 188 z 24 z. m.) sędziwy, lecz zawsze młody i czujny krytyk literacki Zygmunt Wasilewski, którego wspaniała „Pieśń w górach" (1930) znajdować się powinna w zbiorze „klasyków" tatrzańskich każdego, kto pragnie uświadomić sobie w towarzystwie znakomitego przewodnika po szczytach poezji — „co dzieje się z duszą ludzką w górach na wszystkich szczeblach kultury" i — „że prawidłowa kultura duchowa prowadzi człowieka zpowrotem do natury", choćby z nią związek zdawał się być utracony.

Kto więc może, niechaj przyjeżdża corychlej — zanim znikną wiosenne śniegi — do Zakopanego, stąd zaś na halę Gąsienicową niech idzie z puszką smaru narciarskiego w worku i z napojem dla duszy: „Pieśnią" Wasilewskiego i „Kantyczkami" Sztaudyngera!...

F. E. Z.

Banda oszustów

Berlin Policja aresztowała bandę oszustów międzynarodowych. Grasowali oni od dłuższego czasu na terenie Niemiec, otrzymując fantastyczne sumy od ludzi, których łudzili spadkiem, jaki jeden z członków bandy miał otrzymać w wysokości 18 miljn. dolarów.

Na czele bandy stali Brunon Rytzek, Willy Berger i Eberhardt Bodeck, wszyscy z Berlina. M. in. zdołali usidlić pewnego właściciela dóbr rycerskich oraz zamku Friesack w Marchji Wschodniej, który na zaliczkę w wysokości 500 marek odstąpił im majątek wartości 150 tys. marek.

Poza trzema przywódcami aresztowano 8 osób. Przypuszczają, iż działalność aresztowanych rozciągała się również na zagranicę.

FLEURS DE VARSOVIE WODA KWIATOWA I PERFUMY Lotos WARSZAWA
ng 10 024

S.Y.S. *Specjalny* SHAMPOON *dla* **BLOND WŁOSÓW**
ng 11 140

Tajny traktat?

Warszawa (Tel. wł.) „Kurjer Warszawski" donosi z Londynu, że wedle „Daily Expressu" został zawarty tajny traktat między Niemcami i Japonją, dotyczący ścisłej współpracy wojskowej obu państw m. i. wymiany pewnej liczby oficerów. Ostrze traktatu ma być skierowane przeciwko Anglji. (w)

PRZECIW ZAPARCIU
stolca i hemoroidom zaleca się stosować Kaskarynę Leprince. Dawka: 1 lub 2 pigułki wieczorem podczas jedzenia. Koszt mały, torebka 40 groszy. Do nabycia w każdej aptece.
ng 11 157

Schorzenia serca, nerwowe i porażenia należy leczyć w Zdrojowisku
INOWROCŁAW
ng 11 133

DINOL *PŁYN PRZY POCENIU PACH* *PROSZEK PRZY POCENIU NÓG* od **POTU**
Tg 1062

Dziś i jutro

(Korespondencja własna „Kurjera Poznańskiego")

Berlin, 30 maja.

Skłonnym się jest przyznać rację owemu socjologowi niemieckiemu, który twierdził, że przez długi czas nie uświadamiano sobie w Niemczech należycie, jak bardzo przyczyniło się głośne po wojnie dzieło Spenglera o „upadku cywilizacji zachodniej" do wytworzenia w narodzie niemieckim apatji i braku wiary w przyszłość.

Zarzut ten jednak nie trafia w sfery narodowo - socjalistyczne. Wbrew spenglerowskiej tezie o procesie rozkładowym wewnątrz każdej „dojrzałej" cywilizacji, doktryna hitlerowska wszczęła namiętną walkę o odbudowę wiary w siły żywotne narodu niemieckiego, a wiele z jej podstawowych zasad wychowania narodowego — np. rasa i eugenika — są tylko częścią tej „kampanji optymizmu". Że Hitler sam nie szczędził krytyki, tego są jeszcze świeże dowody, gdy dwukrotnie z rzędu, raz w mowie dnia 1 maja r. b. przed 2 miljonami Niemców, a po raz drugi w ub. tygodniu w Reichstagu rozprawiał się polemicznie z znanym tytułem — mottem: „Der Untergang des Abendlandes".

Praktycznie walka z tym „upadkiem" prowadzona jest w Trzeciej Rzeszy przedewszystkiem na odcinku populacyjnym. Co pewien czas wypatrywane są — nie bez bicia serca — wyniki tej propagandy za podniesieniem rozrodczości mieszkańców Rzeszy Niemieckiej.

Ostatnio właśnie ogłoszone zostały przez główny urząd statystyczny Rzeszy dane o stanie ludnościowym Niemiec za rok 1934. Porównywając je z pierwszym rokiem ery hitlerowskiej, tj. z r. 1933 mamy już pewien obraz pomyślnych rezultatów polityki ludnościowej państwa narodowo - socjalistycznego.

Dnia 31 grudnia 1934 liczyła Rzesza (razem z Saarą) 66.640.000 mieszkańców. Rok 1934 wykazuje pierwsze wyniki korzystnego dla Niemiec procesu, rozpoczętego rok prędzej, mianowicie wzrostu liczby zawartych małżeństw. Pod wpływem różnych środków propagandy i bezpośredniej pomocy rządu, nie w ostatniej mierze dzięki szeroko zakrojonej pomocy finansowej dla młodych kandydatów i kandydatek stanu małżeńskiego (t. zw. Ehestanddarlehen), podniosła się już w r. 1933 liczba zawartych małżeństw o przeszło 1/5 w porównaniu z rokiem poprzednim. W roku 1934 proces ten trwa dalej, osiągając maksymalną liczbę (731 tysięcy) ślubów, zawartych w ostatnich latach, wyższą o 43,5 proc. niż w r. 1932, czyli roku, poprzedzającym dojście Hitlera do władzy. O rozmiarach pomocy rządowej (Ehestandsdarlehen) świadczy m. i. fakt, że około 1/3 wszystkich małżeństw w Niemczech korzystało z tej pomocy.

To nagłe wzmożenie się liczby ślubów w dwóch pierwszych latach reżimu narodowo - socjalistycznego nie ma sobie równych w historji Niemiec, z wyjątkiem dwóch pierwszych lat po zawarciu pokoju, kiedy „odrabiano" czas stracony przez wojnę. Jeśli n. p. porównać cyfrę ślubów w Niemczech z r. 1934 (11,2 na 1000 mieszkańców), rzuca się natężenie tej „gorączki małżeńskiej" jaskrawo w oczy.

Liczby powyższe pociągają za sobą cyfrę urodzin. W r. 1934 urodzonych zostało w Niemczech prawie 1.200.000 niemowląt, t. j. więcej niż w każdym z poprzedzających 5 lat. Najbardziej uderza postęp w porównaniu z r. 1933, wyrażający się cyfrą większą o okrągło 25 proc. A zatem pomyślny proces, rozpoczęty za rządów Trzeciej Rzeszy, jest w rozwoju. Ponieważ liczba zgonów utrzymuje się naogół na tym samym poziomie co dawniej (trochę ponad 700 tysięcy), zwiększył się naturalny przyrost ludności i n. p. wynosił w r. 1934 — 464.000. Temsamem osiągnięty został rekord nawet w porównaniu z najpomyślniejszym po wojnie rokiem 1928, a przy dalszem trwaniu tej ewolucji przyjąć można cyfrę plus minus pół miljona jako normalny co roku przyrost ludności Rzeszy na najbliższy okres.

Czy ewolucja ta nadal trwać będzie? W czasopiśmie „Wirtschaft und Statistik" zajmuje się tym problemem dr. Burgdörfer, dyrektor działu demograficznego w urzędzie statystycznym Rzeszy i dochodzi do rezultatów niezbyt optymistycznych. Twierdzi przedewszystkiem, że jakkolwiek Trzecia Rzesza robi wszystko co może, by podnieść rozrodczość narodu, nie da się jeszcze prędko odrobić tych szkód, które wyrządziła wpierw wojna, a następnie okres depresji gospodarczej. Rok 1934 dogania te straty, ale ich nie pokryje. Po obecnem natężeniu ślubów nastąpi niebawem spadek, spowodowany dorastaniem słabych liczebnie i fizycznie roczników z lat 1914 do 1918. Całkowite zatem wyrównanie nastąpi nie prędzej, jak za jakieś lat pięć do dziesięciu.

Cyfrowo przedstawia się zahamowanie to następująco: rok 1934 przyniósł wprawdzie swojemi 18 urodzinami na 1000 mieszkańców wyniki o wiele pomyślniejsze niźli dwa lata poprzednie (14,7 wzgl. 15,1 pro mille), ale daleko mu do cyfr przedwojennych, gdy n. p. w r. 1913 liczyła Rzesza 26,9 nowonarodzonych na 1000 mieszkańców. Jest to nieodłączne zjawisko urbanizacji narodu niemieckiego (z którą zresztą obecny rząd silnie walczy), jak i faktu, że odpadły Niemcom po wojnie ziemie, zamieszkałe przez żywioł polski, znany ze swej wyższej rozrodczości. Jeśli się uzna za słuszne (co twierdzi niemiecki urząd statystyczny), że dla utrzymania „siły narodu" na właściwym poziomie potrzeba Niemcom conajmniej cyfry 21 narodzin na każde 1000 ludności, byłby sceptycyzm Burgdörfera uzasadniony.

Odnośnie do danych statystyki ludnościowej Rzeszy zabierał przed niedawnym czasem głos wielki dziennik faszystowski „Popolo d'Italia", przyczem nie wydaje się wyłączone, że odnośny artykuł, opublikowany na czołowem miejscu, był pióra samego Mussoliniego. Autor skreślił na podstawie dotychczasowych danych statystycznych Rzeszy perspektywę dalszego rozwoju demograficznego Niemiec i doszedł do alarmującego wniosku, że w r. 1940 przekroczy naród niemiecki cyfrę 70 miljonów, w r. 1950 zapewne już 80 miljonów. Artykuł ten wywołał polemikę, przyczem ze strony niemieckiej starano się udowodnić, że perspektywy autora artykułu w piśmie włoskiem są przesadzone i natchnione w niemałym stopniu rozważaniami politycznemi.

Mimowoli przypomina się ta polemika włosko - niemiecka, gdy się czyta świeże komentarze urzędowe do ostatnich danych niemieckiej statystyki ludnościowej, wcale — jak widzieliśmy — nie rozpływające się w zadowoleniu. Czyżby z ramienia czynników urzędowych celowo hamowano hymny zachwytu, obawiając się, aby one niepotrzebnie nie zwracały uwagi zagranicy na korzystny, bądź co bądź, rezultat dotychczasowej polityki ludnościowej Trzeciej Rzeszy?

Wszystkie przytoczone wyżej cyfry mówią jedynie o ilościowym rozwoju ludnościowym Niemiec w ramach prowadzonej usilnie polityki rządu narodowo - socjalistycznego. Pomijają one całkowicie jakościową ocenę młodego elementu ludzkiego, według nowych wytycznych programu rasowego i eugeniki. A cokolwiekby się myślało o metodach, które (jak n. p. szeroko dziś stosowana sterylizacja) zmierzają ku poprawie rasy, wycisną one prędzej czy później swe piętno na przyszłem pokoleniu narodu, czyniąc je zdrowszem i zdolniejszem do czynu.

B. L.

Przy niedostatecznej funkcji kiszek cierpieniach wątroby i dróg żółciowych otyłości i artretyźmie, katarze żołądka i jelit, opuchlinie grubej kiszki, cierpieniach odbytnicy, naturalna woda gorzka **Franciszka-Józefa** szybko usuwa objawy zastoinowe i bóle w podbrzuszu.
Tg 1047

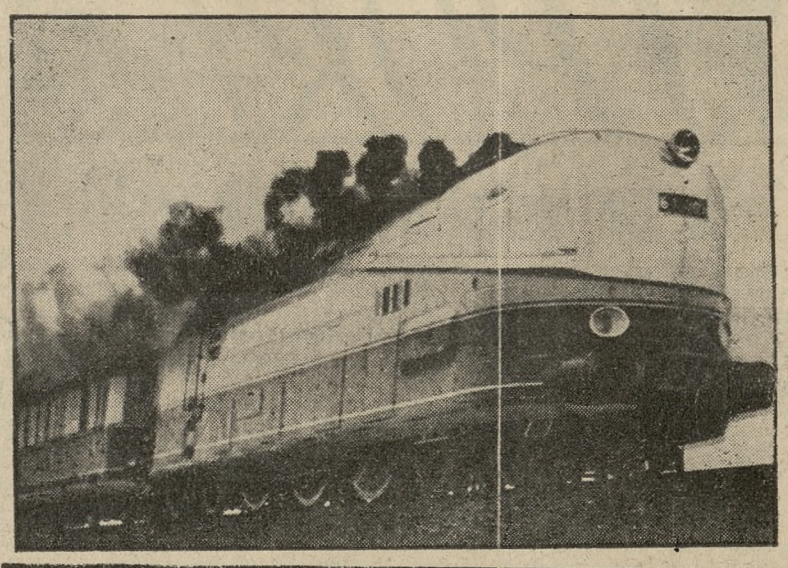

W Niemczech dokonano ostatnio prób z nową lokomotywą pośpieszną, która na godzinę rozwija szybkość do 175 klm.

N. I. R. A.
na tle całokształtu polityki Roosevelta

NIEBIESKI ORZEŁ EMBLEMAT N. I. R. A.

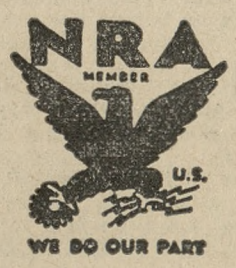

W środowem wydaniu głównem „Kurjera" zaznaczyliśmy już, że N. I. R. A. (National Industrial Recovery Act, tj. ustawa o uzdrowieniu przemysłu), która — jak wiadomo — uznana została przez trybunał najwyższy Stanów Zjednoczonych za akt, sprzeczny z konstytucją, była tylko fragmentem, jakkolwiek b. ważnym, programu gospodarczego prez. Roosevelta. Ponieważ akcja reformatorska obecnego prezydenta U. S. A. jest jedyną w swoim rodzaju, niechaj z okazji doniosłych wypadków, zaszłych w Waszyngtonie, wolno będzie nakreślić syntezę tejże akcji.

Cała akcja antykryzysowa rządu waszyngtońskiego stanowi jakgdyby tryptyk, którego częścią główną jest reforma monetarna i finansowa, a bocznemi częściami: reforma agrarna i przemysłowa. Tylko zarządzenia polityki monetarnej i finansowej uzyskały bezpośredni, decydujący wpływ na rezultaty walki z kryzysem. Reformy: agrarna i przemysłowa — wbrew ogólnemu oczekiwaniu — nie wydały pożądanego rezultatu.

Owa sławna N. I. R. A., polegająca głównie na ustanowieniu maksymalnej ilości godzin pracy i minimalnych płac, miała na celu: z jednej strony zapobiegnięcie strajkom i rozruchom socjalnym, z drugiej zaś strony zwiększenie konsumcji i zmniejszenie bezrobocia. Żaden z tych celów nie został w pełni osiągnięty. Wprowadzenie kodeksów pracy wywołało rozliczne zaburzenia na tle socjalnem (pamiętny strajk w przemyśle włókienniczym!); ilość bezrobotnych prawie nie zmalała; siła nabywcza ludności prawie nie wzrosła. Teraz, w dodatku: N. I. R. A. uznana została za pozbawioną podstawy prawnej!

Podobnie jak reforma przemysłowa, również i reforma agrarna nie dopisała. Zresztą, trzeba przyznać, że sam sekretarz stanu dla spraw rolnictwa, Henry Wallace, w swoim raporcie do prezydenta Stanów Zjednoczonych wypowiedział się w zasadzie przeciwko reformie, którą zmuszony jest wcielać w życie.

Tak więc tylko polityka monetarna stanowi trzon polityki gospodarczej Roosevelta. Jest ona bardzo ciekawa:

Dopóki wierzono w nienaruszalność dolara, był on w przekonaniu obywateli amerykańskich (i nietylko amerykańskich) najlepszą ucieczką od niebezpieczeństw okresu kryzysowego. Z powodu nieustannego spadku cen każda inwestycja, każdy zakup rzeczy ruchomej czy nieruchomej połączone były ze stratą. Jedynie posiadanie dolara dawało „gwarancję" utrzymania, ba! powiększenia majątku. Stąd zachęta do tezauryzacji. Stąd marazm w interesach.

Roosevelt zdecydował się na sztuczne wywołanie spadku dolara. Spowodowało to nastrój całkowicie odmienny od poprzedniego. Przywrócono nastrój przedsiębiorczości. Zaczął się ruch w interesach.

z ZAKONNIKIEM
PIGUŁKI REFORMACKIE
STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
UŚMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄ ŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSZCZAJĄCYM
UŻYCIE 1-2 PIGUŁKI NA NOC
nr 8 337

Sam spadek dolara mógł być jedynie punktem wyjścia dla reformy finansowej. Podtrzymywanie nastroju przedsiębiorczości przy pomocy stałego lub perjodycznego obniżania kursu dolara prowadziłoby do anarchicznej inflacji. Roosevelt znalazł odpowiedni, jak twierdził, sposób, mianowicie następujący:

Po obniżeniu kursu dolara do 60 proc. jego poprzedniej wysokości, zapas złota powiększył się automatycznie do 7 miljardów dolarów, co pozwoliło na podniesienie kredytów bankowych w razie potrzeby do 200 miljardów dolarów, tj. na siedmiokrotne zwiększenie ówczesnych kredytów. Zaczęła się inflacja kredytowa. Zaczęło się wtłaczanie kredytów do życia gospodarczego przy pośrednictwie Reconstruction Finance Corporation. Próba ta jednak nie udała się, gdyż życie gospodarcze okazało nikłą chłonność na kredyty publiczne.

Wobec tego Roosevelt zdecydował się na inną formę ożywienia życia gospodarczego, mianowicie na podjęcie robót publicznych, zakreślonych na olbrzymią skalę. Szybkość, z jaką podjęto roboty publiczne, przekracza europejska wyobraźnię: oto dnia 8 listopada 1933 r. Roosevelt powiadomił prasę o nowym planie robót t. zw. cywilnych, a już w dwanaście dni później otrzymało pierwszą tygodniówkę 1.108.692 robotników, których zdołano zatrudnić przy pierwszej transzy robót. W niespełna dwa miesiące później ilość tych robotników wzrosła do 3.600.000.

Ameryce przyświecają wzory niedawnej przeszłości. Ekspansja kredytów w czasie wojny była jednocześnie warunkiem i skutkiem dokonania olbrzymich wydatków państwa. Roosevelt teraz mówi: niechaj państwo przedsiębierze wydatki na roboty publiczne, a ekspansja kredytów przyjdzie jako skutek nieodzowny. I zdaje się, że ta właśnie idea jest myślą przewodnią programu Białego Domu.

N. I. R. A., jak rzekliśmy, jest tylko fragmentem — oczywiście b. ważnym — ale tylko fragmentem ogólnego planu. Nieoczekiwany wyrok Trybunału Najwyższego jest wydarzeniem o pierwszorzędnej doniosłości politycznej dla rządów demokratycznych Ameryki, ale całkowicie linji polityki gospodarczej nie wypacza. Inna rzecz, że nigdy niewiadomo, jaki wynik dać może skrzyżowanie się polityki z ekonomiką...

SUDORYN „Ap. Kowalski" usuwa POT
Wystrzegać się naśladownictw
nr 10272

Sensacyjny proces

Swego czasu dwa pisma radomskie zamieściły rewelacyjne szczegóły, pomawiając naczelnego księgowego tamtejszej Ubezpieczalni Społecznej Adama Walczaka, że kiedyś był członkiem carskiej „ochrany" i pełnił dla niej funkcje prowokatorskie. Walczak za te artykuły wytoczył odpowiedzialnym redaktorem obu pism sprawę przed sądem i uzyskał na nich w pierwszej instancji wyrok skazujący. Sąd orzekł, że oskarżeni nie zdołali poprzeć swych twierdzeń dostatecznemi dowodami. Natomiast w sądzie apelacyjnym sprawa wzięła całkiem inny obrót. Tutaj sąd przedłożone dowody uznał za dostateczne i uwolnił obu oskarżonych od zarzutu pisania nieprawdy. Obecnie oba pisma wszczęły dalszą akcję przeciwko Walczakowi, który jest nadal czynny w radomskiej Ubezpieczalni Społecznej.

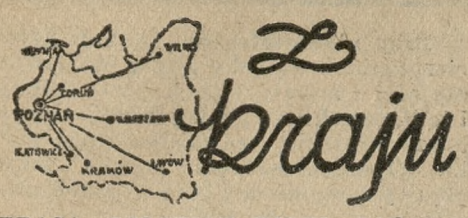

PRACA POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH.

Według ostatnich danych statystycznych, przeciętna dzienna praca Polskich Kolei Państwowych w okresie pierwszych czterech miesięcy r. b. wyrażała się liczbą 10.782 wagonów 15-tonnowych.

W kraju ładowano przeciętnie dziennie 9.572 wagonów towarów, w tem 7.347 wagonów do przewozu w kraju i 2.180 do wywozu zagranicę. W obrębie w. m. Gdańska ładowano przeciętnie 120 wagonów dziennie, od kolei zagranicznych przyjmowano 145 wagonów, wreszcie tranzytem przez Polskę szło przeciętnie dziennie 990 wagonów.

ŻYDZI SZKOLĄ WŁASNYCH ROBOTNIKÓW.

Żydowskie towarzystwo „Ort" w Łodzi rozwija ożywioną działalność w kierunku „uprzemysłowienia" mas żydowskich Do pierwszych poczynań należy szkolenie żydowskich tkaczy mechanicznych. W warsztatach „Ort'u" otrzymało wyszkolenie 788 żydowskich tkaczy. Następnie „Ort" dokładał starań, aby wyszkolić robotników trykotażowych. W ciągu krótkiego czasu 1948 Żydów otrzymało wyszkolenie w tym kierunku, zaś kwalifikacje robotników pończoszniczych uzyskało 972 Żydów.

NARODZINY TRZECH ŻUBRÓW W PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ.

W puszczy Białowieskiej urodziły się w ub. tygodniu trzy jałówki żubrze, w tem dwie czystej krwi.

Stado żubrów w Białowieży liczy 17 sztuk.

ZASZCZYTNE ODZNACZENIE.

Major Ludwik Matyja, dowódca bataljonu KOP-Żytyń został na skutek przedstawienia J. E. ks. bisk. Szelążka odznaczony złotym Krzyżem Laterneńskim za za sługi przy budowie kościoła w Żytyniu. Kościół ten powstał z injcjatywy bataljonu KOP-Żytyń przy wysiłkach oficerów, podoficerów, strzelców, okolicznych osadników i pomocy zarządu Cukrowni Żytyńskiej.

STRATY KRAKOWA.

„Il. Kurjer Codz." zamieścił „Refleksje po uroczystościach żałobnych", w których podniósł straty, jakie poniosło kupiectwo krakowskie w związku z zapowiedzią zjazdu setek tysięcy ludzi do Krakowa i przygotowaniami poczynionemi z tej racji:

„Olbrzymie zadanie, jakie spadło na barki Krakowa, postarał się Kraków rozwiązać jak najpełniej i czekał spokojnie na przypływ setek tysięcy, które sygnalizowano mu telegraficznie ze wszystkich stron kraju.

„Gdy zaczął się zjazd, Kraków został zaskoczony w sposób najbardziej niemiły. Ogółem przyjechało około 150.000 ludzi. Okazało się, że pociągów przyszło mniej, niż zapowiadano pierwotnie. Nie przywiozły one zapowiadanych ilości ludzi. W dodatku każdy z przyjeżdżających wychodził obładowany walizami żywności.

„Otwarte sklepy i lokale gastronomiczne napróżno czekały na konsumentów. Licząc się z olbrzymim zjazdem, postarano się o to, aby każda wędliniarnia i każdy nieomal sklep spożywczy mógł wydawać po taniej cenie porcje gorących wędlin, zaopatrzono je również w olbrzymią ilość butelek piwa, które specjalnie przygotowały browary krakowskie i okoliczne. Tymczasem w jednej z restauracyj w Rynku przybysze licznie wprawdzie obsiedli stoliki, lecz każdy z nich wyciągał z własnej walizy wędliny, pieczywo i nawet flaszkę z wódką, a od powiększonej obsługi kelnerskiej żądano tylko podania kieliszków i nakrycia, aby coś niecoś zamó- Dla utrzymania stolika — zamawiano szklankę herbaty. Inna z olbrzymich kawiarń krakowskich, która przygotowała się do wydawania tysięcy porcyj gorących potraw, nie mówiąc już o kawie, herbacie i t. d., miała od pół nocy do rana obrotu ogółem 40 złotych, słownie: czterdzieści złotych obrotu!

„Olbrzymie ilości pieczywa przygotowane zostały w magazynach. W piekarni „Ziarno" pozostało wtedy 6.000 bochenków chleba. W piekarni miejskiej pozostało 800 bochenków chleba, prywatne piekarnie miały także odpowiednio wielkie niesprzedane ilości pieczywa. Daje to pojęcie o ogromie strat kupiectwa krakowskiego."

W TATRACH JESZCZE TRWA SPORT NARCIARSKI.

Pomimo, że to już czerwiec, w Tatrach wciąż jeszcze odbywają się igrzyska narciarskie dzięki dogodnym ku temu jeszcze warunkom śniegowym. Oczywiście może się to dziać jedynie głęboko w górach i na pewnych wysokościach. Na niedzielę, 2 go czerwca, jak donoszą z Zakopanego, jest zapowiedziany narciarski bieg zjazdowy w dolinie Pięciu Stawów ze startem zpod przełęczy Szpiglasowej, gdzie powłoka śniegowa jest jeszcze dostatecznie gruba.

Ile jest gazet na świecie?

Jak obliczono, wychodzi na całym świecie 12.810 dzienników. Najwięcej ich wydaje Europa, mianowicie 8.650 dzienników, co znaczy, że na Europę przypadają dwie trzecie wszystkich gazet na całym świecie. W Ameryce wychodzi 2.160 dzienników, w Azji 1.647, w Australji 200, w Afryce 213, z tego na sam Egipt przypada 73. Ludność środkowej i wschodniej Afryki do dnia dzisiejszego nie ma gazet, ani wiadomości o wydarzeniach na całym świecie; człowiek puszczy i pustyni do dnia dzisiejszego żyje zdala od zgiełku światowego i informacyj prasowych ze świata.

Kraj, gdzie gazeta po raz pierwszy ujrzała światło dzienne — to Chiny. Już w roku 715 powstał w Chinach dziennik państwowy „Peking Bao", który po 1.200 latach swego istnienia w zeszłym roku przestał wychodzić. „Peking Bao" często zmieniał nagłówek, ale zawsze powracał do swego pierwotnego. Z początku wychodził na żółtym jedwabiu. Ale dziś Chiny nie zajmują na terenie Azji pierwszego miejsca w statystyce prasy. Prześcignął je ich stały rywal — Japonja. Japonja stanowi obecnie kraj, gdzie wychodzi najwięcej dzienników o miljonowym nakładzie. Z 1.647 dzienników Azji przypada na Japonję 1.013.

Najstarszą kolebką gazety są więc Chiny, najmłodszą zaś Albanja. W Albanji założono dwa dzienniki dopiero w r. 1929; założycielem ich był król Achmed Zogu I.

Nie można pominąć milczeniem kraju, gdzie wychodzi jeden jedyny dziennik — jest to „Rzesza królowej Saby". W stolicy tego państwa wychodzi gazeta pod nagłówkiem „Aimro" (wiadomości). Nawet księstwo Lichtenstein, liczące 11.500 mieszkańców, posiada parę dzienników.

Ciekawą jest statystyka, wykazująca, na ilu mieszkańców przypada w poszczególnych krajach jedna gazeta. Pod tym względem na pierwszem miejscu znajduje się Szwajcarja, gdzie jeden dziennik przypada na 8.000 mieszkańców. Następne miejsce zajmują Niemcy, gdzie wychodzi 40 procent wszystkich europejskich gazet, ale jedna przypada na 20.000 mieszkańców. Anglja, gdzie żurnalistyka poszczycić się może wysokim poziomem i znacznym rozwojem, wykazuje jedną gazetę na 107.000 mieszkańców, to znaczy, że znajduje się narówni z innemi europejskiemi krajami na ostatnich miejscach.

W Ameryce południe wyprzedza północ. W Argentynie przypada np. 53.000 mieszkańców na jedną gazetę, podczas kiedy w Stanach Zjednoczonych jedna gazeta przypada na 61.000. W samem Buenos Aires wychodzi 37 dzienników — prawie we wszystkich językach świata.

Jeśli chodzi o wysokość nakładu, to jedynie 4 państwa poszczycić się mogą nakładem miljonowym; są to: Francja, Anglja, Stany Zjednoczone i Japonja. Największy nakład ze wszystkich gazet na całym świecie ma dziennik angielski „Daily Mail" i francuski „Petit Parisien". Oba te dzienniki wychodzą w nakładzie po 2.000.000 egzemplarzy.

Niedziela na boiskach piłkarskich

O mistrzostwo klasy A odbędą się w niedzielę tylko dwa spotkania w Poznaniu i to: o godz. 11 na boisku „Warty" przy ulicy Rolnej „Warta" i „K. P. W.". Obie drużyny poniosły ubiegłej niedzieli klęskę. Sądząc według ostatnich wyników zwycięstwo przemawia za drużyną K.P.W.

O godz. 16 na boisku „HCP" przy Górnej Wildzie gościć będzie prowincjonalny zespół „Ostrowskiego Klubu Sportowego". Dwie technicznie dobre drużyny z których większą rutynę posiada zespół gospodarzy; niezawodnie zapewni ona sobie dwa dalsze punkty dążąc do zajęcia lepszego miejsca w tabeli. Zespół fabryczny lekceważyć przeciwnika nie może, ponieważ drużyna „Ostrowskiego K. S." zajmując przedostatnie miejsce wytęży niewątpliwie wszystkie siły, by odsunąć niebezpieczeństwo spadku do klasy B.

W Kościanie o godz. 11,30 walczy „Unja" z „Sokołem" z Leszna, który ubiegłej niedzieli dość łatwo załatwił się z lokalnym rywalem „Polonją". Dowodzi to, że drużyna leszczyńska w Kościanie nie przychodzi do formy i łatwo odda punkty. „Unja" coprawda ma lepszą lokatę w tabeli prowadząc różnicą jednego punktu.

W Lesznie o godz. 15 spotyka się „Polonja" ze „Spartą". Własny teren przemawia za gospodarzami, podczas gdy goście mimo ewtl. zwycięstwa nie uchronią się przed spadkiem do klasy B.

W Ostrowie o godz. 15 gości „Ostrovia" „Legję" poznańską. Zespół ostrowski w tegorocznych rozgrywkach sprawił swoim sympatykom miłą niespodziankę lokując się na trzeciem miejscu i niewątpliwie dążyć będzie, żeby pozycję swoją poprawić. To też nie łatwo będzie zespołowi poznańskiemu wywieść punkty. Spotkanie budzi duże zainteresowanie w Ostrowie.

W mistrzostwach klasy B. walczą w finałowych rozgrywkach:

O godz. 11 na boisku w Górczynie przy dworcu łazarskim „Admira" i „Pogoń". Sądząc według wyników z ostatnich niedziel więcej szans ma drużyna gospodarzy.

O godz. 15 na boisku „Sokoła" „Olimpja" i „Dyskobolja" z Grodziska. Drużyna gospodarzy technicznie przedstawia się lepiej, nie mając prawie żadnego słabego punktu, natomiast zespół gości tego roku nie jest tak groźny jak roku ubiegłego, zwycięstwo przemawia za gospodarzami.

O godz. 16 w Kościanie walczą „Kościański Klub Sportowy" i „Sokół" Kępno. Zespół Sokoła na początku rozgrywek finałowych nie wiele miał do powiedzenia, lecz poprawia się z meczu na mecz. Świadczy o tem wygrana w Kępnie z „Pogonią" 9:0 oraz w Grodzisku 5:2.

O spadek do klasy C

Zawody „Skra" —„ Pentatlon" z powodu dyskwalifikacji „Skry" się nie odbędą i walkowera otrzyma K. S. „Pentatlon".

Mecz „Polonja" Główna — „Polonja" Poznań się nie odbędzie, gdyż drużyna „Polonji" — Poznań bez walki oddaje punkty.

O puhar junjorów fundacji p. Franciszka Rotnickiego członka honorowego K. S. „Warta":

O godz. 9 „Admira" — „Unja" w Górczynie, o 11 „Legja" — „K.P.W." boisko przed Stadjonem; o 14 „Warta"— „HCP" boisku Warty; o 16 „Orkan" — „Pentatlon" w Fabianowie i o 17 „San" — „Polonja" Główna, arena łazarska.

Zawody towarzyskie: O godz. 11 „Korona" i „Pentatlon" na boisku „Korony".

Wynik meczu ligowego „Ł. K. S. i „Warta" w Łodzi wywiesimy w oknie naszej administracji o godz. 19.30.

Lekka atletyka

Krajewska w obozie przedolimpijskim. Krajewska, b. rekordzistka Polski w skoku wwyż, która przez parę ub. lat nie brała udziału w czynnem życiu sportowem, w tym roku wróciła na boisko i w czwartek startowała na zawodach w Poznaniu.

Pol. Zw. Lekkoatletyczny postanowił włączyć Krajewską do przedolimpijskiego obozu kobiecego, ktory odbędzie się w CIWF na Bielanach w dniach od 16 czerwca do 11 lipca. (PAT).

P. inż. Kucher bawił jako delegat P. U. W. F. i P. Z. L. A. w Poznaniu i odbył w piątek dwugodzinną konferencję z zarządem POZLA na temat najbliższych zamierzeń sportowych.

Zawody o mistrzostwo POZLA klasy A rozpoczynają się dziś o godz. 18,30 na stadjonie miejskim. W niedzielę o godz. 15 dalszy ciąg zawodów. Program przewiduje biegi 100, 200, 400, 800, 1 500, 5 000 i 10 000 mtr. 110 i 400 przez płotki, rzuty kulą, dyskiem, oszczepem i młotem oraz skoki w dal, wwyż, o tyczce i trójskok, wreszcie sztafeta 4 × 100 i 4×400.

Gry sportowe

Turniej olimpijski w piłce ręcznej. W ramach igrzysk olimpijskich w Berlinie 1936 roku odbędzie się pierwszy olimpijski turniej w piłce ręcznej.

Organizator tego turnieju, Międzynarodowa Federacja Piłki Ręcznej, celem zagwarantowania walczącym drużynom neutralnych sędziów i stosowania identycznych przepisów gry, — zaprosiła do Berlina ze wszystkich państw. które wezmą udział w turnieju, po jednym uczestniku na specjalny kurs przeszkoleniowy.

Kierownikiem kursu będzie prezes Federacji, Ritter von Halt. Kurs trwać będzie od 12 do 1 czerwca. Uczestnicy kursu obserwować będą w dniu 16 czerwca finałowe rozgrywki w piłce ręcznej o mistrzostwo Niemiec w Stuttgarcie.

Na zasadzie porozumienia z poszczególnemi krajami, niektóre państwa reprezentowane będą na kursie przez większą liczbę uczestników. I tak: Polska — 4, Austrja — 5, Niemcy — 14 najlepszych sędziów, poza tem — Danja, Szwecja, Szwajcarja, Luksemburg, Holandja i Węgry — po 2.

Pływanie

Fik, Polak amerykański startował w Budapeszcie w biegu na 100 m i uległ niespodziewanie Węgrowi Csikowi. Do 50 m prowadził Fik przed Niemcem Fischerem. Dopiero po nawrocie Csik nawiązał walkę i pokonał Fika o długość w czasie 58,6,2. Fik 59.8,3. Fischer 1:00.2. Zawody odbyły się w basenie 50 metrowym.

dg 2464

Piłka nożna

O mistrz. ligi walczą w niedzielę: „ŁKS" i „Warta" w Łodzi, „Legja" i „Warszawianka" w Warszawie, „Cracovia" i „Ruch" w Krakowie; „Wisła" i „Pogoń" we Lwowie.

PZPN zwrócił się do M. S. Wojsk. o rozpatrzenie sprawy płk. Rudolfa. Zarząd Polskiego Związku Piłki Nożnej ogłosił wczoraj następujący komunikat w głośnej sprawie płk. Rudolfa:

„Zastosowując się do żądania M. S. Wojsk., interpretującego art. 3 prawa o stowarzyszeniach w ten sposób, że wojskowi nie podlegają jurysdykcji jakichkolwiek sądów koleżeńskich, jakichkolwiek organizacyj społecznych, zarząd P. Z. P. N. postanowił 21 bm. anulować naganę, udzieloną 16 kwietnia płk. Rudolfowi, prezesowi W. K. S. Legja. Zarząd PZPN uchwalił przekazać akta zatargu, wywołanego bezpodstawnemi zarzutami płk. Rudolfa do M. S. Wojsk. dla odpowiedniego ich wykorzystania, oraz wystąpić przez Związek Polskich Związków Sportowych i Państwowy Urząd W. F. do M. S. Wojsk. z prośbą o zasadnicze określenie uprawnień organizacyj sportowych w stosunku do osób wojskowych i o ułożenie procedury na wypadek zatargu z osobami wojskowemi". (PAT).

Różne

Pogadankę na temat „Sezon sportowy w Poznaniu" wygłosi dziś w sobotę o godzinie 19.15 do 19.25 p. red. Wł. Prytyś przed mikroofnem Poznania.

Strzelanie

Otwarcie zawodów strzelecko-myśliwsko-łucznych. W jutrzejszą niedzielę nastąpi otwarcie II okręgowych zawodów strzelecko-myśliwsko-łucznych: odz. 9 - nabożeństwo w kościele garnizonowym przy Pl. Działowym, godz. 10,15 zbiórk zawodników na strzelnicy Bractwa Kurkowego w Szelągu, godz. 10,30 raport i oddanie strzałów honorowych, godz. 11.15 początek strzelań. Wstęp na teren strzelnicy Bractwa Kurkowego, bezpłatny.

Szermierka

W szermierczych mistrzostwach Poznania i AZS-Poznań, które jak przypominamy odbędą się dziś i w niedzielę o godz. 16 w „Ośrodku" wezmą udział prócz czołowych zawodników Poznania z dotychczasowymi mistrzami Kazimierowiczem, Żukowskim i por. Jarzemskim na czele, zawodnicy z Łodzi. Startować będzie mistrz Polski w szabli kpt. Lubicz-Nycz.

Wioślarstwo

Regaty otwarcia odbędą się w niedzielę na Warcie o godz. 15.20. Meta przy przystani „K. W. 04".

Tennis

Ćwierćfinały mistrzostw Francji dały następujące wyniki: Perry pokonał Boussus 6:1, 6:0, 6:4 i spotyka się w półfinale z Crawfordem, który łatwo pokonał Bernarda. Cramm po pokonaniu MacGratha 6:2, 6:4, 3:6, 6:3 walczący w półfinale z Austinem, który ćwierćfinale w pięciu setach pokonał Menzela.

NA ROBOTY PUBLICZNE W WOJ. WARSZAWSKIEM.

Jak donosi agencja „Iskra", szereg miast na terenie województwa warszawskiego otrzyma z Funduszu Pracy pomoc finansową na uruchomienie robót publicznych.

Na budowę wodociągów otrzymują pożyczkę miasta: Włocławek — 200 tys. zł., Łowicz 30 tys. zł., oraz Sochaczew 30 tys. zł. Poza tem pomoc w postaci dotacji Funduszu Pracy na rozbudowę ulic otrzymują: Płock — 45 tys. zł. Włocławek — 55 tys. zł. Radzymin — 25 tys. zł., Wołomin — 25 tys. zł., Łowicz — 20 tys. zł., oraz Żyrardów — na budowę kanału odpływowego — 50 tys. zł. i Warszawski Związek Samorządowy na budowę drogi Radość — Falenica — Otwock — 50 tys. zł.

Szkolnictwo w świetle cyfr

Według ostatnich danych ogłoszonych, przez Główny Urząd Statystyczny. („Wiadomości Stastytyczne" — kwiecień 1935 r.) ilość szkół średnich ogólnokształcących wynosiła w r. szk. 1934—35 ogółem 770, w tem 419 szkół prywatnych, 301 państwowych i 50 samorządowych. Do szkół tych uczęszczało 166 085 uczniów i uczenic, w tej liczbie 90 758 do szkół państwowych, 65 878 do szkół prywatnych i 9 449 do szkół samorządowych. W porównaniu z r. szk. 1933—34 ilość szkół średnich ogólnokształcących zmniejszyła się o 13 (11 prywatnych i 2 państwowe), podczas gdy liczba uczęszczających wzrosła o 5 273. Mimo znacznego wzrostu liczby uczniów, ilość etatów nauczycielskich uległa zmniejszeniu o 30.

Statystyka, dot. zakładów kształcenia nauczycieli obejmuje: seminarja nauczycielskie, pedagogja, seminarja ochroniarskie i seminarja nauczycielek rzemiosł. Liczba seminarjów nauczycielskich w r. szk. 1934—35 wykazuje w porównaniu z latami ubiegłemi stały spadek. Podczas gdy w r. szk. 1932—33 było ogółem 179 seminarjów nauczycielskich, 2 490 nauczycieli i 22 704 uczniów — w r. szk. 1934—35 stan ten uległ wydatnemu zmniejszeniu i wykazał — 156 seminarjów, 1 986 nauczycieli i 10 160 uczniów. Spadek ten tłumaczyć należy stopniową przebudową tego działu szkolnictwa w związku z reformą ustroju szkolnego. Stan ilościowy pedagogjów i seminarjów nauczycielek rzemiosł nie uległ w r szk. 1934—35 prawie żadnym zmianom w porównaniu z latami szkolnemi 1932—33 i 1933—34, natomiast liczba seminarjów ochroniarskich wzrosła i wynosiła w r. szk. 1934—35 — ogółem 21 zakładów, 245 nauczycieli i 1 134 uczenic (w r. szk. 1932—33 — 16 zakładów, 206 nauczycieli i 1 080 uczenic). Danych statystycznych za rok szk. 1934—35 niestety brak, natomiast w r. szk. 1933—34 seminarjum to liczyło 12 nauczycielek i zaledwie 19 uczenic.

Szkół powszechnych w r. szk. 1934—35 było ogółem 27 786, w tem 26 365 publicznych i 1 421 prywatnych. Liczba etatów nauczycielskich wynosiła w tymże roku szk. 74 383 w szkołach publicznych i 7 561 w szkołach prywatnych. Dane statystyczne za r. szk. 1934—35 wykazują, że liczba etatów nauczycielskich w szkolnictwie powszechnem wzrosła w porównaniu z r. szk. 1933—34 ogółem o 449, z czego na szkolnictwo publiczne przypada 350 etatów, na szkolnictwo prywatne — 99. Cyfry te świadczyłyby o stopniowym wzroście etatów nauczycielskich, w rzeczywistości jednak sytuacja przedstawia się znacznie gorzej. Do liczby etatów nauczycielskich włączono niewątpliwie i bezpłatnych praktykantów, przyczem liczby odnoszące się do etatów nauczycielskich nie dotyczą liczby osób, tylko liczby zajmowanych stanowisk, a więc nauczyciele uczący w dwóch lub więcej szkołach liczeni są tyle razy, w ilu szkołach uczą.

Niemniej katastrofalnie przedstawia się sytuacja w odniesieniu do liczby uczniów. W r. szk. 1934—35 liczba uczniów wynosi 4 654 796. tymczasem w b. r. szk. mamy dzieci w wieku szkolnym 5 320 000 (z materjałów liczbowych M. W. R. i O. P. nr. 343) — poza szkołą pozostaje więc przeszło 600 000 dzieci w wieku szkolnym.

ng 11 145

Nowe zadania kobiet

Wiadomem już dzisiaj jest powszechnie, że w wojnie przyszłości odegrają wybitną i niemal decydującą rolę: lotnictwo i chemja.

Użycie lotnictwa w walce pociągnie za sobą konieczność tworzenia racjonalnych i sprężyście rozbudowanych podstaw obrony lotniczo - gazowej, t. zw. w skrócie OPL.

Aby można było się obronić przed samolotami przeciwnika, trzeba posiadać samemu w dostatecznej ilości rozbudowaną broń powietrzną, lecz i to jeszcze zupełnie tego zagadnienia nie rozwiązuje.

Naloty przeciwnika będą się odbywać na głębokie tyły, celem ich będzie nietylko zniszczenie sił materjalnych, lecz również zniszczenie moralne: zachwianie postawą ludności cywilnej, wprowadzenie zamętu i popłochu, aby w ten sposób komplikować zbiorowe życie.

Najlepszą i najskuteczniejszą obroną ludności cywilnej jest i będzie — organizacja obrony.

Organizacja ta jednak o tyle będzie skuteczną i sprawną, o ile będzie powszechna, to znaczy obejmująca wszystkie warstwy i jednostki społeczeństwa, o ile zdoła ona przepoić je świadomością i koniecznością podporządkowania się surowej karności i dyscyplinie.

Nowoczesna obrona przeciwlotnicza dysponuje środkami czynnemi i biernemi. Do pierwszych należeć będą własne lotnictwo, artylerja przeciwlotnicza, reflektory, karabiny maszynowe i zapory balonowe (wszystko to narazie w wyłącznej dyspozycji i obsłudze wojska), do drugich należy organizacja komend OPL. biernej, rozporządzających całym aparatem służb i elementów pomocniczych (społeczeństwo cywilne).

Środki obrony biernej należy ugrupować na; służące do uprzedzania ludności o grożącem niebezpieczeństwie i temi będą służba obserwacyjno - meldunkowa i alarmowo - rejestracyjna. Następnie pójdą w kolejności służby organizowane wyłącznie przez ludność cywilną, których zadaniem będzie zmniejszać lub całkowicie usuwać przypuszczalne skutki wrogich nalotów.

Ze względu na to, że przeciwnik będzie używał bomb zapalających, koniecznem się staje stworzenie służby przeciwpożarowej, gdyż dzisiejsze, a nawet o 100% zwiększone etaty osobowe straży pożarnych okażą się niewystarczającemi. — Wobec użycia bomb burzących należy zawczasu przygotować służbę pogotowia technicznego, rozmaitego przeznaczenia.

W związku z użyciem bomb i pocisków, wypełnionych gazami bojowemi musi wziąć udział każdy świadomy nia służby odkażającej, budowy pomieszczeń uszczelnionych i schronów, obsługi tych urządzeń, służby ratowniczo - sanitarnej i wielu innych.

Przy organizowaniu już w czasie pokoju tych organów OPL. biernej musi wziąść udział każdy świadomy obywatel i to nietylko przez moralne poparcie, czy też materjalne(przy wyposażaniu w sprzęt, czy też przez ogólne stałe popieranie LOPP.), lecz poparcie to musi się wyrażać czynnie przez szkolenie się ogólne i tworzenie już obecnie oddziałów tych elementów ogólnej OPL. biernej.

Z chwilą wybuchu wojny, mobilizacja powoła zdrowych mężczyzn pod broń do walki na teatrze działań wojennych, bądź też do pracy w fabrykach, warsztatach, instytucjach i t. p., pracujących dla obrony. Na odcinku rodziny, tej fundamentalnej komórki istnienia wszelkich społeczeństw, pozostaje kobieta. Na jej barki spadnie cała masa zadań, od rozwiąznia których i spełnienia ich w wielkiej mierze będzie zależeć przebieg obrony i co najważniejsze — jej powodzenie i dodatni wynik.

Kobieta polska już dzisiaj musi wtajemniczyć się i oswoić z tym kompleksem zagadnień, musi już dzisiaj zacząć się gruntownie przygotowywać do odegrania jak najlepiej, jaknajskrupulatniej i z wielkiem poświęceniem swej roli w przyszłości.

Dotychczasowy stosunek ogółu nas, kobiet, do tego, tak doniosłego problemu nie jest nawet zadowalający, dotychczas bowiem jeszcze nie uchwyciłyśmy inicjatywy w dziedzinie OPL., w której Polska będzie oczekiwać od nas gotowości i umiejętności Pomimo niepopularności pojęcia wojny dla naszej psychologji, musimy jednak nasze ustosunkowanie do tego zagadnienia poddać krytyce i rewizji i poprostu wziąć się do pracy. Najwyższy czas!

Wszak racjonalna organizacja i obrona głębi kraju, zmierzająca do zwiększenia bezpieczeństwa dla naszych ojców, mężów i synów i braci na froncie, to pomoc dla nich.

Tę organizację i zaprawę do spełnienia ciężkich i trudnych obowiązków da nam Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, która na obszarze Wielkopolski przystąpiła intensywnie do organizowania nas i dziś już może się pochlubić powstaniem szeregu Kół Kobiecych, rozwijających się pięknie i pracujących. Dlatego też i stolica Wielkopolski — Poznań, miasto przeszło 250 - tysięczne, musi wreszcie posiadać odpowiednią ilość kobiet — członkiń kół kobiecych L. O. P. P., gdyż ogrom pracy, jaki nas tu czeka wszystkie, nie pozwala tego odkładać, a przeciwnie nakazuje wziąć się jaknajrychlej do dzieła.

Kobiety zapisujcie się do LOPP.

Zapisy w Poznaniu do Koła Kobiecego przyjmuje Ośrodek Propagandy LOPP. przy ul. 27 Grudnia nr. 19.

HALINA Z.

Świadczenia ubezpieczeniowe w razie choroby

Wobec niedostatecznego uświadomienia ogółu pracowników o uprawnieniach w dziedzinie ubezpieczenia na wypadek choroby, wyjaśniamy poniżej, w jakich warunkach i z jakich świadczeń chorobowych korzystają ubezpieczeni i członkowie ich rodzin.

Ubezpieczony ma prawo do pomocy leczniczej z Ubezpieczalni od dnia faktycznego rozpoczęcia pracy. Pomoc lecznicza może być udzielana ubezpieczonemu najdłużej w ciągu 26 tygodni w poszczególnym wypadku choroby. Po wyczerpaniu tego okresu ubezpieczony otrzymuje pomoc leczniczą tylko w wypadku, gdy zapadnie na inną chorobę.

Prawo ubezpieczonego do korzystania z pomocy leczniczej zasadniczo ustaje z dniem rozwiązania stosunku pracy. Jeżeli jednak ubezpieczony zachorował i zaczął korzystać ze świadczeń przed utratą pracy, ma prawo do dalszego leczenia na tę samą chorobę aż do całkowitego wykorzystania prawa do świadczeń. Jeśli zaś ubezpieczony zachoruje po zwolnieniu z pracy, zachowuje prawo do pomocy leczniczej w razie:

a) jeśli wypadek choroby zajdzie w ciągu 3 tygodni po zwolnieniu z pracy, a ubezpieczony przed zwolnieniem z pracy przebył w ubezpieczeniu ostatnio conajmniej 10 tygodni lub w ciągu ostatnich 12 miesięcy — conajmniej 30 tygodni. Ubezpieczony ma prawo wówczas do pomocy leczniczej przez czas nie dłuższy, niż 13 tygodni.

b) jeśli wypadek choroby o dłuższym okresie wylęgania zajdzie w ciągu 4 tygodni od dnia zwolnienia z pracy. Ubezpieczony ma wówczas prawo do pomocy leczniczej w pełnym zakresie przez 26 tygodni.

Ubezpieczonej w razie połogu przysługuje bezpłatna pomoc lecznicza i położnicza przed, w czasie i po porodzie. Pomoc ta przysługuje również po zwolnieniu z pracy, jeżeli ubezpieczona przebyła w ubezpieczeniu przynajmniej 4 miesiące, a poród nastąpił w ciągu 4 tygodni od dnia zwolnienia z pracy.

Pomoc lecznicza przysługuje członkom rodzin w ciągu 13 tygodni w każdym roku kalendarzowym niezależnie od ilości zachorowań. W razie zachorowania na chorobę ostrą okres pomocy leczniczej winien być przedłużony o nowych 13 tygodni. Prawo członka rodziny do pomocy leczniczej wygasa z dniem utraty pracy przez ubezpieczonego. Jedynie w wypadku, gdy członek rodziny rozpoczął leczenie przed zwolnieniem z pracy ubezpieczonego, pomocy leczniczej na tę samą chorobę należy mu udzielać nadal i po zwolnieniu z pracy ubezpieczonego aż do czasu wyczerpania przez chorego 13 tygodniowego okresu świadczeń.

Pozostający bez pracy pracownicy umysłowi, posiadający prawo do zasiłków z powodu braku pracy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jednocześnie z uzyskaniem prawa do tych zasiłków zostają ubezpieczeni na wypadek choroby w Ubezpieczalni na koszt instytucji wypłacającej zasiłki. Skutkiem tego zachowują oni nadal prawo do pomocy leczniczej w Ubezpieczalni pomimo ustania zatrudnienia.

Z mocy ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim Ubezpieczalnie są obowiązane udzielać inwalidom wojennym i wojskowym pomocy leczniczej w zakresie chorób, znajdujących się w związku z odbytą służbą wojskową. Świadczenia lecznicze dla inwalidów powinny im być udzielane przez cały czas trwania choroby bez ograniczenia. Inwalidzi. posiadający ponad 84 proc. utraty zdolności zarobkowej, mają prawo do leczenia we wszystkich wypadkach choroby, nie tylko związanych z inwalidztwem.

Zasiłek chorobowy należy się ubezpieczonemu w razie stwierdzenia niezdolności do pracy wskutek choroby. Zasiłek ten nie przysługuje członkom rodziny ubezpieczonego. Wypłata zasiłku trwa najdłużej 26 tygodni w wypadku jednej choroby. Zasiłek wynosi tygodniowo 50 proc. przeciętnego tygodniowego zarobku ubezpieczonego z okresu jego pracy w ciągu ostatnich 13 tygodni przed zachorowaniem.

Prawo do zasiłku chorobowego nabywa zasadniczo pracownik dopiero po upływie 4 tygodni podlegania obowiązkowi ubezpieczenia, t. zn. po 4 tygodniach pozostawania w stosunku pracy, z tytułu której podlegał ubezpieczeniu.

Ubezpieczeni (obowiązkowo, dobrowolnie) umieszczeni w szpit., posiadający na swem utrzymaniu conajmniej jedną osobę, otrzymują przez czas pobytu w szpitalu zasiłek domowy w wysokości połowy zasiłku chorobowego. Jeżeli ubezpieczony nie ma nikogo na swem utrzymaniu, pobiera t. zw. zasiłek szpitalny w wysokości 1/5 zasiłku chorobowego. Członkowie rodzin uprawnień tych nie posiadają.

Ubezpieczona, niepracująca z powodu połogu, ma prawo do zasiłku połogowego w wysokości równej zasiłkowi chorobowemu. niedłużej jednak niż w ciągu 8 tygodni. Okres ten powinien obejmować 2 tygodnie przed i conajmniej 6 tygodni po porodzie. Członkowie rodzin z zasiłku połogowego korzystać nie mogą.

Z Tow. Ziemianek Wlkp.

W najbliższych dniach odbędą się jeszcze przed rozpoczęciem wielkich wakacyj różne zebrania i zjazdy. Polecamy przedewszystkiem członkom naszym:

XXV Sejmik Oświatowy Tow. Czytelni Ludowych, wtorek, 4 czerwca. Obrady rozpoczną się o godz. 9,30 rano przy ul. św. Marcin 8/9.

Następnego dnia, 5 czerwca (środa) odbędzie się walne zebranie Stow. Pań Miłosierdzia à Paulo o godz. 11,30, również przy ul. św. Marcin 8/9.

Tego samego dnia o godz. 16 odbędzie się na sali posiedzeń w Izbie Rolniczej zebranie Pań Przewodniczących Kół powiatowych Tow. Ziemianek Wlkp., gdzie na porządku obrad m. in. sprawy kolonij wakacyjnych „Stelli", przyjmowanie XX. Kleryków z Francji, Zlot Harcerzy w Spale.

Kwietniowe zebranie Koła gnieźnieńskiego Ziemianek pod przewodnictwem p Aleksandry Brzeskiej odbyło się w obecności 20 członkiń. Po sprawozdaniu z zebrania Sekcji Pedagogicznej, p. Maj. Korblowa referowała o wysyłce roślin, bylin i t. p. dla Kół Ziemianek dotkniętych powodzią. Na ręce przewodniczącej p. A. Brzeskiej nadeszło pismo z gorącem podziękowaniem z Koła sądecko-limanowskiego za ten dowód łączności siostrzanej i pamięć w niedoli.

Następnie omówiono herbatki pokonkursowe oraz wystawę obrazów p Mazaraki-Dziewanowskiej. Jako referentkę ekonomiczną wybrano p. Marję Bülow z Malczewa, poczem dyr. Irena Kittelowa ze Żnina wygłosiła b. rzeczowy i interesujący referat z dziedziny hodowli drobiu. W dyskusji p. Gużkowska podała dużo praktycznych wskazówek odnośnie tuczenia drobiu angielskim systemem.

Po sprawozdaniu p. Pokrzywnickiej z działalności Kółek Włościanek, p. starościna Suska wręczyła Kołu „Złoty Medal" przyznany na Wystawie Ogrodniczej w Gnieźnie w roku ubiegłym, dziękując jako prezeska Tow. Miłośników Ogrodnictwa

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

SAM NA SAM Z GŁOŚNIKIEM

15 000 złotych za słuchowiska — Potrzeba musi być wielka! — „Paragraf aryjski" — Dużo dla teorji, mało dla praktyki — „Przepióreczka" i „Wyzwolenie" — Pouczający eksperyment — „Urodzone" słuchowisko.

Słuchowiska są w organiźmie radja częścią jeszcze ciągle najbardziej obolałą. Co do polskich, to ostatni konkurs ani nic osobliwego nie przyniósł, ani żadnego rozwoju nie wywołał. Ale i w Niemczech — a Niemcy, jako wynalazcy mało genjalni, są ulepszaczami znakomitymi — zatem i w Niemczech nawet ciągle się szuka dobrych słuchowisk za pomocą konkursów, a jak ich trzeba, widać z wysokości nagród. Teraz np. Wrocław wyznaczył pierwszą nagrodę w sumie 3.000 marek (więc sześć tysięcy złotych, mały majątek) drugą 1,250, trzecią 1.000 i osobno pięć nagród „pocieszenia" po 400 marek. Razem 1.250 marek, prawie 15.000 złotych. Oczywiście ubiegać się mogą tylko Niemcy, bądź z Rzeszy, bądź z Austrji, bądź z Czech (Sudetendeutsche). Warunek wszakże nieodzowny: muszą być aryjskiego pochodznia i nie mogą być żonaci z niearyjkami. Stosowne, „oświadczenie w miejsce przysięgi" musi być dołączone do rękopisu.

Poza tem — forma dowolna, jak kto chce: proza, albo wiersze, humor lub tragizm. Natomiast czas trwania określony Najmniej godzinę, najwięcej — półtorej. Godzina, to bardzo długo, na nasze np. stosunki i warunki. Temat musi być oryginalny, nie wolno brać za podkład nowel ani powieści, filmów, ani sztuk teatralnych. Termin do 30 września.

Będzie ciekawe przyjrzeć się rezultatom. Brzecząca zachęta jest niemała. Radjofonje wszystkich państw będą pilnie słuchały Wrocławia, bo wszystkie jadą na jednym wózku, jeżeli idzie o słuchowiska. Skromny to wózek. Prawie biedka.

*

Czasem wszakże wyskoczy coś niespodziewanego. Od pewnego czasu nadaje Polskie Radjo fragmenty ze sztuk teatralnych. Z pewnością może to być pożyteczne jako szereg eksperymentów. O właściwościach słuchowiska dużo pisali pp. literaci, teatralnicy i radjofonicy; technika i estetyka słuchowisk byłaby w teorji niejako ustaloną. Tylko o dobre słuchowiska jakoś trudno, a z kolejnych eksperymentów nie widać, abyśmy już mieli fachowców, którzy spojrzawszy na manuskrypt orjentują się, mniejwięcej, czy coś jest radfonjczne, czy też nie jest. Wprawny człowiek teatru pochwyci odrazu sceniczność lub niesceniczność sztuki. Widać, że cechy radjofoniczności nie są jeszcze skrystalizowane, mimo istnego zalewu wywodów teoretycznych.

*

I tak nadawała niedawno Warszawa fragment z Żeromskiego „Przepióreczki". Punktem centralnym była rezygnacja Przełęckiego ze Smugoniowej, więc pamiętna każdemu rozmowa jego ze Smugoniem. Na scenie jest to wzruszające, a bywa wstrząsające, gdy np. Smugonia gra Jaracz, a Przełęckiego Osterwa. Nie sądzę, aby ktoś mógł zapomnieć akcentu, z jakim Osterwa wypowiada słynne: „B o t a k i e s ą m o j e o b y c z a j e..." — albo Jaracza, jak ugina się pod wielkodusznością mniemanego uwodziciela.

Tymczasem w głośniku, napięcie w dużej części wyparowało. Niezawodnie p. Warnecki nie ma tego wielkiego rezonansu, jaki posiada ekspresja Osterwy, ale Jaracz pozostał sobą, tj. chyba najradjofoniczniejszym aktorem jakiego mamy, a przecież odbitka „Przepióreczki" była blada, mało podobna do scenicznego oryginału.

Otóż niedługo potem mieliśmy wielką niespodziankę — chociaż może nie dla wszystkich — z „Wyzwoleniem". Jaracz mówił urywki rozmowy Konrada z Maskami. Mówił z przeszywającą ekspresją, lecz nie na tem jednem polegało ogromne w istocie wrażenie. W „Przepióreczce" miał nie mniej siły, a wyrażał uczucia, atakujące słuchacza bardziej bezpośrednio, niż nieco abstrakcyjne polityczno-filozoficzne rozważania Konrada. A jednak te właśnie „tezy" o państwie i o Polaku w przyszłej Polsce nabierały w mikrofonie osobliwego życia i choć pisane prozą, były bardziej poetyckie, niż słynna (wierszowana) modlitwa, którą Jaracz zamknął cały urywek.

*

Co było źródłem tak mocnego wrażenia? Niezawodnie w tej nieporównanej scenie Wyspiański jest nietylko poetą, ale wieszczem — i to pierwszym z wieszczów, który mówi o niepodległem państwie polskim takiemi słowami, jakgdyby miało ono zaistnieć już jutro, — choć pisał w pierwszych latach tego wieku, w latach które stanowiły jakby apogeum niewoli i były najczarniejszą jej nocą. Dzisiaj jest to jasnowidztwo czemś cudownem.

Ale to nie wszystko. Zdaje mi się, że scena z Maskami jest na słuchowisko jakby stworzona, a to dlatego, że jest i na teatrze niemal słuchowiskiem. Po ciemnej scenie uwijają się czarno ubrane Maski, ich figur i twarzy prawie nie widzimy (w niektórych teatrach oświetla się je lampkami, w innych nie). Wszystko, czem są one i czem jest w tej chwili Konrad, streszcza się w tem co mówią i w tem jak mówią — w ż y w e m s ł o w i e. To stanowi trzy czwarte sekretu i pod tym względem eksperyment z „Wyzwoleniem" był bardzo pouczający.

Myślę, że dodawszy jeszcze tekstu (scena jest w oryginale bardzo długa), możnaby uzyskać tęgie słuchowisko, nagrać je na płyty albo na Stilla i powtarzać przy stosownych okazjach. Bo słuchać tego można wiele razy, a nie wyobrażam sobie na razie nic głębszego, nic bardziej nabrzmiałego treścią, a także bardziej radjofonicznego.

W i t o l d N o s k o w s k i.

P o z n a ń.

Rzadkie nowalie trafiają się i w sezonie wiosenno - letnim tym słuchaczom, którzy posiadają odbiorniki lampowe — n. p. koncert londyński, dyrygowany przez Sergiusza Kussewickiego. Nadawano go z Droitwich — który u nas jest trochę zakłócony przez Deutschlansender — ale szedł i przez średniofalowe stacje angielskie oraz w części przez Wiedeń. Kussewickij rzadko jest słyszalny w radjo, w Polsce nigdy jeszcze nie dyrygował, więc okazja była pierwszorzędna. Strawińskiego „Święto Wiosny" brzmiało nieporównanie w rytmice i w kolorycie instrumentalnym. Podobnie przez Londyn słyszy się obecnie wiele świetnie wykonywanych oper, jest to bowiem pełny s e a s o n londyńskiego życia. Ostatnio nadano pierwszy akt „Cyrulika" z Conchitą Supervia w partji Rozyny. Słynna Hiszpanka, aczkolwiek jest altystką, śpiewa Rozynę zdumiewająco. Prawda, że Rozyna była przez Rossiniego pisana na alt, dla głośnej w swoim czasie Elżbiety Colbrand aczkolwiek trudnoby w to uwierzyć, widząc ile trudności mają wysokie soprany z tą karkołomną partją. Przykład Conchity Supervia wskazuje, że alty były wówczas tak kształcone, aby rozległością skali mogły zadość uczynić wszelkim wymaganiom. Zresztą i w „Proroku" musi Fides podołać prawie trzem oktawom.

Taksamo w Londynie (z transmisją na Wiedeń) dał się słyszeć Darius Milhaud, jeden z awangardowych kompozytorów paryskich. Grał swoje własne utwory fortepianowe, rzeczy drobne, w ich liczbie „Trzy wiosny" i transkrypcje tańców brazylijskich. Nasi odcięci od zachodniego ruchu koncertowego młodzi muzycy mają w odbiorniku lampowym ważną pomoc, mogąc słyszeć dzieła kompozytorów-pianistów w ich własnem wykonaniu i porównywać ich między sobą. Milhaud nie wydaje się wirtuozem, zwłaszcza takim jak Rachmaninow czy Prokofjew. Raczej gra „po kompozytorsku" tak jak u nas n. p. Karol Szymanowski, ale też, tak jak on, posiada udzielającą się ekspresję i wywiera mocne wrażenie.

Co do samych dzieł, to dzisiaj nie wydają się już one taką awangardą, jak jeszcze przed paru laty. Ich dysonanse brzmią nam niemal przytulnie... Nie z takiemi twardziznami zdołaliśmy się już osłuchać. Przed paru dniami nadawano z Pragi czeskiej „muzykę ćwierćtonową" „Aloizego Haby — i także świat się nie zawalił... Radjo jest coraz bardziej pouczające. (wn)

ŻYCIE KULTURALNE

CZY TE ZBIORY CHOPINOWSKIE ZNAJDĄ SIĘ W KRAJU?

Z Warszawy donoszą nam:

Wyczytałem w Dziale Kultury i Sztuki „Kurjera Pozn.", że Komitet Dni Chopinowskich wydał odezwę do właścicieli pamiątek po Chopinie, aby składali je w Żelazowej Woli, w domu rodzinnym Chopina, odnowionym już i potrzebującym tylko wystroju wewnętrznego w postaci mebli z owej epoki — a przedewszystkiem w postaci pamiątek

Teraz nadeszła z Krakowa wiadomość, że prof. U. Jag. dr. Zdzisław Jachimecki dowiedział się z Francji o pamiątkach Chopina, które mają być wystawione na sprzedaż.

Właścicielem ich jest p. Edward Ganche, znany chopinolog francuski, entuzjasta genjuszu Chopina, który całe życie poświęcił biograficznym i muzykologicznym badaniom, mającym za tło twórczość autora „Mazurków". (O osobie i działalności p. Ganche'a dowiedziałem się w swoim czasie wiele z Działu Kultury i Sztuki, który zamieszczał obszerne informacje, nadsyłane przez profesora Uniw. Pozn. dr. Zdzisława Krygowskiego). Zbiory muszą być w istocie cenne, gdy kompletował je taki znawca przedmiotu, a czynił to przez lat kilkadziesiąt.

Wiadomo, jak łatwo w Paryżu o nabywców na podobne kolekcje. Dość ogłosić licytację w Hotel Drouot, aby miłośnicy a zwłaszcza antykwarjusze całej Europy zlecieli się po łup... Tem bardziej więc wydaje się koniecznem, aby wejść w porozumienie z p. Ganchem i zyskać informacje, na jakich warunkach mogłyby te pamiątki znaleźć się w Polsce i dotrzeć bądź do Muzeum Narodowego, bądź do Żelazowej Woli. Należy przypuszczać, że Komitet Dni Chopinowskich jest już poinformowany i że zacznie jakąś akcję.

R G.

W powyższej sprawie zwróciliśmy się do profesora Un. Pozn. dr. Zdzisława Krygowskiego z prośbą o udzielenie nam informacyj. Prof dr. Krygowski był tak łaskaw przyrzec nam kilka szczegółów, dotyczących wspomnianej wyżej kolekcji, tak, że w następnym Dziale Kultury i Sztuki będziemy mogli podzielić się niemi z naszymi czytelnikami.

W następnym Dziale:

NA ZIEMI, KTÓRA NIE WRÓCIŁA

przez

dr. Janusza Staszewskiego

NAUKA

Nowy docent Uniw. Poznańskiego. Na wydziale humanistycznym naszej Wszechnicy habilitował się do polonistyki dr Stanisław Adamczewski, znany uczony i pisarz. Czytelnicy przypominają sobie niezawodnie jego wysoce interesujące dzieło o Żeromskim, noszące tytuł „Serce nienasycone", a dające portret duchowy twórcy „Popiołów". Dr. Adamczewski ogłosił był poprzednio studjum o Bartłomieju i Zimorowiczu, które zwróciło na niego uwagę kół naukowych — oraz szereg pomniejszych rozpraw i szkiców, jak o Stanisławie Brzozowskim itp. Za temat odczytu habilitacyjnego obrał dr. Adamczewski „Dziedzictwo pozytywizmu w twórczości Żeromskiego".

LITERATURA

Tajemnica Roosevelta. Ciekawą książką o Ameryce dawnej i współczesnej, jest świeżo na polskie przez Irenę Pannenkową przetłumaczoną a przez „Rój" wydana, praca Bernarda Fay'a: „Roosevelt i jego Ameryka". Fascynujące pióro autora sprawia, że pochłaniamy tę naszpikowaną problemami wszelkiego rodzaju książkę jednym tchem. Jest to „causerie", pełna dowcipnych spostrzeżeń, przeplatana anegdotami i głębokiemi uwagami. Autor szkicuje historję polityczną i kulturalną Ameryki poprzez sylwety poszczególnych prezydentów, których dzieli na „wynalazców" (Waszyngton, Teodor Roosevelt, Jefferson, Lincoln) trzech „królów drewnianych" (Harding, Coolidge, Hoover) i silne indywidualności, wśród których Franklin Roosevelt, dzisiejszy prezydent, najpoważniejsze zajmuje stanowisko. Jemu też i Ameryce za jego rządów poświęcona jest cała część druga. Fay wykazuje, że Roosevelt reprezentuje „to typowo amerykańskie", że osiąga sukcesy przez dokładne zrozumienie psychiki swych rodaków, przez umiejętność mówienia i milczenia w porę. To jest jego tajemnicą. Książka jest kluczem do zrozumienia złożonych zagadnień, jakie cechują współczesność Ameryki. (A. Jesionowski)

OCHRONA ZABYTKÓW

Wielkopolskie nagrobki H. Canavesi'ego. Na posiedzeniu Kom. Historji Sztuki Pol. Akad. Umiejętności dr. K. Sinkósówna przedłożyła pracę p. t. „Hieronim Conavesi." Omawiając pracę tego artysty, sprowadzonego przez króla Zygmunta Augusta i działającego w Polsce w latach 1562 do 1582, badaczka stwierdziła autorstwo kilku wykonanych przez niego nagrobków, a m. in. nagrobka prymasa Dzierzgowskiego w Gnieźnie. Do stwierdzonych już dawniej dokumentami prac Canavasi'ego należy też podwójny nagrobek Górków w Poznaniu. (oz)

MUZYKA

Jeszcze jeden „Kurt Weill". Donosiliśmy że w Nowym Jorku będzie niedługo wykonana pod batutą Jaszy Horensteina nowa opera Kurta Weilla „Droga obiecania". Twórca „Opery za trzy grosze" napisał wszakże drugą operę, która za parę tygodni ukaże się w Londynie a ma tytuł: „Królestwo za krowę" (aluzja do słynnego „Królestwo za konia!" w szekspirowskim „Ryszardzie III").

Pisma nadesłane

„Teatr Ludowy". Nr. 4. Treść: J. Cierniak: „Rozbiór dramatu w teatrze". — Gawędziarz: „Scena do „Franusiowej doli" — J. Cierniak: „Hej, krakowska nuta nigdy nie zaginie!" — Życie organizacyjne. — Pokłosie wydawnicze. — Ciekawe wiadomości. — Adr. Red. Warszawa, Nowogrodzka 21.

TROCHĘ TEATRU

ZNOWU CZEKI BEZ POKRYCIA...

Z Warszawy piszą nam (tw):

Z powodu wystawienia w teatrze Kameralnym sztuki Bus-Feketyego „To więcej niż miłość", wynurzył się w jednem z pism" („Czas") mały wężyk morski, którego dawno się nie oglądało. Sztuka wspomniana jest drugą z rzędu anegdotą sceniczną Bus-Feketyego, jaka dostała się do Polski, utorował jej drogę sukces reportażu „Pieniądz nie jest wszystkiem", który dobrze zapisał się w kasach paru scen. Recenzent „Czasu", dr. Wojciech Natanson, kończy swoją życzliwą ocenę „Więcej niż miłości" takim zwrotem:

A możeby tak już skończyć z tem „buszfeketowaniem"? Tyle dobrych sztuk polskich autorów leży w biurkach naszych dyrektorów! Tyle w a r t o ś c i o w y c h utworów grywają teatry Paryża i Londynu!

W ten sposób wraca refren z przed kilku lat, podjęty wówczas przez parę tęgich piór i odesłany do urojeń. Zwłaszcza na prowincji nieraz bywało, że pomniej udanej tłumaczonej premjerze dolepiano do recenzji stereotypowy zwrot o niepotrzebnie granych przekładach i o polskich autorach, którzy nie mogą doczekać się wystawienia swoich świetnych sztuk. Miało być ich wielu, całe dziesiątki. Dopiero ludzie znający maszynerję teatralną wyjaśnili, że nigdzie może na świecie nie ma młody pisarz tak szeroko otwartych drzwi na scenę, jak w Polsce, gdzie sztukę oryginalną dyrekcje poprostu łapią, i o ile przedstawia jakieś możliwe szanse, wystawiają bez zwłoki. Wykazali to na przekonywujących lecz smutnych przykładach „klap", bo z premjer polskich ledwie która wychodzi mniejwięcej cało z rąk krytyki, tej samej krytyki, która piorunuje na zamykanie drogi rodzimym autorom... A już prawie żadna nie przetrwała sezonu i nie doczekała się wznowienia.

Tylko dlatego notuję niespodziewany nawrót tego czeku bez pokrycia, jakim okazały się lamenty nad uciśnionym polskim dramatopisarzem. Młody recenzent, jakim jest powściągliwy i skądinąd trafnie się orjentujący sprawozdawca „Czasu", nie pamięta widocznie, iż legenda taka już była i uległa rozwianiu. „Pierwsze sztuki" młodych pisarzy są grane skwapliwie, przykładem chociażby ostatnio „Teorja Einsteina" p. Cwojdzińskiego, którego nikt przedtem w teatrze nie znał, albo „Fräulein Doktor" lwowianina Tepy. Ale „drugie" tych samych autorów rzadko kiedy już się pojawiają a czasem lepiej, aby się nie pojawiały, jak np. tegoż młodego pisarza „Ivar Kreuger", pochwycony w lot przez teatry miejskie w Warszawie, a mimo świetnego wystawienia pogrzebany odrazu jako twór bez rąk i bez głowy.

A co do przekładów, to również lepiej nie wystawiać czeku na zbyt wysoką sumę. Teatry zagraniczne skarżą się na brak bieżącego repertoaru, szczególnie francuskie. Te zaś sztuki, które do nas przychodzą, albo okazują się błahostkami, których życie poza lokalną atmosferą jest krótkie, albo mają wartość, lecz zostają poza kręgiem zainteresowania polskich widzów, jak np. wystawiona w Warszawie niedawno parafraza „Edypa" przez Cocteau („Maszyna piekielna"). Repertoar jest dzisiaj najdotkliwszą z ran, przez którą uchodzi krew teatru.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czerwiec
2
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Erazma m.
Poniedziałek: Pauli n Klotyldy
Kalendarz słowiański
Niedziela: Radysława bł.
Poniedziałek: Bratomiły
Słońca: wschód 4,37 zachód 20,04
Długość dnia 16 g. 27 min.
Księżyca: wschód 3.56 zachód 21,42
Faza: 1 dzień po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska plus 7 st. C., ciśnienie atmosferyczne niskie 753 mm., pogodnie, wiatr wschodni. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 20 st. C., najniższa plus 7 st. C.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogodnie, lecz jeszcze dość chłodno, chociaż nieco cieplej.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś plus 0.11 mtr.

Poradnia **przedślubna** Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 18-ej — kobietom, we wtorki o godz. 18-ej — mężczyznom.
zg 10386

— * **Niesumienny posterunkowy przed sądem.** Na początku stycznia 1930 roku komendant posterunku P. P. w Środzie Władysław Marcinczak wydał polecenie posterunkowemu Michałowi Maćkowiakowi, aby w mieszkaniu Marty Garbadówny w Środzie przeprowadził rewizję, w celu odnalezienia broni, którą jej brat, podejrzany o rozbój, miał się posługiwać. — Posterunkowy Maćkowiak w czasie rewizji w mieszkaniu Garbadówny znalazł 4 łyżeczki srebrne i dwa widelce, których pochodzenia Garbadówna nie umiała wyjaśnić. Maćkowiak miał podejrzenie, że łyżeczki te pochodzą z kradzieży w Poznaniu, gdzie Garbadówna była zatrudniona w charakterze służącej. Wobec tego łyżeczki zabrał, a przeciwko Marcie Garbadównie wszczął dochodzenie, zakładając specjalną teczkę. Po pewnym jednak czasie łyżeczki zaginęły, jak również i zginęły akta dochodzeń w tej sprawie. Maćkowiaka zawieszono w czynnościach służbowych i oskarżono o przywłaszczenie łyżeczek oraz o zniszczenie akt dochodzeń. Maćkowiak do winy się nie przyznał, składając za każdym razem coraz to inne zeznania. Sąd okręgowy w Poznaniu po rozpatrzeniu tej sprawy za zniszczenie akt dochodzeń skazał Maćkowiaka na jeden rok więzienia, od zarzutu zaś przywłaszczenia sobie srebrnych łyżeczek z braku dowodów uniewinnił go. (k.)

— * **Kradzież.** Sąd grodzki w Pniewach skazał Wincentego Łaszczaka na 1 miesiąc aresztu za usiłowaną kradzież z włamaniem do śpichrza p. Massenbacha w Pniewach. Oskarżony do winy się nie przyznał, apelując do sądu okręgowego w Poznaniu, który jednak, opierając się na zeznaniach świadka Ratajczaka, wyrok orzeczony zatwierdził. Ratajczak zeznał bowiem, że przytrzymał oskarżonego na gorącym uczynku kradzieży. (k.)

— * **Kradzież węgla.** Za kradzież węgla z wagonów kolejowych sąd okręgowy w Poznaniu w wydziale odwoławczym skazał Edwarda Pawlaka na 8 mies. więzienia, Jana Pawlaka na 7 mies. więzienia i Franciszka Kaczmarka na 6 mies. więzienia z zawieszeniem wykonania kary na lat 2. (k.)

Z POZNAŃSKIEGO

Kronika gnieźnieńska

— MATURA. Pod przewodnictwem wizytatora p. Kozaneckiego odbył się trzydniowy egzamin dojrzałości w gimnazjum żeńskiem. Maturę zdały pp.: Łucja Algusiewiczówna, Irena Fikowska, Kazimiera Garwacka, Janina Głowinkowska, Małgorzata Heinówna, Kazimiera Jagodzińska, Cenza Kuchowiczówna, Halina Lewandowska, Wanda Łęcka, Zofja Mitkowska, Irena Sidelkówna, Zofja Sidelkówna, Kazimiera Suchankówna, Jadwiga Szymańska, Halina Wymyslowska i Wanda Zimna. (gb.)

— POŻAR. W zagrodzie rolnika Jana Plucińskiego w Pierzyskach wybuchł pożar i pastwą płomieni padł chlew obora, stajnia, 5 szerów. Ogólna strata wynosi 4 000 zł. Jest to już piąty pożar w ostatnim czasie. Chcąc uchronić się od dalszych pożarów, ludność czuwa co noc na zmianę. (gb.)

— WŁAMANIE. Dwaj osobnicy włamali się do stajni p. Knappego w Fałkowie, skąd zamierzali wyprowadzić dwa najlepsze konie. Naskutek ujadania psów domownicy wyszli na podwórze i obeszli zabudowania gospodarcze, płosząc koniokradów, którzy zbiegli. Dano za nimi kilka strzałów, lecz bez skutku. Gdy domownicy zaglądnęli do stajni, zauważyli, że konie były zaprzągnięte, gotowe już do wyjazdu. (gb.)

— ŚWIĘTOKRADZTWO. Nieznani sprawcy włamali się do kościoła w Kruchowie, gdzie skradli dwie komże i rozbili skarbonkę. Następnie udali się do mieszkania i składu kupca p. Paczkowskiego, skąd zabrali całą bieliznę i odzież i inne drobne rzeczy. Poszkodowany oblicza stratę na przeszło 2 000 złotych. (gb.)

— POŚWIĘCENIE KRZYŻA. Gmina Leśniewo ufundowała nowy krzyż, który postawiono na drodze pomiędzy Łubowem a Czerniejewem. Poświęcenia dokonał ks. prof. Zieliński.

Kronika inowrocławska

— ATRAKCYJNE ZAWODY LEKKOATLETYCZNE. W święto Wniebowstąpienia Pańskiego odbyły się na stadjonie miejskim ciekawe zawody sportowe, w „pięcio-meczu" startowały bowiem najlepsze drużyny lekkoatletyczne Inowrocławia, jak „Sokół", Wojskowy Klub Sportowy, Kolejowe Przysposobienie Wojskowe, „Goplania" i K. S. M parafji Farnej. Po niezwykle emocjonujących walkach pierwsze miejsce zajął W. K. S. 105 pkt., drugie — K. P. W. 96 pkt., trzecie — „Sokół" 75 pkt., czwarte — K S M. 45 pkt., piąte — „Goplania" 344 pkt. Największe zainteresowanie wywołał bieg na 3 000 m, który wygrał Ożmina (Sokół) i sztafeta 4×100 m, gdzie pierwszeństwo odniósł W. K. S.. (c.)

— UROCZYSTOŚĆ KURKOWEGO BRACTWA STRZELECKIEGO. Doroczne strzelanie Bractwa Kurkowego o godność króla kurkowego, jakie odbywało się zawsze w święta zielonoświąteczne, odłożono tym razem na dzień 29 i 30 czerwca rb. (c.)

Kronika kościańska

— ODPUST W GÓRCE DUCHOWNEJ. Dorocznym zwyczajem odbędzie się w czasie od 8—11 czerwca br. w Górce Duchownej trzydniowy odpust. W licznych pielgrzymkach rok rocznie tysiące pielgrzymów przybywa na odpust do Górki Duchownej do znanego od wieków miejsca cudami słynącego. (mk.)

— AKADEMJA HARCERSKA. W dniu 2 czerwca rb. o godzinie 19,30 odbędzie się staraniem hufca harcerek w auli gimnazjum w Kościanie uroczysta akademja harcerska w celu uczczenia 10-lecia założenia pierwszych żeńskich drużyn harcerskich w Kościanie. Program akademji jest bardzo bogaty i urozmaicony. (mk)

— WYSTAWA ROBÓTEK RĘCZNYCH. Publiczna szkoła powszechna nr. 2 w Kościanie urządza w czasie od 1 do 4 czerwca rb. wystawę robótek ręcznych, wykonanych przez uczennice szkoły powszechnej. Przy wstępie pobierać się będzie dobrowolne datki. Czysty dochód przeznacza się na wycieczkę krajoznawczą dla najuboższej dziatwy szkolnej. W dniu zamknięcia wystawy odbędzie się loterja fantowa. (mk)

— I. KOMUNJA ŚW. W dniu 30 maja rb. przystąpiło 305 dzieci parafji kościańskiej w kościele farnym do pierwszej komunji św. Uroczystą mszę św. odprawił ks. prob. Bednarkiewicz, który w serdecznych słowach przemówił od ołtarza do zgromadzonej dziatwy. (mk)

— ZEBRANIE CECHU KOWALSKO-ŚLUSARSKIEGO. W dniu 2 czerwca rb. o godz. 14 zwołuje cech kowalsko - ślusarski w Strzelnicy w Kościanie zebranie metalowców z całego powiatu kościańskiego. Na zebranie przybędzie referent z Izby Rzemieślniczej w Poznaniu. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy zawodowe. (mk)

— ZEBRANIE BARTNIKÓW. Ostatnie zebranie towarzystwa Pszczelarzy - Śmigiel odbyło się przy licznym udziale członków w pasiece p. Zająca w Glińsku. P. Zając wygłosił dłuższy referat i pokazał praktycznie sposoby podkarmiania pszczół, wyrównania siły pnia, odszukania matek w ulu i zabezpieczenia uli przed rabunkiem w okresie wiosennym. Przyszłe zebranie uchwalono urządzić w Włoszakowicach celem zwiedzenia stacji obserwacyjnej. (mk)

— RUCH BUDOWLANY. Sezon budowlany wre w Kościanie już w całej pełni. W ciągu sezonu projektuje się budowanie kilkunastu domów mieszkalnych oraz dobudowań. (mk)

Kronika międzychodzka

— KURS STRAŻY POŻARNEJ. Kurs podoficerski ochotniczej straży pożarnej odbywał się od 25. 5. do 1. 6. 35 r. w sali p. Wróża. Wykłady wygłasza inspektor p. Bednarek z Poznania. W kursie brało udział 22 strażaków. (mw.)

— WŁAMANIE. W nocy z soboty na niedzielę nieznani dotąd sprawcy włamali się do piwnicy przy ul. Wronieckiej 7, rozrywając kłódkę. Łupem włamywaczy padł rower syna kierownika urzędu akcyzowego p. Lamchy, drugi rower był własnością p. Pawła Otto z Międzychodu. — Tej samej nocy włamali się nieznani dotąd opryszkowie do magazynu kupca p. Dominika Początka (ul. 17 Stycznia), zabierając z sobą rower, worek pieprzu, mydła itp. artykuły (mw.)

— WALNE ZEBRANIE. W ub. niedzielę odbyło się w cukierni p. Nygi walne zebranie cechu piekarskiego w obecności 17 członków. Zebranie zagaił cechmsitrz p. A. Henicz. Po sprawozdaniu i udzieleniu zarządowi absolutorjum przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego wchodzą pp.: A. Henicz — cechmistrz, Dudarski B. z Sierakowa — zastępca, Nawrocki Wł. — sekretarz, Tobis K. — skarbnik, Freitag z Sierakowa i Eckert Wł. z Międzychodu — ławnicy.

— TRAGICZNA ŚMIERĆ DZIECKA. — W niedzielę w godzinach południowych w Dormowie blisko zabudowań rybaka Schmidchena utopiła się w rowie jego 2-letnia córeczka Anna. (mw.)

Kronika odolanowska

— POŻAR WIATRAKA. Podczas ostatniej burzy, jaka przeszła nad tutejszą okolicą, grom uderzył w wiatrak, własność p. Ignacego Gaworzewskiego. Wiatrak spalił się doszczętnie. Straty wynoszą około 5 000 zł, które pokrywa ubezpieczenie ogniowe. (oj.)

— SZKODY HURAGANU. Huragan który towarzyszył ostatniej burzy, wyrządził bardzo wiele strat. W Dębnicy wichura na drodze, ciągnącej się przez wioskę, zostało dużo drzew połamanych. Również w wielu domach wicher powyrywał dachówki. Wywrócona wichrem stodoła zabiła krowę rolnika Jana Kupijaja. W Topoli Wielkiej wicher zniósł dach od stodoły, własn. Sikory. Mury rozsypały się w gruzy.

— KRADZIEŻ. Do restauracji p. Józefa Błaszczyka na Górce usiłowali włamać się złodzieje, zostali jednakże spłoszeni. W czasie pościgu jeden ze złodziei zgubił na cmentarzu św. Barbary wytrychy. Dzięki ciemnościom zdołali jednak zbiec. Policja czyni energiczne dochodzenia. — Listonoszowi Staniszewskiemu Franciszkowi skradziono w dniu 28 ub. mies. z podwórza poczty w Odolanowie rower, wartości 80 zł. Kilka dni temu w tenże sam sposób skradziono rower p. Zimmerowi z podwórza jego własnego zabudowania.

— WYBORY. Ponowne wybory do rady powiatowej w łonie tut. rady miejskiej nie odbyły się, albowiem burmistrz Klak zrzekł się swej kandydatury. Na jego miejsce wysunięto ks. dziekana Piszczygłowę i p. Namysła Wincentego. Tem samem stały się wybory prawomocne.

Kronika ostrowska

— POŻARY. W Strzyżewie w zabudowaniach gospodarza Drygały wybuchł pożar. Spaliły się chlewy i obora. W płomieniach zginęły 4 krowy i 2 jałówki oraz drób. Przyczyny nie zdołano ustalić. — Pogorzelec był ubezpieczony. — W Kotłowie spalił się dom rolnika Stanisława Gloca. Usilnym zabiegom straży pożarnej zawdzięczać należy uratowanie obok stojącej stodoły, krytej słomą. (os.)

— SOŁTYS-DEFRAUDANT. Na ławie oskarżonych tutejszego sądu okręgowego zasiadł 29 maja sołtys gminy Grudzielec, Jan Kierzkowski, oskarżony o sprzeniewieżenia zarzucał mu, iż w latach od 1931 do żenia zarzucał mu, iż w latach od 1931 do 1934 jako sołtys i rendant szkolny przywłaszczył sobie kwotę 2 302 zł. Oskarżony do winy się przyznał. Sąd wymierzył mu karę jednego roku więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego. (os.)

— WYROK UWALNIAJĄCY. Proces kierownika szkoły w Czarnymlesie, Karola Heroka, oskarżonego o czyny nierządne z dziewczynkami szkolnemi, zakończył się uwolnieniem oskarżonego. Rozprawa toczyła się przy drzwiach zamkniętych. (os.)

— Z SĄDU. Władysław Promieński z Krotoszyna odpowiadał tu dziś przed sądem, oskarżony o to, że jako poborca skarbowy sprzeniewierzył 20 zł i dopuścił się sfałszowania dokumentu. Na wniosek obrony sąd postanowił zbadać inkryminowany dokument przez rzeczoznawcę i w tym celu rozprawę odroczył. (os.)

— Z RADY MIEJSKIEJ. Uchwalony przez radę miejską budżet deficytowy województwo nie zatwierdziło. Deficyt wynosił ponad 100 tys. złotych. Na wczorajszem posiedzeniu rady miejskiej zrównoważono budżet po ożywionej debacie. W wydatkach i dochodach bilansuje obecnie budżet sumą 998 033,67 zł. Miasto otrzymało dalsze 13 tys. zł z Funduszu Pracy jako bezzwrotną dotację na zatrudnienie bezrobotnych. Magistrat pieniądze te zużyje na naprawę ulic w nowych dzielnicach. (os.)

— MISTRZOWSKIE ZAWODY LEKKOATLETYCZNE. Podokręg ostrowski P. O. Z. L. A. organizuje 18 sierpnia br. zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo miasta Ostrowa we wszystkich konkurencjach. Zgłoszenia zawodników do 1 lipca. (os.)

— OSZUST. W firmie W. Kokotek przy ul. Raszkowskiej zgłosił się jakiś osobnik rzekomo z firmy Malinowski z Gostynia i zakupił 5 kg kawy i 5 kg. herbaty. Prosił o przysłanie mu towaru do mieszkania niej. Grobelnej przy ul. Kościelnej 12; przy odbiorze uiści należność. Gdy firma pod wskazanym adresem towar wysłała, odebrał go ów osobnik i pod pozorem przeważenia wyszedł z mieszkania i więcej nie wrócił. Strata firmy wynosi ponad 100 zł. Policja wdrożyła dochodzenia za oszustem. (os.)

— WALNE ZEBRANIE KÓŁEK ROLNICZYCH. Odbyło się tu doroczne walne zebranie powiatowego oddziału Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych. Obrady poprzedziło wysłuchanie przez prezesów i delegatów mszy św., którą odprawił członek rady ks. prob. Konieczny z Chynowy. Zebrani wysłuchali sprawozdania zarządu z całorocznej działalności i dokonali wyboru członków rady. W miejsce ustępujących wybrani zostali pp.: Józef Oskard z Rąbczyna i St. Topolan z Gorzyc. Na zjazd do Poznania wybrano 16 delegatów i tyluż zastępców. (os.)

Kronika pow. poznańskiego

— SŁUŻBOWE PRZENIESIENIA. — Ostatnio w swarzędzkim posterunku P. P. zaszły przeniesienia. Star. posterunkowego p. Małeckiego przeniesiono do Dopiewa, post. Wosińskiego do Stęszewa oraz posterunkowego Szczepańskiego do Żegrza. (fi.)

— ŚWIĘTO WIOSENNE. W Swarzędzu odbyło się zebranie prezesów organizacyj i przedstawicieli władz, celem urządzenia wiosennego święta fizycznego. P. burm. Staniewski podał do wiadomości, że termin święta wiosennego ustalono na 23 czerwca br., a święto powiatu poznańskiego na 11 sierpnia w Pobiedziskach. — Poza tem uchwalono stronę finansową, oraz techniczną zawodów. (fi.)

Kronika pleszewska

— ODPUST W TURSKU. W I i II święto Zielonych Świąt odbędzie się w Tursku wielki odpust ku czci Matki Boskiej Pocieszenia.

Kronika szamotulska

— I. KOMUNJA ŚW. W święto Wniebowstąpienia Pańskiego obchodziła tut. parafja uroczystość przystąpienia dzieci do pierwszej Komunji św. Do Stołu Pańskiego przystąpiło 365 dziewcząt i chłopców. (sc.)

— STRZELIŁ W OKNO. Przed tut. sądem grodzkim odpowiadał Stanisław Szulc, oskarżony o uszkodzenie cudzego mienia. Będąc w więzieniu, skonstruował procę. Dla braku kamyków odkręcał wszystkie śrubki od łóżka, używając ich jako nabojów. Jako dobry strzelec, trafił z okna swej celi w okno mieszkania kierownika sądu, sędziego p. dr. Chrzanowskiego, wybijając szybę. Zawezwany jako świadek więzień Antoni Pusiak nie został doprowadzony, gdyż połknął on przed kilku dniami łyżkę i znajduje się w szpitalu więziennym we Wronkach. Rozprawę odroczono. (sc.)

— MATURA. Ustna matura w gimn. im. Ks. Piotra Skargi rozpocznie się w poniedziałek, 3 bm. Przyjmowanie uczni od 1 do 3 klasy typu nowego i 6 klasy gimnazjalnej odbywa się do 10 bm. (sc.)

— RADA POWIATOWA. Pierwsze zebranie nowej rady powiatowej odbędzie się 6 bm. przed południem w sali starostwa. (sc.)

Kronika wągrowiecka

— STRZELANIE. Koło Rodzicielskie przy szkole powszechnej w Wągrowcu urządza strzelanie z wiatrówek dla publiczności o cenne nagrody od 1—8 czerwca w szkole powszechnej. (bw.)

Kronika wrzesińska

— POŻAR W JARZĄBKOWIE. W zagrodzie rolnika Marcelego Stróżyńskiego powstał z niewiadomych narazie powodów ogień, który zniszczył stodołę i przybudówki. Szkoda wynosi około 8500 zł. Policja prowadzi dochodzenia. Niedawno temu wybuchł ogień w Ruchocinie i w wyniku dochodzeń władze osadziły w areszcie gospodarza, podejrzanego o podpalenie. (r. w.)

Leśniczy zastrzelił złodzieja

Mogilno (mm). W dniu 30 ub. m. obchodził w nocy rejon nadleśnictwa Miradz, pow. mogileński, leśniczy Tomczak Maciej. W miejscowości Przyjezierze napotkał złodzieja, ścinającego drągi. Widząc, że złodziej miał już obalonych 8 drzew, wypalił z dubeltówki. Pełen ładunek śrutu dostał złodziej w plecy, ponosząc śmierć na miejscu.

Zastrzelonym okazał się zawodowy złodziej Durski Andrzej z Ostrowa tut. powiatu, syn gospodarza.

Tomczaka nazajutrz aresztowano i osadzono w więzieniu śledczem w Strzelnie. Jak wykazały pierwsze kroki śledztwa, zaciekły gajowy nie oddał żadnego strzału na postrach, a tłumaczył się, że zabity go napadł. Tłumaczenie to jednak jest niemożliwe, gdyż śp. Durski otrzymał strzał z tyłu, w plecy. Sekcja zwłok nastąpi dziś wieczorem, poczem zwłoki odstawione zostaną do szpitala powiatowego w Strzelnie. (mm)

Policjant zastrzelił swego kolegę

Inowrocław (c) Niezwykle tragiczny wypadek miał miejsce we wsi Wielgie w pow. lipnowskim (Kujawy wschodnie).

Komendant tamtejszego posterunku przodownik Jarczyński udał się wraz z posterunkowym Szymkowskim na nocną obławę. Z niewyjaśnionych dotąd powodów strzał, oddany w ciemności przez przodownika Jarczyńskiego, ugodził tak nieszczęśliwie policjanta Sz., że ten po pewnym czasie, mimo niezwłocznej opieki lekarskiej wyzionął ducha.

Jak zdobyć serce mężczyzny i nie utracić go...

Jedną z najpopularniejszych obecnie gwiazd filmowych jest **Claudette Colbert.** Ukaże się ona niebawem na ekranie w przebojowym filmie p. t. **„Kobieta szuka miłości". Claudette** stworzyła w tym filmie **nieporównaną kreację aktorską.** Partnerami jej będą dwaj młodzi aktorzy: **Ray Milland i Fred Mac Murray.** W filmie tym **Claudette** rozwinęła swój cały kunszt uwodzicielski. Skłoniło to dziennikarzy amerykańskich, by zwrócić się do **Claudette Colbert** z prośbą o wywiad na temat, jak **zdobyć serce mężczyzny i... nie utracić go.**

Oto dziesięć „przykazań miłości" **Claudette Colbert:**

1. Umieć uważnie słuchać nawet najnudniejszych rzeczy.
2. Być zawsze ponętną.
3. Być uroczą i miłą, gdy sytuacja tego wymaga...
4. Chwalić Jego sposób ubierania się... zwracać uwagę na jego krawaty.
5. Być dobrą towarzyszką zabaw.
6. Starać się być powabną dla innych mężczyzn, a nie tylko dla niego.
7. Umieć gotować ulubione przez niego potrawy.
8. Towarzyszyć mu nawet w najszaleńczych zabawach.
9. Umieć prowadzić inteligentną rozmowę
10. Być odważną gdy sprawy ułożą się niepomyślnie i z uśmiechem przyjąć uderzenia losu.

Claudette twierdzi, że są to rady „zasadnicze", ponadto każda kobieta winna dbać o siebie, interesować się **modą, nowemi toaletami.**

W swym nowym filmie **„Kobieta szuka miłości"** Claudette demonstruje **szereg modeli wiosennych,** które **niewątpliwie spodobają się każdej wytwornej pani.**

A więc **żadna z pań** niech **nie opuści** tego interesującego filmu, jakim jest **„Kobieta szuka miłości".**

Premjera tego przepięknego filmu odbedzie się już jutro w niedzielę, dnia 2-go czerwca w kinoteatrze „Słońce".

ng 10 826

Nowe dzwony głoszą chwałę Bożą...

Po długich latach wyczekiwania kościół parafji wildeckiej otrzymał cztery wspaniałe dzwony, wykonane w znanej odlewni dzwonów A. Białkowski.

Dzwony z pięknemi ornamentacjami są nastrojone kolejno na ton e, g, a, c. Pierwszy dzwon, ufundowany przez miejscowe towarzystwo ministrantów, poświęcony jest Chrystusowi Odkupicielowi i waży 24 ctr. Podkreślić wypada, że ministranci przy kościele Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie są najlepiej zorganizowani i już niejednokrotnie złożyli poważne ofiary na rzecz kościoła. Chłopcy ci, uczęszczający jeszcze do szkoły, zgromadzili 4.000 zł, które z okazji 5-lecia istnienia towarzystwa złożyli w ofierze parafji wildeckiej. Poza tem własnemi siłami postanowili odmalować prześliczne prezbiterjum. Do tych ofiar doszedł nowy wspaniały dzwon. Jest to czyn niewątpliwie nieprzeciętny, który należy podkreślić, a ministrantom wyrazić uznanie.

Drugi dzwon, wagi 14 ctr., poświęcony Matce Boskiej Częstochowskiej, fundował Żywy Różaniec Matek. Dzwon ten jest obramowany napisem: „Królowo Korony Polskiej — módl się za nami!"

Trzeci dzwon pod wezwaniem św. Józefa waży 10 ctr. i zakupiono go z ofiar ogółu parafjan wildeckich.

Wreszcie najmniejszy dzwon, wagi 7 ctr., pod wezwaniem św. Julji, jest darem rodaczki z Ameryki, p. Lafaj-Dydyńskiej.

Wszystkie dzwony przeszły chrzest egzaminacyjny ks. prof. msgr. dr Gieburowskiego. Dzwony zawisły na specjalnej żelaznej konstrukcji, umieszczonej przed kościołem. Skoro wybudowana zostanie wieża, cała ta ma znajdzie swe miejsce na niej.

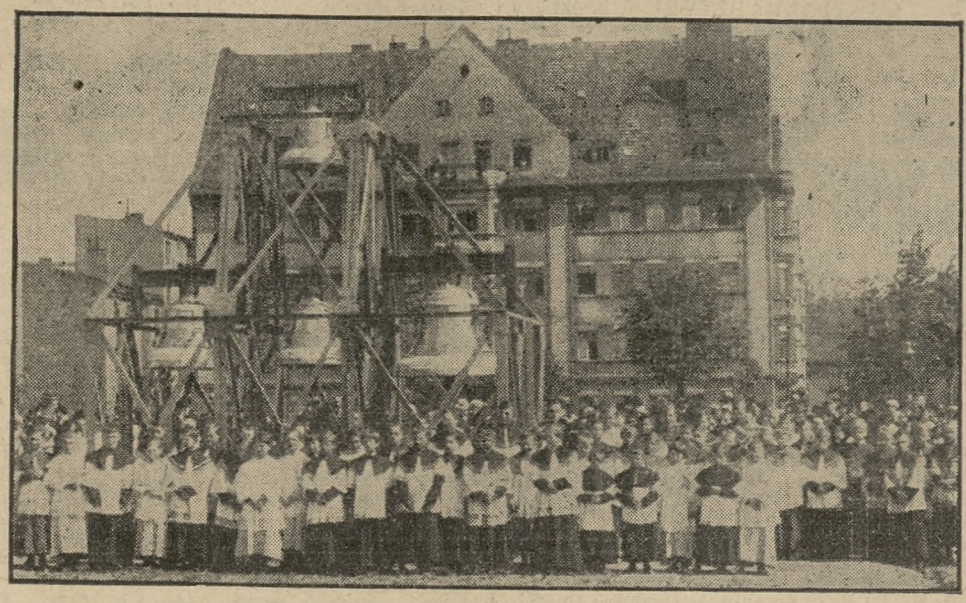

NOWE DZWONY PARAFJI WILDECKIEJ

Trzy pierwsze dzwony poświęcone zostały przed kilkunastu dniami.

Poświęcenie największego dzwonu odbyło się onegdaj w święto Wniebowstąpienia Pańskiego.

Uroczystego aktu dokonał miejscowy proboszcz ks. Wośko, którego staraniem kościół otrzymał dzwony. W uroczystości wzięła udział cała parafja. Ministranci wystąpili w swych pięknych, barwnych strojach, co nadało uroczystości szczególnie liturgicznego charakteru.

W czasie poświęcenia ministranci wygłosili zbiorową okolicznościową deklamację, poczem wszyscy udali się w uroczystym pochodzie do kościoła, gdzie odbyło się nabożeństwo. (dob.)

Krwawy wynik sporów sąsiedzkich

Budzyń (bk). Na tle długotrwałych zatargów sąsiedzkich dochodziło do częstych bójek między rodziną Kaczmarków i Grewlingów.

W święto Wniebowstąpienia Pańskiego wieczorem 20-letni Stefan Kaczmarek czekał w towarzystwie młodszego brata na 25-letniego Stefana Grewlinga, aby go obić. Gdy Grewling nadszedł, Kaczmarkowie uzbrojeni w noże rzucili się na niego. Grewling próbował zbiec, napastowany jednak, dobył w obronie własnej rewolweru i strzelił na postrach.

Kiedy strzał nie odstraszył napastników, strzelił ponownie i trafił w pierś Stefana Kaczmarka, którego przewieziono do szpitala w Chodzieży, gdzie lekarz dokonał operacji.

Posterunek policji w Budzyniu prowadzi śledztwo.

Defraudacje w Banku Kredytowym w Gnieźnie

Jednego z defraudantów już aresztowano — Straty zostaną pokryte

Gniezno (Tel. wł.) Do tutejszego urzędu śledczego wpłynęło doniesienie Banku Kredytowego w Gnieźnie przeciwko urzędnikowi bankowemu Alfonsowi Stelterowi i kupcowi Florjanowi Kasperskiemu z Gniezna z powodu defraudacji i oszustwa na kwotę 18.630 zł na szkodę Banku, ujawnioną przy uzgadnianiu konta redyskontowego.

Stelter dopuszczał się defraudacji częściowo w ten sposób, że sfałszował konto czekowe Kasperskiego a częściowo przez kradzież gotówki w czasie, gdy pomagał kasjerowi przy wzmożonej frekwencji klientów. Następnie sfałszował odpowiednie książki. Kasperski odbierał pieniądze na podstawie sfałszowanego konta i sfałszowanej książki czekowej. Kasperki został na polecenie urzędu śledczego aresztowany.

Aresztowanie Steltera, przebywającego poza Gnieznem, nastąpi w najbliższych godzinach.

Jak się dowiadujemy, większa część strat znajdzie pokrycie. (br)

Zamach samobójczy szofera

Dziś rano w mieszkaniu przy ulicy Wrocławskiej 7 popełnił samobójstwo 26-letni szofer Kazimierz Urbaś, mieszkający tam jako sublokator.

Strzał w usta był śmiertelny, a przywołany na miejsce tragicznego wypadku lekarz pogotowia ratunkowego (66-66) stwierdził zgon. Powodów tragicznego kroku należy dopatrywać się w niepowodzeniach finansowych, a mianowicie w niekorzystnej sprzedaży samochodu i nieporozumieniach rodzinnych, które wynikły na tem tle.

Zwłoki zmarłego przewieziono na zarządzenie władz do zakładu medycyny sądowej celem dokładnego stwierdzenia przyczyny śmierci. (kl)

Własnemi siłami budują Sokoli boisko

Puszczykowo znane jest jako miejsce wycieczkowe, nie pozostaje w tyle również w życiu społecznem. Na czoło miejscowych towarzystw wysuwa się najstarsze i najruchliwsze Tow. „Sokół" z gniazdem żeńskiem i męskiem.

Ogólny widok niwelowanego terenu

Prace „Sokoła" paraliżował dotąd brak boiska. Obecnie bolączka ta zostanie usunięta, gdyż „Sokół" zakupił blisko dwumorgowy teren, na którym od 8 tygodni pracuje kliku, bezrobotnych dotychczas, członków „Sokoła". Pracujących nad niwelacją terenu Sokołów opłaca się z własnych funduszów, gromadzonych z różnych stron. Życzliwe ustosunkowanie się do poczynań gniazd starsi druhowie, którzy pospieszyli z pomocą materjalną i finansową. Wykonanie prac spoczywa również w rękach Sokołów, którzy bezinteresownie oddali swe usługi.

Przy obecnem tempie pracy, boisko gotowe będzie już w lipcu, kiedy to gniazdo puszczykowskie obchodzi 15-lecie istnienia.

Sokoli puszczykowscy przy pracy

Dzielnym Sokołom, którzy pracą swoją dali dowód hartu ciała i ducha życzymy zrealizowania tych pięknych poczynań.

X razy
naśladowany-
nigdy niedościgniony
SILV-OZON-
MOTOR
idealna kąpiel
balsamiczna
kosodrzewinowa
ng 11 153

Gdynia, 31 maja.

STAN POGODY

Po wyjątkowo ciepłych kilku dniach, nastąpiło dziś większe oziębienie. W godzinach popołudniowych ciepłota jednak znacznie się podniosła, ustał również chłodny wiatr. Piękny zachód słońca zapowiadał pogodę na dni następne. Temperatura wody w Zatoce Puckiej dochodzi już do 18 st. C.

OPERATORZY FILMOWI NA „KOŚCIUSZCE"

Na pokładzie polskiego transoceanika, który powrócił w czwartek z Ameryki, przystąpili do pracy operatorzy i artyści wytwórni filmowej „Voxfilm". Dla nowego filmu fotografowano również fragmenty portu gdyńskiego.

„ŚWIATOPOGLĄD MORSKI"

W dniu 3. bm. min. Kwiatkowski wygłosi w sali dworca morskiego wykład p. t. „Światopogląd morski". Temat, z uwagi na osobę prelegenta, wielce zasłużonego dla Gdyni, budzi duże zainteresowanie.

SZOSA NA HELU

Budowa szosy na Helu postępuje naprzód. Dojazd samochodem do samego Helu nie będzie w roku b. jeszcze możliwy. Kierownictwo budowy szosy czyni jednak wysiłki, aby był możliwym dojazd do Juraty dla wszelkiego rodzaju samochodów, nietylko wyjątkowo silnych.

GOŚCIE Z BREMY I LONDYNU

Port gdyński zwiedzili p. Franc. Eggers, dyrektor „Lagerhausgesellschaft" w Bremie oraz dyrektor portu hamburskiego, dr. Bergaus. Równocześnie zwiedził port gdyński jeden z dyrektorów portu w Londynie p. Dampiers. Goście interesowali się urządzeniami naszego portu, oglądając je szczegółowo. Wizyty te świadczą o wzroście zainteresowania się naszym portem zagranicą. Bawiąca w Gdańsku wycieczka niemieckich fachowców portowych („Hafenbautechnischegesellschaft") w liczbie osób 150 również przybyła do Gdyni. Uczestnicy tej wycieczki, poza zwiedzeniem portu, wysłuchali również referatu dyrektora urzędu morskiego inż. Łęgowskiego.

WALKA Z CENAMI W GDAŃSKU

Władze gdańskie, z uwagi na ruch turystyczny szczególnie walczą z tendencją podwyższania cen w restauracjach i różnych lokalach. Wobec śrubujących ceny stosuje się środki represyjne. Przed gdańskim sądem doraźnym („Schnellgericht") stanęło ostatnio ponad 10 osób, które za podwyższanie cen skazano na większe kary pieniężne.

Straszna śmierć chłopa

Inowrocław (c). — Szosą od strony Latkowa wracał do Inowrocławia rowerem 14-letni Jan Pacholski, wioząc ze sobą braciszka swego 3-letniego Stefka. Z przeciwnej strony ukazał się tymczasem wóz, naładowany kaflami.

Wskutek nieuwagi, czy też wskutek najechania na kamień, Pacholski w największym pędzie wpadł pod konie. Sam, w ostatniej chwili, zdołał się jeszcze uratować, natomiast mały Stefek został przez koła wozu kompletnie zmiażdżony, ponosząc śmierć na miejscu.

Rozpacz rodziców po utracie ukochanego synka, a przedewszystkiem mimowolnego sprawcy tego strasznego wypadku, jest ogromna

DZIAŁ GOSPODARCZY

Kosztowna etatyzacja ruchu spółdzielczego

Z kół spółdzielczych otrzymaliśmy poniższe uwagi:

Wprowadzony niedawno temu nowy ustrój prawny spółdzielczości ograniczył znacznie atrybucje członków, rad i zarządów tych instytucyj a wzmocnił wybitnie ingerencję władz państwowych. Przeciwko temu nadmiernemu uzależnianiu od państwa wypowiedzieli się w przeważnej części działacze i ludzie obeznani z ruchem spółdzielczym, jeszcze przed wejściem w życie powyższych ustaw i rozporządzeń, co jednak przez czynniki miarodajne nie było wzięte pod uwagę. Główną różnicą dawnych i obecnych ustaw o ruchu spółdzielczym jest wykonywanie nadzoru i kontroli nad działalnością poszczególnych spółdzielni. Dawniej nadzór ten i kontrola działalności spoczywała całkowicie w rękach władz wybieralnych przez organizacje spółdzielcze (ich sejmiki) obecnie są te sprawy wykonywane przez centralizowane organizacje, na których skład władz i rewidentów mają wpływ rozstrzygający władze państwowe.

Nowe władze, potworzone na podstawie obecnie obowiązującej ustawy są czynne dopiero od kilku miesięcy, lecz już teraz można się przekonać, że ta kontrola i nadzór nad spółdzielniami, będzie bardzo dla nich kosztowna i uciążliwa. Dla przykładu przedstawimy, poniżej koszty te na jedną ze spółdzielni kredytowych w ciągu lat trzech, kiedy ta spółdzielnia była nadzorowana w każdym roku przez inną instancję.

Spółdzielnia ta wkrótce po założeniu nie mogła jeszcze przystąpić do „Patronatu" poznańskiego i jako tak zwana dzika podlegała nadzorowi Państwowej Rady Spółdzielczej przy ministerstwie skarbu. Delegat Rady przeprowadził rewizję działalności tej spółdzielni; koszt tej rewizji wyniósł w ciągu roku zł 342. Podczas należenia do „Patronatu" poznańskiego za nadzór i kontrolę nad spółdzielnią uiszczono rocznie kwotę zł 105. Obecnie, po wprowadzeniu nowego porządku rzeczy, Okręgowy Związek Spółdzielni w Poznaniu wyznaczył na rzecz swoją za nadzór i kontrolę sumę zł 689,50. Dla porównania dodamy, że ta spółdzielnia za ostatni rok 1934 mogła wypłacić po raz pierwszy po 3 latach dywidendę od udziałów 5 proc. co wyniosło zł 663,50 przy uwzględnieniu kosztów nadzoru w sumie zł 105. Jeżeli porównamy powyższe trzy sumy, płacone za nadzór, z sumą zysków tej spółdzielni za rok cały, naszem zdaniem, dalsze komentarze są zbyteczne. Nieproporcjonalnie wysokie koszty, mające być obecnie płacone przez spółdzielnie za nadzór, biją w oczy.

O ile nasze informacje są ścisłe — podstawą opłat dla Okręgowego Związku są sumy bilansowe, które są pośrednio wykładnikiem obrotów. Otóż podstawa ta jest niesłuszna z dwóch powodów: przy obrotach różnych spółdzielni jednego typu praca nadzoru nie zwiększa się w stosunku proporcjonalnym do sum bilansowych lub do obrotów. Powtóre spółdzielnie różnego typu: spożywcze, handlowe, wytwórcze i kredytowe przy jednakowym obrocie mają różne stosunkowo dochody brutto i netto. Przedewszystkiem jednak podstawą do opłat na rzecz Związku powinna być ilość wykonanej pracy w zakresie nadzoru, a nie obrót pieniężny danej instytucji.

Dotychczas kontrola ta i nadzór wymagały przeciętnie 2—3 dni pracy kontrolera rocznie na jedną spółdzielnię, normalnie funkcjonującą. O ile te opłaty na rzecz nadzoru obecnego Okręgowego Związku nie ulegną znacznemu obniżeniu, to korzystniej będzie dla poszczególnych spółdzielni wystąpienie z tegoż kosztownego Związku i przejście w szeregi „dzikich spółdzielni".

Oczekujemy dyskusji zainteresowanych sfer na powyższy temat. F. G.

ng 4241

Podatek od wody sodowej

W b. r. wprowadzono szereg nowych podatków pośrednich, wśród nich podatek od kwasu węglowego. Podatek ten zamierzano wprowadzić już w r. ub. Z bliżej nieznanych przyczyn zaniechano wówczas urzeczywistnienia tego podatku.

Wprowadzenie tego podatku w zasadzie należy uznać za słuszne. Woda sodowa (opodatkowanie kwasu węglowego jest właściwie opodatkowaniem wody sodowej i innych wód gazowych) stanowi dobry przedmiot opodatkowania dla podatku pośredniego. Niewielka ilość fabryk, produkujących kwas węglowy i sprzedaż jego w specjalnych butlach stalowych, ułatwia pobór i kontrolę.

Mimo, że trudno podnosić zarzuty przeciwko podatkowi jako takiemu, trzeba stwierdzić, że stanowi on zwiększenie choć nieznaczne, ogólnego ciężaru podatkowego, co w dzisiejszych czasach jest niesłuszne i niewskazane. Dlatego wprowadzenie tego winno było być skompensowane ulgami podatkowemi w innej dziedzinie n. p. ulgami w dziedzinie podatku przemysłowego.

W tym wypadku możnaby było nawet pomyśleć o wyższej stawce podatkowej, niż dotychczasowa, wynosząca 40 gr od kilograma skroplonego gazu węglowego. Cena bowiem butli 10-kilogramowej w 1928 r. przed wprowadzeniem kartelu wynosiła 12 zł, a zagranicą dziś wynosi 6.20 zł, gdy obecna cena wewnętrzna wynosi 20 zł. Ponieważ zaś, według zapewnień referenta projektu ustawy sen. Skoczylasa, minister przemysłu i handlu ma dostateczne środki i je zastosuje, celem zmuszenia producentów do poniesienia podatku, a nie do przerzucania go na odbiorcę, możnaby było zwiększyć stawkę, a zato poczynić większe ulgi w innych podatkach.

Rząd jednak nie poszedł konsekwentnie po tej drodze. W rezultacie otrzymaliśmy podatek, który według obliczeń zadowych dać ma 800 tys. zł. Charakterystyczne jest dla obecnej polityki podatkowej, że opłaci się wprowadzać nawet takie drobne podatki. Jest rzeczą interesującą, czy te 800 tys. zł zapłaci, zgodnie z zapewnieniami czynników miarodajnych. kartel, czy też konsumenci, którzy podczas upału wypijają szklankę wody sodowej. ((k)

Krótkie informacje gospodarcze

— Wielkopolska reprezentuje 32 proc. produkcji bekonowej całego kraju, a w produkcji szynek posiada niemal monopol, wytwarzając 82 proc.

— We wsi Gródku pod Równem, miejscowości znanej z poważnej hodowli pomidorów, powstaje fabryka przetworów pomidorowych i jabłecznych. Zakład przemysłowy będzie zorganizowany na zasadach spółdzielczych.

— Wędzarnie na półwyspie Helskim odczuły b. poważnie konkurencję Gdańska, który od czasu spadku guldena dostarcza ryby po cenach niższych. Wskutek tego szereg wędzarń na Helu zmuszonych było przerwać pracę.

— Na polskiem wybrzeżu morskiem rozpoczął się sezon wiosenny połowu śledzi. Większość statków wyruszyła już na morze.

— Polskie towarzystwo połowu śledzi „Mewa" otworzyło w porcie Scheveningen w Holandji własny skład tranzytowy, który będzie dostarczał rybakom polskim, udającym się na połowy śledzi, materjałów polskich.

— W Prusach Wschodnich przeznaczono na r. b. przeszło 18 miljonów Rm. na budowę dróg.

— De Jeuvenel w „La Republique" wypowiada zdanie, że międzynarodowa stabilizacja walut na obecnym poziomie byłaby katastrofą dla produkcji francuskiej, a deflacja, trudna do przeprowadzenia w r. ub., tembardziej stała się trudną w r. b.

— W Banku Niderlandzkim zaznaczył się w ostatnim czasie dość znaczny przypływ złota; wzrost zapasu złota zawdzięczać należy przedewszystkiem przywozowi złota z Banku Jawajskiego.

— Rozchodzą się pogłoski o amerykańskich planach zwołania nowej międzynarodowej konferencji gospodarczej, której zadaniem byłyby prace nad stabilizacją walut i usunięciem — w miarę możności — nadmiernych barjer w handlu światowym.

— Międzynarodowy kongres oszczędnościowy, który ostatnio odbywał się w Paryżu, wypowiedział się za stabilizacją walut.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Wydatki na książki, pisma, laboratorja w wolnych zawodach.** N. T. A. wyrokiem z dn. 17. XII. 1934 r. l. rej. 6390/31 wyjaśnił, że wydatki na książki, pisma i utrzymanie laboratorjum z reguły stanowią przy dochodach z wykonywania wolnych zawodów koszty potrącalne. (k)

(p) **Odpowiedzialność nabywcy majątku osoby prawnej za podatek.** N. T. A. wyrokiem z dn. 25. II. 1935 r. l. rej. 917/32 wyjaśnił, że odpowiedzialność obejmującego majątek osoby prawnej odnosi się nietylko do podatku tej osoby już wymierzonego, lecz także podatku, który ma być wymierzony. (k)

Z KRAJU

(k) **Repartycja pożyczki inwestycyjnej.** Delegat do spraw 3-procentowej premj. pożyczki inwestycyjnej komunikuje, że minister skarbu ustalił wysokość przyjętej subskrypcji pożyczki inwestycyjnej na 230 milj. zł. w dwóch emisjach po 115 milj. zł każdy przyszczem opubl. w swoim czasie tabele wygranych dla 100-miljonowej emisji zostaną proporcjonalnie zwiększone. Wobec przesubskrybowania pożyczki inwestycyjnej subskrybenci zpośród pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych, których stałe uposażenie nie przekracza 150 zł. miesięcznie i którzy subskrybowali czy to w instytucjach, w których pracują, czy też za pośrednictwem instytucji w placówkach subskrypcyjnych — będą mieli możność — w razie zgłoszenia chęci — anulowania subskrypcji i skorzystania z tego prawa, pod warunkiem zgłoszenia do 15 czerwca r. b. oświadczenia o cofnięciu subskrypcji w instytucji, względnie we właściwej placówce subskrypcyjnej.

(k) **Mocna tendencja walut anglosaskich i franka belg., osłabienie franka fr., lira i florena.** Podobnie jak i w ostatnich dniach, wczorajsze fluktuacje kursów na europejskich giełdach walutowych pozostawały przed przemożnym wpływem ucieczki kapitałów z Francji, która to ucieczka wywoływała jednocześnie wzmożony popyt i mocną tendencję dla szeregu innych walut. W chwili obecnej, ucieczka kapitałów z Francji kieruje się przedewszystkiem do Anglji i Belgji oraz do Stanów Zjednoczonych. Fakt ten decyduje o zwyżce walut tych trzech krajów. Dewiza na Londyn wyraźnie się wzmocniła. Relacja frank-funt w dalszym ciągu przedstawia się w Londynie inaczej, niż w Paryżu, w tym sensie, że frank stoi tam nieco wyżej; fakt ten tłumaczy się nieustającą interwencją angielskiego funduszu walutowego, który gra na zniżkę funta, skupując franki. Dewiza na Nowy Jork wykazała pewne dalsze wzmocnienie. Zwyżka belgi była rekordowa. Ucieczka kapitałów z Francji do Belgji jest tak duża, że zakup złota nie może za nią nadążyć. W związku z tem dewiza na Brukselę znacznie przekroczyła górny punkt złota. Dewiza na Paryż nieznacznie osłabła w Warszawie. Zaznaczyć należy, że na giełdzie paryskiej która wczoraj otwarta została z pewnem opóźnieniem, większość dewiz wykazuje zwyżkę. Giełda londyńska natomiast sygnalizuje wyraźne osłabienia lira włoskiego oraz pewną słabość florena holenderskiego, który na innych giełdach przeważnie zwyżkuje.

(k) **O uzdrowienie stosunków w handlu materjałami opałowemi.** Kupiectwo branży materjałów opałowych w Poznaniu walczy z nieuczciwą konkurencją handlarzy domokrążnych, z których większość swój proceder wykonuje bez licencji, oraz okolicznych włościan, którzy na terenie m. Poznania uprawiają handel drewnem opałowem, nie mając po temu odpowiednich uprawnień. Doniedawna dotkliwe szkody kupiectwu tej branży wyrządzał nielegalny handel węglem t. zw. kolejowym, odsprzedawanym z deputatów funkcjonarjuszy kolejowych; dzięki energicznej interwencji dyr. okr. P. K. P. w Poznaniu, handel węglem kolejowym ustał; o rozmiarach jego świadczy fakt, iż w dawniejszych latach funkcjonarjusze P. K. P. w Poznaniu zakupywali rocznie ok. 22 tys. tonn węgla kolejowego, czyli więcej, niż wynoszą obroty wszystkich kupców węglowych w Poznaniu. Nad zaradzeniem pozostałym dwom rodzajom nieuczciwej konkurencji obradowano ostatnio przy współudziale zainteresowanych władz w poznańskiej Izbie przem.-handlowej. (AZ)

(k) **Projekt umowy turystyczno-kontyngentowej ze Szwajcarją.** Parokrotnie była wysuwana już myśl zawarcia umowy turystyczno-kontyngentowej ze Szwajcarją, która to umowa miałaby zapewnić dalsze kontyngenty towarowe wzamian za pewną liczbę ulgowych paszportów, wystawianych do Szwajcarji. Projekt takiej umowy już był gotowy przed rokiem. Z różnych przyczyn sprawa ta nie nadawała się i nie nadaje się ciągle jeszcze do traktowania. Wyjazdy i pobyty stałe Polaków w Szwajcarji są stosunkowo nieliczne i ograniczają się do pewnej liczby (około 200) studentów, studjujących w uniwersytetach Szwajcarji, oraz do kilkuset osób, przebywających w szwajcarskich uzdrowiskach. Do tego dochodzą niezbyt liczne wyjazdy handlowe naszych kupców i przemysłowców. Według statystyki szwajcarskiej w r. ub. bawiło w Szwajcarji 6.250 Polaków, którzy spędzili tam razem 32.000 nocy. (.)

Z ZAGRANICY

(z) **Zwyżka cen w Belgji.** Ostatnio ogłoszony wskaźnik cen w Belgji wykazuje dalszy wzrost o 9 pkt. Oznacza to, że w porównaniu z minimum osiągniętem w marcu przed dewaluacją wzrost ogólnego wskaźnika cen hurtowych wynosi siedmnaście punktów — co odpowiada ogólnej zwyżce kosztów utrzymania zaledwie o 3. proc. Fakt ten uważany jest przez rząd belgijski za zupełnie zgodny z jego przewidywaniami i wielki jego sukces. Jednak sposób obliczenia wskaźnika cen jest bardzo krytykowany. Według opinji szeregu pism nie daje on bynajmniej prawdziwego wyrazu istniejącej sytuacji, gdyż przedmioty pierwszej potrzeby, jak chleb i mięso wzrosły o 10— 18%. Zresztą wzrost cen nie jest równomierny we wszystkich dzielnicach.

(z) **Represje wobec francuskich instytucyj finasowych, podejrzanych o spekulacje przeciw frankowi.** W związku z akcją spekulacyjną przeciw frankowi, o którą posądzony jest szereg francuskich instytucyj finasowych (przeważnie drobniejszych) — w ciągu wieczoru dnia 30-go maja władze sądowe — na wniosek ministerstwa skarbu — dokonały rewizji w kilku domach bankowych i opieczętowały kilka instytucyj.

ARTRETYK

może się stać inwalidą,

bo dolegliwości artretyczno-reumatyczne, jako wynik przesycenia organizmu kwasem moczowym, oraz powstałe na tem tle stany zapalne powodują bóle, zniekształcają stawy, utrudniają ruchy, powodując stopniowo utratę zdolności do pracy, a w niektórych wypadkach mogą doprowadzić nawet do kalectwa. Zioła Magistra Wolskiego „Reumosa", zawierające niezmiernie rzadką roślinę chińską Schin-Schen usuwają kwas moczowy, łagodzą bóle, regulują przemianę materji, przezco stanowią racjonalne leczenie przy cierpieniach artretycznych, reumatycznych i bólach ischiasu. Zioła ze znak. ochr. „Reumosa" do nabycia w aptekach i drogerjach (składach aptecznych). **Wytwórnia Magister E. Wolski, Warszawa, Złota 14 m. 1.** ng 9904

(z) **Sytuacja na angielskim rynku bekonowym, drobiowym i jajczarskim.** Notowania cen na giełdzie londyńskiej przedstawiają się dla bekonów następująco (w szyl. za 1 cwt): angielski 92—97, irlandzki 88—98, kanadyjski 82—86, duński 91—95, holenderski 88—92, estoński 85—88, łotewski85—87, litewski 83—88, polski 82—86, szwedzki 89—92. Notowania na bekony uległy w ub. tygodniu zwyżce w porównaniu do cen z tygodnia poprzedniego. Za nasze szynki peklowane płacono od 84—86 szyl. z 1 cwt (50,8 kg). Ceny za szynki w puszkach pozostały bez zmiany). Cena za smalec polski wyniosła zależnie od jakości — od 54 do 58 szyl. za 1 cwt. Za nasze kury „First" płacono do 8 d., a za „Seconds" do 7 d. za 1 lbs (0,45 kg). W dn. 20 bm. na giełdzie londyńskiej cena jaj polskich wahała się w granicach od 5 szyl. do 7 szyl. 3 d. za 120 szt.

(z) **Projekt zrównania wartości dolara kanadyjskiego z dol. U. S. A.** W przewidywaniu międzynarodowych rokowań w sprawie stabilizacji walut, rząd kanadyjski opracował projekt ustalenia nowej urzędowej ceny złota. Tą drogą rząd ma zamiar przygotować oficjalną dewaluację dolara, którego wartość ma być zrównana z wart. dolara St. Zjedn.. Jak wiadomo, w chwili obecnej dol. kanad. nie jest urzędowo zdewaluowany.

(z) **Wzrost światowej produkcji złota.** Według danych Union Corporation światowa produkcja złota wyniosła w 1934 r. 27,40 miljn. uncyj wobec 25,61 milj. uncyj w 1933 r. Światowy zapas złota, przeznaczonego na cele monetarne, wynosi obecnie 695,20 milj. uncyj, z czego 625,70 milj. uncyj znajduje się w skarbcach banków emisyjnych.

Najstarsze kina w Poznaniu — i co z nich pozostało

W 40-tą rocznicę istnienia kinematografji

W bieżącym roku mija 40 lat od chwili, kiedy bracia Lumière dali nam w darze kinematograf i srebrny ekran.

Pisano rok 1895, gdy po raz pierwszy zapoznano pierwszych ludzi — było to grono uczonych i wybitnych przedstawicieli świata naukowego — z misterjami taśmy filmowej. Z początku rozwój kinematografji natrafił na wielkie i nieprzewidziane trudności. To też trwało jeszcze dosyć długo — pełnych dwanaście lat — nim srebrny ekran w swym zwycięskim pochodzie dotarł wreszcie także do Poznania.

Pierwszy kinematograf został założony w Poznaniu w 1907 roku przez pp. Sypniewskiego i Owczarczaka. —

Kinematograf.
Plac Wilhelmowski 8.
Od 11 do 17 marca włącznie rb. przedstawiane będą następujące obrazy:
Męka i śmierć Chrystusa Pana.
Cudowne uratowanie dziecka. — Nox, nowy chłopiec do posyłek. — Podkowa szczęścia. — Cudowne czarodziejstwo. — Niedopieczona pieczeń gwiazdkowa. — Życie w francuzkim domu karnym. — Fotograf w tysiącznych opałach. — Niedzielny strzelec. — Mała Hanka żąda swego obiadu. — Zemsta lekarza dentysty. — W czasie zbierania chmielu. — Błyskawiczny fotograf. — Zajmujące oglądanie bydła. — Partya bilardu w powietrzu. — Wyjazd królewskiej pary Niederlandzkiej. — Niederlandzka para królewska na balkonie. — Mówiąca głowa. — Trzoda psów. — Arabska fantazya. — Wesoła gospoda.
Codzień od godziny 4—10
przedstawienie familijne.
Od godziny 10 wieczorem przedstawienie tylko dla panów z wielo nowościami.

Najstarsze ogłoszenie kinowe z Poznania z roku 1907

Pierwsze to kino mieściło się przy ul. 27 Grudnia nr. 20 i nazywało się „Residenz".

W tym samym roku powstał drugi kinematograf przy placu Wolności nr. 8, założony przez ś. p. Fr. Dymarskiego i Hermanna Mittelstaedta. Kino to miało wówczas miejsc około 200. Kilka lat później przeniesione zostało do nowo wybudowanego gmachu przy placu Wolności nr. 6 pod firmą „Palast-Kino" — „Kino Pałacowe" — z około 700 miejscami. Kino to dziś już nie istnieje. Ustąpiło „Słońcu".

W roku 1908 powstają dalsze dwa kina i to przy ul. Wrocławskiej, przeniesione później na ul. 27 Grudnia nr. 14, nazwa „Tonbild". Drugie kino przy pl. Św. Krzyskim. Właścicielem tego ostatniego był p. Rżaniak. Kino to nie istniało długo.

W rok później powstaje nowe kino przy ul. Szerokiej nr. 6, którego właścicielami byli pp. Galuba i Politowicz. Po dwóch latach kino to zlikwidowano i przeniesiono kilka domów dalej, gdzie jeszcze obecnie się znajduje pod nazwą kina „Corso".

W tymże roku 1909 powstają dalsze dwa kina. Jedno „Teatr Apollo" przy ul. św. Marcin nr. 65, a drugie także na św. Marcinie „Urania". Właścicielem obydwu kin był wtenczas p. Heidrich. Później byli właścicielami teatru pod nr. 65 ś. p. pp. Mittelstaedt i Kapela, a „Uranji" ś. p. p. Konopiński.

W tym samym okresie założone zostały jeszcze dwa kina przy ulicy św. Marcina. Z tych jedno pod nazwą „Welttheater", które jednakże po niedługim czasie z powodu słabej frekwencji zostało zlikwidowane, drugie zaś „Unja", które istniało do roku ub.

PROGRAMM
vom 30. Juni bis 3. Juli 1916.
Am 4. Juli vollständig neues Programm
Hochspannender Sensations-Monopol-Schlager!
4-Akter! 4-Akter!
Mirko
der König der schwarzen Berge
Sensationsdrama in 4 Akten
Grosser Monopol-Schlager.
3-Akter! 3-Akter!
Der Verschönerungsverein
Ein Lustspiel in 3 Akten.
Regie: Edmund Edel
Kriegssonderausgabe.
Die neuesten Ereignisse von den Kriegsschauplätzen von Ost und West.
Wochentags diverse Einlagen.
Garderobe pro Person 10 Pfg. — Programm gratis
Um recht zahlreichen Besuch bittet
Die Direktion.

PROGRAM
od 30-go czerwca do 3-go lipca 1916
4-go lipca zupełnie nowy program.
Sensacyjny obraz „Monopol"
4-aktówka! 4-aktówka!
Mirko
król czarnych gór
Sensacyjny dramat w 4 aktach
Wspaniały obraz „Monopol"
3-aktówka! 3-aktówka!
Towarzystwo upiększenia
Komedya w 3 aktach
Reżyser: Edmund Edel
Wypadki z pola walki.
Najnowsze zdarzenia z obecnej wojny europejskiej.
W dni powszednie rozm. wkładki.
Garderoba za osobę 10 fen. — Program bezpłatnie.
O łaskę odwiedzin prosi
DYREKCYA.

DWUJĘZYCZNY PROGRAM KINA Z ROKU 1916

Treść objaśniał jakiś jegomość, — napisów wtenczas jeszcze nie znano — który, stojąc z boku przy ekranie, recytował patetrycznym głosem:

Z tych ostatnich czterech kin pozostało tylko jedno po nasze czasy, mianowicie teatr pod nr. 65 przy ul. św. Marcin.

Tak się przedstawia rozwój kinematografji i teatrów świetlnych przedwojennych w naszem mieście.

Przypomnijmy sobie, co też wtenczas pokazywano na ekranie.

W pierwszych latach wyświetlano obrazy krótkie, z których trzy do pięć dawały jedną całość programową. Były to dramaty kryminalne, „wielce" lub „lekko sensacyjne" sztuki, szlagiery, komedje, komedyjki, krotochwile.

JEDEN Z NAJSTARSZYCH KINEMATOGRAFÓW POZNAŃSKICH DZIŚ JUŻ NIEISTNIEJĄCY „ORZEŁ", PRZEDTEM „UNJA".

— Biedna sierota jeszcze jedno posyła spojrzenie ku obrazowi zmarłej matki i złamana na ciele i duszy podnosi swój tłumoczek i wychodzi w mroźną noc...

Albo:

— Już słychać ekspres. Teraz wyskakują czerwonoskórzy i rozbierają pospiesznie szyny. Katastrofa nieunikniona! Lecz co to? Pociąg staje! In-

Przedwojenne kina nie miały ilustracji muzycznej. Pianista grał kolejno walce, polki i marsze, nie patrząc wcale na ekran

djanie osaczają uciekających pasażerów. Piękna młoda panienka ratuje się przed hańbą, wdrapując się w okamgnieniu na wysoką palmę...

Tak było w początkach. Później dawano filmom teksty, objaśniające akcję. Nastąpiły czasy, gdzie „znakomity koncert" — nie ilustracja muzyczna — wabił jeszcze bywalców kina.

Filmy pozostały jednak tego samego pokroju. Na program składały się kilkasetmetrowe wesołe kawałki, zdjęcia trikowe i przeróżne sensacje. Kto nie zna z tych czasów pociesznego Maksa Lindera?

Pomału przechodzą wytwórnie do wyrabiania dłuższych filmów, dramatów, wypełniających cały program. Z tych dramatów powstały niebawem horendalnie długie filmy, nigdy nie chcące się kończyć. Gdy wytwórnie spostrzegły, że ten rodzaj filmów przypada publiczności do gustu, rozpoczęły produkować filmy „seryjne". Tu wyświetlano szóstą serję „Władczyni świata", tam ósmą „Hrabiego Monte Christo", a jeszcze gdzieindziej czwartą serję trzeciej części „Muszkieterów". Serja musiała mieć obowiązkowo 10 do 12 aktów, całość około 100. Wtedy wszyscy byli zadowoleni, producent, właściciel kina i widz, aczkolwiek ten ostatni nieraz cały kwartał drżał z obawy o swego ulubionego bohatera, o uwielbianą przez siebie pupilkę.

Doprowadziło to do absurdu i też ten rodzaj filmów po kilku latach obrzydł publiczności. Odtąd dawano znów pełnoprogramowe dramaty.

I tak pozostało do dziś, z tą różnicą, że daje się dziś wszędzie, poza głównym numerem seansu, jako wkładkę aktualności z całego świata, oraz piękne rysunkowe i kolorowe, bardzo artystycznie wykonane i efektownie zilustrowane muzyczne groteski. Gdzie niegdzie widać też piękne filmy naukowe z przyrody lub etnografji.

Jak ich programy, tak też zmieniły się najstarsze przybytki dziesiątej Muzy w naszem mieście.

Kino „Residenz", późniejsze „Edison", zaprasza nas dziś jeszcze codziennie pod firmą „Sfinks" na najświetniejsze przeboje ekranu, dając głównie takie filmy, których powtórki publiczność się domaga. Tu zbierają się ci, co chcą albo ponownie sztukę podziwiać, albo też tacy, co sobie na wyższe opłaty w t. zw. zeroekranowych kinach pozwolić nie mogą. Właścicielem „Sfinksu" jest p. Stefan Kalinowski, znany fachowiec, który nie tylko, że przetrzymał szczęśliwie czasy kryzysu, lecz ponadto zdobył się na to, aby całkowicie zmodernizować i powiększyć teatr swój, wyposażając salę w nowoczesne wentylatory elektryczne i przyłączając dość gustownie udekorowaną poczekalnię z bufetem.

Również dobrze prezentuje się z najstarszych kin naszych dawniejsze kino „Tonbild", dzisiejszemu pokoleniu znane jako „Odeon", choć i ta nazwa pogrąża się w zapomnieniu.

Często się słyszy: — Dokąd się wybierasz? — Idę do mojego kina! — Ten bowiem teatr świetlny ma od niedawna nazwę „Moje". Właścicielem jest p. Franciszek Mass. Jako długoletni i wybitny fachowiec stara się dogodzić swoim stałym i przygodnym gościom, dając filmy wszechświatowej sławy, na t. zw. pierwszym — powtórkowym — ekranie, obrazy salonowe, melodramaty i komedje, które we większych kinach publiczności się spodobały. — Czasami zaprasza też kino „Moje" na premjerę.

Do dalszych kin, co przetrwały z pierwszych aż po nasze czasy, zaliczamy kino „Corso". Właścicielem jego jest p. Antoni Liszka. Wogóle jest to jedyny teatr świetlny, który zdołał od samego założenia utrzymać się w jednej i tej samej rodzinie, rodzinie Liszków. Program „Corsa" jest nastawiony do wymagań publiczności, żądnej

Zwyczaj rozpylania w kinie esencji świerkowej zachował się podziśdzień

wyższych emocyj i sensacyj. Tam dominuje Tom Mix i Harry Peel. Ceny kryzysowe i bardzo przystępne.

Mamy jeszcze jedno kino w Poznaniu, które zalicza się do najstarszych, a które zdołało przetrzymać kryzysy wojenne i powojenne jest to „Teatr Apollo" przy św. Marcinie 65.

Z biegiem czasu zmieniło kilka razy jeszcze właścicieli i firmę. Znamy je pod nazwą „Colosseum" i „Europa".

Dziś po „Słońcu", „Apollo" i „Metropolis" stoi na pierwszym planie jako najnowocześniejsze kino i jest nam od niedawna dobrze znane jako kino „Świt". Właścicielem jego jest dobrze zapisany nie tylko pomiędzy kolegami, lecz też w szerokich kołach kinomanów, ruchliwy i ogólnie ceniony prezes Związku właścicieli teatrów świetlnych na Wielkopolskę p. Józef Olesiak. Po gruntownem przebudowaniu i renowacji prezentuje się teatr świetlny

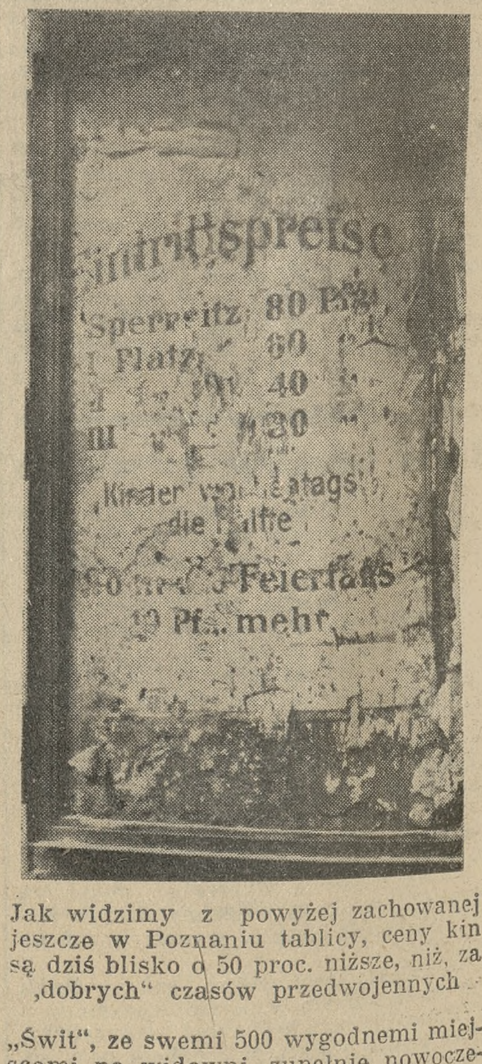

Jak widzimy z powyżej zachowanej jeszcze w Poznaniu tablicy, ceny kin są dziś blisko o 50 proc. niższe, niż za „dobrych" czasów przedwojennych

„Świt", ze swemi 500 wygodnemi miejscami na widowni, zupełnie nowocześnie. Nowoczesna też aparatura oddaje dźwięki i mowę zadziwiająco wyraźnie i naturalnie, a dobra przytem akustyka na sali gwarantuje idealny wprost odbiór. Za zadanie postawiła sobie dyrekcja kina ten cel, aby przy możliwie najniższych cenach dawać możliwie najlepsze programy, filmy w Poznaniu jeszcze nie wyświetlane.

Tak wyglądają i tak pracują najstarsze kina naszego miasta.

WUPE.

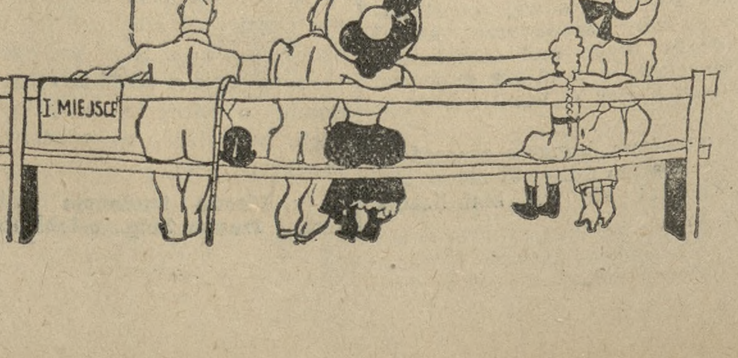

RUCH MŁODYCH

Z Wielkopolski

Z powiatu poznańskiego

— Dnia 29 kwietnia odbyło się zebranie S. N. w Żabikowie. Ciekawy i aktualny referat wygłosił prel. zarz. pow. z Poznania. Po obszernej dyskusji załatwiono szereg spraw organizacyjnych, poczem hymnem Młodych zakończono zebranie.

— W niedzielę, dnia 5 maja odbyło się zebranie S. N. w Tarnowie Podgórnem. Po załatwieniu spraw organizacyjnych, wygłosił delegat zarz. pow. referat, nad którym wywiązała się ożywiona dyskusja. Po wyczerpaniu porządku obrad zakończono zebranie hymnem Młodych.

— **POBIEDZISKA. Zebranie Str. Narodowego.** W sali p. Kowalskiego odbyło się dnia 20 maja zebranie Stronnictwa Narodowego, na które licznie przybyły również panie. Po zagajeniu zebranie przez prezesa kol. dr. Bartlitza nastąpiło powitanie przybyłego referenta organizacyjnego zarządu powiatowego kol. radnego Jeskego z Poznania, którego pięknego referatu wysłuchano z dużem zainteresowaniem. Drugie dobre, treściwe przemówienie wygłosił kol. dr. Bartlitz, poczem przystąpiono do utworzenia oddziału żeńskiego. Przystąpiły do niego wszystkie obecne panie, przyczem referentką spraw żeńskich wybrano kol. Kazimierę Owsiańską. W dalszym ciągu nastąpiła reorganizacja kierownictwa wydziału Młodych. Zastępcą kierownika koła S. N. wybrano kol. Mieczysława Czerwińskiego, referentem organizacyjnym dla spraw Młodych kol. Franciszka Vogela. Zebranie zamknięto odśpiewaniem hymnu Młodych. (pm)

Z obwodu kórnickiego

— W niedzielę, dnia 28 kwietnia br. odbyło się zebranie kandydatów w Bninie. Referat o R. Dmowskim wygłosił kol. Hypki.

— W środę, dnia 1 maja br. odbyło się ogólne zebrania wydziału Młodych i S. N. w Kórniku, na którem omówiono obecne niedomagania gospodarczo-polityczne. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych.

— W niedzielę, dnia 5 maja br. odbyło się pierwsze zebranie informacyjne wydz. Młodych S. N. w Mieczewie. Program i cele Str. Nar. omówili kol. Hypki i kol. Szaroleta z Kórnika. Placówka w Mieczewie jest piątą z kolei placówką, założoną w obwodzie kórnickim.

Z powiatu gostyńskiego

— W Swęczewie odbyło się dnia 9 maja zebranie S. N. Przemawiał ref. organizacyjny kol. Beuge St.

— W Grabonogu licznie zebrani wysłuchali referatu ref. org. kol. Beugego. Obecnych było 50 osób.

— Dnia 12 maja br. odbyło się zebranie S. N. w Bielewie i Stężycy. Przemawiali prezes pow. kol. Hejnowicz i kol. St. Beuge oraz kol. Jaskólski z Dalabuszek.

— **TRZEMESZNO. Dwie nowe placówki Młodych Str. Nar.** W Trzemżalu pod Trzemesznem odbyło się zebranie, na którem założono placówkę Młodych Stron. Narodowego. Do zarządu weszli kol. kol.: Kozłowski — prezes, Orlikowski — zastępca, Dobek — sekretarz, Kędzierski — skarbnik. Ciekawy referat wygłosił adwokat dr. Zgaiński z Gniezna. — Również odbyło się zebranie konstytucyjne w Popielewie pod Trzemesznem, gdzie przemawiali kol. kol. dr. Zgaiński z Gniezna, i Wincentv Semrau z Popielewa. Do zarządu weszli kol. kol. Rachela — prezes, Kaczyński — zastępca, Cegła — sekretarz i Paulus — skarbnik. (tw)

— **JAROCIN. Stronnictwo Narodowe wobec rocznicy 3 Maja.** Dnia 3 maja popołudniu odbyło się w domu św. Józefa zebranie Stronnictwa Narodowego dla uczczenia rocznicy wiekopomnej konstytucji; publiczności przybyło dużo. Na estradzie, pięknie przybranej w emblematy narodowe i zieleń, zasiadł zarząd Stronnictwa Narodowego. Przewodniczył prezes Str. Nar. Rozpoczęto zebranie Pieśnią Bojową, poczem nastąpiły kolejno deklamacje, śpiewy oraz piękne referaty kol. Gawrzyka z Jarocina i Matuszewskiego z Poznania. Na zakończenie ze wszystkich piersi zabrzmiała pieśń „Boże coś Polskę". Po uroczystości odbył się kurs dla kandydatów pod kierownictwem kol. Matuszewskiego.

— **ŻERKÓW (pow. jarociński). Zebranie wydziału Młodych S. N.** W piątek, dnia 3 maja b. r. odbyła się w lokalu p. Goralczyka dla uczczenia rocznicy Konstytucji 3 maja uroczysta akademja, którą zagaił prezes tamtejszego koła. Odczyt wygłosił kol. Surdyk z Nowejwsi Podgórnej. Kolega Latusek z Żerkowa mówił na temat „Święto 3 maja jako testament narodowy". Okolicznościową deklamację wygłosił kol. Podlewski z Komorza. Odśpiewaniem „Boże, coś Polskę" i okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej Polskiej, Romana Dmowskiego i Stronnictwa Narodowego akademję zakończono. Dodać trzeba, że ludność wioski Komorza ma pełne zrozumienie dla sprawy narodowej i bardzo licznie się zgromadziła na akademję. (że)

Zjazd powiatowy Stronnictwa Narodowego w Grodzisku

Entuzjastyczny nastrój zebranych

W niedzielę, dnia 12 maja b. r. odbył się w Grodzisku zjazd powiatowy Stronnictwa Narodowego. Od samego rana zaczęli się zjeżdżać członkowie wszystkich kół powiatu, gromadząc się w Strzelnicy. Ponieważ starosta nowotomyski nie zezwolił na przemarsz w pochodzie do kościoła, a przedstawiciel policji zakazał nawet pójścia dwójkami, udali się uczestnicy zjazdu do kościoła pojedyńczo.

Po nabożeństwie odbyło się w salach Strzelnicy uroczyste zebranie. Scenę udekorowano emblematami narodowemi i portretami Romana Dmowskiego. Raport delegatowi zarządu wojewódzkiego kol. Sieciechowiczowi zdał kier. pow. kol. Frankowski.

Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej wygłosił referat na temat walki z zalewem żydowskim kol. red. dr. Chełmikowski. Po deklamacji kol. Ciecińskiego wygłosił krótkie treściwe przemówienie do 50 nowych członków kol. Sieciechowicz i udekorował ich.

Na zakończenie zaproponował kol. Frankowski wysłanie do zarządu Stron. Nar. w Łodzi rezolucji treści następującej: „Członkowie S. N., zebrani na zjeździe powiatowym w Grodzisku Wlkp., ślą serdeczne pozdrowienia oraz życzenia ciągłej pomyślności w realizowaniu założeń programu narodowego swym drogim kolegom w Łodzi, która urosła do symbolu Polski narodowej." Rezolucję przyjęto z gorącym aplauzem i okrzykami na cześć obozu narodowego w Łodzi.

Odśpiewaniem hymnu Młodych zakończono zebranie. Po zebraniu odbył się wspólny obiad. O godz. 15 odbyło się zebranie rady powiatowej Str. Nar. z wyborem zarządu powiatowego. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. Zjazd okazał, iż lwia część społeczeństwa powiatu, to narodowcy.

W Wyrzyskiem żywie duch narodowy

Powiat wyrzyski, stanowiący pogranicze okręgu bydgoskiego od strony zachodniej, wykazuje stale bardzo żywą pracę organizacyjna obozu narodowego. Wpływy Stronnictwa Narodowego, zawsze tam znaczne i decydujące o obliczu psychicznem mieszkańców Ziemi Nadnoteckiej, zwiększają się z miesiąca na miesiąc, a szeregi czynnych członków naszej organizacji politycznej rosną bardzo szybko. Odbywają się częste zebrania, na które nawet w wioskach przybywa tłumnie ludność rozmaitego wieku i rozmaitych warstw społecznych.

Ostatnio odbyły się w Wyrzyskiem trzy duże zebrania i to: w Sadkach, w Łodzi i w Łobżenicy.

W Sadkach wskrzeszono koło Stronnictwa Narodowego z inicjatywy zarządu S. N. w Nakle. Na liście członków tego koła figuruje już powyżej 200 osób i taka też liczba wzięła udział w niedzielnem zebraniu, które odbyło się pod przewodnictwem p. Kubińskiego. Główny referat o programie obozu narodowego i polityce zagranicznej Polski wygłosił poseł Lewandowski, witany bardzo serdecznie przez uczestników zebrania. Przemawiali na niem: kol. Konarski z Bydgoszczy i kol. Chyliński z Nakła, podkreślając konieczność współpracy dla zwycięstwa programu narodowego młodych i starszych. W dyskusji dorzucili szereg cennych uwag kol. kol. Jankowski, Nowak i Płaczek, stwierdzając jednomyślnie, że idea narodowa głęboko jest zakorzeniona w sercach i umysłach mieszkańców Sadek i wsi okolicznych i że tej idei ludność tamtejsza zawsze pozostanie wierna.

Na zebranie przybyli przedstawiciele policji, aby przeprowadzić kontrolę legitymacyj członkowskich. Po przerwie, spowodowanej owemi formalnemi czynnościami funkcjonarjuszów policji, zebranie toczyło się dalej i zakończone zostało entuzjastycznemi okrzykami na rzecz obozu narodowego i jego przywódców.

Zebranie we wsi Łodzi odbyło się dla członków koła Łodzia - Anieliny. Obecnych ponad 150 osób. I tutaj również przemawiał poseł Lewandowski, radny Konarski oraz przybyły z Łobżenicy prezes tamtejszego zarządu obwodowego kol. Polcyn. Na zebraniu panowała taka sama jednomyślność, jak w Sadkach, i można było stwierdzić tam taką samą chęć gorliwej pracy dla rozkrzewienia jak najszerzej zdrowej myśli politycznej obozu narodowego.

Również w Łodzi i po drodze funkcjonarjusze policji zatrzymywali udających się na zebranie członków Stronnictwa Narodowego, celem ich wylegitymowania.

Trzecie zebranie Stronnictwa Narodowego największe co do liczby, odbyło się w Łobżenicy. Obecnych było przeszło pół tysiąca członków z samej Łobżenicy i jeszcze paręset osób z okolicznych kół wiejskich. Przewodniczył prezes Polcyn, a poseł Lewandowski w półtoragodzinnym referacie omówił nasze położenie gospodarcze, a także zawsze jednakowo groźne niebezpieczeństwo niemieckie. W reagowaniu zebranych na zagadnienie polsko-niemieckie wyczuć można było, jak silnie ludność nadgranicznego pasa odczuwa niebezpieczeństwo niemieckie, jak dokładnie zna duszę Niemców i wiedo czego oni w stosunkach z nami są zdolni.

Krótka dyskusja ujawniła serdeczną troskę tych strażników naszego pogranicza i wykazała gorącą miłość własnej ziemi ojczystej, dla której mieszkańcy pasa nadgranicznego gotowi są ponieść każdą ofiarę. W prostych wywodach można było wyczuć zaciętość i wolę wytrwania w każdej sytuacji, zgodnie z rzuconem w „Rocie" grunwaldzkiej hasłem: „Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród".

Leszno nadal pracuje dzielnie

Z kroniki organizacyjnej ostatnich tygodni

— Włoszakowice i Grotniki, 14. 4.: Obecnych około 300 osób. Przemawiali p. Krzyżagórska i kier. rej. kol. Adam Misiak. Przewodniczył kol. Władysław Kasperski.

— Bukówiec Górny, 14. 4.: Obecnych ponad 400 osób. Dekorowano 28 starszych członków, zasłużonych w okresie wyborczym do rad gromadzkich i gminnych. Przemawiali: p. Krzyżagórska, delegatka z Poznania i kol. kier. rej. Adam Misiak z Leszna. Przyrzeczenie odebrał kol. sekr. rej. Stefan Koczorowski z Leszna.

— Potrzebowo, 14. 4.: Obecnych 25 członków. Przemawiał kier. obwod. St. Skrzypczak.

— Niechłód, 14. 4.: Zebranie organizacyjne. Przemawiali: kier. obwodowy kol. Stan. Powłoski z Długich Nowych, kol. Kostaniak z Przybyszewa i Andrzejewski z Strzyżewic. Zapisało się 85 nowych członków.

— Hersztupowo, 14. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiali kol. Stróżyk i Chwiałkowski z Leszna. Obecnych 60 osób.

— Poniec, 14. 4.: Zebranie protestacyjne w sprawie zbrojenia się Niemiec. Przemawiał kol. Stefan Werner. Przewodniczył kol. Balcerzak.

— Jurkowo, 14. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiali kol. Beuge i Depa z Osiecznej.

— Leszno, 15 4.: Zebranie grupy referentów. Przemawiała jedna z koleżanek z placówki leszczyńskiej.

— Długie Stare, 15. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Stefan Werner. Obecnych było 200 osób.

— Leszno, 16. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiali kol. kol. prelegenci z kier. rej.

— Lasocice, 17. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiali kol. kol.: kier. rej. Adam Misiak i Stefan Werner. W dyskusji zabrali głos kol. Chwiałkowski i Pawłowski.

— Lipno, 17. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kier. rej. z Leszna.

— Wilkowice, 18. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiała kol. Pietkówna.

— Klonówiec, 18. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Andrzejewski z Strzyżewic.

— Gronówko, 18. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Stróżyk.

— Karśnice, 18. 4.: Zebranie organizacyjne. Założono wydział Młodych. Przemawiał kol. Stróżyk. Zapisało się 22 członków.

— Zbarzewo, 22. 4.: Założono wydział Młodych. Przemawiał kol. Pawłowski.

— Bilewo (pow. Kościan), 22. 4.: Założono wydział Młodych. Przemawiał kol. Beuge i Depa z Osieczny.

— Belęcin, 25. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiała kol. Pietkówna.

— Garzyn, 25. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Andrzejewski.

— Krzemieniewo, 25 4. Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Zakrzewski.

— Górzno, 25. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Stróżyk.

— Hersztupowo, 25. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Werner.

— Wilkowice, 28. 4.: Wydział Młodych z Leszna dał przedstawienie amatorskie pt. „Niewolnice z Pipidówki". Poczem odbyła się zabawa taneczna.

— Gronowo, 28. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Stróżyk.

— Święciechowa, 29. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiali kol. Welc i Kostaniak. W dyskusji zabrali głos: Werner, kol. kier. Bittner i Chwiałkowski.

— Jezierzyce Kościelne, 29. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Stróżyk.

— Gołanice, 29. 4.: Zebranie wydziału Młodych. Przemawiał kol. Depa.

— **BUK. Zebranie Str. Narodowego.** W niedzielę, 19 maja odbyło się w sali p. Fischbockowej zebranie S. N. w Buku. Po zagajeniu przez kierownika kol. Ign. Książkiewicza i odśpiewaniu Pieśni Bojowej, wygłosił kol. Ways z Łodzi referat o obecnej sytuacji politycznej. Nagrodzono go oklaskami. Sprawy organizacyjne referował kol. wicekierownik B. Górczak. P. poseł Górczak omówił dość obszernie stosunki miejscowe. Po odśpiewaniu hymnu Młodych i wniesieniu okrzyku na cześć Romana Dmowskiego i narodowców łódzkich, których reprezentował obecny na zebraniu kol. Ways, obrady zakończono. Obecnych było 70 członków. (bm)

— **MAŁACHOWO pod Witkowem. Nowa placówka Str. Nar.** W niedzielę, dnia 12 maja r. b. odbyło się w Małachowie pod Witkowem w lokalu p. Stanka organizacyjne zebranie wydziału Młodych Stronnictwa Narodowego. Zebraniu przewodniczył kierownik placówki witkowskiej kol. Jan Łuszczewski. Referaty wygłosili kierownik powiatowy red. Jaźwiecki i mag. Maciejewski z Gniezna. Po wzruszającem przemówieniu p. Stanka o konieczności zorganizowania się Polaków pod jednym sztandarem, który wysoko trzyma Obóz Narodowy, postanowiono założyć w Małachowie placówkę Str. Nar. Na członków zgłosiło się 31 osób. Wybrano zarazem zarząd, w skład którego weszli: prezes — Stanek Józef, kierownik wydz. Młodych — Wojtkowiak Michał, sekretarz — Pankowski Kazimierz, skarbnik — Janicki Józef. (wł.)

— **ROGOŹNO. Uroczystość dzielenia się jajkiem.** Zwyczajem, dorocznym placówka Str. Nar. w Rogoźnie i w tym roku urządziła uroczystość dzielenia się jajkiem święconem, która odbyła się w ognisku dnia 25. 4. Zorganizowaniem całej uroczystości zajął się wydział żeński z kol. kol. Walichówną i Bonasową na czele. W pięknie przyozdobionem ognisku ustawiono stół, nakryty białym obrusem, na którym przygotowano skromne „święcone". Naokoło wzdłuż ścian stały ławy, zajęte przez koleżanki i kolegów. Uroczystość rozpoczął pięknem przemówieniem kol. Świetlik, składając całej placówce życzenia, rozpoczął dzielenie jajkiem. W bardzo miłym, rodzinnym niemal nastroju spędzono wieczór — jeden z tych beztroskich, swobodnych wieczorów, w obliczu którego znikają strapienia i zmartwienia codzienne. (mf.)

— **SKOKI. Zebranie Młodych Str. N.** Odbyło się zebranie Młodych Str. Nar. które zagaił kierownik powiatowy kol. adw. Wrzyszczyński z Wągrówca pięknem przemówieniem, przedstawiając obowiązki obywatela-narodowca. Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej nastąpiło uroczyste przyjęcie nowych członków; dekoracji dokonał kierownik powiatowy kol. Wrzyszczyński. Uroczystość przeplatana była deklamacjami i śpiewami solowemi. Zakończono ją wspólnem odśpiewaniem hymnu Młodych i wspólną fotografją. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna na której przy doborowej orkiestrze bawiono się do rana. (ss.)

— **OŁOBOK (pow. ostrowski). Zebranie poselskie Str. Nar.** W tych dniach w Ołoboku w sali p. Wilgockiego odbyło się duże zebranie Stronnictwa Narodowego, w którem udział wzięło około 350 ludzi z Ołoboka i okolicy. Na zebranie przybyli: poseł Rutka z powiatu kaliskiego oraz delegaci zarządu powiatowego S. N. z Ostrowa. Referat wygłosił poseł Rutka, poczem wywiązała się obszerna dyskusja. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych. Zebranie miało charakter poważny i rzeczowy. (rp)

Czy abonujesz już „WIELKĄ POLSKĘ"?

Abon.: miesięczny 35 groszy, kwartalny 1 złoty.

Adr.: Poznań, św. Marcin 68.

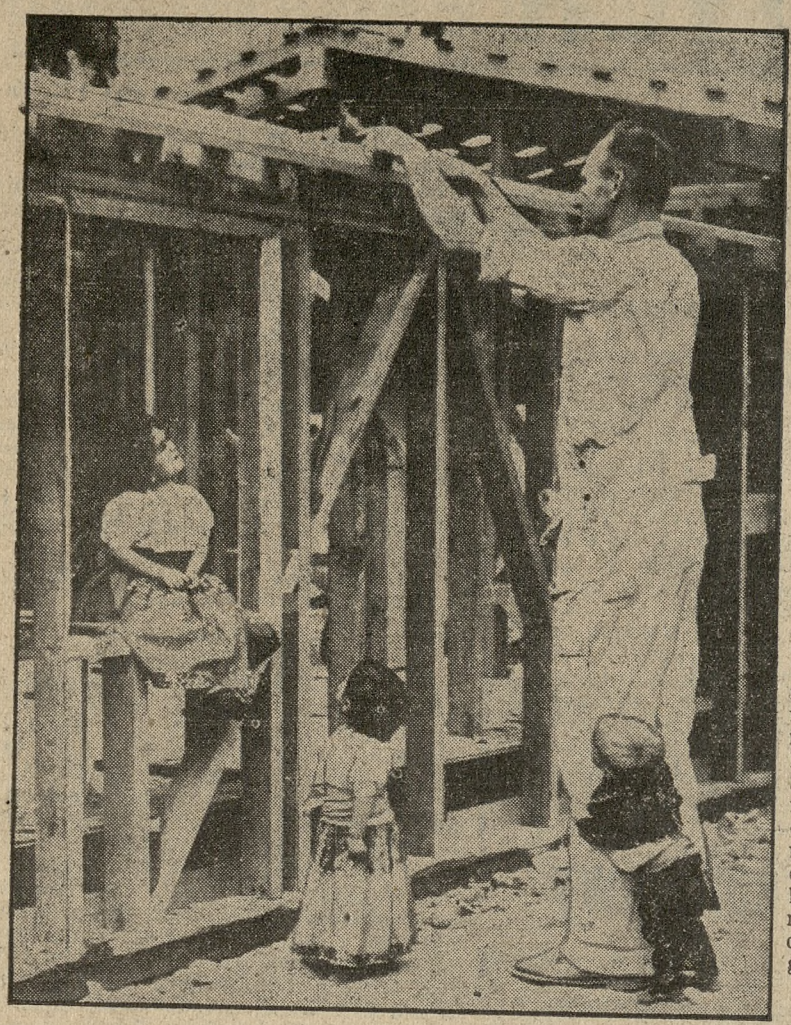

Na wielkiej międzynarodowej wystawie w San Diego (Kalifornja) rozgościła się również społeczność karlików w liczbie 80 głów. Specjalnie też dla nich buduje się całkiem odrębne miasteczko. Widzimy tu 3 karlików i „olbrzyma", zwykłego cieślę, budującego gmach karzełkowy.

Historja cennych skrzypiec

Gra artysty — Wytworny klient — Smutny finał

Phil Brownie, właściciel antykwarni pod firmą „Rzadka okazja", siedział przy odrapanem i poplamionem biurku i z uśmiechem zadowolenia spoglądał na leżące przed nim trzy banknoty stu-dolarowe, stanowiące rezultat dokonanej przed chwilą transakcji, w wyniku której złocona gablota Louis XVI — ta długoletnia „zmora" sklepowa antykwarni — zmieniła właściciela. Pogodną zadumę handlarza przerwały płynące z ulicy łagodne tony skrzypcowe. Phil Browine nie był znawcą muzyki, wyczuł jednak instynktownie, że to gra — artysta. „Zresztą, cóż że artysta?" mruknął Phil do siebie — „taki artysta grający na ulicy, to zwykły żebrak! Z pewnością za chwilę przyjdzie tu i wyciągnie rękę!"

I przeczucie nie omyliło handlarza: w uchylonych drzwiach wchodowych pojawiła się niebawem kornie pochylona postać grajka, trzymającego pod pachą skrzypce. „Czego?" burknął antykwarjusz, choć przecież dobrze wiedział o co chodzi. „Co łaska, panie!" rzekł skrzypek, osobnik o bujnej, czarnej czuprynie i cerze południowca.

— Dziś jeszcze nic w ustach nie miałem!

— Hm, hm!... — mruczał Brownie, przyglądając się muzykantowi. — Interesy kiepsko idą, co?

— Bardzo kiepsko, panie! — odparł grajek, z wymowy zdradzający cudzoziemca.

— Italiano? — zapytał dość przyjaźnie Brownie.

— Si, si, Signor! — potwierdził przybysz, widocznie uradowany zainteresowaniem się jego osobą. — Już kilka lat tu jestem. Dawniej byłem maestro w dużej kawiarni, ale teraz wszędzie muzyka mechaniczna!... — Z rezygnacją wzruszył ramionami.

— Wiem, wiem! — bąknął antykwarjusz, zanurzając rękę w kieszeni od spodni i wyjmując kilka srebrników. — Weź no to, panie artysto i idź się pożywić, wyglądasz jak trenujący głodomór!

Maestro dziękował gorąco, poczem rzekł: — Czy zechciałby Szanowny Pan Dobrodziej zezwolić, bym pozostawił tutaj chwilowo moje skrzypce? Obawiam się, że w jadłodajni mogłyby zostać uszkodzone!

Brownie nie wyraził objekcji, więc Włoch złożył swój instrument na stojącym opodal barokowym stole i ukłoniwszy się uprzejmie, opuścił sklep.

Właściciel antykwarni p. t. „Rzadka okazja" był z siebie zadowolony; wypełnił przecież nakaz chrześcijański „głodnych nakarmić", co zresztą wypadało dziś uczynić, z uwagi, że ubił ten doskonały interes z gablotą... A poza tem, nie zawadzi zobligować sobie Opatrzność na przyszłość... Może ten szczęśliwy dzień zgotuje jeszcze jaką miłą niespodziankę!...

Jak gdyby na potwierdzenie tych przypuszczeń przed sklepem zatrzymała się lśniąca limuzyna, z której wysiadł elegancki mężczyzna i skierował się do antykwarni.

— Czem mogę Szan. Panu służyć? — zapytał uniżenie właściciel sklepu wytwornego klienta.

— Nie wiem jeszcze; chciałbym się rozejrzeć; chodzi o prezencik imieninowy.

Z temi słowy przybysz wcisnąwszy w lewe oko monokl, począł rozglądać się po sklepie. Badał z miną znawcy różne rozstawione i rozłożone przedmioty, lecz najwidoczniej żaden z nich nie zdołał go zainteresować. Aż wkońcu dostrzegł leżące na barokowym stole skrzypce. Pochwyciwszy je, podszedł do okna i począł instrumentowi dokładnie się przyglądać; opukiwał drzewo i ze znawstwem przeciągał smyczkiem po strunach.

— Nie ulega kwestji, że to stary wyrób kremoński — mruknął półszeptem, lecz na tyle donośnie, że Brownie zdołał szept usłyszeć. Poczem zapytał głośno: — Ile te skrzypce mają kosztować?

— Niestety, skrzypce te nie są na sprzedaż — mówił z pewnem zakłopotaniem antykwarjusz — oddano mi je tylko na przechowanie!

— Dziś wszystko jest na sprzedaż — upierał się klient — postaraj się pan nabyć te ninstrument. Dam panu za niego... tysiąc dolarów. Jutro przybędę o tej samej porze — z pieniędzmi. Żegnam pana.

Phil Brownie zacierał ręce: to będzie drugi, kokosowy interes! Rzecz jasna, że ten ubogi wędrowny muzyk nie ma najmniejszego pojęcia, jaki skarb posiada... Sprawa pójdzie gładko!

Atoli nie wszystko w życiu idzie po myśli. Muzykant, jak się okazało, nie chciał rozstać się z skrzypcami, które — jak mówił — od niepamiętnych czasów pozostawały w jego rodzinie Ale handlarz nie popuszczał, posiłkując się wszelkiemi fortelami kupieckiemi Wreszcie chwycił się niezawodnego środka: Wyjął z portfelu zdobyte przed paru godzinami trzy studolarowe banknoty i, rzucając je na stół, zawołał:

— Bierz, Italiano, pieniądze!... albo zabieraj twoje skrzypipudło i — w nogi!

W ten sposób tranzakcja została pomyślnie zakończona Uszczęśliwiony Brown owinął instrument starannie w szmat czarnego akasmitu i ułożył na półce — do dyspozycji wytwornego klienta. Ten jednak nazajutrz nie przybył i nie zjawił się, choć minął tydzień jeden i drugi...

Natomiast pewnego dnia wkroczył do sklepu silnie zbudowany mężczyzna, który wylegitymowawszy się blaszką pod klapą surduta, zapytał: — Czy pan kupił niedawno stare skrzypce od muzykanta ulicznego?

— Tak, kupiłem od niego stare oryginalne skrzypce kremońskie, chcąc zadość uczynić życzeniu b. poważnego klienta.

— Skrzypce kremońskie? — uśmiechnął się ironicznie detektyw. — Takie oryginały może pan nabyć na najbliższym bazarze po trzy dolary za sztukę! No, ten pański „poważny klient" siedzi już pod kluczem; teraz jesteśmy w pościgu za jego partnerem.

A widząc głębokie zmartwienie na twarzy handlarza, dodał: — Nabrali pana! Ale pociesz się pan choć tem, że ofiarą tych spryciarzy padł cały szereg pańskich konkurentów!...

Mała to była pociecha i Phil Brown zemdlały osunął się w fotel. kr.

Domy i osady w Chinach

Domy w Chinach buduje się z szarej lub czerwonej cegły. Dachy są wklesłe, zagięte. Przy domku stoi chlewik. Podwórko małe. Całość otoczona jest płotem, uplecionym z mocnych, na krzyż przetykanych patyczków bambusowych. Jednakże masywne domy są naogół rzadkie, częściej spotyka się domki ulepione z gliny, nakryte słomianym dachem. Wioski opasuje się kruchym, glinianym murem, a raczej grubą ścianą, wysoką do 3 metrów.

Chata chińska, przedzielona ścianą z gliny, ma zazwyczaj dwie ubikacje, izbę i rodzaj magazynu. W izbie stoi w rogu piec, najczęściej bez rury. Chinka wkłada w piec drzewo, śmiecie lub suchą trawę, zapala i dmucha specjalnym ręcznym mieszkiem. Dym wychodzi na izbę, stąd wędruje częścią przez otwór w rodzaju okna na podwórze, częścią przedziera się przez słomiany sufit wzgl. dach. Cała rodzina wędzi się godzinami w dymie. Dymu nie puszcza się rurą na zewnątrz, by zaoszczędzić opału. Lasy w Chinach są wycięte, drzewo jest bardzo drogie, na węgiel nie stać, dlatego nie dopuszcza się, aby ciepło rurą uchodziło. Ma ono pozostać w izbie. (PDRW)

Ludomira Greiserówna młodziutka, utalentowana pianistka, uczenica znanej i cenionej prof. Olgi Jacobi, wystąpi przed mikrofonem poznańskim dn. 5. VI. o godz. 20.

Dziwny objaw cofnięcia się pamięci

Dzienniki włoskie notują dziwny objaw cofnięcia się pamięci o lat kilkanaście. W tych dniach pewien kupiec w Catanji, rozmawiając ze swym klientem, uczuł nagle tak gwałtowny ból głowy, że stracił prawie przytomność. Przewieziono go więc do szpitala. Tam odzyskał wprawdzie zmysły, okazało się jednak, że pamięć jego cofnęła się o lat kilkanaście. Chory dziwi się, że przebrano go w strój cywilny, nie poznaje swej żony i syna, opowiada wciąż o wojnie i o towarzyszach broni tak, jakby rozstał się z nimi dopiero dnia poprzedniego na froncie włosko-austrjackim, dziwi się, że dzienniki nic nie piszą o wojnie i nie może pojąć, dlaczego wygląda w zwierciadle na człowieka pięćdziesięcioletniego, skoro liczy dopiero lat trzydzieści,.. Ale poza tym dziwnym objawem obłąkania, którym zajęli się najwybitniejsi specjaliści wiedzy lekarskiej, chory zachowuje się zupełnie normalnie. S. F.

DESZCZE W KIELECKIEM NIE SPOWODOWAŁY PRZERW W RUCHU POCIĄGÓW.

W związku z zamieszczoną przez niektóre dzienniki warszawskie wiadomością o spowodowanej przez podmycie torów przerwie na odcinku Bliżyn—Sołtyków. Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że na wymienionym odcinku, wskutek ulewnego deszczu — jeden z torów na przestrzeni 30 m uległ podmyciu, co niezwłocznie naprawiono. Przerwy w ruchu pociągów nie było.

Z najnowszej mody paryskiej: Latowo suknia wieczorowa z haftu angielskiego, przybrana fioletową aksamitką. (Fot. d'Ora, Paryż).

Po konkursie graficznym „Kurjera Poznańskiego“

Subskrypcja na grafiki nagrodzone i wyróżnione
Wyjątkowa i tania okazja dla Czytelników „Kurjera Poznańskiego“

W terminie późniejszym, niż przewidywaliśmy, ogłaszamy obecnie subskrypcję na grafiki, nagrodzone i wyróżniono w I Konkursie Graficznym „Kurjera Poznańskiego“. Tym sposobem więc realizujemy ostatni etap zapoczątkowanej przez nas akcji propagandowej na rzecz jednej z dziedzin sztuki, mianowicie grafiki.

Pierwszy ten konkurs na temat ujęcia graficznego motywów poznańskich dał wynik nadspodziewanie dobry. Skoncentrował się w nim duży wysiłek artystów wybitnych i znanych, oraz młodszych, wybijających się, którym konkurs nasz dopomógł do wydobycia się w obecnych ciężkich czasach kryzysowych na szerszą arenę. To był cel pierwszy.

Osiągnęliśmy również w sposób dostateczny i cel drugi: Konkurs „Kurjera Poznańskiego“ zwrócił artystom naszym uwagę na stolicę Wielkopolski i wykazał, że Poznań posiada dużo pięknych motywów, nadających się doskonale do wyzyskania artystycznego. Zainteresowania artystyczne w tę stronę zwrócone niewątpliwie pogłębiać się będą i rozszerzać, wydobywając coraz to nowe wartości i piękno grodu Przemysławowego, przez ogół mało dostrzegane.

A wreszcie cel trzeci naszego Konkursu: spotęgowanie zainteresowań artystycznych wśród naszych Czytelników. Do tego celu szliśmy w danym zakresie różnem drogami. Oprócz doniosłych w swojem znaczeniu tygodniowych artykułów wstępnych, zasadniczych, ideowych, — zamieściliśmy szereg dużych rozprawek ilustrowanych przygotowawczych, wdrażających Czytelników w wszelkie tajniki sztuki graficznej, a więc dających Czytelnikowi teoretyczne, niejako fachowe przygotowanie do patrzenia na dzieła graficzne i lubowania się w nich.

Wreszcie ogłosiliśmy plebiscyt naszych Czytelników, który dał znowuż wynik nadspodziewanie pomyślny. Wykazał on mianowicie rzeczywiście spotęgowane zainteresowanie i pogłębione w znacznym stopniu znawstwo artystyczne. Stwierdzenie tego napełnić nas może uczuciem zasłużonej dumy, i zachętą do stałego kontynuowania tak pięknie rozpoczętego dzieła, do czego ze swej strony zachęcają nas zarówno artyści jak i sami Czytelnicy.

Konkursy nasze artystyczne staną się **trwałą, nieprzemijającą pozycją w ruchu kulturalnym naszej dzielnicy.**

Uwieńczeniem zaś tej zapoczątkowanej przez nas akcji artystyczno-propagandowej będzie ogłoszona dziś **subskrypcja,** która ułatwić ma Czytelnikom nabycie **wartościowych dzieł artystycznych,** zakwalifikowanych przez Sąd Konkursowy, po **cenach wyjątkowo tanich.**

Subskrypcja ta trwać będzie od jutra, **2 czerwca, do dnia 2 lipca włącznie.** W tym czasie ważne będą ogłoszone poniżej wyjątkowo zniżone ceny.

Dzieła przeznaczone na subskrypcję wystawione są w **Salonie Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych** przy Placu Wolności 18. Tam też Czytelnicy zechcą zgłaszać swoje zamówienia. **Otwarcie wystawy nastąpi jutro w niedzielę, o godzinie 12 w południe.**

Niezależnie od tego powtórzymy reprodukcje tych dzieł na łamach „Kurjera Poznańskiego“ — a to z uwagi przedewszystkiem na Czytelników, mieszkających poza Poznaniem, ażeby i oni korzystać mogli z tej wyjątkowej okazji. Tu wszakże nadmienić należy, że Czytelnicy pozamiejscowi zechcą do przeznaczonej na zamówienie kwoty dołączyć **zł 1,20 na koszta przesyłki pocztowej.**

Marjan Romała — „Uliczka Wysoka“ — Litografja (nagroda III) — cm 23×36 — cena zł 8,—

Poniżej podajemy dokładny spis dzieł, objętych subskrypcją, wraz z określeniem rodzaju grafiki, wielkości i ceny:

Stefan Mrożewski — „Kościół św. Jana“ — drzeworyt na japońskim papierze jedwabnym — (nagroda I) — cm 30 × 28 — cena zł 10,—.

Alojzy Krakowski — „Ulica Klasztorna“ — Litografja (nagr. II) — cm 22 × 42 — cena zł 10,—.

Marjan Romała — „Uliczka Wysoka“ — Litografja (nagr. III) — cm 23 × 36 — zł 8,—.

Marjan Romała — „Uliczka Ratuszowa“ — Litografja — cm 20 × 37 — zł 8,—.

Marjan Romała — „Podwórze kościoła Salezjanów“ — Linoryt — cm 21 × 32 — zł 6,—.

Jan Kabaciński — „Ratusz poznański“ — Suchoryt (nagr. IV) — cm 30 × 47 — zł 20,—.

Jan Kabaciński — „Kościół św. Jana“ — Suchoryt — cm 24 × 32 — zł 12,—.

Jan Kabaciński — „Ulica Woźna“ — Suchoryt — cm 21 × 32 — zł 10,—.

Stan. Bogdan Wojewódzki — „Z pod Katarzynek“ — Suchoryt (nagr. V) — cm 31 × 21 — zł 8,—.

St. B. Wojewódzki — „Fragment St. Rynku“ — Suchoryt — cm 21 × 30 — zł 8,—.

Władysław Adamczak — „Teatr Wielki“ — Litografja — cm 26 × 38 — zł 6,—.

Czesław Borowczyk — „Ul. Wronięcka z widokiem na ratusz“ — Akwaforta — cm 21 × 31 — zł 10,—.

Jerzy Borsukiewicz — „Widok z ogrodu Archiwum Państw. na ratusz“ — Litografja — cm 24 × 51 — zł 8,—.

Zygmunt Jaworski — „Synagoga“ — Litografja — cm 27 × 37 — zł 8,—.

Zygmunt Jaworski — „Podwórze“ — Litografja — cm 24 × 36 — zł 7.

Arkadjusz Kondratski — „Uliczka Klasztorna“ — Litografja — cm 25 × 42 — zł 7,—.

Ark. Kondratski — „Uliczka Ratuszowa“ — Litografja — cm 25 × 42 — zł 6,—.

Stanisław Kuglin — „Szczyt wieży obok Fary“ — Litografja — cm 30 × 36 — zł 8,—.

Ludomiła Lanżanka — „Kościół św. Jana“ — Akwatinta — cm 24 × 32 — zł 12,—.

Zofja Małachowska-Gerżabkowa — „Kościół Franciszkanów“ — Drzeworyt — cm 20 × 30 — zł 6,—.

Z. Małachowska-Gerżabkowa — „Ul. Ratuszowa“ — Drzeworyt — cm 20 × 30 — zł 6,—.

Krystyna Powidzka — „Chrystus w kościele Farnym“ — Linoryt — cm 20 × 30 — zł 6,—.

Romuald Rogaczyk — „Kościół garnizonowy“ — Drzeworyt — cm 19 × 30 — zł 7,50.

Leon Szymański — „Chrystus w kościele Franciszkańskim“ — Litografja — cm 31 × 45 — zł 8,—.

Franciszek Tatula — „Z Góry Przemysława“ — Akwaforta — cm 28 × 19 — zł 8,—.

Franciszek Tatula — „Wyspa Tumska“ — Akwaforta — cm 30 × 20 — zł 8,—.

Marja Zabłocka — „Katedra od strony wschodniej“ — Akwaforta — cm 25 × 36 — zł 16,—.

Władysław Zakrzewski — „Kościół P. Marji“ — Miedzioryt — cm 25 × 25 — zł 10,—.

Czesław Zborowski — „Domki przy St. Rynku“ — Litografja — cm 20 × 31 — zł 8,—.

Stefan Mrożewski — „Kościół św. Jana“ — Drzeworyt (nagroda I) cm 30×28 — cena zł. 10,

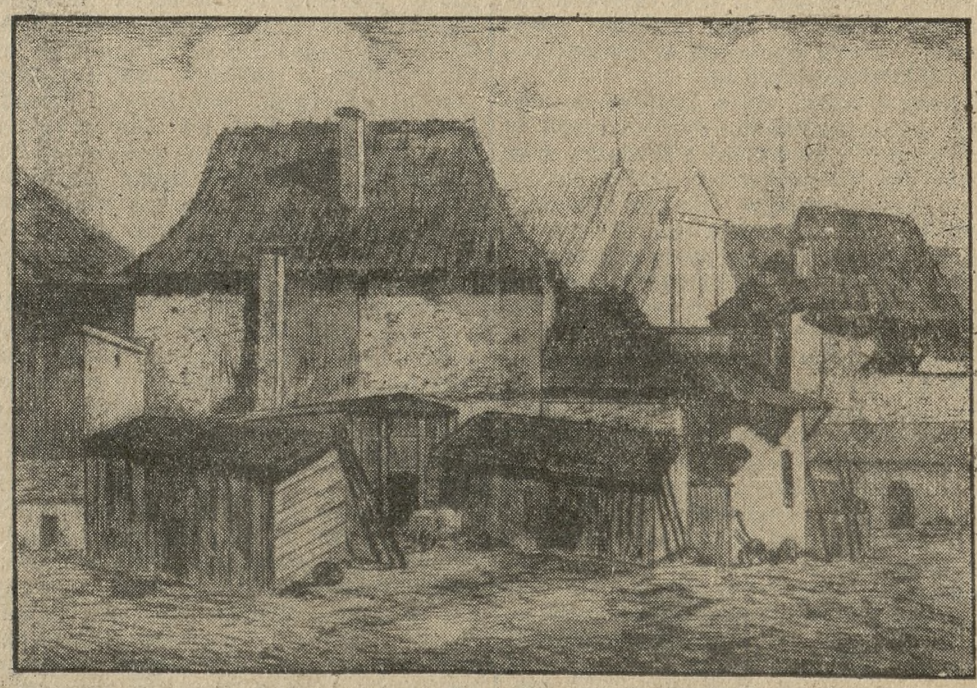

Stan. Bogdan Wojewódzki — „Z pod Katarzynek“ — Litografja (nagroda V) — cm 31×21 — zł 8,—

Caliban Suarés

Redakcja miesięcznika „Muzyka" otrzymała ostatnio trzy listy od znanego sympatycznego paryskiego Chopinologa i twórcy hasła: „Chopin à Wawel" — wprost niewiarogodnej treści. P. Edward Gauche informuje w tonie omal alarmującym o skandalicznem zaniedbaniu, w jakiem znajduje się obecnie grób Chopina na Père Lachaise w Paryżu.. „Piękny medaljon Clesingera spadł na ziemię". Na ziemię! „Cała mogiła jest zaniedbana i domaga się remontu"!

Nie pierwszy to p. Gauche i nie jedyny. Już od dość długiego czasu — kto przyjedzie do Paryża, a był ostatnio na tym cmentarzu paryskim, opowiada horrendalne szczegóły o tym zaniku pietyzmu dla mogiły Ariela polskiego. Dookoła są pomniki innych wielkich: Talmy, Cherubiniego, Belliniego, Boiculdiego, wszystkie w normalnym stanie, pielęgnowane i konserwowane. „Płaczącej Muzie" Clesingera już w r. 1870 granat rewolucji komunistycznej zdruzgotał palce u rąk. Teraz medaljon Clesingera leży „na ziemi". Nie reaguje na to bezprzykładne barbarzyństwo w samem centrum „Ville Lumière" ani zarząd cmentarza, ani ambasada polska, ani „Komitet opieki nad pomnikami", związany ze znaną firmą fortepianową Pleyela. Firma po 85 latach sławy i rozkwitu obecnie zbankrutowała, a pomimo tego obecny szef, industrjalista G. Lyon, „Komitetu Opieki" reprezentant, nic nie skruszał. Chopina nadal uważa sobie za Francuza, zabrania dostępu do mogiły, o żadnem przeniesieniu zwłok do kraju słyszeć nie chce, a pozatem grobem zresztą się nie interesuje i stan opłakany toleruje.

W takim razie ingerować energicznie powinny, rzecz prosta, unisono sfery muzyczne naszej stolicy. Te atoli nie potrafiły się zdobyć swego czasu na taki wysiłek, aby tu w kościele św. Krzyża, gdzie jest serce Chopina, zmieniono dawną ubożuchną, przeskromną tablicę z fałszywą datą urodzin (2 marca 1809) na jakąś godną i artystycznie wyższą poziomem tablicę z właściwą datą: 22 lutego 1810. Teraz w tej republice maestrów bellum omnum contra omnes, a mistrz mistrzowi wilkołakiem. O jakiemś więc solidarnem wytężeniu wszystkich energij pod hasłem „Chopin à Wawel!" oczywiście mowy niema, zresztą gdyby i cud się stał pewnego razu, nie znalazłby rezonansu u szczytów i u... metropolitów. Porzuciwszy więc zbyt strzeliste, nieosiągalne w tem ćwierćwieczu marzenia, należałoby z hymnu zstąpić do prostej opowieści, zająć się Świętym Krzyżem i Père - Lachaise, i w mniejszej skali zamanifestować swój pietyzm.

Nie sposób atoli przy tej okazji nie wyświetlić ostatniej fazy stosunku Francuzów dzisiejszych do problemu Chopina.

W tej dziedzinie bowiem zaistniały fakty wprost horrendalne. Pomijamy już systematyczne w bulwarowych międzynarogówkach anektowanie Chopina i odmawianie Polakom praw do tego, co było i jest najbardziej Polską. Ostatnio zaszły jeszcze rekordy dalej idące. Stało się to w latach historycznego mizdrzenia się do Niemców, w erre comilation, rapprochement i t. z. Locarnitis Dorsalis, kiedy to moc „clerców" i intellektuelów paryskich tarzała się w adoracji przed Berlinem, wypisywała szpetne okropieństwa i pluła na polską aljancką kulę u nogi. Znalazło się wtedy i dwóch wybitnych muzykologów, i znalazła się firma nakładcza (Delagruave), w której wydawnictwach (Encyclopedie de la Musique, L'Art Musicale) Chopin, odebrany Polakom, oddany został... Niemcom! romantyce niemieckiej! Nazwiska tych panów: P. H. Raymond Duval (Allemange XIX Siècle, Le Piano Lyrique) i L. Blareau (La Musique de Concert au XIX Siècle). Podczas gdy Anglik Hunecker postawił, zresztą wątpliwą, tezę, że „jeśli nie masz krwi słowiańskiej w żyłach, nie spodziewać się, abyś mógł grać Chopina", podczas gdy Niemiec Leichtentritt w swych słynnych analizach zapedził się jeszcze dalej: „Nie jest to już dźwięk polski, żyje w nim szeroki step rosyjski" (Nokturn H-Dur). Francuzi Duval, Blareau, — uczeni muzykolodzy! specjaliści! — oddawali Chopina Niemcom.

Ale znalazł się jeszcze jeden, który i te rekordy bezecnej afronterji i skroś złej woli postanowił sobie prześcignąć. Ten już ani anektował, ani oddawał Niemcom Chopina, ale postanowił go sobie zmiażdżyć, zbezcześcić, sponiewierać, i „spaleniem świątyni Djany w Efezie" i „bibljoteki Aleksandryjskiej" równocześnie zabłysnąć neo-nową autoreklamą i zostać w historji sztuki jako pogromca, który zdemaskował Chopina. Kaliban ten — to nie żaden Duval, Dupond czy Durand, ale bądź co bądź pisarz drugorzędny, ale firmowy, znany. Wabi się Suarés, a więc ktoś, i nie chłystek, a essayistek o wielkiej politurze, erudycji i wygadaniu. Może mu się wydawało, że nieśmiertelność Chopina zawadza w programach Bergowi czy Schoenbergowi, dość że rzucił się na Chopina jak tygrys z drzewa na antylopę. Paszkwil Beckmessera - Suarésa zamieściły „Les Nouvelles Littéraires (5. V. 1932) p. t. „La Pauvre Chopin". Czego tam nie było w tem ragout baraniem?

„Nie można być mniej zróżnicowanym (moins varié), ani mniej myślącym".

„....dwa lub trzy uczucia powtarza do nieskończoności (répeté à l'infini).

„znacznie bardziej pusty (vide) niż Schumann, bardziej jednostronny (monocorde)",

„wszystko to razem wskutek powtarzania kończy się bezgranicznem znużeniem (d'un ennui sans bornes par la répétition),

„...éternel tour de danse à la polonais",

...parfois il transcrit tout simplement,

...„naśladuje zawsze to Liszta, Schumana, Webera, nawet Fielda",

...„reminiscencje prawie naiwne".

Odrażający, schizofreniczny, psychosteniczny atak furji wytwornego paryskiego essaynika kulminuje już w całkiem kretynicznej epilepsji, jakoby najnieśmiertelniejszy marsz pogrzebowy naśladował, kopjował jedną z sonat Beethovena...

Rozprawiła się też rzeczowo z tym paszkwilem za każdą cenę żądnego Herostratowej renomy Paryżanka pani dr. Bronisława Wójcik - Keuprulien w swej głębokiej analizie muzykologicznej całej twórczości Chopina w jednym z rozdziałów - artykułów

My tu możemy dodać jeszcze jeden rozdział. Rzucenie się Suarésa na Chopina nie było czystą sztuką dla sztuki. To nie był Rellstab redivivus. Godząc w Ariela, wyrafinowany sybifax nie mierzył w muzykę, w kompozytora, w artystę — a tylko w Polskę, w największy genjusz muzyczny z nad brzegów Wisły. On chciał zedrzeć aureolę z Ariela, aby zdeptać i sponiewierać nienawistny sobie naród.

Wydało się to dopiero teraz.

Ten pan popisał się bowiem znowu. W grudniowym zeszycie „La Nouvelle Revue Française" 1934 jakieś „Vues sur l'Europe", gadaniny zdekonfiturowanego paneuropejczyka, któremu wszystko przeszkadza w uprawianiu ogródka, odcinania kuponów, sobotniej enemie i płodzeniu aforystycznych ględzeń dla tysiąca takich samych, jak on imbecilów. Dostaje się po drodze i Italji Mussoliniego. Sowjety Erenburga, Gelphanda (i... Alphanda) — wychodzą obronną ręką. Najgorsze wyrzekania na Polskę za to, że nie chce być... Sardanją z Caillaveta i de Flersa i pupilem Masonerji paryskiej. I tu z poza maski pacyfisty odchyla się oblicze dość pośledniego gatunku cherlaczego szowinisty, któryby przedewszystkiem nic nikomu nie dał i nie oddał, a na wszystkiem chciał tylko zarobić. Beckmesser-Suarés zbija tezę Napoleońską, że Polska jest clefe de volte, kluczem sklepienia europejskiego. Może w roku 1807?

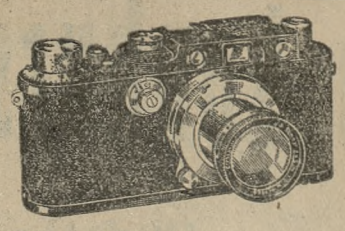

Leica

minjaturowy, niezwykle precyzyjny aparat fotograficzny o najwyższej gotowości do zdjęć i najbardziej wszechstronnych możliwościach stosowania.

LEICA **idealna kamera zawodowca, naukowca, technika i amatora!** ng 10018

Do nabycia w składach fotograficznych. Żądajcie bezpłatnych obszernych katalogów i wyczerpujących opisów użycia.

ERNST LEITZ, Zakłady Optyczne w WETZLAR

Jeneralna reprezentacja: Warszawa, Chmielna 47a

Teraz Polska nie jest żadnym zwornikiem, ale zaledwie drugorzędnem przęsłem, tamponowem państwem i to dopiero z Bałtykami i z Bałkanami. Itp., itd. I w tym sensie natrząsa się z Polski, z trudem opanowując wzbierającą wciąż trywjalną prostacką pasję. A niby to także arystokrata ducha i także niby aljansowy przyjaciel, życzliwy, chętny, ale nie odmawiający sobie żadnej okazji, żeby tym sojuszniczym Polakom nie nakładać do uszu aroganckich impertynencyj.

Takich i podobnych Suarésowi w departamencie Niższej Sekwany malkontentów, zirytowanych na Sardanję, jest teraz niestety spora liczba. Jedni mniej, jedni więcej bezceremonjalni. Doniedawna egzaltowali się wszystkiem, co szło z Wiednia (Freud, Steinach, Schoenberg) i z Berlina (Margnus, Hirschfeld, Piscator, Waserman, Doeblin, Hindemith); teraz wpadają w ekstazę na widok otwartej beczki kawioru i otwartej Metropolitain w Moskwie.

Można było nad temi entuzjastami przejść spokojnie do porządku dziennego, przypominając sobie tylko, co to o nich wszystkich pisywał kiedyś... Walter.

Calibanowi Suarésowi (Rellstabowi) należało jednak pokazać z oddali kaftan bezpieczeństwa, wkładając równocześnie na siebie maskę gazową. Ten pan przeszarżował.

ADOLF NOWACZYŃSKI.

Pseudokrytycyzm — krytycyzm!

O krytyce mówi się dziś wiele, pisze się często. Znamy przecież licznych krytyków zawodowych, nietyle jednak z ich rzeczowych krytyk, ile z tego, że sprawiają nam częstokroć swoją krytyką wielki zawód.

Krytyka, to objektywna, wszechstronna, lub partykularna ocena jakiegoś przedmiotu, którym mogą być osoby, rzeczy, urządzenia socjalne, przejawy społeczne, programy ideologiczne, światopoglądy. Specjalne zaś zastosowanie znajduje ona w dziedzinie sztuki, literatury, nauki i polityki.

Często mówi się też o krytyce historycznej, estetycznej i t. p. Bardzo natomiast obszerna jest krytyka filologiczna, która obejmuje w swoim zakresie krytykę biblijną.

Naogół mówi się o krytyce rzeczowej, która rozpatruje system myśli w stosunku ich zgodności z faktami, oraz o krytyce immanentnej, która ocenia same konsekwencje danego systemu. Krytyka w znaczeniu podmiotowem jest umiejętnością sądzenia o pewnym przedmiocie, według pewnych zasad i reguł; w znaczeniu przedmiotowem zaś jest ich stosowaniem.

Jako wypływ tendencyj zmierzających ku prawdzie jest krytyka czemś niezwykle cennem. Ona bowiem staje się jedną z przyczyn, do postępu życia naukowego, społecznego i towarzyskiego. Odkrywa błędy, precyzuje pojęcia, prowadzi do doskonałości. Niema przecież innej możliwości uświadomienia sobie i porównania napotykanych problemów, jak tylko drogą zdrowej krytyki, niema też na świecie człowieka, któryby słów i czynów swoich nie poddawał krytyce bliźnich. Chcąc, niechcąc — dzieje się to dobrowolnie, lub mimowolnie. **Nikt jej nie uniknie!**

Jeśli wnikniemy głębiej, to musimy stwierdzić, że każdy człowiek jest nietylko przedmiotem krytyki, ale musi być także jej podmiotem. Wszak żaden z ludzi nie może być bezkrytyczny, chyba, że zrezygnuje z indiwidualizmu. Taki człowiek staje się ofiarą typów zawładczych i ich interesów — to człowiek bez charakteru.

Jak z dotychczasowego wynika, pojęcie krytyki ma swoją sprecyzowaną treść, mimo, że obejmuje swoim zakresem wszystkie przejawy życia intelektualnego i materjalnego. Toteż niesłusznie spotykamy się z twierdzeniem, które jakibądź sąd oznacza mianem krytyki. Powiedzmy sobie otwarcie, że dzisiejszy świat cierpi chronicznie na akrytycyzm, z powodu braku fundamentalnych zasad moralnych i sprecyzowania pojęć. Tem też tłumaczyć należy chwiejność naszych poglądów. Zapanowały aprioryzmy, hasła intelektualnie niezgłębione! Dalecy natomiast jesteśmy od podstawowych zasad, nie mówiąc już o ideale, który w zrekordowanym świecie stał się luksusem!

Dzisiejsi pseudokrytycy. Znamy ich wszyscy, oni nam tak często uprzykrzają życie. Tego rodzaju ludzie starają się, poza parawanikiem rzekomej krytyki, wyładować wszelkie wady swego charakteru, które uzasadniają zazwyczaj mętnemi pojęciami. Stąd to zauważamy częstokroć, że krytyka ich bywa przeważnie zależna od tego, jakie cechy typowe w charakterze podmiotu krytyki znajdujemy. Pesymista zaakceptowałby zgóry każdą rzecz, gdyby nie to „ale". Egoista nie pozwoli minąć kwestji, by nie wyrzec: „Ego autem contra"; przecież dla niego wszystko jest niczem, czego sam nie wymyślił. **Nieodważny egoista natomiast będzie** w każdem słowie i czynie węszył nieposzanowanie jego osoby. Satyryk umie także w swoisty sposób krytykować! — nad lada wysiłkiem ostrzy swój języczek, czy pióro, a już z nadzwyczajną wprawą sprawia swojem ostrem żądełkiem guza każdej ofierze. „Ja jestem rzetelnym człowiekiem, ja mówię wszystkim prawdę w oczy!" Któż nie zna tego patetycznego zdania, po którem następuje u typów nietaktownych potok niewybrednych uwag — zapominają oni, że na straży szczerości stoi mądrość, roztropność i miłość bliźniego. Iluż ich jeszcze..., i ciasnogłowy, uznający tylko swoje poglądy, i rzekomy „racjonalista", który musi mieć bezwzględną rację, walcząc w obronie prawdy; i ten spokojny, któremu wszystko można powiedzieć, tylko nie właśnie „tego"..., „to" przecież musi go doprowadzić do furji! Inny z ognistym zapałem, pełen ducha apostolskiego krytykuje każdą drobinkę Zawładczy typ pragnie opanować całą orkiestrę, narzucić swoje kompozycje. Możnaby się ztem pogodzić, gdyby nie fakt, że dyrygując, zagrać chce pierwsze skrzypce. Byłoby trudno nie wspomnieć chociaż w końcowych szeregach tych ludzi „wielkich", którzy wierzą, że sami odrodzą świat. Uświadamiają każdego, że z chwilą ich urodzenia zaczęto datować „prawdziwą" historję, miast dotychczasowej prehistorji.

Dużo podobnych ludzi spotykamy w życiu codziennem — towarzyskiem. Co gorsza, przeważną część takich typów spotykamy wśród młodzieży, i to właśnie tej, która dziś w dziedzinie sztuki, literatury, polityki, zaczyna dochodzić do głosu. Nie można jej jednak zbytnio obciążać odpowiedzialnością. To młodzież okresu wojny, karmiona w dziedzinie intelektualnej i materjalnej tylko „Ersatzami", która, w okresie powojennego szukania dróg, jest do dziś dnia przedmiotem eksperymentów, która zresztą, jak każdy inny objekt doświadczalny, ponosi więcej szkód niż korzyści.

Akrytycyzm, czy pseudokrytycyzm ma nietylko źródło w trudnościach o charakterze czysto intelektualnym, ale i moralnym. Oddaliliśmy się od Boga, zatem i od natury. Jeśli bowiem dziś walczymy o rodzinę, o wychowanie o macierzyństwo, to nie jest to niczem innem, jak powrotem do fundamentalnych zasad życia, do praw natury, którę partycypują przecież w prawie Bożem. Staliśmy się zbyt subjektywni, i o akrytycznie subjektywni, tak, że nie spostrzegamy nawet, jak drogą naszych pseudokrytyk przemycamy często wady charakteru. Staliśmy się zbyt egocentryczni, zacieśniając się w pojęciach partykularnych, zatracając pojęcia ogólne. Człowiek, który jest egoistą, koncentruje wszystkie zagadnienia w proporcji do swoich egocentrycznych dążności. Człowiek opanowany zmysłowością, będzie przeceniał to, co ma wartość dla zmysłów, mniej zaś uznania odda wartościom duchowym, jeśli jednak odważy się je apotezować w teorji, to nietrudno będzie dostrzec fakt, że wśród tromtadraty epitetów pochwalnych, przeziera spłytczenie moralne. Każdy z kulturalnych ludzi nieraz tego doświadczył, odniósł to wrażenie w stosunku do dzieł lub ich krytyki.

„Krytyka umarła na hiperkrytycyzm" — pisał w ub. roku dr. B. Allo*) Możeby raczej trzeba powiedzieć, że zmarła na pseudokrytycyzm, który wsparty jest na bankructwie zasad. Hiperkrytycyzm bowiem jest krytyką skrajną lecz zarazem metodyczną.

Brak zasad i ich uhierarchizowania,

*) Vie Intellectuelle" 25 I. 34.; str. 187 art. p. t. „Hypercritique".

NA OSTRZU JĘZYKA (62)

Od Sokratesa do Bogdanka...

Ilustrował Wit Gawecki

Dzięki „Teatrowi Nowemu" przypomniał nam się śmiech starych Greków... Od czasu do czasu wznawia się którąś z tragedyj klasycznych, — dla „honoru domu" grają „Króla Edypa", lub „Antygonę" — i na tem właściwie koniec. Natomiast komedyj greckich jakoś nikt nie rusza; dyrekcje teatrów w takich wypadkach wolą wystawić odrazu Offenbacha albo Suppé'go: jeżeli już ma być mitologja, to niech będzie „Piękna Galatea", czy „Orfeusz w piekle" — jeżeli heroje, to „Piękna Helena"! Tymczasem znów się okazało, że Arystofanes jest dziś jeszcze żywy. Mimo, że inscenizacja „Gromiwoi" nie była bez zarzutu, a „określenia" szwankowały niekiedy poważnie — przecież słuchaliśmy tej komedji z zaciekawieniem. Ze sceny padały dowcipy i uwagi, dziś zupełnie aktualne, a często nawet całe ustępy czyniły wrażenie, że napisał je współczesny nam satyryk. Nic więc dziwnego, że dzisiejsi autorzy sięgną czasem do skarbca arystofanesowego po dowcip i temat. Nowaczyński przed kilku laty połączył dwie komedje greckiego poety, właśnie naszą „Lizystratę" i „Rycerzy" — i stworzył z nich nową, dowcipną i graną z wielkiem powodzeniem sztukę pod tytułem „Wojna wojnie!" Podobnie jak Arystofanes swoje utwory, Nowaczyński naszpilkował ją aluzjami do osób i stosunków współczesnych — i tu właśnie jesteśmy „in medias res" naszego feljetonu, zatytułowanego tajemniczo: „Od Sokratesa do Bogdanka"...

Arystofanes był poniekąd pradziadkiem „szopki", a nawet inicjatorem pewnego rzadko spotykanego typu komedji satyrycznej. — W jego utworach nietylko roi się od złośliwości pod adresem ludzi współczesnych poecie — (Arystofanes specjalnie lubił wyszydzać swych kolegów po piórze, a raczej po rylcu — nazywając ich po imieniu, — bowiem wówczas nieznany był jeszcze zwyczaj naszych szopkarzy,

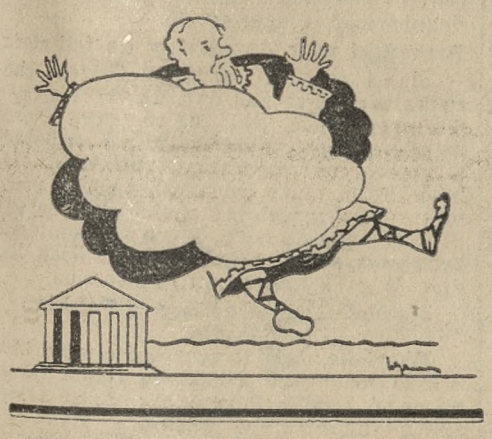

to jedna z bolączek, która sprawia, że postęp nie doskonali w należyty sposób ani jednostek, ani społeczeństw. To też można twierdzić, że odpowiedź w literaturze, sztuce, czy polityce może przyjść dopiero wtedy, gdy dana będzie odpowiedź życia. Wtedy to znajomość zasad tak teoretyczna, jak praktyczna, stanowić będzie fundament doskonałej krytyki.

Tylko dojrzała myśl zrodzi doskonałą formę, to zasada filozoficzna, którą Francuzi zakuli w przysłowie, mające wielką wartość praktyczną: „Le style c'est l'homme". Wystarczy się wokół rozejrzeć, by zdobyć przekonanie, że powiedzenie to w najwęższym i najszerszym zakresie zawiera słuszność.

Styl naszego życia! Czy można wogóle mówić o stylu współczesności? Bezstylowość życia w wszystkich dziedzinach jest jawna. Tu i ówdzie odezwie się człowiek zasad poprzez słowo drukowane, mówione. czy dzieło sztuki! Mija to jednak bez echa. Bezład porywa. Oczy nowoczesnego człowieka pożerają chciwie świetlne reklamy, rekordy sportowe, wynalazki, widoki krwi i erotyzmu. Uszy jego wchłaniają szalony gwar, w którym raz dominuje furkot samolotów, aut i krzyki głodnych, czy bezrobotnych, innym razem jakiś rewelacyjny quicstep, onstep, czy tango, lub skrajna rozpacz i strzały, które śladami krwi znaczą pochód ku „braterstwu" Wszystko to sprawia, że pustoszeje serce nasze, zdobywamy szerokie horyzonty (!), wypełnione zbawczem „niczem". A jednak... jednak w wszystkich drzemie tęsknota za wyraźnem stylem życia, za zasadą, za moralnością, za tym, któryby odważył się rzecz nazwać po imieniu — za krytykami i krytyką w całej pełni, która jest jednym z fundamentalnych bodźców prawdziwego postępu.

WOJCIECH KORWIN

przekręcanie nazwisk, naprzykład Jackowskiego na Pacykowskiego, albo Kornela Makuszyńskiego, na Marnela Kakuszyńskiego.) — Arystofanes nie poprzestaje na złośliwych aluzjach — wprowadza on nawet ludzi współczesnych na scenę. I tak mógł naprzykład Sokrates, siedząc sobie w ateńskim teatrze na przedstawieniu „Chmur", oglądać swego sobowtóra, a raczej swoją karykaturę na scenie, podobnie jak wielkości poznańskie spoglądają na swe miniaturowe kontrefekty w „szopkach". Niewiadomo, czy ofiary obrażały się na Arystofanesa, jedno jest pewne: Platon kochał poetę taksamo jak Sokrates i brał jego komedje stale „do poduszki".

I Arystofanes zrobił szkołę...

Każdy autor mniej lub więcej kopjuje swoje otoczenie; tu sportretuje jakiegoś „typka", tam znów weźmie rozmaite powiedzenia swej ciotki żywcem do komedji czy powieści. Nie o to mi chodzi; mówię tutaj o wprowadzaniu na scenę znanej powszechnie postaci, której się wprawdzie dla przyzwoitości lub też dla uniknięcia procesu, zmienia nazwisko... lecz mimo to, każdy na widowni wie dokładnie, o kogo chodzi. Autorzy praktykują to także czasem w powieściach. Naprzykład kiedyś w Krakowie mój „cicerone" tak mi objaśniał popularne zabytki miasta:

„Patrz: tam przed kościołem Marjackim stoi Mehoffer — a ten pan, który właśnie wychodzi z Feniksa, to doktór z „Zazdrości i Medycyny".

Lecz tego rodzaju portret nie robi w powieści takiego wrażenia, jak w komedji: przecież aktor może ten portret jeszcze udoskonalić charakteryzacją, podpatrzonym gestem czy akcentem.

Gdy hrabia Cagliostro pojawił się w Rosji i zyskał sobie wielką ilość zwolenników, zaniepokoił swojem powodzeniem samą carycę Katarzynę — tembardziej, że jej „bieżący" faworyt, książę Potemkin, rozkochał się na zabój w żonie hrabiego. Wówczas to caryca napisała aż dwie komedje, których bohaterem był Cagliostro; nie trzeba dodawać, że „ubrała" go w nich porządnie! Cagliostro wkrótce potem opuścił Rosję — czy był to skutek złośliwego pióra Katarzyny — nie wiem. Jeżeli tak, to przyznać trzeba, że był to bardzo kulturalny sposób pozbycia się człowieka niewygodnego — caryca mogła sobie przecież pozwolić na inny, bardziej bolesny... Lecz Cagliostro doczekał się jeszcze trzeciej komedji. Autorem był tym razem — Goethe. Krótko po sławetnej awanturze z naszyjnikiem wystawił satyrę pod tytułem „Wielki Kopt"; Cagliostro jest w niej szarlatanem, typem z pod najciemniejszej gwiazdy. Goethe był jednakże grzeczny jak nasi szopkarze: w spisie osób komedji nie znajdziemy nazwiska Cagliostro, jest tylko tytuł: „der Graf" a w samym tekście, w dwóch scenach, gdzie sytuacja wymaga, by padło nazwisko hrabiego — brzmi ono: Graf

Rostro... Tak się więc złożyło, że za życia Cagliostra zajął się nim największy poeta wieku i największa... no, mniejsza z tem! —

Nie będziemy dalej szperać po starych szpargałach, nie mamy zamiaru przeszukiwać całego repertuaru teatru świata za podobnemi przykładami. Przejdźmy odrazu do czasów współczesnych i do polskiej sceny.

A więc przedewszystkiem „Wesele" i pokrewna mu „Rzeczpospolita Poetów" L. H. Morstina. Pokrewna dlatego, że podobnie jak Wyspiański, sportretował Morstin w swej komedji satyrycznej przedewszystkiem ludzi pióra, poetów i dziennikarzy. Twórca „Wesela" projektował początkowo afisz, na którym miały figurować nazwiska wszystkich postaci: Tetmajera, Rydla itd. W ostatniej chwili afisz ten wycofał. Morstin zmienia nazwiska swych bohaterów dość przejrzyście (Turlew — Tuwim, Luboń — Lechoń etc.), a dla wyraźniejszej charakteryzacji kładzie swym postaciom scenicznym w usta — autentyczne urywki z wierszy sportretowanych poetów.

Jeszcze jeden przykład zacytuję: „Firmę" Hemara. Jest to poniekąd

„komedja historyczna", gdyż historyczną i autentyczną jest cała fabuła sztuki. Dla Poznania miała ona posmaczek sensacyjny, gdyż bohatera jej możemy oglądać za funt kawy. „Firma" miała zresztą jeszcze jeden moment nader pikantny: aktorka grająca główną rolę, grała siebie samą...

Jak widzimy z powyższych kilku przykładów, autorzy mają zwyczaj wprowadzania na scenę współczesnych figur tylko w celach — satyrycznych. Hymnu pochwalnego o sobie nikt ze sceny nie posłyszy... Chyba Ludwik Solski! Mianowicie Rostworowski napisał komedję, której bohaterem jest właśnie Solski — i sądzić należy, że autor potraktował w niej odtwórcę „Caliguli" i „Judasza" serdecznie i po przyjacielsku. Przekonamy się o tem, gdy Solski zagra w tej komedji.

A Ludwik Solski tutaj grać będzie oczywiście — Ludwika Solskiego!

ARTUR MARJA SWINARSKI

Trawienie regulują zioła „CHOLEKINAZA" H. Niemojewskiego

Nr. 1 - przy rozwolnieniu, Nr. 2 - przy zaparciu, Nr. 3 - przy uporczywem zaparciu

zg 10823

Na marginesie książek

Stare grzechy i nowe nadzieje

Interesującą rzeczą jest śledzić, jak się w powieści odbija najważniejsza sprawa człowieka powojennego — jego wewnętrzna i zewnętrzna przemiana. Zmieniliśmy się wszyscy w stosunku do poprzedniego pokolenia dość gruntownie. Tak ważna sprawa musiała znaleźć swe odbicie w literaturze. Lecz jak ujął powieściopisarz proces tej przemiany? W jego etapie końcowym? Czy w całym jego przebiegu?

I tu, jak wszędzie indziej, atakują frapujący temat przedewszystkiem pióra kobiece. Mówiąc nawiasem, sprawa przewagi liczebnej i jakościowej kobiet w polskiej literaturze powojennej godna jest osobnego studjum, jako dość niezwykły fenomen. Autorki polskie odznaczają się i większą odwagą (może płynie ona z lekceważenia trudności?) w obieraniu trudnych tematów, a co ważniejsze — lepszemi często wynikami od swych kolegów.

Mam w tej chwili przed sobą trzy nowe powieści, które starają się zarysować przebieg zmian, zachodzących w człowieku pod wpływem nowych warunków życia. Na trzy tomy — dwa wyszły z pod piór niewieścich. I te właśnie dwa tomy, jak na złość, wydają mi się szczególnie interesujące. Mam na myśli powieści: Gustawy Jareckiej „Stare grzechy", Haliny Dąbrowolskiej „Praca i miłość", oraz Władysława Czosnowskiego „Krwawnik".

Rzecz zrozumiała, że we wszystkich trzech wypadkach autorzy nie ograniczają się do pokazania wewnętrznych przeżyć bohatera, lecz, aby tem silniej zarysować charakter zmian, umieszczają ich w określonych warunkach i środowisku, które widoczniej zmienia się od człowieka. Każdy z tych trojga pisarzy prowadzi swego bohatera od pewnego wcześniejszego stanu po stopniach zmian ku pewnym ukształtowaniom innym, które mają zaznaczać kres przeobrażania. Charakter tego etapu końcowego jest u każdego z pisarzy inny, zależnie od jego osobistych poglądów i ideałów na zbliżającą się przyszłość. I oto ani jedno z tych rozwiązań nie wydaje się ani trafne ani zadowalające. Lecz o tem w zakończeniu artykułu.

Poznajemy trójkę młodych ludzi. Wszyscy oni, dwie panny i jeden mężczyzna, są przedstawicielami warstwy posiadającej z przed okresu wojny, zamożni, wychowani w wygodach, przyzwyczajeni do dzielenia świata na posiadających i — hałastrę. Przychodzą naprzód wypadki wojenne, następnie okres pokoju nawiany mnóstwem radykalnych doktryn, a ustalający się na trudniejszych zasadach ekonomicznych i oto rozpoczyna się mechanizm zmian. Z trzech startujących — zwycięsko do celu uzyskania równowagi dochodzi tylko dwoje, bohaterka Jareckiej i bohater Czosnowskiego. Klementyna Dąbrowolskiej zatraca się w nowych warunkach, nie umie się do nich zastosować. To wewnętrzne pęknięcie, jakie wszyscy młodzi ludzie wynieśli ze wstrząsu wojny. w tej kresowej szlachciance, nieumiejącej sobie poradzić z prozaiczną pracą biurową — nie zrasta się, lecz krwawi bezustannie. Klementyna chodzi wśród zakurzonych akt w dawnych pojęciach i nałogach, jak w żelaznym gorsecie, który ją zamyka w hieratyczne dostojeństwo, ale który odgradza ją równocześnie od nowego świata. Klementyna to jednostka przegrana, ofiara przemian, śmieć ludzki.

Janina i Jarema nie załamują się w drodze, zwyciężają trudności. Córka bogatego fabrykanta pomorskiego (z powieści Jareckiej; tło lokalne jest zresztą czynnikiem nieważnym, konwencjonalnym), tak zresztą jak i syn bogatego ziemianina z Podola, (w powieści Czosnowskiego; tło lokalne jest tu sprawą ważną dla utworu) osiągają swoje zwycięstwo przez zerwanie i wyrzeczenie się przeszłości. Rezygnują nietylko z materjalnych korzyści, lecz równocześnie z pojęć i nałogów kastowych, a poddają się nowym zasadom, które wartość człowieka określają sumą pracy i osobistego wysiłku.

To jest interesujące. Lecz interesować nas będą nieogólnikowe frazesy. Chodzi o konkr. rozwiązania. Jak one się przedstawiają? Janina porzuca jedną klasę społeczną, aby przejść do drugiej. Staje się proletarjuszką, (czy taki przeskok jest kwestją tylko decyzji?) mogliby o tem coś powiedzieć eksperymentatorzy sowieccy), nawiązuje romans z robotnikiem, śpiewa zapewne pieśni rewolucyjne i parę tygodni w roku spędza w kozie za propagandę komunistyczną. Autorka ułatwiła sobie najważniejszą część powieści — Janina na ostatnich kartkach przestaje być żywym człowiekiem.

Podobny zresztą błąd popełnia Czosnowski, choć bliższy był on może właściwego ujęcia sprawy. Jarema powoli przemienia się z „paniczyka" w człowieka pracy. Autor zdaje sobie z tego sprawę, że treścią zwycięskiej przemiany będzie ukazanie wzrostu duchowego bohatera, dojrzewania jego pełni człowieczej, lecz tuż przed ukazaniem tego momentu zawiesza akcję na domyślnikach. Istotną zaś zdobyczą, o którą wartoby się pokusić pisarzowi tego rodzaju „przemianowych" powieści — byłoby pokazanie rozwiniętej pełni człowieka w określonem, żywem (nie jak u Jareckiej) prawdopodobnem działaniu, bez względu na rodzaj tego działania.

Teraz trzeba powiedzieć słów parę wyłącznie o stronie artystycznej powieści. W tym rachunku — ideologicznie najwątpliwsza „Praca i miłość" Dąbrowolskiej wychodzi na pierwsze miejsce. Autorka ma duży, silny, może jeszcze nie dość zdyscyplinowany talent, którym umie dobrze operować. I Gustawa Jarecka prezentuje się jako pisarka utalentowana. Jest może surowsza i mniej wnikliwa od Dąbrowolskiej, lecz i tu można notować poważne i ciekawe zdobycze. Proza Czosnowskiego jest bardzo różna od prozy poprzednio wyliczonych pisarek. Nie tyle poziomem, ile rodzajem. Wydaje się, jakby nie przeszła zupełnie (prawdopodobnie celowo) przez filtr nowych zdobyczy pisarskich, trzyma się dawnych, dobrych osiągnięć. w czem wykazuje dużą pomysłowość i kulturę.

Jesteśmy przy temacie przemian. Wszystko się zmienia. Panta rei. Trójka pisarzy o przełomach, zachodzących w człowieku — może sama służyć za temat do studjum z tego zakresu. Warto je napisać: Odległość stylu i techniki pisarskiej. jaka istnieje pomiędzy „Krwawnikiem" a „Pracą i miłością".

JÓZEF KISIELEWSKI

PRZEGLĄD RADJOWY

Sztuka dla ucha

Kiedy się myśli o tem, czy w radjo rozwinie się jakaś nowa, odrębna sztuka słowa, jakieś „żywe słowo", inne, niż słowo pisane, trzeba pominąć narazie wszystkie względy praktyczne. Trzeba więc odrzucić zagadnienie wychowawcze, a więc postulaty ideowe wszelkiego rodzaju, począwszy od tych, które narzucają się w związku ze zróżniczkowaniem umysłowem i społecznem słuchaczy, a skończywszy na tych, jakie wysuwać może polityka wewnętrzna. Trzeba także odłożyć na później sprawę, która niewątpliwie bardzo silnie będzie ważyła na dalszym rozwoju żywego słowa, sprawę opłacalności, wynikającą stąd, że słuchowisk rzekomo nie można transmitować częściej, niż dwa razy. Wszystkie te kwestje noszą na sobie piętno przejściowości, dla każdej z nich dadzą się bowiem pomyśleć warunki, w których nasuwające się zastrzeżenia i wątpliwości stracą swą ważność. Trudno sobie bowiem wyobrazić, by w dalszym rozwoju radjofonji miał się utrzymać na stałe obecny system centralizacji programowej, jest raczej rzeczą bardzo prawdopodobną ,że ze wzrostem popularności radja, ze wzrostem liczby radjosłuchaczy i z udoskonaleniem technicznem rozgłośni oraz odbioru nastąpi daleko idące zróżniczkowanie programów tak, że istnieć będzie w kraju obok siebie kilka stacyj, nadających przez cały dzień własne programy dla różnych rodzajów i poziomów zainteresowań. Skoro ta możliwość istnieje i skoro zastrzeżenia czy wątpliwości, nasuwając się w obecnym stanie rzeczy, zdolne są zakwestjonować wogóle rozwój sztuki żywego słowa, rozważania teoretyczne muszą liczyć się z pierwszą, a pominąć drugie.

Jeśli zacząć myśleć o sztuce żywego słowa na tak oczyszczonym terenie, z dotychczasowych rozważań nad żywem słowem niewiele właściwie pozostanie. Obracały się one bowiem w kręgu kilku przesądów, wynikłych po części stąd, że radjo przyjęło zrazu schematy już istniejących rodzajów literackich, a po części z owej fatalnej sugestji powszechności radja. Słowo, wyprowadzone przed mikrofon z książki, usiłowało przez dłuższy czas zachować swój książkowy charakter, a wzięte z drugiej swojej ojczyzny, z teatru, gdzie już zdołało rozwinąć szereg właściwości żywego słowa, tem silniej stara się utrzymać swoją sceniczną odrębność. Wszystkie rozważania teoretyczne, a to znaczy w tym wypadku estetyczne (bo wychowawcze programowo pomijamy wogóle) wychodziły z empirycznej obserwacji przemian, jakim słowo automatycznie ulega przed mikrofonem. Cel zaś, jaki te rozważania sobie stawiały, określony był dążnością do przystosowania słowa książkowego, słowa scenicznego i słowa retorycznego (nazwijmy tak słowo, pochodzące z sal wykładowych i imprez publicznych) do warunków mikrofonu. W samym więc zamiarze tych rozważań tkwiła pewna niewolniczość, liczenie się z okolicznościami raczej zewnętrznemi, jakiś beznadziejny pragmatyzm. Albowiem przystosowywanie słowa, zrodzonego gdzieindziej, do warunków, stawianych przez nowy środek techniczny, nie może dać słowu w rezultacie nowej ojczyzny. Jeśli zaś nie uczynimy z radja nowej gleby dla rozwoju słowa, jeśli będziemy się upierali przy tem, żeby radjo było tylko jednym ze środków pomocniczych dla szerzenia się słowa, wypracowanego przez wieki w innych warunkach, nie uda nam się nietylko stworzyć odrębnej sztuki radjowego słowa, ale wogóle nigdy nie wyjdziemy z obecnego chaosu i radjo nie przestanie być kotłem, w którym gotuje się groch z kapustą.

Empiryczna obserwacja przemian, jakim słowo ulega przed mikrofonem, może być punktem zaczepienia dla naszej wyobraźni, ale nie może być punktem wyjścia dla teorji. Słowo nabiera przed mokrofonem nowego ciężaru gatunkowego, t. j. działa dzięki nowym właściwościom: odpada okres, właściwy słowu książkowemu i odpada niesamodzielność słowa, właściwa scenie i mównicy. Te właściwości, jakie słowo przed mikrofonem traci, nie mają jeszcze swojej nazwy. Chcąc się pokusić o wynalezienie terminu, jakimby je można określić, będziemy musieli posłużyć się narazie metaforami. Jako metafory więc (i tylko jako takiej) pozwolimy sobie użyć znanej konstrukcji bergsonowskiej (znajdującej się zresztą już u Spinozy) o poznaniu intuicyjnem, według której istnieją dwa rodzaje ujmowania przedmiotu: za pomocą opisu i za pomocą aktu intuicyjnego. Oba procesy myślowe posługują się słowem, ale podczas gdy przy opisie słowo obchodzi niejako przedmiot, wyrażając jego warunki i okoliczności, akt intuicyjny zamyka przedmiot w słowie tak, że warunki i okoliczności dopiero z niego wynikają. Dla plastycznego uwypuklenia zawartej tu myśli, powiedzmy tak: w opisie słowa są punktami, których suma składa się na obwód koła, w akcie intuicyjnym słowo jest promieniem, którego obrót wyznacza powierzchnię koła. Ta metafora pozwoli nam uzyskać dwa terminy estetyczne dla słowa: słowo obwodowe i słowo promieniste. Przed mikrofonem zamiera słowo obwodowe, a pełne uprawnienie, właściwą sobie ojczyznę uzyskuje słowo promieniste. Terminom tym przypisujemy zresztą znaczenie czysto orjentacyjne, nie łudząc się bynajmniej, że uwalniają nas one od badań o charakterze raczej fenomenologicznym, t. j od rozważania roli słowa żywego w całym jego konkretnym kształcie, a więc jako dźwięku, znaku i pojęcia.

Rozróżnienie słowa obwodowego i słowa promienistego jest dla nas pierwszem założeniem teoretycznem estetyki żywego słowa. Lecz założenie to dotyczy tylko treści. Ma ono jednak już pewne znaczenie praktyczne, zamyka się w niem bowiem przynajmniej jeden fakt empiryczny: słowo obwodowe wyznacza materjalnie książkę, widowisko sceniczne i odczyt, stanowiąc główną przyczynę czasowej rozciągłości tych form uzmysłowienia myśli, gdyż tylko dzięki temu, że posługując się słowem obwodowem, książka, dramat i odczyt „trwają" (i trwać muszą) tak długo, t. j. wymagają dla wchłonięcia przez umysł tej określonej i ustalonej zwyczajem ilości czasu, jaka z przeczytaniem książki i wysłuchaniem przedstawienia czy odczytu jest związana. Słowo promieniste zaś wyznacza ze swej strony materjalnie książkę, widowisko sceniczne i odczyt, stanowiąc główną przyczynę czasowej rozciągłości tych form uzmysłowienia myśli, gdyż tylko dzięki temu, że posługują się słowem obwodowem, książka, dramat i odczyt „trwają" (i trwać muszę) tak długo, t. j. wymagają dla wchłonięcia przez umysł tej określonej i ustalonej zwyczajem ilości czasu, jaka z przeczytaniem książki i wysłuchaniem przedstawienia czy odczytu jest związana. Słowo promieniste zaś wyznacza ze swej strony materjalnie audycję radjową, gdyż tylko dzięki niemu audycja może (i musi) trwać tak krótko, jak to się już w praktyce ustaliło. Nie od rzeczy będzie wskazać w tem miejscu na jednego z głównych poprzedników materjalnych audycji radjowej, na wiersz liryczny. Kto się w liryce orjentuje, zauważył już zapewne, że słowo promieniste stanowi oddawna jedną z głównych jej cech.

Wyczerpaliśmy więc narazie teoretycznie pierwszy punkt zaczepienia naszych rozważań, pochodzący z obserwacji empirycznej, t. j. nieuniknioną krótkość audycji, Druga obserwacja o zasadniczej doniosłości dla autonomji audycji radjowej polega na stwierdzeniu faktu, że radjo nie znosi monotonji. Fakt ten pochodzi, tak samo zresztą jak fakt poprzedni, że radjo nie znosi dłużyzn, — stąd, że słuchacz nie widzi mówiącego oraz stąd, że jego pamięć i wyobraźnia nie mają oparcia o momenty wzrokowe. Brak momentu wzrokowego utrudnia bowiem zmysłowo słuchanie szeregów dźwięków monotonnych, a technicznie zrozumienie dłuższych okresów. Sprawę dłużyzn załatwiliśmy za pomocą rozróżnienia słowa promienistego i słowa obwodowego. To samo rozróżnienie mogłoby nam posłużyć do rozprawienia się z kwestją monotonji, jest bowiem rzeczą jasną, że zastąpienie wielkiej ilości słów opisujących znacznie mniejszą ilością słów wyrażających nietylko ułatwia technicznie uchwycenie większego kompleksu przedmiotów, ale równocześnie wzbogaca audycję treściowo, urozmaicając ją dla wyobraźni. Tu jednak jeszcze raz występuje czysto treściowy charakter owego rozróżnienia, gdyż nawet szereg bardzo konkretnych, barwnych i nasyconych słów można przecież wypowiedzieć w sposób niemniej monotonny, niż szereg słów abstrakcyjnych, owszem, istnieją okresy, nawet długie, które samym swym rytmem zmuszają do ożywienia i urozmaicenia dykcji. Jesteśmy więc zniewoleni poszukać dla rozwiązania kwestji monotonji innej konstrukcji pojęciowej, która pozwoliłaby nam ująć formę zmysłową audycji.

Dotychczas zagadnienie monotonji prowadziło w rozważaniach estetycznych nad słuchowiskami do postulatu wielości scen, szybko po sobie następujących rozwijających w kolejnem następstwie krótkich djalogów albo obrazków jakąś fabułę czy ideę. Wyraziła się w tem zaborczość słowa scenicznego, które na tej drodze usiłowało utrwalić w „teatrze wyobraźni" hegemonję sceny, posługując się zresztą chętnie analogją z filmem, jak wiadomo po dziś dzień całkowicie opanowanym przez szablon teatralny. W takiej koncepcji zatraciła się częściowo główna właściwość radja, jego wyłączna słuchowość, gdyż wyzyskuje się tu słowo nie jako samodzielną wartość, ale jako reprezentanta rzeczywistości wzrokowej. Koncepcji teatralnej słuchowiska przeciwstawilibyśmy koncepcję muzyczną, ustalając jako zasadę wynikania czy następstwa słów nie logikę zdarzeń, ale logikę znaczeń. W takiej koncepcji wykonawcy nie stanowiliby zespołu postaci, ale raczej orkiestrę. Słuchowisko komponowałoby się jak koncert albo symfonję, przez co zmieniłaby się zasadniczo przestrzeń: zamiast optycznie określonej przestrzeni scenicznej mielibyśmy idealną przestrzeń muzyki. Różnica między utworem muzycznym a takiem słuchowiskiem polegałaby — poza różnicami wewnętrznemi — na tem przedewszystkiem, że poszczególne frazy nie mogłyby się przeplatać, tylko musiałyby się układać obok siebie. Ale główną zdobycz, uzyskiwaną przez tę koncepcję, stanowiłoby oderwanie wyobraźni słuchacza od konkretu miejsca w przestrzeni, a dzięki temu nadzwyczajne urozmaicenie audycji. Proponuję więc usunięcie zdarzenia i postaci, a zastąpienie ich ideą kompozycyjną i motywem, czyli w rezultacie: przejście od dramatu do liryki.

Słowo promieniste zamiast słowa obwodowego, i kompozycja liryczna zamiast przebiegu dramatycznego, oto główne konieczne warunki nowej sztuki żywego słowa.

JAN ULATOWSKI.

Polskie Radjo na 125-lecie urodzin Schumanna

Poeta tonów..., mało kto zpośród kompozytorów zasługuje tak bardzo na to miano, jak Robert Schumann. W muzyce jego wyrażają się bez reszty te najdelikatniejsze, najbardziej ukryte drgnienia duszy ludzkiej, które nie dają się zwyczajnym językiem wypowiedzieć, a chyba tylko w poezji znajdują swój odpowiednik. Dlatego też jest Schumann mistrzem liryki, a więc przedewszystkiem form niewielkich, w pierwszej linji minjatury muzycznej. Wielki epos muzyczny nie odpowiada jego naturze. Głównym powiernikiem Schumanna jest fortepian, przez jakiś czas także pieśń solowa i chóralna, a formą charakterystyczną dla jego twórczości, liryczny, pełen swoistej, rytmicznej i dźwiękowej pikanterji, krótki utwór. Poemat symfoniczny, opera, muzyka kameralna, schodzą u Schumanna na plan drugi. Jedynie forma symfonji i koncertu fortepianowego doniosłe wśród jego kompozycyj zajmuje miejsce. Ale i tutaj przeważa charakter liryczny, w budowie utrzymuje się coś z minjatury muzycznej. W tym rodzaju zainteresowań przebija się dobitnie kierunek tej epoki — romantyzm. Mało jest kompozytorów, którzyby w całej swej twórczości, a także w całem swem usposobieniu i losach życiowych byli tak zupełnymi wykładnikami swej epoki, jakim był Schumann.

Urodzony w Zwickau, w Saksonji, w r. 1810, jako kilkunastoletni chłopak zajmował się intensywnie muzyką i poezją, sam tworząc małe utwory literackie. Przejścia rodzinne i wrodzona wrażliwość uczyniły wkrótce z wesołego chłopca zamyślonego, uczuciowego i cichego młodzieńca. Odtąd życie wewnętrzne, życie uczuciowe staje się jedyną wytyczną Schumanna. Miłość do Klary Wieck, znakomitej pianistki, późniejszej jego żony, staje się źródłem najpiękniejszych natchnień, przyświeca mu przez całe życie aż do chwili zgonu. O nieskazitelnie czystym charakterze, prawy i sprawiedliwy walczy na łamach swego nowo założonego, pierwszego poważnego krytyczno - muzycznego pisma „Neue Zeitschrift fuer Musik" o nową muzykę. Wrażliwy i przesubtelniony, popada w najlepszych latach swego życia w nieuleczalną chorobę umysłową, próbuje odebrać sobie życie. W 46 roku życia umiera w zakładzie dla obłąkanych.

Romantyk nawskroś, opiera się Schumann często w swych kompozycjach na tekstach literackich z podobnego ducha wyrosłych. „Manfred" Byrona, ten niezaznający spokoju ani wyzwolenia bohater romantyczny, natura faustowska, staje się podłożem dzieła Schumanna pod tym samym tytułem, które Polskie Radjo transmitować będzie z Lipska. „Manfred" — to zwierciadło duszy Schumanna, targanej wiecznym niepokojem i tęsknotą.

Polskie Radjo uczci rocznicę urodzin wielkiego mistrza, tego Chopina Niemców, transmisją wieczoru, poświęconego jego twórczości dn. 1. 6., o godz. 20.15, w której obok „Manfreda" usłyszymy „Requiem na śmierć Mignon" na chór, solo i orkiestrę.

Ponadto w dzień urodzin Schumanna t. j. dnia 8 czerwca — Polskie Radjo nadaje o godz. 21.30 — koncert fortepianowy Schumanna w wykonaniu znakomitej pianistki Zofji Rabcewiczowej.

Poznań na fali ogólno - polskiej

Recital fortep. z Poznania.

W piątek, 14. b m., o godz. 19.40—19.50 rozgłośnia poznańska nadawać będzie na fali ogólnopolskiej ciekawy recital fortepianowy w wykonaniu świetnej artystki Gertrudy Konatkowskiej. W programie Schuberta Fantazja op. 15.

Poznański chór Katedralny na fali eteru.

Sława znakomitego poznańskiego chóru katedralnego pod dyr. ks. dr. Wacława Gieburowskiego jest już w całej Polsce ustalona. Jest to niewątpliwie najlepszy w Polsce chór tego typu. Właśnie w sobotę, 16. b. m., o godz. 20.10—20.45 przed mikrofonem rozgłośni poznańskiej wystąpi chór ten z audycją, którą transmitować będą wszystkie rozgłośnie Polskiego Radja. W programie: Lotti, Palestrina.

Mandoliniści poznańscy w Polskiem Radjo.

W sobotę, dnia 15 czerwca, o godz. 13.05—13.30 rozgłośnie Polskiego Radja transmitować będą z Poznania audycję orkiestry mandoliniśtów „Sempre vivo" pod dyr. T. Szymborskiego. W programie: Boieldieu, Siede, Ritter, Theimer.

Poznań w cyklu „Cała Polska śpiewa".

W cyklu audycyj p. t. „Cała Polska „śpiewa" usłyszymy zkolei i Poznań. Mianowicie w środę, dnia 12 czerwca, o godz. 18.15—18.30 wystąpi przed mikrofonem rozgłośni poznańskiej chór gimnazjum im. Adama Mickiewicza pod dyrekcją Karola Broniewskiego. W programie: pieśni Rybickiego, Nowowiejskiego, Łatwisa i Maklakiewicza. Audycję transmitują z Poznania wszystkie rozgłośnie polskie.

Zdzisław Jahnke na fali radjowej.

Wśród mistrzów - artystów poznańskich na plan pierwszy wysokością opanowania instrumentu wyróżnia się prof. Zdzisław Jahnke (skrzypce). Gra jego szczególnie dobrze wychodzi w głośniku radjowym, to też radjosłuchacze całej Polski zawsze chętnie słuchają jego gry. Właśnie w poniedziałek, 3 b. m., o godz. 13.05—13.55 w ramach koncertu solistów wystąpi prof. Zdzisław Jahnke i wykona szereg utworów skrzypcowych: Bacha Pugnareg, Nowowiejskiego, Różyckiego i Popławskiego.

Aleksander Karpacki w Polskiem Radjo.

W poniedziałek, 3. b. m., o godz. 18.10—18.25 przed mikrofonem rozgłośni poznańskiej wystąpi znakomity śpiewak poznański Aleksander Karpacki. W programie pieśni kompozytorów polskich: Maszyńskiego, Opieńskiego, Wertheima, Poradowskiego i Szymanowskiego. Audycję tę transmitują wszystkie rozgłośnie polskie.

Koncert Józefa Wolińskiego przez głośnik.

Znakomity tenor poznański Józef Woliński wystąpi przed mikrofonem rozgłośni poznańskiej w środę, 5 b. m., o godz. 21.10—22.00 w koncercie kompozytorów polskich. W programie: Paderewski, Górski i Niewiadomski. Koncert transmitują wszystkie rozgłośnie polskie.

Feliks Nowowiejski w Polskiem Radjo.

W sobotę, 8. b. m., o godz. 19.35—19.50 laureat państwowej nagrody muzycznej prof. F. Nowowiejski wystąpi przed mikrofonem rozgłośni poznańskiej w koncercie organowym ogólnop. W programie: Surzyński i Nowowiejski.

Tramwaj 15 A. Telefon 11-44-45

Internatowe Gimnazjum i Szkoła Powszechna

XX. Marjanów na Bielanach w Warszawie, Kamedułów 81

Egzaminy wstępne odbędą się dn. 18 i 19 czerwca oraz 2 i 3 września.

ng 11 150

RADJO

Koncert chóru.

Reprezentacyjny chór P. P. W. Okręgu Nr. VII wystąpi przed mikrofonem Rozgłośni poznańskiej w niedzielę, dnia 2 czerwca rb.

Konkurs radjowy.

Państwowe przedsiębiorstwo Polska Poczta, Telegraf i Telefon rozesłało przy adresowanym do wszystkich radjoabonentów liście Polskiego Radja pocztówki z wymienionemi na nich pytaniami konkursowemi Celem tych pytań jest zwrócenie uwagi na właściwe stosowanie przepisów pocztowych. Wdrażanie szerokich kół obywateli do ścisłego przestrzegania ustalonych przepisów pocztowych ma ogromne znaczenie wychowawcze. Usprawnienie adresowania korespondencji, dziś wciąż tak bezplanowe i chaotyczne, przyczyni się w niemałej mierze do szybkiego i dokładnego obsłużenia interesntów, co przecież leży w interesie każdego obywatela.

Za nadesłanie do 1 sierpnia br. trafnych odpowiedzi na pytanie, wymienione na rozesłanej pocztówce, zostaną przyznane nagrody następujące:

1 aparat radjowy Państwowych Zakładów Tele i Radjotechnicznych „Olimpic", 2 aparaty „Binofon", 10 aparatów „Detefon" 15 aparatów „Echo", 3 głośniki „Amplifon", 5 bezpłatnych kwartalnych prenumeratów „Anteny" i „Fali" oraz wydawnictw Polskiego Radja: 20 egzemplarzy „Myśli wybranych", 100 egzempl. „Przewodnika Radjowego" 100 egzempl. „A.B.C." Radjosłuchacza".

Lista nagrodz. radjoabonentów będzie ogłoszona w tygodniku „Antena" oraz podana do powszechnej wiadomości przez radjo.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Dziś premjera, która obudziła wielkie zainteresowanie wśród bywalców teatru. Premjerą tą będzie głośna w całej Europie komedja muzyczna „Muzyka na ulicy", którą Warszawa gra ciągle przy wysprzedanych widowniach. Dyrekcja Teatru Polskiego wyposażyła „Muzykę na ulicy" w nową wystawę. Jutro ostatnie popołudniowe przedstawienie po cenach do połowy zniżonych; odegrana będzie „Kiedy kobieta kłamie". Wieczorem „Muzyka na ulicy".

Z Teatru Nowego

Dziś znakomita komedja klasyczna Arystofanesa „Gromiwoja". Nieprzemijające to arcydzieło wystawił Teatr Nowy z ogromnym rozmachem. Cały zespół z p. Sabiną Sawicką w roli tytułowej, kilkunastu doangażowanych artystów i kilkudziesięciu statystujących uczniów i uczennic Szkoły Zdobniczej, pod energicznem kierownictwem inscenizatora i reżysera p. A. Bystrzyńskiego, stworzyli zespół stojący na wysokim poziomie artystycznym. Piękne dekoracje art. mal. K. Krajewskiego.

MYDŁO i PUDER DLA DZIECI?

TO OCZYWIŚCIE MYDŁO i PUDER

BEBE SZOFMANA

ng 9 956

W kolekturze

DZIERŻANOWSKIEGO

GNIEZNO, CHROBREGO 2

stale padają duże wygrane

Tg 1043 Konto P. K. O. 200.360

korespondencja z czytelnikami

— **„Irena"** Wymienioną piosenkę nabyć można w księgarni J. Leitgeber i Ska. też w księgarni św. Wojciecha, Poznań, plac Wolności nr. 1, gdzie też o wypożyczenie monologów etc. zwrócić się można. (K.)

— **K. K. Sz.** W interesie Pańskim leży, by przepisanie w księdze wieczystej nastąpiło i dlatego radzimy udać się z listem hipotecznym do wydziału hipotecznego przy właściwym sądzie grodzkim i tam przed sędzią hipotecznym stawić wniosek o przerachowanie i przepisanie hipoteki na złote polskie w myśl odnośnego rozporządzenia. (K.)

— **„Erbe".** Starania o przyznanie renty inwalidzkiej będą tylko wtenczas miały skutek, jeżeli lekarz stwierdzi u Pana conajmniej 50 proc. niezdolności do zarobkowania. Wniosek należy stawić za pośrednictwem tutejszej ubezpieczalni społecznej. Pretensję za wybrany towar należy w każdym bądź razie wyskarżyć, by móc zająć dłużnikowi jego wierzytelności za wykonane prace. Prokurator pretensji nie ściąga, tylko karze za przewinienia. Oszukaństwo w tym wypadku nie zachodzi, tylko opieszałość dłużnika. (K.)

— **„Długoletnia abonentka".** Z tem wykształceniem nie mógł dany osobnik uzyskać tytułu „inżyniera" i dlatego go jemu używać nie wolno, a nawet jest karalne. (K.)

— **„Marynarz".** Bez kwitu niema porady. (K.)

— **Mańczak — Gdynia.** Dokładnych informacyj w tym kierunku udzieli Panu Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31, dokąd się zwrócić należy. (K.)

— **B. N. — Poznań.** Na skutek nieopłacania dalszych składek po roku 1918 prawa Pani do świadczeń z tych składek wygasły. Niemieckie zakłady ubezpieczeń społecznych składek nie zwracają, jedynie na podstawie umowy polsko-niemieckiej przywracały tak zwane ekspektatywy, t. zn. utrzymanie prawa do świadczeń i prawa do kontynuowania ubezpieczenia. Termin zgłoszenia wniosków tych minął już 1 września 1934 r., o czem kilkakrotnie pisaliśmy Obecnie w sprawie Pani nic zrobić nie można. (K.)

Szczęśliwa Krakowianka.

Przeszło 18 miljonów wygranych w 4-tej kl. Loterji rozdzielone zostało prawie po wszystkich zakątkach Rzeczypospolitej. Niektóre jednak miejscowości były uprzywilejowane, np. Kraków, gdzie padł miljon i sporo innych większych wygranych. Do tego grona wybranych Krakowian należy p. S., której fotografję poniżej podajemy.

Posiadała ćwiartkę losu Nr. 181.917, na który padło 50.000 zł. Wygrała na czysto 10.000 zł. P. Z. S. nabyła już los do I-ej klasy 33 Loterji, której ciągnienie rozpoczyna się 19. bm. Loterja ta, oprócz zwykłych czterech klas przewiduje dodatkowe bezpłatne ciągnienie gwiazdkowe.

NIEZAWODNA JEST W DZIAŁANIU w niektórych niedomaganiach żołądka, jelit i wątroby — SÓL MORSZYŃSKA lub WODA GORZKA MORSZYŃSKA. Żądajcie w aptekach i składach aptecznych.

ng 8710

Film z uroczystości pogrzebowych w kinie „ŚWIT"

Film z uroczystości pogrzebowych ś. p. Marszałka Piłsudskiego w Warszawie i Krakowie będzie wyświetlany jeszcze przez kilka dni tylko w kinoteatrze „Świt", ul. Św. Marcin 65 przy cenach wstępu po **25 i 50 groszy.**

zg 199

Po Słońce do Jugosławji.

Zwiedzenie Wiednia i Splitu. Pobyt dwutygodniowy w słonecznym Dubrovniku nad Adrjatykiem, wśród cudownej przyrody południowej, w wygodach i komforcie, powrót przez Zagrzeb i piękny Budapeszt.

Za 595,— złotych — oto niezapomniany urlop.

Informacje o wycieczkach, wyjeżdżających co 7-go i co 22-go każdego miesiąca w **Orbisie lub Francopolu.**

Zapisy przyjmuje ORBIS w Poznaniu, Plac Wolności 9, tel. 52-18. ng 11 142

DŁUGOWIECZNOŚĆ JEST PREMJĄ NATURY

dla tych, którzy dbają o zdrowie. Przy objawach sklerozy stosujcie naturalny sok czosnku z marką ochronną f. f. Apteka Mazowiecka, Warszawa, Mazowiecka 10. Broszury wysyłamy bezpłatnie.

ng 8325

Młodzież górą.

Że młodzież wciąż liczyć może na łaski kapryśnej bogini Fortuny, dowodzi fakt, że oprócz Polusi Szwajcerówny z Sosnowca i Romcia Rychlewskiego z Torunia, kilku jeszcze właścicieli i właścicielek szczęśliwych losów rekrutuje się z pośród najmłodszych graczy Loterji Państwowej.

Milutka p. Emilja R., posiadaczka ćwiartki Nr. 109.975, który wygrał 50.000 złotych, otrzymała 10.000 złotych.

Tysiączną część tego funduszu już przeznaczyła na kupno nowej ćwiartki do I-ej klasy 33 loterji, wierząc, że nie zawiedzie jej dodatkowe ciągnienie gwiazdkowe jeżeliby się jej nawet nie powiodło w pozostałych normalnych czterech klasach.

MAGGIego przyprawa do wszelkiego rodzaju potraw: zup, sosów, sałat i t.p.

Nowe ceny za powtórne napełnianie

But. nr.	00	0	1	2
Zł.	0,36	0,68	1,35	2,15

ng 11 141

Zwiedzajcie wszyscy OGRÓD Zoologiczny w niedziele wstępne do połowy zniżone 1000 zwierząt

KLAVIOL „Ap. KOWALSKI" usuwa bezpowrotnie ODCISKI

ng 10 485

Ś. p.

Stanisław Mankiewicz

rozstał się nagle z tym światem w środę, 29 maja 1935, przeżywszy lat 60.

Wyprowadzenie zwłok w niedzielę, o godzinie 6 po południu z kaplicy Przytuliska dla Starców na Śródce do grobu rodzinnego na stary cmentarz św. Małgorzaty; msza św. odprawi się we wtorek, 4. bm., o godzinie 8 w kościele św. Marcina, o czem donosi Krewnym i Znajomym

w smutku pozostała **rodzina.**

zg 11 277

†

Dnia 31 maja 1935 r., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, znoszonych z anielską cierpliwością, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa, nigdy niezapomniana córka, siostra, siostrzenica, bratanka, kuzynka, szwagierka i ciocia, ś. p.

Marja Janicka

b. pracowniczka Banku Wzaj. Ubezp. „Vesta"

przeżywszy lat 26. Pogrzeb drogich nam zwłok odbędzie się w niedzielę, dnia 2 czerwca o godzinie 16,30 z domu żałoby na stary cmentarz parafjalny Msza św. za duszę ś. p. Marji, odprawi się w poniedziałek, dnia 3. bm. o godz. 7,15 w kościele św. Małgorzaty.

W nieutulonym żalu pogrążeni **rodzice, rodzeństwo i rodzina.**

Poznań, Chwaliszewo 3/4, Jarocin, Miłosław, Wągrówiec, Kcynia, Gniezno, Berlin, Wrocław, Mosty Wielkie, Warszawa, Wejherowo, Dunkierk, Buffalo, Utica Syracusy U. S. A.

zg 11 276

Dnia 30 maja 1935 r. o godz. 16 zmarł po krótkich a ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i nasz najukochańszy ojciec, brat, szwagier i wuj ś. p.

Maksymiljan Kandulski

Sodalis Marianus — Podreferendarz Prok. Gen. R. P. Oddział w Poznaniu

przeżywszy lat 60. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 2 czerwca b. r. o godz. 17 z kostnicy Szpitala Wojskowego, Wały Jana III na stary cmentarz parafji św. Wojciecha.

Msza św. odbędzie się dnia 4 czerwca 1935 r. o godz. 8.30 w kościele św. Wojciecha. zg 11 279

Pogrążona w ciężkim smutku

żona z dziećmi i rodziną

Poznań, ul. Jasna 6/7.

W czwartek, dnia 30 maja 1935 r., zasnął w Panu, opatrzony Sakramentami św., członek Sodalicji naszej, ś. p.

Maksymiljan Kandulski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 2 czerwca rb. o godz. 5 po południu z kostnicy przy Wałach Jana III na stary cmentarz św. Wojciecha. Duszę Zmarłego polecamy modlitwom Szan. Członków i upraszamy o liczny udział pod sztandarem w pogrzebie. Pg 4326-22,90

Prezydjum Sodalicji Kupców w Poznaniu.

Dnia 27 maja rb. zmarła, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa

Matka

Pogrzeb odbył się w Biezdrowie, dnia 31 maja br.

W imieniu stroskanej rodziny

Ks. Erazm Kałkowski.

Biezdrowo, dnia 1 czerwca 1935 r. dg 2638

Po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., zmarła w czwartek, dnia 30 maja 1935 r., w wieku lat 35, nasza najukochańsza żona, córka i siostra, ś. p.

Elfryda Kuhn-Bubna

z domu Karge

Nabożeństwo żałobne odprawi się w Warszawie w kościele św. Karola Boromeusza na Powązkach dnia 3 czerwca rb. tj. w poniedziałek, o godz. 8,30 rano. Wyprowadzenie zwłok zaraz po nabożeństwie na cmentarz miejscowy, o czem zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Życzliwych

pogrążeni w głębokim smutku

mąż, matka, brat, i rodzina.

Warszawa, Aleja Sucha 2. ng 11 177

Dnia 30 maja 1935 r. o godz. 21 zasnęła w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, ukochana mamusia, nasza droga córka, siostra i synowa, ś. p.

z Ilskich

Aurelja Marja Lange

przeżywszy lat 33 Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 2 czerwca br. o godz. 17-tej z kaplicy cmentarnej na Jeżycach.

W nieutulonym smutku pogrążeni

Pg 4333-54,458

mąż, córka i rodzina.

Poznań, Szamarzewskiego 60, dnia 1. 6. 1935.

Zakład Pogrzebowy „Bracia Nowak", Plac Nowomiejski 10, tel. 10-46.

Dnia 30 maja 1935 r., zmarł długoletni członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Maksymiljan Kandulski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 2 czerwca rb. o godz. 17 z kostnicy wojsk. Wały Jana III, na cmentarz parafji św. Wojciecha. O liczny udział członków w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Ubezp. „Vesta". zg 10 655

Dnia 30 maja 1935 r., zasnął w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy syn, brat, i wujek, ś. p.

Edmund Ryszkowski

przeżywszy lat 26. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 2. bm. o godz. 15 z kostnicy szpitala okręgowego.

W ciężkim smutku pogrążeni

zg 11 285 **ojciec i rodzina.**

Poznań Kraków, Pobiedziska.

Podziękowanie.

Wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Życzliwym, którzy oddali ostatnią przysługę naszej Drogiej Zmarłej, ś. p.

z Zimińskich Antoninie Einbacherowej

szczególnie Wielebn. Duchowieństwu z Ks. Prałatem Taczakiem na czele oraz Matkom Różańcowym składamy najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 11 286 W smutku pogrążona **rodzina.**

Dnia 31 maja 1935 r., zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Wincenty Żarnowski

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 3 czerwca br. o godz. 17 z kaplicy przedpogrzebowej, Wały Jana III na cmentarz św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążeni

Pg 4330-54,459 **żona, dzieci i rodzina.**

Poznań, Gostyń, Środa, Gdańsk, 1. 6. 1935.

Zakład Pogrzeb. „Bracia Nowak", Pl. Nowomiejski 10, tel. 10-46.

Dnia 30. ub. m., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Ewa Przybylska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 3. b. m. o godz. 17,15 z kostnicy Wały Jana III na cmentarz św. Marcina przy ul. Towarowej.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 345. zg 11 281/2

W dniu 29 maja 1935 r., po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł mój najdroższy mąż a nasz najukochańszy ojciec i teść, ś. p.

Konstanty Studziński

przeżywszy lat 85. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 2 czerwca z kostnicy cmentarza Górczyńskiego, o czem zawiadamia

pogrążona w głębokim smutku

zg 11 268 **rodzina.**

Dnia 30 maja rb. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Maksymiljan Kandulski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 2. bm. o godz. 17 z kostnicy Wały Jana III na cmentarz par. św. Wojciecha.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej

Wypadek 344. **w Poznaniu.** zg 11 283

W drugą bolesną rocznicę śmierci nieodżałowanego męża i ojca, ś. p.

Józefa Jasińskiego

aptekarza

odprawi się

msza św. żałobna

w dniu 5 czerwca o godz. 10 w kościele św. Józefa, na którą zaprasza wszystkich życzliwych pamięci Zmarłego

zg 11 244 **żona z dziećmi.**

TAPETY - CERATY

Wysyłkowy Dom Tapet

S. STRYSZYK

Poznań, Al. Marcinkowskiego 19

nz 10 8-5 tel. 12-92

†

W dniu Wniebowstąpienia Pańskiego, dnia 30 maja 1935, uniosła śmierć do wieczności szlachetną duszę, ś. p.

Maksymiljana Kandulskiego

podreferendarza Prokuratorji Generalnej.

Zmarły był przez ostatnich 20 lat członkiem naszej Rady Nadzorczej i interesował się jako taki z największą życzliwością i poświęceniem sprawami naszej instytucji. Jako światły prawnik był naszym syndykiem i zapisał kartę swych obowiązków jasnemi literami; towarzyszem był dobrym, szczerym i serdecznym, to też bardzo boleśnie odczuwamy ubytek Jego.

Szlachetnej duszy Jego niechaj Bóg w całej pełni miłosierdzie okaże i ucieszy Ją conajrychlej widokiem Najświętszych Oczu Swoich.

Rada Nadzorcza i Zarząd
Spółdzielczego Banku Wzajemnej Pomocy
w Poznaniu

zg 11 280

Za tak liczne złożone wyrazy współczucia, wieńce i oddanie ostatniej posługi naszemu najdroższemu bratu, stryjowi i wujowi, ś. p.

ks. dziekanowi Prus-Słubickiemu

składamy Czcigodnym Ks. Ks. Kanonikom Skrzyńskiemu i Greinertowi z Gniezna, oraz wszystkim Księżom z Dekanatu i przybyłym łaskawie z okolicy, Dozorowi Kościelnemu w Graboszewie, Organizacjom, Cechom, Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym, najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 11 271

W ciężkim smutku pogrążeni
siostra z rodziną.

Uwaga!
W sobotę
1 czerwca

Oficjalne **OTWARCIE** luksusowo urządzonego i zmodernizowanego **OGRODU** przy

„GRAND CAFE" Poznań, pl. Wolności 18

Wśród **zieleni naturalnej** miły pobyt dla **Szan. Gości** przy dźwiękach **nowo** zaangażowanego i genialnego zespołu muzycznego **Władysława Krajkowskiego.**

TAMŻE ODDZIAŁ RESTAURACYJNY

Przy tej okazji polecam swe znane, smaczne i obfite **obiady** oraz wszelkie **potrawy** gorące i zimne. Przeróżne napoje — **Lody** po cenach umiarkowanych. Specjalną uwagę zwracam na jedyny w swoim rodzaju **BUFET a la HAWEŁKA.**

Z poważaniem
Gospodarz ***Maksymiljan Brencz.***

ng 10 965

Codziennie nadchodzą nowości w materjałach letnich

Wybór gatunków i kolorów olbrzymi.

Polecamy:

Crepe Ravia dess.	7,—	6,75	6.50
Peau d'ange	7,50	6.75	6,50
Crep Matt modne des.	6,75	6,50	5,50
Marocain impr. pięk. wzory	6.—	5,50	4,50
Georgette carre	6 75	6 —	5 50
Meteor desen.	4,90	4.50	4,—

Materjały wełniane na suknie i komplety, bogaty wybór.

Mongol desseniowy p. wzory	3.75	3,50	3 25
Gaufré mat. do prania p. wzory			2,20
Crepe Regatta p. kol.	2,25	1,50	1.25
Crepe Antibe edw. do p.	3,50	3,25	3,00
Frote desenie modne	2.50	2,10	1,50
Modne jedwabie des.	4,50	4,00	3,00

Płótna bieliźniane i stołowe, ręczniki, inlety po gwarancją.

St. Muszyński

POZNAŃ, Stary Rynek 95 96

dg 2 646

Na ZIELONE ŚWIĄTKI!

niezbędna odzież marki

W. KONKIEWICZ

Stary Rynek 8

Największa Fabryka i Magazyn odzieży męskiej i dla chłopców

Oddział:
Gniezno, Rynek 2.

Najmodniejsze ***PŁASZCZE***
Najmodniejsze ***UBRANIA***
Najmodniejsze ***RAGLANY***
Najmodniejsze ***SPODNIE***

UBRANKA do KOMUNJI św.
pierwszorzędnych jakości.

Zdumiewająco
niskie ceny!

Wykwintny dział miarowy.

ng 11 159

LOSY

I. klasy 33 Loterji Państwowej,
której ciągnienie **rozpocznie się w dniu 19 czerwca r. b.**

Są już do nabycia

w mojej kolekturze uznanej powszechnie za jedną z najszczęśliwszych, gdyż dotychczas wypłaciłem swoim klientom kilkanaście miljonów zł. tytułem wygranych.

Główne zaś wygrane są następujące:

1 —	1.000.000,— zł	18 —	20.000.— zł
10 —	10 .000,— zł	110 —	10.000,— zł
19 —	50.000,— zł	155 —	5.000,— zł

— i t. d. —

Zamówienia z prowincji załatwiam pocztą odwrotną.

Uwaga: Należy zachować losy nie wygrane w 33 loterji, gdyż one tylko będą bezpłatnie wylosowane w t. zw. loterji gwiazdkowej, mającej odbyć się 20 grudnia r b.

Kolektura Polskiej Państwowej Loterji Klasowej ng 11 147/8

Stefan Centowski

Poznań, Plac Wolności 10.
Telefon 24-94. P. K. O. 203-154.

Zawiadomienie

Z dniem 3 czerwca rb. przenosimy nasze biura instalacyjne oraz skład żyrandoli i przyborów elektrotechnicznych z pl. św. Krzyskiego 4

na św. Marcin 18

przy ul. Ratajczaka

Centrala Budowy Telefonów

Idaszak i Walczak, Poznań, św. Marcin 18, tel. 14-59
Przedstawiciele Polskiej Akc. Sp Elektrycznej „ERICSSON" Warszawa.

Pg 4331-22.97

Dr. med. H. Jarosz

specjalista w chorobach skóry i pęcherza

przeprowadził się

z ulicy Trzeciego Maja 5 na

ul. Kantaka 1 (27 Grudnia 6).

10—1 i 4—6,30 Pg 4306/7-22.22 **tel. 12-02**

Poważny, dobrze prosperujący

Zakład naukowo-wychowawczy

(pierwszorzędna miejscowość — własne gmachy nowoczesne odpowiednio urządzone i wyposażone — własne obszerne tereny — wielkie możliwości dalszego rozwoju) poszukuje w celach inwestycyjnych tj. dalszej rozbudowy kwoty

złotych 120 000,—

W pierwszych 3 latach po 7,5 proc., w dalszych 2 po 9 proc., od 6 roku począwszy po 10 procent. Reflektanci, posiadający istotnie płynną gotówkę w podanej kwocie, zechcą się zgłosić pod zg 11 284 do Kurjera Poznańskiego.

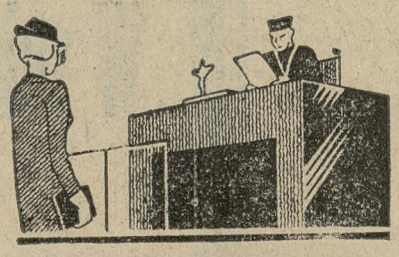

Ciekawy wyrok

W procesie rozwodowym Sędzie pyta męża: — Dlaczego pan się chce rozwieść? Przecież świadkowie zeznali, że żona była panu wierna, że jest dobrą gospodynią itp.

— Zgoda, ale niech Pan Sędzia spojrzy na jej twarz, którą teraz zasłania woalką. Proszę: krostowata, błyszcząca, pełna wagrów i piegów... Br.... Sędzia spojrzał szybko i zasłonił oczy. Zaraz potem wydał wyrok: Odrażającą powierzchowność uniemożliwia pożycie.... Żona powinna była rano i wieczorem używać kremu Benignina D-ra Stenzla, bo jedynie Benignina zawiera ambrę, cudowny wyciąg z fauny i flory Mórz Południowych, dzięki której cera staje się czysta, gładka i nabiera młodzieńczej świeżości. Ponieważ tego nie uczyniła, uznać należy, że męża nie kochała i zasłużyła na rozwód.

ng 11 143

Bławat Polski

w Poznaniu

Stary Rynek 87/88

poleca

na Sezon Letowy

Materjały *na płaszcze i suknie*
Perkale *— muśliny w ogromnym wyborze*
Piękne *gatunki i desenie w jedwabiach*
Znany *wielki wybór w firanach i materjałach dekoracyjnych*
Płaszcze *damskie w wielkim wyborze po znacznie zniżonych cenach*
Płaszcze podróżne *i płócienne specjalne wyjątkowo tanio*
Kapelusze damskie *— nowy specjalny dział.*

Pg 4329 22.94

Przed wyjazdem na wywczasy letnie, pamiętaj ubezpieczyć pomieszkanie

od kradzieży z włamaniem

Ochronę przed stratami wskutek kradzieży z włamaniem zapewnia ubezpieczenie w naszem czysto-polskiem Towarzystwie. — Minimalna składka. — Solidna likwidacja szkód. — Szybka wypłata odszkodowań.

Ubezpieczenia załatwia **Oddział w Poznaniu, ul. Kantaka 2-4. Telefon 33-22, 33-23, 21-79, 24-16.**

Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń Ska Akc.

w Poznaniu.

Pg 4315-22,42

8-go czerwca *Koniec naszych* **12 TANICH DNI**

podczas których udzielamy wyjątkowo 12% Rabatu!

Kilka przykładów naszych nadzwyczaj niskich cen!

DYWANY

Bouclé 3×2 = 68,- zł	Bouclé 3 50×2 50 = 99,70 zł	Plusz 3×2 = 125,- zł	Czysta wełna 3×2 = 99,- zł

DYWANIKI ca 140×70 = 3,25 zł — **Dywaniki** przed łóżka . od 1,90 zł

Materjały meblowe . od 2,- zł — **dekoracyjne** . . . . . od 3,60 zł

Dywany ręcznie wiązane — pierwszorzędne gatunki **72,—** zł. za metr kwadratowy.

Największy i najstarszy specjalny magazyn w Poznaniu

K. KUŻAJ

POZNAŃ

ul. Woźna nr 12

Tel. 34-58

Pg 4325-22,84

INSTRUMENTY GEODEZYJNE I RYSUNKOWE

dla pp. mierniczych i inżynierów

poleca

G. GERLACH WARSZAWA Tamka 40

Cenniki, oraz szczegółowe bezpośrednie oferty na każde żądanie.

Pg 4181-62,250

Cały Elegancki Świat Kobiecy

ubiera się w pierwszorzędnym Salonie Mód Damskich. Wykonuje na miarę: suknie, kostjumy, płaszcze, komplety. Jako wybitny krojczy obsługując firmy jak Ruciński w Poznaniu, Herse w Warszawie, Schwarg w Krakowie — temsamem daje gwarancje za piękne wykonanie.

dg 2614/15 **J. GAŁĄZKA, Wrocławska 19, piętro.**

Świece do I. Komunji św.

CENTRALNA DROGERJA

J. CZEPCZYŃSKI - Poznań

STARY RYNEK nr. 8. Tel. zbior. 45-45

Oddział **DROGERJA UNIVERSUM**

ul. Fr. Ratajczaka 38. — **Tel. 27-49.**

MARJA MALISKA
J. WOJCIECHOWSKI w

ARGENTYNIE

Z dniem 1 czerwca br. rozpoczyna swe koncerty znakomity zespół koncertowy znanego skrzypka **J. WOJCIECHOWSKIEGO**

Jako solistka wystąpi jedna z najlepszych skrzypaczek polskich p. **MARJA MALISKA**

ARGENTYNA, Aleje Marcinkowskiego 13, najmodniejszy lokal w Poznaniu, poleca swe niezrównane

ng 10 968

LODY WŁOSKIE

Bananowe, Ananasowe, Kawowe, Śmietankowe, Czekoladowe, Tutti - Frutti, Truskawkowe, Malinowe, Orzechowe.

MAŁA KAWA 35 gr.
w godzinach niekoncertowych (do 5 tej)

MAŁE LODY 45 gr.
podczas koncertu 55 gr.

DLA PAN!
nowości na suknie, komplety i płaszcze
DLA PANÓW!
materjały bielskie na garnitury i płaszcze
Pg 3829-7,69 poleca tanio

W. GROSZKIEWICZ, Poznań, St. Rynek 59

DYWANY — CHODNIKI — FIRANY — KOŁDRY.

CYFRY MÓWIĄ:

zł **100.000** na Nr. 120 717	zł **50.000** na Nr. 75 332
zł **100.000** na Nr. 167 868	zł **20.000** na Nr. 75 331
zł **100.000** na Nr. 172 737	zł **20.000** na Nr. 91 240

oraz wielka ilość wygranych po zł **10.000, 5.000, 2.500, 2.000** itd.

OTO SUMY

jakie padły ostatnio w kolekturze

JULJANA LANGERA

Poznań, Seweryna Mielżyńskiego 21 i Wielka 5

Warszawa, Marszałkowska 121.

Radzimy przeto wcześnie nabywać nasze szczęśliwe losy, ponieważ w poprzednich loterjach **już na kilka dni przed ciągnieniem** zabrakło u nas losów.

Na prowincję wysyłamy natychmiast po otrzymaniu należności przez P. K. O. Konto 1667.

Tg 1066/7

OPALIĆ SIĘ MOŻNA BEZ SŁONCA...

Osoby, chcące się równo i pięknie opalić, a nie znoszące bezpośrednio słońca, mogą to uczynić nawet w dnie bezsłoneczne. Wystarczy używać kremu bronzowego CZARODZIEJ Lab. Chem. Dinol. Krem ten nadaje skórze natychmiast piękny bronzowy odcień. Natomiast przy opalaniu się na słońcu, przy uprawianiu sportów na powietrzu przy codziennej pielęgnacji twarzy i rąk należy również stosować krem CZARODZIEJ biologiczny, ale koloru białego. Krem ten zawiera składniki odżywczo-biologiczne: cholesterynę i izocholesterynę, która przenika warstwę podskórną i wygładzając zmarszczki i chropowatości czyni ją miękką i jedwabiście gładką. Pamiętajcie więc, tak w dni słoneczne jak i w niepogodę: krem CZARODZIEJ. Na prowincję wysyłamy komplet kremu bronzowego i białego przy wpłacie do P. K. O. 13 807 zł 2,50. **Labor. Chem. „Dinol", Warszawa, Wronia 69.**

Tg 1063

W sobotę, dnia 8 czerwca 1935 r.

biura nasze będą

zamknięte.

Bank für Handel und Gewerbe Pozna
Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu Sp. Akc
Danziger Privat - Actien - Bank, Filiale Poznań
Gdański Prywatny Bank Akcyjny, Sp. Akc. w Gdańsku
Oddział w Poznaniu.

Tg 1064

Wszechstronne zalety naszej Konfekcji

najlepszą dla nas reklamą!!!

Na sezon Letni
modne i wykwintne w kroju — z trwałych materjałów po bardzo przystępnej cenie
Ubrania męskie i chłopięce!
Alpaki — Rypsy!
Dział miarowy - Dział materjałów

Wielki wybór
Ubranek do Komunji św.

K. BOGAJEWSKI
POZNAŃ ST. RYNEK 77

LOSY I. KLASY

23 MILJONY i 310 TYSIĘCY ZŁ.

Tę kolosalną sumę otrzymają ci wszyscy, którzy wierzą, że los Lot. Państw. zdolen jest pogrzebać kłopoty i stworzyć nową erę w życiu.

Ciągnienie I. kl. już 19 czerwca

108 756 wygranych na 185 000 losów. Główna wygr. 1 000 000,— zł.

NOWOSC: Losy 33 Loterji biorą udział w dodatkowem **bezpłatnem ciągnieniu gwiazdkowem** które rozlosuje 370 000,— zł.

dg 2526/7

Kto chce stanąć w gronie szczęśliwych, niech spieszy po los **do kolektury**

F. ZYGARŁOWSKIEGO

tel. 10-19 POZNAN, UL. 27 GRUDNIA 12 P. K. O. 207 979

OKAZJA
Samochody osobowe
Studebaker limuzyna 4-os bowa
Fiat limuzyna 4-osobowa model 520
Peugeot torpedo 5-osob.
Fiat limuzyna 4-osobowa model 509
w dobrym stanie gotowe do jazdy poleca
Reprezentacja Samochodów
„SKODY"
Poznań, Dąbrowskiego 30
Telef. 13-41

Pg 4338-22.106

MASAŻE
lecznicze odtłuszczające ortopedyczne wykonuje również pozamiejscowo
LEWANDOWSKI,
Wały Wazów 22.

zg 11 278

P. 3/35.

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielenia.

ROZSTRZYGA

o doskonałości nowej

BESSY Voigtländera

nowy spust migawki na denku. Nie stosuje się już więcej wężyka, ale cyngiel taki, jak przy strzelbie. Dlatego obiema rękami możecie trzymać Besse — pewnie i spokojnie. Możecie naświetlać z ręki, bez poruszenia, nietylko 1/25 sekundy, ale nawet 1/10 i 1/5 sekundy.

Wyposażenie: solidna robota Voigtländera, doskonale przemyślana i dobrze wykończona konstrukcja, przyjemny kształt. Oczywiście „optyka Voigtländera"!

Idźcie do składu fotogr., gdzie nieobowiązująco, chętnie pokażą Wam tego najnowszego „Voigtländera".

Jeneralna Reprezentacja: Warszawa, Chmielna 47 a.

Ogród wycieczkowy w Swarzędzu

dawniej Marco

pięknie położony, cienisty, nad jeziorem, po gruntownej renowacji znowu otwarty. Poleca swój bogato zaopatrzony zimny i ciepły bufet. Kręgielnia, łódki. Specjalne rozrywki dla dzieci. Pokoje dla letników. Co niedzielę koncert w ogrodzie. Telefon Swarzędz nr. 9.

dg 2637

TELEGRAM

Co cię czeka w przyszłości

powie jasnowidząca światowej sławy Wilma **Turay**, zamieszkująca na stałe w Katowicach ze swym eksperymentatorem znanym grafologiem **J. Kartenem.**

Zdolności metapsychiczne p. Turay w kierunku widzenia w dal i wprzyszłość są zadziwiające i nie mają nic wspólnego z pseudojasnowidzami itp. magikami.

Szereg ludzi ze sfer naukowych dało uznanie jej nadprzyrodzonym zdolnościom.

Pani Turay przepowiedziała śmierć nieodżałowanej pamięci pilotów-bohaterów Żwirki i Wigury dwa dni przed katastrofą, co jest stwierdzone sądownie zlegalizowanym dokumentem. Niejednokrotnie za jej pomocą wykryto sprawców morderstw i innych ciężkich przestępstw. We wszystkich decydujących kwestjach poleca się **zasięgnąć orzeczenia i porady Wilmy Turay np. przed zawarcie małżeństwa, dokonaniem interesów, w sprawach zdrowotnych, zaginięcia osób** lub mienia i innych. Wielu ludzi ochroniła ona od szkody i późnego żałowania.

W grze loteryjnej może zapodać numery odpowiednie dla danej indywidualności. Niejeden zawdzięcza jej w ten sposób majątek. Zapytania można też nadesłać listownie za równoczesnem wysłaniem 5,— zł przekazem pocztowym. Przyjęcia osobiste od godz. 10—12 przed pol. i od 4—6 po pol. Na listy odpowiada się odwrotną pocztą.

Adres: **Instytut Grafologiczny J. Karten, Katowice, ul. Kochanowskiego 11.**

zg 11 265

FARBY LAKIERY POKOSTY

Fabryki J. Perek, Leszno, *po cenach fabrycznych tylko*

Wodna 13, tel. 53-26, *dawniej W. Garbary 39*

Pokost czysto lniany zł 1,70 za 1 kg Pokost zwykły lniany zł 1,40 za 1 kg

ng 8316

P. JÓZEFA GORZYNSKA

która zamieszkiwała **w Słomowie Górnym,** ziemi Kaliskiej obecnie zamieszkuje w Poznańskiem

PROSZONA JEST O PODANIE SWEGO ADRESU

w Jej interesie do adm. Kurjera Poznańskiego pod zg **11 241** Osoby postronne uprasza się o wskazanie jej adresu lub o zawiadomienie jej o niniejszem ogłoszeniu.

ORYGINALNE PROSZKI
„MIGRENO-NERVOSIN"
R.M.S.W. nr 1599
ZNAK FABR.
z KOGUTKIEM
SĄ ŚRODKIEM KOJĄCYM BÓLE
ZASTOSOWANIE:
BÓLE GŁOWY
MIGRENA, NEWRALGJA
BÓLE ZĘBÓW
GRYPA, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE: ARTRETYCZNE, STAWOWE, KOSTNE I T.P.
ŻĄDAJCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW ZE ZN. FABR. KOGUTEK
SPRZEDAJĄ APTEKI

n 8296

A. KOSZEWSKI
Stary Rynek 61
sprzedaje najtaniej
Łóżka metalowe
Leżaki — Hamaki
Meble ogrodowe
Wanny do prania
Kociołki do bielizny
Wanny kąpielowe
Bidety
Nasiadówki
Polewaczki
Lodownie
Pg 4061-20.41

Kupię

Majątek Ziemski

około 1000 mórg — reflektuję tylko na pierwszorzędny objekt. Zgłoszenia z opisem i podaniem ceny proszę skierować pod zg **11 270** do Kurjera Poznańskiego. Pośrednictwo agentów wykluczam.

„HAFTOPLIS"
wykonuje mereżkę, okrętkę, — dziurki, wykończenie szali, falban plisowanie, dekatyzowanie, hafty monogramy, tarcze gimnazjalne obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej
STARY RYNEK,
wejście Wiankowa.
Pg 3816/19.70

ROWERY WODNE
zaprowadzone i znane na jeziorze Górieckiem korzystnie sprzedam całkowicie lub częściowo. Do obejrzenia w Ludwikowie. **Koźmiński, Seweryna Mielżyńskiego 25. Poznań.**

zg 11 272

Używane skrzydło
sławnego fabrykatu Rönisch. Drezno korzystnie do oddania **Dąbrowskiego 29** portjernia

ng 10971

Polecamy

DO BUDOWLI!

Dźwigary. Żelazo
Żelazo do betonu
Gwoździe i śruby
Okucia do pieców i kuchni
Kuchnie westfalskie
Kotły do pralni
Piece żelazne
Zamki i zawiasy do drzwi i okien
Okna lano-żelazne
Siatkę ocynkowaną na płoty

Ceny najtańsze.

Cenniki na żądanie.

T. Krzyżanowski

Spółka z ogr. odp.
w Poznaniu, ulica Szewska 16.
Telefon nr 30-38 i 35-90

Zawiadomienie.

W związku z wprowadzeniem w życie z dniem 1 maja rb. scalenia podatku obrotowego od octu i podwyższeniem w konsekwencji ceny spirytusu na wyrób octu o ca. 10% podajemy do wiadomości, że począwszy od dnia 1 czerwca rb., wytwórcy octu spirytusowego doliczać będą swoim odbiorcom część podatku na nich przypadającą.

Należność za podatek scalony nie może przekraczać 2% od sumy faktury (rachunku).

Doliczane z powyższego tytułu kwoty

nie mogą obciążać spożywców.

Związek Fabrykantów Octu w Polsce.

Pg 4182-62,249

Lemiesze
Odkładnie
Sprężyny do kultywatorów
Szpadle
Widły
Grabie
Siatki do płotów
Gwoździe i druty
Polewaczki
Wszelkie narzędzia rolnicze i ogrodnicze
polecam po najtańszych cenach
Przyjmuje asygnaty „Kredy"
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3
telef. 35 18 35-43
Pg 8342-66,72

Samochody okazyjne

Ford Cabriolet			2-osob.
Mercedes	8/38		6-osob.
Fiat	6/30		4-osob.
Minerva	8/40	lim.	4-osob.
Essex		lim.	4-osob.

i wiele innych

jak również samochody ciężarowe i wysyłkowe, poleca po niebywa ych niskich cenach

BRZESKIAUTO S. A.
Poznań, Dąbrowskiego 29

ng 10971

FIRMA EDMUND RYCHTER ZAWSZE WIERNA SWEJ DEWIZIE

NISKIE CENY WYSOKIE GATUNKI TOWARÓW.

Kupując w naszych magazynach odbiorca wydobywa MAXIMUM z każdego wydanego złotego ponieważ nie cena lecz JAKOŚĆ decyduje.

POLECAMY: **PALTA** wiedeńskie fasony na jedwabiu — **Ulstroraglany — Ubrania męskie — Spodnie — Golfy — Bryczesy — Wiatrówki — Kurtki skórzane — Płaszcze i Peleryny gumowe. Materjały z metra** w setkach deseni i kolorów do dyspozycji Szan. Kupujących.

Szczególną uwagę zwracamy na nasze chlubnie znane trzechsezyjne wykonanie ubrań męskich na miarę: Serja I. **120,-** zł Serja II. **100,-** zł Serja III **80,-** zł

Krój, dodatki i wykonanie na wysokim poziomie. Następnie polecamy **UBRANIA LUKSUSOWE** z najlepszych szewiotów i czesanek bielskich od zł **130,— do 175,—** Nasze oddziały wykonania **na miarę** stoją u **szczytu doskonałości. 6-ciu** pierwszorzędnych krojczych tworzą z dobrego **najlepsze.**

Przebój Sezonu — Wykwintne **palta** na jedwabiu — **Jeden** Fason — **Trzy** Ceny — **Dla** każdej kieszeni — **50, 75 i 95 zł**

Wystawa i sprzedaż powyższych palt przy ul. Franciszka Ratajczaka 2

Wydajemy nasze towary także za bony Tow. „Kredyt"

GOTOWE FUTRA stale na składzie.

EDMUND RYCHTER

ul. Wrocławska 14 telefon 21-71 **Poznań** ul. Wrocławska 15 telefon 54-93 ul. Franciszka Ratajczaka 2, telefon 54-15, 26-07

ul. Kaliska tel. 35 **Ostrów** Wielkopolski Rynek tel. 35

Pg 4327-22,91

NA RATY! ***BEZ ZALICZKI***

FOTO-APARATY KODAKA . . . . . po **15** zł mies.
RADJO-ODBIORNIKI PHILIPSA . . . . . po **20** zł mies.

POLECA FIRMA:

GRIMM Sukc. i KAMIEŃSKI

Centrala Warszawa, Rymarska 7 — I. Oddział Gdynia, Starowiejska 47
II. Oddział Katowice, Św. Stanisława 1 — III Oddział POZNAŃ, 27 Grudnia 14, tel. 57-27

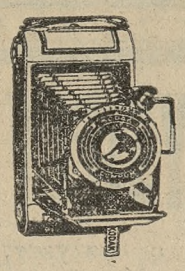

Obwieszczenie o licytac i masy upadłościwej

Komornik Sądu Grodzkiego w Poznaniu Rew. XI-go, mający kancelarję w Poznaniu przy ul. Szyperskiej 1 na podstawie art. 116 prawa upadł. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 3 i 4 czerwca br. od godz. 10 przy Starym Rynku 50 we firmie „A. Glabisz" odbędzie się licytacja ruchomości i to:

kasy rejestracyjnej „National", dwóch maszyn do pisania „Adler" i „Royal", szafy żelaznej, aparatu do filtrowania, aparatu do ściągania wina, piecy żelaznych, wózka do rozwożenia towarów, maszyny do kapslowania, motoru elektrycznego, maszyny do korkowania, aparatu do przepalania win, pompy ręcznej oraz większej ilości biurek, krzeseł, kanap, stołów, regałów, skrzyń, szaf, koszy, ławek, drabinek i różnych przyrządów do wyrabiania win.

Następnie począwszy od dnia 5 czerwca br. codziennie od godziny 10 przy ul. Nowej nr. 6 we firmie „Wiza i Maluszek" **urządzenia składowego, składającego się z stołów, regałów, gablotek, zegara kontrolnego oraz większa ilość koronek, wstążek, materjałów jedwabnych i towarów krótkich.**

Licytacje odbędą się nieodwołalnie. ng 11 032

M. Cwojdziński, komornik.

Restauracja OGRODU ZOOLOGICZNEGO

urządza codziennie od 15,30 KONCERT w ogrodzie

Wstęp bezpłatny. Ceny potraw i napoji bezkonkurencyjne.

W niedziele w południe od 12—14 koncert.

HENRYK HADRYŚ

dg 2440

STEMPLE **L. KAPELA** WROCŁAWSKA 18

ng 8300

Wielka Licytacja

W poniedziałek, 3 czerwca i dni następne od godz. 10 do godz. 18 sprzedawać będę z likwidacji mieszkań w Lokalu Licytacji, Stary Rynek 46/47 na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającemu za gotówkę:

2 pianina, skrzydło, radjoaparat Philipsa (jak nowy), skrzypce (Carlo Bergonisi), gramofony, zegary stojące, 2 jadalki, 3 sypialki, 2 salony, dywany, kilimy, garnitur klubowy, szafy żelazne, zegary stojące, Elektrolux, Expressoaparat, lustra (Biedermajer) i inne, kanapy, leżanki, tapczany, szafy, stoły, łóżka, lampy, lodówkę, wentylatory, wirówki, porcelanę, kryształy i różne inne urządzenia i sprzęty domowe. Pozatem urządzenie składowe dla cukierni. (Lokal otwarty od 8 do 18).

Brunon Trzeczak
zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na woj. Poznańskie, Poznań, Stary Rynek 46/47. Tel. 21-26.

(N. B. Przeprowadzam otaksowania jak i licytacje na terenie Województwa Poznańskiego u zleceniodawcy na miejscu wzgl. na życzenie zabieram przedmioty do własnego Lokalu Licytacji). Pg 4332-22,102

Wyprzedaje się

ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej z wolnej ręki codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem pozostałości z licytacji, jak:

zegarki męskie, damskie, złote, srebrne i niklowe, pierścionki, sygnety, papierośnice srebrne, zegarek d. wysadzany djamentami, p. guzików złotych do mankiet, 3 zegary w postumentach, laskę z srebrną gałką, regulator, zegar ścienny, garnitur nikiowy, taca 6 kieliszków, torebka d. srebrna, 10 aparatów fotograficznych, 3 głośniki, 3 p. skrzypiec, instrument „Banio", 5 rakiet, 2 nesesery, 4 lornetki, 2 żelazka elektryczne, wózek dziecięcy biały z budą, sztucer, ubrania frakowe i smokingowe, ubrania, futra męskie, płaszcze m., kurtka d. karakułowa, sztuka materji na ubranie, skóry oposowe, kilim, samochody „Fiat 503 i Mathis" — oraz wiele innych przedmiotów. Pg 4337-54,460

W. WOJCIECHOWSKI,
ul. Stawna 13. Tel. 28-08.

Druga licytacja obrazów

W poniedziałek, 3 czerwca oraz dni następne od godz. 17 do godz. 20 sprzedawać będę w Lokalu Licytacji, Stary Rynek 46/47 I ptr. na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającemu za gotówkę: Pg 4334-22.98

około 80 obrazów oryginałów różnych malarzy polskich, większą ilość olejne angielskie, grawiury, sztychy, olejodruki, gobeliny itp. (taksy bardzo niskie). (Lokal otwarty od 8 do 18).

Brunon Trzeczak
zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na woj. Poznańskie, Poznań, Stary Rynek 46/47. Tel. 21-26.

W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy Spółdzielnia Piekarska z ogr. por. w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 17 wyznacza się termin końcowy na dzień 26 czerwca 1935 r. godz. 10 w gmachu tutejszego Sądu, pokój 45. Poznań, dnia 25 maja 1935. **Sąd Grodzki.** ng 11 002

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1311 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w sobotn i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

KOMUNIKAT.

Pogotowie Lekarskie Ubezpieczalni Społecznej w Poznaniu tel. 55-93 zostało zlikwidowane a czynności jego **przejęło** z dniem 1 czerwca br. **Pogotowie Ratunkowe im. Marszałka J. Piłsudskiego.**

W związku z tem Pp. Ubezpieczeni mają się zwracać w nagłych wypadkach jakoteż w razie zachorzeń w czasie kiedy lekarze domowi Ubezpieczalni z ważnych powodów nie ordynują wprost do **Pogotowia Ratunkowego im. Marszałka J. Piłsudskiego, ul. Fredry 7, tel. 55-44 lub 66-66.**

ng 11 262 **Ubezpieczalnia Społeczna w Poznaniu.**

Pneumatyki
najsławniejszych fabrykatów — wszelkie rozmiary — towar świeży dostarcza po dotąd niebywałych **niskich cenach**
Brzeski Auto S. A.
Poznań
ul. Dąbrowskiego 29
tel. 63-23 63-65
ng 10969

ALUMINJOWE NACZYNIA
nadzwyczaj korzystnie po cenach wysprzedażowych, również korzystnie polecam:
naczynia emaljowane
maszynki do mięsa
młynki do kawy
noże i widelce
łyżki i łyżeczki
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkolna 3.
telef. 35-18 35-43.
Przyjmujemy asygnaty „Kredyt".
ng 8342

---

1. KAMIENICE

Willa

w Puszczykowie słoneczne, bez kurzu 4 pokoje ogród, piękny widok z powodu pobudowania większej do sprzedania. Idealny pobt dla dzieci i nerwowo wyczerpanych. Oferty **pod ng 10 486** Kurjer Poznański

---

Chrońcie konserwy
biorąc szczelne, gwarantowane
„ESKA" słoje
Prosimy żądać wszędzie.

dg 2 653

Willa

z urządzeniem bez, idealnie położna do sprzedania, powód wyjazd. Puszczykowo, Słoneczna 10. zdg 90 114

Dom

mieszkalny i fabryczny z obszernemi ubikacjami i budynkami gospodarczemi na Jeżycach do sprzedania przy wpłacie 60 000 — 70 000 zł. Nadaje się na każde przedsiębiorstwo przemysłowo - handlowe. Prąd na siłę i światło, para, centralne ogrzewanie i winda do dyspozycji. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 90 802

Willkę

lub dom w Poznaniu, niedaleko od tramwaju, dwa lub trzy mieszkania, po 2, 3 lub 4 pokoje z komfortem i ogródkiem kupię. Gotówki do 25 tysięcy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dg 2553

Za gotówkę

kupię dom trzymieszkaniowy z ogrodem, na peryferji Poznania, najchętniej od strony zachodniej (Łazarz, Górczyn, Jeżyce) ewtl. przy Alei Szelągowskiej mieszkania trzypokojowe, z komfortem. Rozporządzam gotówką około 25 tysięcy **Oferty Kurjer Poznański dg 2554.**

Willę

sześciopokojową, pełny komfort, duży ogród, pięknie położoną, sprzedam za gotówkę. A. Karpiński, Puszczykowo, Ogrodowa 7. zdg 90 685

Kamienicę

nową lub starą kupię. Wpłacę 60 000 zł oraz przejmę amortyzację do 70 000 zł. Oferty podanem dochodu, ceny i amortyzacji do Kurjera Poznańskiego zdg 91 362

Willa

Puszczykówku, 7 pokoi i 2 kuchnie, 1 800 m² ogród, elektr., ślicznie położone, 24 tys. sprzedam lub wydzierżawię, gotówkę. — Zgłosz. Kurjer Pozn. zdg 91 448

Willę

komfortową, blisko śródmieściu sprzeda właściciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 562

Willa

dochodowa, rocznie 3 000,— duży ogród (Września) cena 28 000,— Poznań, Łąkowa 20, m. 8. zdg 91 655

Kamienica

nowa, dochód 3 300,—. Cena 28 000,— wpłaty 24 000,— bez pośrednictwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 660

Kamienicę

nową, dochód 4 600,— sprzeda 52 000,— wpłaty 20 000,— reszta amortyzacja. Kossmann, Fredry 6. zdg 91 616

Kamienicę

nową komfortową przy tramwaju sprzedam 70 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 713

Willa

przy Ostrorogu dwumieszkaniowa okazyjnie, 20 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 691

Willkę

(domek) nową kupię. Gotówka 35 000. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 91 698

Kamienica

ze składem Poznań, dochód 10 tysięcy rocznie tanio sprzedam, wpłaty 30 000. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 605

Okazja

Kamienica nowa, trzypiętrowa, dochód 3 500, wpłaty 10 000, amortyzacji długoterminowej 14 000. — Dom Zleceń, Poznań, Wrocławska 22. zdg 92 019

Kupię

nowy dom amortyzacją do 35 000 wpłaty. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 732

Kamienicę

komfortem, centrum Poznania, cztery, pięciopokojowe mieszkania, za siedemkrotny czynsz sprzedam, wpłaty 70—100 000. — Ratajczak, Jezuicka 12. zdg 91 782

Dom

nowy, plac budowlany, Dębiec, 12 000, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 729

Kamienicę

komfortową, donosi 20 000, sprzedam 160 000, wpłaty 80 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 859

Willę

składem donosi 2 400, sprzedam 20 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 857

Dom

nowy 40 000 kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 867

Kamienicę

nową, komfortem, wpłaty 60 000, resztę amortyzacja, sprzeda Ratajczak, Poznań, Jezuicka 12. zdg 91 783

Kamienicę

Poznaniu, dochód 9 400, sprzedam 58 000, wpłaty 25 000, resztę na kilka lat przyjmie hipotekę. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 777

Solidna willa

piętrowa — jednomieszkaniowa — przy placu wyścigowym — sześciopokojowa — wodociąg — centralne ogrzewanie — garaż, oranżerja — dwumorgowy ogród — zamienię na willę śródmieście Poznania — różnicę dopłacę lub sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 887

Tynkuję

odnawia domy budowniczy Radzimski. Wodna 13, telefon 13-07. zdg 84 121

Kamienica

3 piętrowa, narożnikowa, 80 metrów frontu, na Łazarzu, okazyjnie 120 tysięcy, wpłaty 80 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 153

Informacja Budowlana

przy Korporacji Budowniczych Poznańskich „Strzecha", Poznań, Sew. Mielżyńskiego 23, fachowe porady budowlane — techniczne. zdg 91 939

Kamienicę

komfortową właściciela kupię — wpłacę 60 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 058

Administracji kamienicy

poszukuje starszy etat. urzędnik, budowniczy-arch. Pierwszorzędne referencje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 034

Kamienica

nowobudowana 80 000, wpłaty 55 000. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 91 807

„Informator"

załatwia kupna, sprzedaże kamienic, will, domków, parcel. — Skarbowa 1. zdg 92 173

Willę

nową ślicznie zbudowaną, balkonami, elektrycznością, kanalizacją tanio sprzedam. Wędzikowski, Piekary 11. zdg 92 131

Tanio

sprzedam dom parterowy z pięknym ogrodem na prowincji 11 000 mieszk., wojsko, gimnazjum. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 168

Kamienica

czteropiętrowa, bezpodatkowa, — komfortowa, ogród, dochód 16 000 sprzeda właściciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 200

Willa

dziesięciopokojowa, dwumieszkaniowa bezpodatkowa śródmieściu sprzeda właściciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 191

Willę

amortyzacyjną, dwumieszkaniową, komfortową, ogród sprzedam, wpłaty 26 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 125

2. PIENIĄDZ

Kiosk

oraz restaurację korzystnie sprzedam. Wielka 2, katakumby. zdg 91 935/6

Właściciel

szkoły poszukuje 2—3 000 zł, posada możliwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 640

3—5000

do powiększenia fabryki pożyczki lub wspólnika, wysoki zysk zagwarantowany poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 827

Ważne przed dewaluacją

Majątek spadkowy 30 000 zabezpieczony w złocie, połowa płatna natychmiast, korzystnie do odstąpienia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 793

Wspólnika

do samodzielnego prowadzenia składu bławatów we własnym domu na prowincji, kapitałem do 2000 zł poszukuję względnie sprzedam skład. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 11 256

2.000

poszukuje mleczarnia, dam procent i posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 891

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Rabka.

Pensjonat Helios przeniesiony do Pałacyku Babuni — luksusowe urządzenie. Ceny umiarkowane. Piechocka. Telefony 170, 265. ng 9978

Stanisławówka

p. Leszno, spokojna urocza dla każdemu prawdziwy wypoczynek. dg 1 475

Wisła

Pensjonat „Bożydar" rejentowej Gałczyńskiej na południowym stoku. Elektryczność, kanalizacja, łazienka, tennis, kuchnia warszawska. Ceny przystępne. — Informacje, Warszawa, Wspólna 20, m. 3. ng 10 270

Zaleszczyki „Łada"

nad Dniestrem, pokoje słoneczne, kuchnia i djeta pierwszorzędne. Ceny niskie. Tg 903

W willi p. Krzyżom

na Sobiczkowej o 4 km od stacji **w Zakopanem,** od 15. 6. można znaleźć całe utrzymanie od 4 zł dziennie. Kąplica, bibljoteka o 1700 tomach, łazienki, park, weranda leżankowa, położenie słoneczne, zaciszne wolne od kurzu, z uroczym widokiem Tatr. Przyjmuje się także osoby świeckie. dg 2463

Wisła

Pensjonat „Jadwiga" pod zarządem p. Lasiczowej, b. dzierż. „Olszynki", poleca pokoje słoneczne z balkonami wraz z utrzymaniem. Blisko lasu i rzeki. Łazienka i radjo. Kuchnia doskonała. zdg 86 778

Letniska
w malowniczych, górzystych okolicach na Podhalu Mszańsko-Limanowskiem dla pragnących ciszy i wypoczynku. Pokoje w domach góralskich już od 15 zł miesięcznie. Tanie pensjonaty. Pomieszczenie z wiktem w dworach ziemiańskich. Informacyj udziela i zgłoszenia przyjmuje Komisja Letniskowo-Turystyczna przy Wydziale Powiatowym w Limanowej, województwo krakowskie. dg 2522

Przyjmuję
na czas letni przy lesie państw. Strzelecki Gaj z utrzymaniem 2 pokoje. Zgłoszenia Dumke, sołectwo, Podstolice, o. Budzyń. dg 2525

Wisła
pensjonat Niebieszczańskiej, woda, las, ceny niskie. zdg 87 561

Wisła
pensjonat Dziechcinko przyjmuje zgłoszenia na sezon letni. — Pokoje 2—3 osobowe — kuchnia pierwszorzędna. Informacje — Kossobudzka, tel. 61-54. zdg 88 089

Krynica, pensjonat Zamek
Chcesz się leczyć w Krynicy i być zadowolony? Zamieszkaj chrześcijański pensjonat Zamek. Utrzymanie pierwszorzędne od 6 zł. ng 10 323

Nauczycielka
domowa, starsza, muzykalna, pragnie spędzić wakacje na wsi w zamian za pomoc w językach, muzyce lub domową. Łask. oferty Kurjer Poznański zdg 91 359

Międzychodzka Szwajcarja
wśród pięknych lasów, gór, wód, wiosłowanie, wędkowanie, polowanie gratis przyjmuje letników utrzymaniem od 2.50. Kramerowa Krzyżkówko, poczta Lewice, p. Międzychód. ng 11 156

Piwniczna
Pensjonat Zofijówka nad Popradem poleca pokoje wraz z utrzymaniem. Kuchnia zdrowa i obfita. zdg 91 351

Pokoje
umeblowane, las i woda, blisko Poznania wydzierżawię. Zgłoszenia Fabryczna 1, m. 5. zdg 91 330

Jurata
wytworna plaża okazyjnie do wynajęcia na sezon, pokój, zimna ciepła woda, elektryczność, kanalizacja w luksusowej willi nad samem morzem. Zgłoszenia Cieszyńska, Lwód. Batorego 38. zdg 91 350

Wisła
dolina Jawornika Pensjonat Aleksandra, położony prześlicznie wśród lasów iglastych, słoneczne, sucho, blisko centrum, solidnie, wykwintnie i tanio. dg 2622

Puszczykowo
pensjonat „Sielanka" Poznańska 31, pokoje umeblowane utrzymaniem. zdg 91 538

Letniska
na wsi poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 554

Letnisko
kilometr od Poznania, pokoje czyste, słoneczne. Informacje Grelka, Dąbrowskiego 8. zdg 91 521

Wisła
Pensjonat „Dziechcinka" przyjmuje zgłoszenia na sezon letni. Pokoje 2—3-osobowe, kuchnia pierwszorzędna. Informacje Kossobudzka, telefon 61-54. dg 2547

Puszczykowie
letnisko pokój kuchnia większej rodzinie. Ul. Poznańska, Łuczak, ostatni dom przed lasem. zd 91 168

Puszczykówko 52
wynajmę pokój na sezon. zdg 91 980

Letnisko
we dworze, jezioro, las itp. przyjemności na miejscu. 3 zł od osoby dziennie. Informacji udzieli H. Nowakowa. Działyńskich 1. Pg 4328-54.456

Letnisko Dwór
doskonała kuchnia, słoneczne pokoje, nowoczesne wygody, park, tennis, kąpiel, lasy, 3—4 zł dziennie. Kosmowo, p. Żydowo. zdg 92 083

Kąpielisko
Kotwica, Boszkowo, pow. Leszno, stacja, jezioro, plaża, las, — pokoje utrzymaniem. ng 11 252

Letnisko
zdrowa, piękna okolica, lasy, góry, jezioro, Warta blisko domu, 2.50 — 3.— dziennie. Informacje Czajcza 2, m. 3. zdg 92 061

Blizko
Poznania, okolica lesista, jeziora, pokoje z pierwszorzędnem utrzymaniem. Ziembo, Promienko, p. Koskupice, stacja Promno. zdg 92 145

Letnisko
umeblowany pokój do wynajęcia. Szeląg, Wylom 51, Graefowa. zdg 92 092

Pokoju
słonecznego, suchego, parter, lub blisko Poznania, najchętniej Puszczykowie lub blisko na 2 osoby, 15 czerwca, 4 tygodnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 086

4. OSOBISTE

U Gambrinusa
w nocy kawa, herbata doskonale smakuje. Gospodarz się cieszy, cen nie podwyższa i każdego szanuje. Kantaka. dg 2631

Orzeźwiające
smaczne lody, dla Twojej tylko są wygody, kiedyś spragniony jest ochłody, wstąp do Webera —
najlepsze lody,
Cukiernia, Nowa 4. nr 9603

Pamiątki I Komunji świętej
zegarki, medaliki, łańcuszki, wielki wybór najtaniej
Stefan Hubert
św. Marcin 45 (po stronie Zamku). ng 10 396

Przeciw piegom
pryszczom najskuteczniejszy jest krem „Orlidal". Liczne podziękowania. Do nabycia we wszystkich drogerjach, oraz w firmie „Orlidal", Kantaka 8/9, tel. 53-56 zdg 91 664

Po słońce
do Szeląga — nad Wartą, uroczo położony, z przepięknym widokiem taras Ogrodu Bractwa Kurkowego daje najgodziwszy wypoczynek. zdg 91 795

Czytelnia Dippla
wszystkie nowości w pięciu językach. Plac Wolności 11. zdg 91 931

Młoda
panienka pragnie aby zapoznać panienkę szczerą koleżankę, inteligentną, towarzyską, lubiącą sport, wycieczki. Warunek dobra opinja. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 068

6. OŻENKI

Wyprawy
bieliźne pościelową, osobistą, gotową, z metra i miarową
Fabryka Bielizny
Dom Płócien J. Schubert, Dom Czerwony naprzeciw ratusza Stary Rynek 76. Pg 3267-15.95

Dla
brata mego, lat 27, kawalera, Wielkopolanina, właśc. młyna i gospodarstwa większego, poszukuję żony (bezdzietne wdowy nie wyklucz.). Zgłoszenia uprasza się z fotografją, reczę dyskrecją zwrot fotografji. Kurjer Poznański dg 2602.

Krewniaczka
moja z prowincji, niebiedna, przemiła, ładna, klasycznej urody szatynka, lat 23, muzykalna i wykształcona, pozna przystojnego, zdecydowanego inteligenta na stanowisku w celu matrymonjalnym. Dyskrecja zapewniona. Pośrednictwo krewnych pożądane. Tylko poważne nieanonimowe zgłoszenia pod zdg 90 986 Kurjer Poznański.

Adwokat
45 lat z dobrą praktyka pragnie się ożenić z przystojną i inteligentną osobą. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdg 91 103

Wdowiec,
46 etatowy, szuka wdówki, 40 l, bezdzietnej, brunetki, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 576

Kawaler
lat 29, blondyn, wysoki, przedsiębiorstwo przemysłowe Poznaniu, szuka żony z gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 057

Panna
wykształcenie akademickie, lat 35, prawem emerytury, 10 000 majątku, wyjdzie zamąż. Panowie sędziowie, adwokaci mają pierwszeństwo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 443

Kawaler
kupiec samodzielny, pozna pannę do lat 28 wysoką, cokolwiek gotówką celem ożenku. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 91 621

Blondynka
z dobrej rodziny, miła, gospodarna, muzykalna, umeblowanie, wyprawa szuka towarzysza życia od 28—38 lat na stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 663

Samotna
solidna starsza panna niezależna, miłośniczka przyrody pozna pana od lat 40. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 605

Właścicielka
willi Poznaniu, panna lat 30 pozna pana na wyższem stanowisku celem zamążpójścia. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 614

Kawaler
urzędnik około 40 stki, posiadający 30 000 i posiadłość rolna wartości 25 000 ożeni się z panną do lat 30, posiadającą około 500 mórg lub też lepszą kamienicę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 629

Pragnę
poznać w celu matrymonjalnym panienkę z dobrym charakterem mam lat 27, posiadam domek. — stałą posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 707

Dla
siostry lat 27, wyprawa, gotówka szukam męża stałej posadzie, — chętnie wojskowego. Oferty fotografja Kurjer Pozn. zdg 91 710

Sympatyczny
Poznaniak, kawaler, lat 34, kupiec, przystąpi gotówką 20 tys. jako wspólnik, zdrowego interesu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 740

Kawaler
lat 53, poszukuje starszej panny. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 731

Wdowiec
37-letni (z chłopczykiem, 12 lat), stanowisko państwowe 500 zł, ogłasza konkurs dla pań zdrowych, zamożnych. I nagroda małżeństwo. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 92 081

Znajomości matrymonjalne
ułatwia solidnie dyskretnie najstarsze biuro „Wanda", Szymańskiego 4 — 5. zdg 91 761

Czterdziestosześcioletni
inżynier i prawnik, wysoki urzędnik państwowy, szlachcic — nieposzlakowanej przeszłości, uczciowy, pełen życia, pragnąc stworzyć ognisko rodzinne poszukuje kulturalnej pani majątkowo zupełnie niezależnej. Bezanonimowe oferty możliwie z fotografją (zwrot pewny) Kurjer Poznański zdg 92 163

Panna
lepszej rodziny, lat 48, zaprowadzony skład, mieszkanie, pozna pana na posadzie, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 927

Zamożna
sympatyczna pozna kulturalnego pana. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia szczegółowe — nieanonimowe „Par", Warszawa „30 000" Pg 4184-62.238

Kulturalny
stałe stanowisko, dobrze sytuowany, dyskretnie pozna niebiedną panią. Miejscowość obojętna. Cel matrymonjalny. Oferty wyczerpujące — nieanonimowe „Par", Warszawa „500". Pg 4183-62.237

Podoficer zawodowy
szuka religijnej żony do lat 30, dla wspólnego dobra wymagane 3 500. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 039

Dzielny
kupiec, brunet 35, kilku tysiącami gotówki, może objąć przedsiębiorstwo kolonjalne spożywcze. — drugie największe na miasto. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia dzielnych, zdrowych ludzi, dłuższą praktyką, podaniem poważnych referencyj skierować Agencja Kurjera Pozn., Gniezno 70. ng 11 251

Najbogatsze partje
paniom - panom w olbrzymim doborze poleca jedynie Echo, Poznań, św. Marcin 68, tel. 50-30. zdg 92 167

7. SPRZEDAŻE

Do I Komunji św. zegarki
medaliki, ryngrafy, pierścionki w wielkim wyborze tanio poleca
T. Gąsiorowski, Poznań, św. Marcin 34
dg 2 287

Wyprzedaż obuwia
damskiego, kolory jasne ciemniejsze, najpośledniejszego gatunku niżej połowy ceny fabrycznej tylko za gotówkę Polska Centrala Spożywczych Spółdzielni Kolejowych Poznań, Stary Rynek nr. 46/47 Pg 3873-18.84

Największa fabryka pianin Sommerfelda
dostarcza nowe pianina za wpłatą 300 — zł reszt spłatna na dogodnych warunkach. Niskie ceny Gwarancja. Skład fabryczny Poznań, ul. 27 Grudnia 15 ng 8336

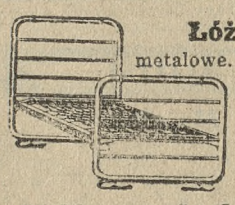

Łóżka
metalowe, tapczany, leżanki, materace sprężynowe, białe meble Asygnaty Kredyt.
Meble przedpokojowe Sprzęt Domowy
św. Marcin 9/10. ng 9573

Tapczany
materace sprężynowe, leżanki, fotele najtaniej pracownia Długa 11 dg 2283

Meble
dobrego wykonania najtaniej u
Sobczaka
ul. Dąbrowskiego 64. dg 2263

Addiatory
słynne maszynki do liczenia po zł 23 — Skóra i S-ka Poznań. Aleje Marcinkowskiego 23. ng 836

Numeratory
do drukowania numerów dostarcza i naprawia Skóra i S-ka. Poznań. Aleje Marcinkowskiego 23 ng 8359

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny inne rzeczy. Dom Komisowy. Podgórna 2 Pg 2 896

Parasole

ogrodowe, słoneczne, deszczowe i wszelkie reparacje wykonuje Wytwornia Parasoli. Wielka 27/29. dg 1 253

Ubrania
ciemne, jasnosportowe, tanio. — Jasna 3, mieszkanie 4. zdg 91 575

Wózek
dziecięcy głęboki sprzedam. — Małe Garbary 3, m. 17. zdg 91 582

Wózki
dziecięce odnawia, reparuje, kółka, gumy poleca Razer, Szewska 11. dg 2613

Okazja
Fabryka czekolady, karmelków, centrum Poznania, składem detalicznym, odstąpię, 18 tysięcy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 085

Domek
(willka) z komfortem, ½ morgi ogrodu z drzewami w Starołęce, ul. Pochyła 11. zdg 91 090

Parcela
1½ morgi pod budowę w Starołęce ul. Pochyła 11. zdg 91 089

Wiertarka
piła do metali, 2 kuźnie polowe, kowadło tanio. Starołęka, ul. Pochyła 11. zdg 91 088

Tanio gustownie

ubierzesz swa pociechę tylko w firmie
M. Kotecka
Pocztowa 3. dg 2632

Singer
do szycia. Kilińskiego 4, m. 16. zdg 91 569

Łóżka
szafa. Dąbrowskiego 88, m. 6. zdg 91 570

Majątek
sprzedam lub zamienię 85 mórg dobrej ziemi z zasiewami, inwentarzem, elektryczność, budynki murowane, przy szosie, blisko miasta i kolei. Grabowno (Pomorze), poczta Miasteczko n. Notecią, M. Słabik. zdg 91 100

Ciężarówkę
konną 5—6 tonn, pełne gumy, tanio. Dom. Strzyżewice, p. Leszno. zdg 91 092

Siwym włosom

przywraca pierwotny kolor Juwentyna butelka 3.50 zł., jedynie firmie St. Wenzlik, Poznań, Al. Marcinkowsk. 19. dg 1933

Platforma
w dobrym stanie średnia. Św. Jerzego 17, m. 7. zdg 91 725

Meble kuchenne
najtaniej Łąkowa 4 a, stolarnia. zdg 91 723

Frezerkę
marki Herkules sprzedam korzystnie. E. Gapczyński, Dolna Wilda 62. zdg 91 721

Kiosk
sprzedam. Droga Dębińska 12. zdg 91 719

Skład
tytoniu, papieru, ruchliwy punkt, sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 91 838

Nowe ule
Pomorskie, Wielkopolskie, tanio sprzedam. Wyspiańskiego 2, m. 9. zdg 91 831

Motocykle
przyczepki używane sprzeda — zamieni. Czerniak, Mickiewicza 18 zdg 91 830

Trzykołowce
bagażowe buduje tanio. Czerniak, Mickiewicza 18. zdg 91 829

Jadalka
dębowa, mało używana. Piekary 13 b, mieszkanie 12, parter. zdg 91 819

Stół
na 12 osób, rozciągany, biurko i szafę staro-antyczne sprzedam. Kwiatowa 2, stolarnia. zdg 91 822

Kiosk
sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 91 823

Pianino
okazyjnie, dogodne warunki. — Skład instrumentów, Podgórna 14. zdg 90 811

Ogródek działkowy
przy Bukowskiej. Zgłoszenia Szamarzewskiego 2, m. 7, tamże leżanka, szafa, kuchnia. zdg 91 083

Torebki damskie Parasole
teki walizy, Portfele, Portmonetki etc.
W. Czysz, Szkolna 11,
naprzeciw szpitala. dg 2002

Dog
niemiecki półtoraroczny, bliard francuski, tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 91 122

Meble
najtaniej wprost z fabryki
Szczaniecki,
Tama Garbarska 3 zdg 91 150

Kratę
i okno balkonowe okazyjnie sprzedam. Żupańskiego 1. zdg 91 447

Skład
cukierków pieczywa, z powodu wyjazdu korzystnie. Adres Kurjer Poznański zdg 91 535

Drykerkę
(Tokarka) aparat spawania. — Rybaki 3, m. 10. zdg 91 545

Kamienicę
komfortowa, centrum, donosi 12 000, sprzedam 85 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 866

Skład
towarów krótkich, Poznaniu, dobrze prosperujący, powodu wyjazdu sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 91 864

Antyki
największy wybór, ceny najniższe. Pocztowa 22. dg 2 459

Witryny
komody, szafy, bibljoteki, krzesła, wózek, stolik do herbaty, parawan japoński, firany, dywan na sprzedaż. Skarbowa 4, parter lewo. zdg 91 778

Willa
czynszowa, 3-mieszkaniowa, w górnej części miasta wprost od gospodarza do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 774

Rower
luksusowy, niklowany sprzedam od godziny 16—18.30. Bartkowiak, Al. Marcinkowskiego 18, m. 22. zdg 91 883

Pianino
zagraniczne, pierwszorzędne. Marcina 15 — 5. zdg 91 879

Skład komisowy
za bezcen spowodu choroby sprzedam. Poznań, Plac Działowy 11. zdg 91 877

Sprzedaż — Naprawa

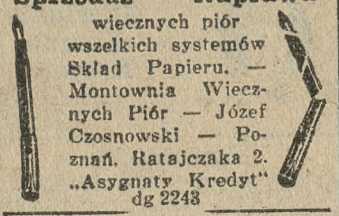

wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru. — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czosnowski — Poznań, Ratajczaka 2. „Asygnaty Kredyt" dg 2243

Willa
w Obornikach 7 pokoi, ogród na sprzedaż. Informacja: Poznań, 27 Grudnia 11, m. 5 (biuro adwokackie). zdg 91 550

Filateliści
100 zagranicznych 1 zł każdy inny. Grochowe Łąki 7, m. 2, godzina 19 — 21. zdg 91 553

4 morgi
ziemi ogrodowej Poznaniu sprzedam tanio całości lub częściowo. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 555

Rower
damski. Chwaliszewo 73 — 13. zdg 91 558

Parcelę
pod willę, ulica Wyspiańskiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 750

Limuzynę
5 osobową w dobrym stanie sprzedam. St. Marecki, św. Wojciech 28, tel. 31-33. zdg 90 716

Rower
wyścigowy, balonowy na sprzedaż. Poznań, Piotra Wawrzyniaka 7, m. 4, od 4—6. zdg 91 117

Płaszcze Kostjumy Komplety
najkorzystniej — wprost z fabryki konfekcji damskiej
Wildowa, Syn, Wodna 1
Przyjmujemy asygnaty kredytowe ng 8128 9

Sprzedam
dom chlewem, masywny, pod dachówką, blisko Poznania, odpowiednie dla emeryta. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 609/10

Radjo
aparat 3-lampkowy, prąd stały, z głośnikiem 120,— zł. Wodna 6, mieszkanie 2. dg 2 649/50

Dodatki do ubrań
najtaniej, największy wybór tylko u
Andrzejewskiego
Poznań, Szkolna 13. dg 2154/5

Płoty
siatki, druty kolczaste własnej fabrykacji tylko w firmie „Drutownia Poznań". Sprzedaż wyłącznie II. piętro, św. Marcin 45a zdg 89 016

Futro
damskie fokowe nowe, 30 zł sprzeda (Darum) Poznań, Kanałowa 8, m. 3. zdg 91 523

Tapczany garnitury klubowe, fotele, kanapy
leżanki, materace tylko wprost pracowni od fachowca. Kopczyk, Poznań, Wrocławska 13. dg 2829

Parcele
w Dębcu, pod budowę różnej wielkości wprost od gospodarza. Zgłoszenia ul. Dębiecka 24. Poznań. zdg 91 153/4

Willę
nowozbudowaną, morga ziemi, 5 pokoi, kuchnia, idealne miejsce Puszczykówk. Pośrednicy wykluczeni sp rzeda szybko decydującym. Kaleta, kiosk. zdg 91 292

Najlepszy rower
najniższa cena
św. Marcin 55
Fachowa obsługa. ng 11 234-5

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pg 3227/8

Motocykl
przyczepka sprzedam. — Wielkie Garbary 35, podwórze. zdg 92 054

Ogródek
działkowy Chociszewskiego wzorowo zaprowadzony korzystnie. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 91 561

Kapelusze koszule, krawaty, czapki
oraz wszelkie artykuły męskie tylko z firmy dg 2315
Józef Pluciński Pocztowa 2

Najtańsze źródło
zakupu opon samochodowych — wszelkich fabrykatów. Chłodnice: Ford, Chevrolet wszystkich modeli. Części zamienne i akcesorja. — F. Szczepański i Synowie. Poznań, ul. Wielka 17. Telefon 30-07 ng 8974

Młyn wodny
własne światło elektryczne, 120 ctr. przemiał, dobrze prosperuje. 70 mórg ziemi, 2 domy mieszkalne, zabudowania masywne, nowe, inwentarz żywy, martwy nadkompletny sprzedam zamienię na dom lub gospodarstwo. Wielkopolska, Olejarnia, Gniezno. dg 2601

Antyki
tania wyprzedaż za bezcen z powodu likwidacji. Woźna 9. Pg 4310-54.447

Wózki
wybór tanio. Trabczyńska, Pierackiego 11 podwórze. zdg 81 979

Rzeźnictwo
nowocześnie urządzone czteropokojowe mieszkanie, centrum Poznania na sprzedaż. Zgł. Kurjer Poznański zdg 90 596

Parcele
Sołacz przy Wołyńskiej, Winiarskiej, wiadomość Szczanieckiej 1, mieszkanie 19, telefon 74-15. zdg 90 879

Maszyny do pisania
nowe i okazyjne z gwarancją
Kochanowicz i S-ka
Plac Wolności 13, obok Komendy Policji. Pg 3879-20.18

Tania sprzedaż
mebli używanych
Jadalnie — Sypialnie
Gabinety Salony Kuchnie
różne pojedyńcze
sprzedaje — kupuje tylko
Wielka 25,
Tani Skład Komisowy. ng 10 393

Piekarze!
kompletne urządzenie mechaniczne, maszynerja, dwa wóziki kotłami, motor elektryczny tanio. Hoffmann, Strumykowa 8. zdg 91 563

Westfalkę
sprzedam. Górczyńska 52 — 2. zdg 91 634

Biedermeyer
pokój, piękne formy sprzedam. Ul. Działyńskich 10, m. 9, — 12—2. zdg 91 635

Samochód
„Fiat" kryty po remoncie tanio sprzedam. Przecznica 6, skład. zdg 91 646

Kajak
sprzedam. Aleja Hetmańska 12. zdg 91 661

Wózek
dziecięcy sprzedam. Ślusarska 6, Restauracja „Pod Ulem". zdg 91 601

Maszyny
do szycia najlepsze krajowe i zagraniczne najtaniej poleca Fligierski. Poznań, św. Marcina 23. zdg 91 791/2

Bogato
rzeźbiony
gabinet męski
bardzo
okazyjnie z powodu renowacji i braku miejsca Caesar
Mann
Poznań, Rzeczypospolitej 6. ng 10 964

Skład
pieczywa, dobrze prosperujący, spowodu wyjazdu zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 905

Motor
1¼ km stały sprzedam. Kraszewskiego 13, pracownia cukiernicza. zdg 91 900

Dwuramienną
maszynę do ubijania sprzedam. — Kraszewskiego 13, pracownia cukiernicza zdg 91 899

Westfalkę
wagę marmurową, lampę pięcioświecową sprzedam. Pocztowa 28, Cukiernia. zdg 91 898

Kolonjalkę
sprzedam zaraz, do objęcia 2 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 607

Parcelę
korzystnie sprzedam. Traugutta 15. zdg 91 615

Podwozie
samochodowe bez motoru sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 498

Sypialnię
ciemno-dębową z lustrami
urządzenie kuchenne
tanio sprzedam. Czartorja 8, — m. 15 zdg 91 529

Silnik
do łodzi motorowej tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 497

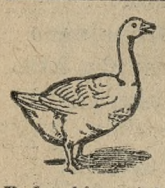

Pierze Puch Kołdry!
dobry gatunek, na wacie 9.50, półjedw. 19.50, jedwabne 29.—, na wełnie 36.—, puchowe 79.—. Poduszki sypialne 5.50. Pierzyny 28.—.
„EMKAP" M. Mielcarek
Poznań, Wrocławska 30, największa czyszczalnia pierza.
ng 11 242-3

Gablotki
żelazne zewnętrzne 1× 190×110×20 cm, 2× 190×40×15 cm. Świecznik elektr. 10 płom. bronz i inne tanio. Ratajczaka 10. Zakład.
zdg 92 104

Fortepian
skrzydło tanio sprzedam. Strumykowa 34 — 12. zdg 92 107

Zaluzje
okienne, partję używanych sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 92 108

Parcelacja
z 30 morgami bez długu, żywy i martwy inwentarz w okolicy Szamotuł sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 109

Willę
4 pokojowa nową Puszczykowie, blisko dworca, tanio sprzedam. — Obejrzeć niedzielę po południu. Różana 3 zdg 92 138

Rowery
turystyczny 95, balonowy 105, 5 lat gwarancji — tylko firmie Nowaczyk, Poznań, Górna Wilda 30. ng 11 244-5

Dom
czteropokojowy, pół morgi ogrodu. Cena 3 500, blisko Poznania. Aleje Marcinkowskiego 20. Tunel Warszawski. dg 2644

Skład
komisowy ruchliwym punkcie odstąpię. Adres Kurjer Poznański
zdg 92 056

Rowery
pierwszorzędne 100.— balon 110.— Traugutta 23, m. 8 zdg 91 896

Palarnia
jęczmienia, kawy lub urządzenie, 2 piece kulowe po 130 kg., sito, motor jak nowe sprzedam. Oferty Kurjer Poznański ng 11 256

Skład
delikatesowo-wódczany przy ruchliwej ulicy. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 92 017

Warsztat
tokarski samochodowy, dobrze zaprowadzony, centrum Poznania, tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 008

Gablotki
regały kramne używane Mylna 10
zdg 92 037

Jadalnia 420,—
nowoczesna, dobre wykonanie.
Gabinet
męski, masywny dąb, korzystnie.
Sypialnia 250,—
lustrami marmurami, dębowa, okazja.
Biurko Amerykańskie
solidne, kilka innych tanio.
Kasy „National"
różne, dobrym stanie.
Salonik
stylowy, solidne wykonanie, za bezcen, wszelkie meble używane, korzystnie tylko
Wielka 20
Okazyjny Skład Telefon 32-40
ng 10 968

Płoty
siatki, druty kolczaste własnej fabrykacji tylko w firmie: „Drutownia Poznań". Sprzedaż wyłącznie II piętro św. Marcin 45a
zdg 89 015

Meble
Fabryka Mebli Rynek Śródecki. Żydowska 4 kilkadziesiąt kompletów gotowych. dg 2483

Rowery
gwarancją od 95 zł.
„Marta"
Szewska 20. zdg 90 697

Maszyny do pisania
biurowe i kufereczkowe
„Continental"
Triumf techniki. Jakość niedoścignioną. — Przedstawicielstwo
Przygodzki, Hampel i S-ka
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21. Tel. 21-24. ng 8333

Śliwińskiego
meble Żydowska. dg 2607

Dom
7 pokoi kuchnia, kąpiel, wolne, ogród owocowy, skrzydło, przemysłowy budynek, 5 lokatorów, skanalizowany, elektryczność, gaz wodociągi, sprzedam tanio. Górczyńska 36 Gospodarz. zd 90 498

Skład
trumień, dobrze zaprowadzony z powodu stosunków rodzinnych korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 586

Tapczany, leżanki, materace
najtaniej
św. Marcin 74
dg 2619

Pianino
płyta metalowa 700.—, prawie nowe. Restauracja, Wjazdowa 9.
zdg 91 293

Pianina
Bettinga najkorzystniej: Kwiatkowski, Pierackiego 15. dg 2435

Piękne
miniaturki
w ramkach
kość słoniowna
Caesar
Mann
Poznań, Rzeczypospolitej 6.
ng 10 946

Jamniki
rasowe młode oddam. Dąbrowskiego 8. zdg 91 522

Kryształy
srebro, porcelana, różne drobiazgi. Okazja, Aleje Marcinkowskiego 28. dg 2620

Modne
Kapelusze Koszule Krawaty
tanio. M. Paszek, Poznań, Wrocławska 30. zdg 91 503

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną sprzedam. Fabryczna 30. zdg 91 115

Pianino
lub fortepian kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 186

Dom
we Wieleniu, 11 ubikacyj, skład, morga roli, chlewy, dla emeryta 6 000 sprzeda Szielman, Cekcyn, powiat Tuchola. zdg 92 121

Makinę
aparat fotozr. 6.5 x 9 jak nowy, tanio. Spokojna 2, m. 4, 4—5.
zdg 92 065

Skład
cukierków i spożywczy zaraz. Jabłoński. Stolarska 1, skład.
zdg 92 152

Motory
Deutza 3 KM. i 20 KM. gazowe korzystnie sprzedam. Mońko, Gostyń. zdg 91 678

Kapelusze damskie
berety, czapki
tanio
wielki wybór. G. Lewicka, Wielka 8, Kraszewskiego 17, wejście Szamarzewskiego. zdg 91 679

Wózek
dziecięcy, dobry sprzedam. Słowackiego 10 — 15. zdg 91 683

Tokarnie
wiertarki, elektromotory, imadła, narzędzia ślusarskie tanio sprzedam. Dolna Wilda 78 zdg 91 684

Urządzenie składowe
tanio obejrzeć. Stolarnia, Grobla 6. zdg 91 989

Parcele
bardzo tanio. 1 400 m². Ławica, Piekarnia, Plac Świętokrzyski 4.
zdg 91 981

Pianino
niemieckie krzyżowe 600, gabinet męski, maszyna biurowa „Adler", biurko amerykańskie. Dominikańska 2, kolonjalka. zdg 92 007

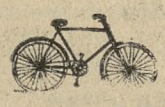

Rowery
doskonałe najkorzystniej poleca Fligierski, Poznań, św. Marcina 23.
zdg 91 862-3

Parcela
500 m² przy ul. Świetlanej, woda, kanalizacja, elektryczność 5 zł m². Oferty Orędownik, Poznań
zd 91 692

Samochód
silna maszyna na ciężarówkę albo mleczarni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 977

Drzewo budowlane stolarskie
poleca G. Kowalkiewicz, Składnica Drzewa, Strzelecka 14 a, telefon 14-95. zdg 91 975

Parcele
budowlane i leśne letniskowe — Biuro Parcelacyjne Majętności Kobylepole — Szczepankowo mieści się obecnie: Poznań, pl. Nowomiejski 5, m. 18, tel. 19-12. — Sprzedaje jeszcze pozostałe parcele po niskich cenach. Piękne położenie, dogodna komunikacja.
zdg 92 076

Keksy
bardzo smaczne w cenach konkurencyjnych poleca na sezon letni wytwórnia wyrobów cukierniczych Guzikowski, Poznań, Mickiewicza 15. Zamówienia z prowincji wysyła się franko.
zdg 92 184

Maszyna
pisania. Marcina 15 — 5.
zdg 92 021

Kamienica
miasteczku, rentowna, składem, ogrodem 15 mórg, 20 000,—, wpłaty 12 000.—. Ratajczak, Poznań, Jezuicka 12. zdg 91 934

Austro-Daimler
bardzo mało używana maszyna, 6-osobowa korzystnie do oddania. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 91 933

Lampy
obrazy, lustro, zegar i garnitur na umywalnię. Wierzbięcice 59, mieszkanie 4. zdg 91 928

Skład
czteropokojowe mieszkanie — bez, Murowana Goślina, Rynek, odnajmę lub sprzedam posiadłość. Sprzedam również dom Kępnie, emerytowi. Kietzmann — Kępno.
dg 2 652

Lodówkę
dwuskrzydłową. Wiankowa 6, mieszkanie 5. zdg 92 029

Duże lustro
aparat fotograficzny sprzeda, ul. Wierzbięcice 59, m. 9.
zdg 92 032

Płaszcz
letni, damski, ładny 25 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 845

Karakułową
kurtkę, dobrze utrzymaną, 65 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 844

Radjo
prąd zmienny. Rzeczypospolitej 8 — 6. zdg 91 893

Poznań Gdynia
Hotelom, Restauracjom, Kawiarniom Kasynom
pensjonatom dostarcza najtaniej
Marjan Lesiński
Hurt Szkła — Porcelany, kompletne sprzęty kuchenne.
Poznań,
Stary Rynek 92, telefon 29-16,
Gdynia,
Św. Jańska 64, telefon 15-09.
dg 2 648

Wielka sprzedaż okazyjna
Dom Komisowy, Wroniecka 6/8, poleca okazyjnie: jadalnie — sypialnie — gabinety — kuchnie — szafy — łóżka — krzesła, leżanki — tapczany — umywalnie — biurka, lampy — elektroluksy — lodówki. dg 2 647

Alfa, Szkolna 10,
narożnik Jaskółczej
do Komunji św.
Książki do nabożeństwa Łańcuszki, Różańce, Obrazki oraz
podarki imieninowe
wielki wybór, ceny niskie.
zdg 91 690

Najkorzystniej miarowe, gotowe płaszcze kostjumy komplety
poleca z własnych dostarczonych materjałów Józef Szuster, — Stary Rynek 76 piętro Przyjmuje asygnaty Kredytu. zdg 91 638

Wóz
resorowy nadający się do wszystkiego na sprzedaż. Chwaliszewo 27/28. zdg 91 711

Ford
ciężarowy r. 30 gotowy do jazdy. Półwiejska 17, kolonjalka.
dg 2633

Krzesła — stoły
ogrodowe żelazne, składane, spedytor Jankowski, Zwierzyniecka nr. 7. zdg 91 955

Jadalnia
stylowa okazyjnie. Ratajczaka 31, m. 5. zdg 92 112

Parcelę
ogrodem sprzedam. ul. Grodziska 37. zdg 92 101

Miodarkę
ule nowe sprzedam. ul. Grodziska 37. zdg 92 102

Parcelę
w Puszczykówku, blisko dworca sprzedam. Jańczak, Matejki 6.
Pg 4 336-54,457

Kanapę
2 fotele, stół, obudowanie, duże lustro. Jatrona Jackowskiego 35, mieszkanie 27. zdg 92 114

Rower
nowy, balkonowy, korzystnie. — Przecznica 9, m. 10, podwórzu, — suterena. zdg 91 941

Motocykl
1 000 kbc. (Machles) bardzo dobrym stanie tanio sprzedam. F-a Pneumatyk, Dąbrowskiego 34.
zdg 91 808

Klubowy
garnitur jak nowy okazyjnie sprzedam. Kopernika 6, m. 6.
zdg 92 001

Tapczany
fotele, leżanki najkorzystniej tylko od fachowca. Wrocławska 13.
dg 2628

Kiszoną
kapustę i cebulę sprzedaje w każdej ilości Poznańska Kwaszarnia, Dąbrowskiego 83 tel. 71-52.
zdg 91 736

Maszyny do pisania
małe i duże, nowe i używane największy wybór — najniższe ceny. — Gwarancja. Skóra i S-ka. Poznań. Aleje Marcinkowskiego 23.
ngr 8303

Parcelę
933 m² przy ul. Szelągowskiej tuż przy Winogradach, cena 5 500. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 728

Maszyna
do szycia okazyjnie. Musiał, — Dąbrowskiego 38. zdg 91 992

Tani
zakup dla bibljotek. Książki, — nuty za bezcen. Bogata, tania wypożyczalnia. Księgarnia - Antykwarjat. Pierackiego 20.
zdg 91 986

Domek
2 pokoje kuchnia, stajnia sprzedam lub wydzierżawię. Bartkowiak, Tama Berdychowska 5/6.
zdg 91 990

Skład
cukierków towarem 1.000. Marcina 13 — 9. zdg 91 846

Parcela
przy Grodziskiej. Kraszewskiego 4 — 9. zdg 92 127

Wapno
lasowane, prima beczka 5 zł. Magazynowa 62, telefon 46-46.
zdg 92 094

Motax
aparat do masażu, lampa Vitalux natrysk parowy. Focha 41, m. 8.
zdg 91 957

Dom
dobrze się procentujący, restauracją i pełnym wyszynkiem, kompletnem urządzeniem i stajnią zajezdną (wtem komisowa sprzedaż stacji benzynowej) spowodu choroby i podeszłego wieku zaraz do sprzedania, warunki dogodne. Rydlewicz, Trzemeszno.
ng 11 248

Jadalnie — Sypialnie
różne inne meble używane, jak łóżka metalowe, szafy, stoły, biurka sprzedaje okazyjnie.
Woźna 16.
Nowy Dom Komisowy.
ng 10 967

Kolonjalkę
małem, mieszkaniem. sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański
zdg 92 159

Gabinet
orzechowy.
jadalnia
nowoczesna, stolarnia, Stolarska 2
zdg 92 146

Rzeźnictwo
tanio sprzedam spowodu wyjazdu. Zgł. Kurjer Pozn. zdg 92 138

Pianino
zagraniczne tanio Młyńska 12 — m. 4. zdg 92 116

Mała limuzyna
gotowa do jazdy zł 1 200. Poznań, Sew. Mielżyńskiego 4, m. 5.
zdg 92 190

Rehpintcher
rasowy tanio Sew. Mielżyńskiego 4, m. 5. zdg 92 189

Kawiarnię-Cukiernię
korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 186

Parcelę
Luboń korzystnie sprzedam 15.30 m². Zgłoszenia Ratajczak, Puszczykówko 101. zdg 92 180

Skład
kolonjalny dobrze zaprowadzony śródmieście przy najruchliwszej ulicy korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 165

Słoje do szparagów
Szkło restauracyjne
Całkowite wyprawy
tanio tylko wprost Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24.
zdg 92 197

Zaprowadzona
rozlewnia piw, wód mineralnych do sprzedania zaraz, powód wyjazd. Piekary 22/23, m. 67.
zdg 92 144

10. MAJĄTKI

Majątek
1 100 mórg, nadkompletny, wysoka kultura — 275 000, wpłaty 130 000. — Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 91 890

Resztówka okazyjna
składająca się pięknego parku, stawów rybnych, graniczące lasem, owoce, 75 mórg dobrej ziemi, w parku piękna willa piętrowa, wysokie suterены, szosa, kolej, sprzeda tanio gotówką właściciel, obecnie pensjonat. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 119

Mająteczek
200 pszenno-żytniej, zabudowania, inwentarze kompletne, od Niemca — 35 000, wpłaty 18 000. — Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 91 889

Majątek
pszenno-buraczany, 1 200 mórg, nowe budynki, mała wpłata gotówką. Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 926

Majątków
kilkadziesiąt każdej wielkości, jakości i cenie poleca Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10.
zdg 91 888

Majątek
500 do 1 000 mórg w pow. żnińskim, obornickim, wągrowieckim, z dobremi budynkami, komunikacja kupię. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 91 583

11. KUPNA

Stare srebro
monety lub odpadki kupię. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 21.101
Pg 4106-21,101

Na Łazarzu
lub Górczynie kupię nowy domwillę, trzymieszkaniową po trzy pokoje z komfortem i ogródkiem, najchętniej z długiem hipotecznym. Mam około 20 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dg 2555

Dolary
złote kupię. Ilość i cenę do Kurjera Poznańskiego zdg 91 584

Rower
damski, dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 542

Pokój
stołowy używany nowoczesny za cenę przystępną kupię. Zgłoszenia Wierzbięcice 16, m. 15.
zdg 91 54[illegible]

Opony
używane dobrym stanie 740×140 kupię. Oferty Kurjer Poznański
zdg 91 536

Żelazko
elektr. używane kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 565

Na Górczynie
domek ogrodem kupi gotówką emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 596

Kupię
emaljowaną wannę kąpielową. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 697

Drogerję
średnich rozmiarów, dobrej okolicy kupi poważny fachowiec. — Biuro ogłoszeń, Ratajczaka 27.
ng 10 962

Drogerzysta
wykształceniem, z pierwszorzędnych stanowisk przystąpi do spółki z kapitałem, współpracą przemysł. lub hurt. Oferty Kurjer Poznański ng 10 962

Parcelę
kupię, za gotówkę do 20 000. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 745

Pianino
lub fisharmonjum kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 738

Forda
kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 785

Harmonjum
małe kupię. Oferty Kurjer Poznański dg 2625

Kupię
objekt fabryczny za gotówkę w centrum miasta. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 768

Kolczyki
kupię circa półkaratowemi brylancikami. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 765

Lombardowe
kwity, złoto, srebro, inne przedmioty kupuje Komis. Wodna 26, wejście Klasztornej. zdg 92 048

Gospodarstwo
100—300 mórg kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 149

Rower reklamowy
trzykołowy, dobrym stanie, kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 92 151

Wózek
dla chorych, dobrze utrzymany. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 154

Balans
silny, motorek 1/4 konia kupię. — Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 91 974

Dom
okolicy Poznania, nadający się na przedsiębiorstwo kupię. Wpłacę 12 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 937

Dom willę
dochodową bez podatków, stempli, Poznaniu, kupię bez pośrednictwa, wpłatę do 36 000.—. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 923

Stare srebro
monety lub odpadki kupię. Zgłoszenia „Par", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 21.101
Pg 4105-21.103

Kupuję
używane meble, garderobę, obuwie, kwity lombardowe. Skład Komisowy, Poznań, Ślusarska 6a
dg 2640/1

Domek
parę mórg ziemi 10—20 km od Poznania, wieś kościelna, kupię, wpłacę 2 000. Zgłoszenia Orędownik, Poznań ng 11 250

Wóz
rzeźnicki nowy lub używany, dobrym stanie kupię gotówką. Zgłoszenia niedziela, 12—13, telefon nr. 59-77. portj. 2 237

Książki
nuty i całe bibljoteki kupuje, — płacąc najwięcej. Księgarnia Antykwarjat. Pierackiego 20.
zdg 91 987

Kupię
kiosk lub skład owocu w okolicy ruchliwej. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 914

Dom
czynszowy lub willę kilkomieszkaniową kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 148

Maszynę
damską kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 142

12. DO WYNAJĘCIA

6 pokojowe
mieszkanie kuchnią, wygodami, kompletnie odnowione II piętro Plac Działowy 6, zaraz do wynajęcia. Wiadomość skład towarów krótkich, Długa 12.
zdg 90 604

Dwa
pokoje kuchnia wynajmię. Pamiątkowa 7, gospodarz.
zdg 91 500

Centrum
6, 5, 4-pokojowe,
komfortowe
2 pokoje biurowe
warsztaty — składnice
Zgł. Mielżyńskiego 23, m. 12 — 9—2. zdg 91 372

Trzypokojowe
kuchnią oraz
Siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne I. piętro Zgłoszenia [illegible] Chełmońskiego [illegible] zdg 91 622

Trzypokojowe
Focha przy Gąsiorowskich, dom ogrodowy, urzędnikowi. Oferty Kurjer Poznański dg 2618

Pięciopokojowe
remontowane, słoneczne, piece, — Chełmońskiego 8, m. 4. zdg 91 282

4
parterowe ogródek. 5 I piętro, — komfort blisko Wilsona, piece, gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 574

Pokój
kuchnia. Wioślarska 12. Rataje.
zdg 91 078

3—4
pokoje kuchnią zaraz do wynajęcia Żupańskiego 1 zdg 91 446

Stróż
domu potrzebny młode małżeństwo bezdzietne, instalator co może małe naprawy wykonać. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 537

Pokój
kuchnia rok zgóry. Piaskowa 1, gospodarz. zdg 91 541

Słoneczne
dwupokojowe, willa Górczyn gospodarza. Zgłoszenia Dąbrowskiego 35/37 m. 17, niedziela.
zdg 91 636

7 pokojowe
komfortowej willi Mickiewicza, parkiety, centralne, słoneczne, — odnowione. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 612. Tel. 66-19.

„Jur"
Piekary 26 informuje bezpłatnie
trzypokojowe
Dąbrowskiego
czteropokojowe
Marcina
trzypokojowe
Ratajczaka. zdg 91 613

Pięciopokojowe
4 piętro, Górna Wilda 96 od lipca. Stróż. zdg 91 506

Jednopokojowe
z kuchnią wolne. Gen. Pradzyńskiego 47. zdg 90 534

Mickiewicza
dwupokojowe, IV, komfortowe, 65, etatowemu. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 712

Czteropokojowe
Kręta 22 — 5. zdg 91 667

Dwupokojowe
zaraz wolne. Wilda, Bojowa obok Kasy Emerytalnej. zdg 91 668

Dwupokojowe
kuchnia częściowo umeblowane 350,— dzierżawa 65. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 91 709

Mieszkanie
4 pokojowe przynależnościami, I piętro, śródmieście, wynajmie od 1 lipca gospodarz solidnemu płatnikowi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 754

Sprzedam
tanio z meblami 2 pokoje kuchnią. Sołacz. Wskaże Kurjer Pozn.
zdg 91 895

Trzypokojowe
piękne I piętro 65, przystanek, Park Wilsona, zwrot 350. Wskaże Kurjer Poznański zdg 91 828

7
pokoi komfortowych z przynależnościami, centralne ogrzewanie, ciepła woda, przy parku, słoneczne, przy ul. Wały Zygmunta Starego 6, wysoki parter, wynajmie od 1 lipca. Administrator domu.
zdg 91 771

Pięciopokojowe
śródmieście, centralne ogrzewanie, II piętro. Wroniecka 6/8. — Zgłoszenia portjer. zdg 91 886

Stajnia
trzykonna — warsztat. Żórawia 8.
zdg 92 012

Mieszkanie
5 pokojowe komfortowe, elektryka, łazienka, centralne ogrzewanie, ogródek Grottgera 2 wysoki parter od zaraz do wynajęcia.
zdg 91 988

Mieszkanie
3 pokojowe z meblami oddam. — Strzelecka 6, m. 16. zdg 92 155

5-pokojowe
I piętro, Strzelecka 2. zdg 92 157

Dwupokojowe
słoneczne ul. Wileńska, narożnik Komandorji, pracownikowi fabrycznemu lub emerytowi. Zgłoszenia Górna Wilda 45, m. 6.
dg 2654

Siedmiopokojowe
Wały
Sześciopokojowe
Wolności
Pięciopokojowe
Marcina
Czteropokojowe
Marcina 74, I., 18, front.
zdg 92 023

Trzypokojowe
łazienka zaraz wynajmę. Piotra Wawrzyniaka 32 — 2. zdg 92 054

Dwupokojowe
słoneczne, komfortowe, I ptr., oddam zaraz. Oglądać niedziele, godz. 2—6. Gospodarz. Zbaszyńska 28. zdg 92 035

Dwupokojowe
z całkowitem umeblowaniem i kuchnią tanio do sprzedania. Czynsz miesięcznie. Sowińskiego 2 a, Łazarz. portj. 2 235

3
pokoje kuchnią bez podatku od lokali dla inteligentnego bezdzietnego małżeństwa wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 943

Luksusowe
7 pokojowe, portjer Plac Wolności 17. zdg 91 824

3
pokoje kuchnia, łazienka od zaraz do wynajęcia nowy dom. — Chłodna 5, przy Rynku Łazarskim. zdg 91 811

Ubikacje
handlowo-przemysłowe na I. ptr., w podwórzu od zaraz. Zgłoszenia św. Marcin 27, administracja. zdg 92 064

Trzypokojowe
kuchnia, służbowy, łazienka, balkon, Jeżyce, III p. zaraz wolne. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 067

Pięciopokojowe
105.—
Czteropokojowe
80.—
Trzypokojowe
69.—
Dwupokojowe
32.—
„BE EM ES", Marcinkowskiego 21. zdg 92 132

„Informator"
poleca mieszkania. Skarbowa 1. zdg 92 172

Jedno-
lub dwuosobowy, ul. Sew. Mielżyńskiego 4, m. 5, dom frontowy, wysoki parter. zdg 92 188

3-
pokojowe komfortowe z meblami tanio oddam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 176

3-pokojowe
komfortowe — nowy dom od zaraz Sczanieckiej 7, telefon 78-04. zdg 92 166

Pięciopokojowe
komfortowe, przy kościele, Górczyn, od lipca lub później. Częstochowska 11, m. 1. zdg 91 959

13. SZUKA MIESZK

Mieszkanie
poszukuje 2—3 pokoi, zapłace koszta. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 868/9

Poszukuję
trzypokojowego mieszkania łazienka, urzędnik od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 577

Pokoju
ewentualnie kuchnia, czynsz zgóry. Gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 479

3
pokoje z przynależnościami, emerytka. Łazarz, Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 539

Pokoju
z kuchnią w śródmieściu od gospodarza poszukuje urzędniczka, pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 549

Etatowy
urzędnik (2 osoby) poszukuje (2 ewentl. 3) pokoje w śródmieściu komfort, słoneczne od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 552

Urzędnik
dwupokojowego gospodarza miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 642

Pokoju
kuchnią od gospodarza, dobry płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 650

2 pokoi
z kuchnią poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 526

2
pokoje z kuchnią, łazienką komfortowe I lub II ptr. poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 594

Na
państwowej posadzie, szukam pokoju z kuchnią. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 515

2 pokoje
względnie trzy, pół roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 700

Mieszkanie
6 do 7 pokojowe poszukuje pewny płatnik od 1 lipca. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 702

Próżny
używaniem kuchni od gospodarza zaraz urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 713

Jednopokojowego
lub dwupokojowego zaraz wprost gospodarza, urzędnik Oferty Kurjer Poznański zdg 91 714

Urzędnik państwowy
szuka dwupokojowego kuchnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 671

Dwupokojowe
z kuchnią Wielkie Garbary, — Szewska lub Wielka, płacę zgóry od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 673

3—4
pokojowego mieszkania komfortowego, poszukuje zupełnie pewny płatnik. Zgł. Kurjer Pozn. zdg 91 737

Urzędnik
poszukuje 2 lub 3 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 847

1 sierpnia
poszukuję 3—4 pokoi oficer. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 840

2 pokoje
kuchnia, komfortowe, centrum, wprost od gospodarza poszukuje solidny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 871

Poszukuję
3 pokojowego mieszkania z przynależnościami. Łaskawe oferty od gospodarza. J. N. Fr. Ratajczaka 11 a, m. 94. zdg 91 715

4—5
pokoi komfortowych, słonecznych, centrum, nie wyżej drugiego piętra, od gospodarza poszukuje solidny i pewny płatnik. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 752

Urzędnik
państw. poszukuje 2 pokoje kuchnią. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 816

Cztery
pokojowe od sierpnia, września, komfort, od gospodarza, okolica park Wilsona, bardzo pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 968

Dwu-
pokojowego mieszkania z kuchnią natychmiast, komfort, tylko śródmieście, pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 967

2—3 pokoje
kuchnią, łazienką, słoneczne poszukuje bezdzietne małżeństwo. Pewni płatnicy. Zapłaca zgóry lub zwrócą koszty. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 179

Urzędnik
4—5 od gospodarza, 1 lipca, piece. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 91 916

Urzędnik
szuka mieszkania do 40 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 842

Dwu-
trzypokojowego kuchnią poszukuje urzędnik kolejowy od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 106

Dwupokojowego
Łazarz, śródmieściu poszukuję. — Oferty Kurjer Poznański portj. 2 234

Dwupokojowego
jednopokojowego, pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 134

„Informator"
mieszkań poszukuje. Skarbowa 1. zdg 92 175

1—2
pokoi kuchnią poszukuje wprost gospodarza młode bezdzietne małżeństwo na państwowym stanowisku, ½ roku zgóry, dzielnica obojętna Oferty Kurjer Poznański zdg 92 117

Emerytowany
oficer poszukuje 2—3 pokojowego kuchnią, wygody, żonaty, bezdzietny, pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 128

Emeryt
szuka mniejszego mieszkania. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 169

4—6 pokoi
blisko Mostu Teatralnego lub centrum, pewny płatnik, tylko od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 192

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
trzypokojowe mieszkanie na jednopokojowe śródmieście. Zgłosz. Kurjer Poznański zdg 91 794

15. POKOJE UMEBL.

Inteligentnym
fortepianem wygodami, utrzymaniem. Niegolewskich 2, m. 4. zdg 90 691

Pokój
umeblowany (z elektryką, łazienką) słoneczny do wynajęcia od zaraz, Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożnikowy). zdg 91 511

Kręta
22, m. 10. zdg 91 140

Balkonowy
pokój. Wierzbięcice 3, m. 7. zdg 91 299

Pokój
elegancki, słoneczny, telefonem, panu. Towarowa 21, m. 9. zdg 91 566

Pokój
jednego, dwóch panów. Wybickiego 2 — 9. zdg 91 930

Elegancki
Ratajczaka 11 a — 102. zdg 91 532

2
gabinet sypialnia komfortowo. — front tanio Wielkie Garbary 29, m. 8. zdg 91 547

Panienki
Kościelna 20, m. 2. zdg 91 551

Śniadeckich
32 a — 6 front. zdg 91 559

Szwajcarska
14 — 4 elektryczność. zdg 91 560

Słoneczny
Łąkowa 16 — 6. zdg 91 624

Parterowy
Rybaki 22, prawo zaraz. zdg 91 628

Pokoik
Długa 18, m. 16. zdg 91 637

Pokój
słoneczny, frontowy, parter, elektryczność, łazienka od zaraz, codzień 16—18. Skarbowa 15, m. 6. zdg 91 643

Pokój
frontowy, słoneczny, telefon, niekrępujący z utrzymaniem. Kręta 23, m. 8. zdg 91 657

Jedno-
dwuosobowy dobrem utrzymaniem, Ratajczaka 15, m. 3. zdg 91 598

Pokój
utrzymaniem — bez. Półwiejska 18 — 3. zdg 91 619

Frontowy
Śniadeckich 9 — 10. zdg 91 528

Frontowy
Górna Wilda 15 — 6. zdg 91 517

Pokój
Wierzbięcice 11 — 9. zdg 91 677

Pokój
Kręta 24 — 8. zdg 91 670

Matejki
2, m. 5. zdg 91 706

Bardzo
obszerny, słoneczny, frontowy pokój próżny lub umeblowany, dam jako procent za pożyczkę 2 000 złotych. Gwarancja zabezpieczona. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 91 708

Klatki
Pierackiego 8 — 12. zdg 91 744

Dwuosobowy
komfortowy, parter, front. Matejki 50. zdg 91 741

Słoneczny
dwom paniom. Reya 5, m. 7. zdg 91 855

Działyńskich
2 — 2. zdg 91 854

Pierackiego
17, m. 21, elektryczność. zdg 91 853

Sympatyczny
Wierzbięcice 13, m. 22. zdg 91 735

Pokój
Żydowska 27 — 5. zdg 91 722

Przy Zamku
niekrępujący, elektryczność, robiliwy. Wały Jana III 11 — 4. zdg 91 839

Łąkowa
14 — 22. zdg 91 834

Elegancki
panu. Młyńska 3 — 10. zdg 91 832

Wodna
25, m. 9, dobrze umeblowany. zdg 91 833

Tanio
Strumykowa 38 — 7. zdg 91 817

Niekrępujący
Józefa 3 — 10. zdg 91 818

Duży
Półwiejska 38 a. — 17. zdg 91 821

Pokój
Jeżycka 45 — 7 balkonowy. zdg 91 825

Słoneczny
1—2 osobowy. Przemysłowa 34, mieszkanie 6. zdg 91 861

Frontowy
dobrze umeblowany, I piętro, z telefonem. Działyńskich 9, m. 2. zdg 91 856

Umeblowany
solidnem 25.—. Wierzbięcice 23, mieszkanie 9. zdg 91 790

Balkonowy
słoneczny. Wierzbięcice 3, m. 7. zdg 91 789

Pokoje
dwa, umeblowane, razem, osobno, telefon, łazienka, św. Marcin 15, mieszkanie 7. zdg 91 788

Ratajczaka
11 a — 92. zdg 91 784

Jeden
dwuosobowy, duży, ładny, telefon, łazienka, utrzymaniem, plac Sapieżyński 4, m. 4. zdg 91 775

Śródmieście
czysty, przyjemny solidnemu, ul. Garncarska 2, m. 8. zdg 91 885

Pokój
dla 2 panów. Półwiejska 5, m. 10 zdg 91 717

Plac Wolności
14 a, mieszkanie 8, łazienka, telefon utrzymanie — bez. zdg 91 716

Pokój
z wodą bieżącą, telefon. Słowackiego 36, m. 7. zdg 91 753

Panu
Chwaliszewo 73, m. 7. zdg 91 749

Słoneczny
panom plac Sapieżyński 5 — 7. zdg 91 767

Ładny
jedno- dwuosobowy. Szymańskiego 4 — 5. zdg 91 762

Klatki
utrzymaniem — bez. Plac Bernardyński 1 — 5. zdg 91 814

Próżny
umeblowany, balkonowy, łazienką, niekrępujący. Sapieżyński 2 c, m. 16. zdg 92 016

Pokój
Wodna 25 — 7. zdg 92 011

Długa
4 — 6. zdg 92 009

Frontowe
Skarbowa 4, m. 15. zdg 92 003

Wrocławska
38, m. 34. zdg 91 965

Panu
niekrępujący, Marcina 37, m. 9, naprzeciw Pierackiego. zdg 92 052

Niekrępujący
frontowy, elektryczność, Zwierzyniecka 3, m. 3 (przy Kaponierze). zdg 91 964

Pokoik
Kręta 24, m. 6. zdg 92 050

Elegancki
panu, Seweryna Mielżyńskiego 28, I, prawo. zdg 92 150

Pokój
wolny. Alscher, 3 Maja 3 a, parter. zdg 92 156

Ładnie
umeblowany (telefon). Piekary 9 — 2. zdg 92 100

Frontowy
słoneczny. Wodna 11, m. 3. zdg 91 983

Pokój
2 panom. Strzałowa 6, m. 31. zdg 91 976

Bezdzietni
próżny zaraz, używaniem kuchni. Cena Kurjer Poznański zdg 91 920

Wielkie Garbary
40 — 3. Niekrępujący. zdg 92 031

Ratajczaka
27 — 5, frontowy. zdg 91 872

Frontowy
używaniem kuchni zaraz. Słowackiego 48, m. 6. zdg 92 043

25,—
stałemu. Kraszewskiego 4/8. zdg 92 042

Skarbowa
18 — 8. zdg 92 105

Ratajczaka
31, m. 5, niekrępujący. zdg 92 110

Słowackiego
wejście Prusa 2 m. 10, jeden lub dwa używaniem kuchni. Telefon. zdg 92 038

Pokój
utrzymaniem — bez. Św. Wojciech 22/24, m. 7. zdg 92 060

Niekrępujący
1—2-osobowy lub przyjezdnym. Wielkie Garbary 36 — 17. zdg 92 098

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Kantaka 4, mieszkanie 6. zdg 92 096

Pokój
niekrępujący do wynajęcia. Mostowa 37 m. 4. zdg 91 948

Pokój
niekrępujący. Kozia 24, m. 3. zdg 91 809

Dwa
umeblowane pokoje z zupełnem samodzielnem używaniem kuchni elektryczność ewentl. na biuro zaraz. Ogrodowa 5, m. 5, lewo. zdg 91 806

Swobodne
Sapieżyński 3. Brylski. zdg 91 991

Stroma
2 a, parter. zdg 91 913

Długa
4 — 13, front (kuchnia). zdg 91 907

Niekrępujący
słoneczny. Babińskiego 7 — 1. zdg 91 906

Kręta
5 — 13, parter. zdg 92 063

Pokój
Półwiejska 22, m. 5. zdg 92 066

Pokój
wynajmę. Matejki 57, m. 1. zdg 92 158

Słoneczny
zaraz. Różana 4 — 6. zdg 92 187

Aleje
Marcinkowskiego 2 — 7. zdg 92 182

„Informator"
poleca pokoje. Skarbowa 1. zdg 92 178

Niekrępujący
Szymańskiego 8. Nowacka. zdg 92 170

Pokój
tanio. Wybickiego 1 — m. 4. zdg 92 161

Pokoik
słoneczny. Szwajcarska 15, m. 4. zdg 92 095

Słoneczny
lub 2 przyległe kuchnią. Niegolewskich 10 — 8. zdg 92 140

Pokój
utrzymaniem, św. Marcin 66/67, mieszkanie 10. zdg 92 143

Klatka
Masztalarska 7 a — 5. zdg 92 122

Pokoik
Wożna 14 b — 19. zdg 92 123

16. SZUKA POKOJU

Próżnego
pokoju, elektryczne światło, od 1 lipca, najchętniej Marsz. Focha pomiędzy Śniadeckich i Niegolewskich lub pobliżu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 312

Niekrępujące
2 pokoje komfort, słoneczne, zachód, łazienka z korytarza, na mieszkanie, urzędnik kawaler. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 641

Pokoju
porządnego, niekrępującego, — klatka, śródmieściu poszukuje pan od 15. 6. lub później. Warunki Kurjer Pozn. zdg 91 588

Pokoju
ładnego, niekrępującego na Jeżycach poszukuje solidny i pewny sublokator. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 676

Pokoiku
szuka pani. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 748

Pan
poszukuje pokoju 25.—. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 850

Pokoju
z utrzymaniem w dobrym spokojnym domu szuka bardzo solidny urzędnik bankowy, pościel własna. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 92 193

„Informator"
poszukuje pokoi. Skarbowa 1. zdg 92 177

17. LOKALE

Roczna dzierżawa zgóry
za mieszkanie 9 względnie 8 pokojowe, parter, lub 1-sze piętro, centrum miasta, nie dalej ulicy Mickiewicza. Oferty należy skierowywać do „Par", pod nr. 22.49 lub telefonicznie między godz. 16—17, telefon 74-01. Pg 4311-22.49

Lokal
przemysłowy 2 ubikacje 30 zł. Ostrówek 10, dozorca. zdg 90 148

Lokale
na składnicę, biura i cichy przemysł zaraz tanio. Wożna 14. Pg 3875-19.67

Fabryczne
do 300 m² Bielniki 3. Pg 2 059-51.72

Roczna dzierżawa zgóry
za mieszkanie 9 względnie 8 pokojowe, parter lub 1-sze piętro. Centrum miasta, nie dalej ulicy Mickiewicza. Oferty należy skierowywać do „Par", pod nr. 22.49 lub telefonicznie między godz. 16-17, tel. 74-01. Pg 4312-22.49

Biuro
z warsztatem dla elektromontera itp. centrum, wolne. Adres Kurjer Poznański zdg 91 567

Skład Ratajczaka 38,
do wynajęcia gospodarz. zdg 91 618

Składu
próżnego na kolonjalkę z pokojem, kuchnią, poszukuje. Oferty Kurjer Poznański pg 11 175

Sklep
kolonjalny i dwupokojowe mieszkanie do wynajęcia przy ul. Warszawskiej 169, czynsz 60. — Informacje Bank Gospodarstwa Krajowego w Poznaniu. dg 2626

Lokalu
na warsztat stolarsko - ślusarski poszukuje organizacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 764

Skład
5 ubikacyj do wynajęcia. Strzelecka 32. zdg 91 940

Skład
św. Marcin, przy Gwarnej, 2 okna wystawowe do wynajęcia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 92 111

Suteryna
frontowa, jasna, na cele przemysłowo-handlowe (2 ubikacje), oraz stajnia razem do wynajęcia. Informacje Rybaki 8, m. 37. zdg 91 912

Ubikacja
40 m² na składnicę lub warsztat, oraz 1 ubikacja, nadająca się na biuro handlowe, jasna, osobne wejście, korzystnie do wynajęcia. Okolica dogodna, 5 minut od Starego Rynku. Tylne Chwaliszewo nr. 27. zdg 91 954

Skład
wolny, gospodarz. Chwaliszewo 9 — 3. zdg 91 953

Skład
z mieszkaniem, 5 ubikacyj, przy Kraszewskiego, wynajmie gospodarz zaraz. Zgłoszenia Zwierzyniecka 22, I piętro. zdg 92 069

„Informator"
wskazuje składy, biura, ubikacje. Skarbowa 1. zdg 92 174

Składu
na kolonjalkę poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 162

Skład
pieczywa, nabiału, zaprowadzony, dobre położenie, wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 088

Suterena
jasna o 3 oknach, przy Alejach Marcinkowskiego 7, wynajmie gospodarz, oglądać od 11 do 12. zdg 92 087

Warsztat
szewski, dobrze zaprowadzony, w śródmieściu, tanio odstąpię. Informacje Poznań, Półwiejska 31, mieszkanie 8. zdg 92 130

18. DZIERŻAWY

Fabrykę kafli
wraz urządzeniem wydzierżawię „Kaflopiec", Inowrocław, Toruńska. Pg 4101-54.419

Skład
z pokojem do wynajęcia. Słowackiego 41. zdg 91 531

Dzierżawa
duży plac ogrodzony przy Chociszewskiego. Wiadomość tel. 62-00 zdg 92 073

Koncesję
wódczaną oddam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 892

Dzierżawa
100 pszennych, bez inwentarzy, 12 lat, dzierżawa zgóry. — Aleje Marcinkowskiego 20, Tunel Warszawski. dg 2643

Ubikacje
na świetlice, dzielnica Górczyn. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 910

22. ZGUBY

Rękawiczkę
męską znaleziona od koszar stronę Golęcin proszę wynagrodzeniem. Strzelecka 2, parter, lewo. zdg 91 781

23. ROZMAITE

Tylko Wrocławska 36, Witold Leworski,
obrazy i oprawa obrazów. dg 2471/2

Akuszerka
Krajewska Strzelecka 2, przy Świętokrzyskim, przyjmuje udziela porady, pomocy. Telefon 27-71 zdg 85 233/4

Mereżka
plisowanie, okrętka, dziurki bieliźniane wykonuje Wronicka 19, m. 11, Poznań. zdg 91 695/6

Wróży
chiromantka systemem rosyjskim prędko się spełnia. Rybaki 10, m. 8. zdg 91 804/5

Swędzenie
oraz wyrzuty skórne usuwa Krem Lain-Age (z kogutkiem). — Nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka. n 8297

Fotografje
portrety. Bracia Pecherscy, Aleje Marcinkowskiego 8. dg 1 252

Dropsy
duże rolki, różne smaki. Irysy groszowe, mieszanki, pierwszorzędnej jakości poleca najkorzystniej
„Roma"
Fabryka cukierków, Poznań, ul. Stawna 6. zdg 90 768

Niemowlę
przyjmę na wychowanie po inteligentnych rodzicach. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 91 573

Panie
zainteresowane przyjmuje porady, pomoc położnicza. Akuszerka, Kowalewska, Łąkowa 14. zdg 91 645

Masaże
leczniczo - kosmetyczne, bańki, elektryzacja, żarówki i inne, w dom, poza dom. Nowy Rynek 13, m. 4. zdg 91 652

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość. Marcin 39 — 8. Wróżka. zdg 91 107

Sławna chiromantka
grafolog - fizjognomistka z długoletnią doświadczoną praktyką, na podstawie badań naukowych. — Zdumiewająco przepowiada losy loteryjne, przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Liczne serdeczne podziękowania. Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczorem. Fr. Ratajczaka 15, m. 10, II piętro, II wejście w Pasażu Apollo, prawo po schodach. zdg 91 623

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety gotowe. — Gorsety na miarę. Pasy do ciąży. — Paseczki sportowe. Biustonosze-wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajszaka nr. 27, parter. zdg 91 918

Instruktor
sporządza układy Banku Akceptacyjnego. Krygier, Poznań, Reja 1. zdg 91 726

Znana
wróżbiarka Adarelli przepowiada przyszłość cyfr — kart ręki. — Przyjmuje także niedziele, święta. Podgórna 13, mieszkanie 10, front. zdg 91 766

Tapicer
Lewicki, naprawia materace 3,— leżanki 4.— Łazienna 1 c. zdg 92 002

Biustonosze
zastosowane specjalnie do kostjumów kąpielowych wykonuje indywidualnie — Chrześcijańska Pracownia Gorsetów Anny Bitdorfowej, Poznań, Plac Wolności 9. zdg 91 979

Koncesji
wyszynku poszukuje Tomczak, — Półwiejska 16. zdg 91 972

Krawcowa
wykonuje ubranka chłopięce, — mundurki, Chwaliszewo 60/62 — m. 28. zdg 92 074

Laboratorjum - Radjotechniczne przerabia, modernizuje wszelkie radjoodbiorniki — poleca pierwszorzędne odbiorniki uniwersalne
Radjotel
Piekary 6, telefon 20-61. Przyjmujemy asygnaty „Kredyt". zdg 91 960

Dla pani
eleganckie biurko, nowe, bardzo korzystnie. Chwaliszewo 50 — 9. zdg 92 085

Fabryka Bielizny
Dom Płócien
J. SCHUBERT
teraz Stary Rynek 76
Dom Czerwony
naprzeciw Odwachu
poleca
wszelką bieliznę miarową.
Pg 3832-3.9

Zakład
introligatorski

Fabryka
segregatorów

Fabryka
kartonów składowych

Hurtownia
materjałów introligatorskich śpiesznie — dobrze — tanio. Józef Przesławski. Poznań. Wodna 27, piętro, telef. 12 40. dg 2645

Obiady
smaczne na maśle tanio. Marcina 52/53. zdg 91 999

Szyję
elegancko gustownie tanio. Kantaka 5 — 8. zdg 91 813

Wróżka
przepowiada przyszłość, przestrzega. Kantaka 5 — 8. zdg 91 812

Suknie
komplety, narzutki elegancko, najtaniej szyje. Słowackiego 39, mieszkanie 3. zdg 92 040

Nuty
Mała mateczka — Miłość, nastrój i ty — oraz inne nowości przegrywane biegle, poleca A. Cybulski, św. Marcin 9/10. ng 11 261

Słynna
chiromantka przepowiada, Grobla 4 — 2. zdg 91 921

24. NAUKA

Kursy
handlowe Tyran - Zaworskiej — Strzelecka 33 zdg 90 547

Szkoła Tańców Szczurkówny,
Wrocławska 14. zdg 91 540

Kto
udzieli konwersacji francuskiej honorowo, lub płatnie kulturalnemu emerytowi. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 632

Sześcioklasowy
egzamin — przygotowuję tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 687

TEATRY

Poznań, sobota, 1. 6.

TEATR POLSKI: — Dziś: „Muzyka na ulicy", premjera.

TEATR NOWY: — Dziś: „Gromiwoja".

Niedziela, 2. 6. „Gromiwoja".

Poniedziałek, 3. 6. „Gromiwoja".

KINA

Poznań, sobota, 1. 6.

APOLLO: „Tarzan nieustraszony".
CORSO: „Niewidzialny człowiek".
GWIAZDA: „Wyrok Życia".
METROPOLIS: „Paryskie Szaleństwa".
MOJE: „Jan Kiepura".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Głos pustyni" oraz program naukowy.
RENAISSANCE: „Uciekinierzy".
SFINKS: „Melodje cygańskie" — Charles Boyer.
ŚWIT: „Marsz Rakoczego".
SŁOŃCE: Dziś „Pieśń Kozaka". Od niedzieli: „Kobieta szuka miłości".
TĘCZA-Łazarz: „Wrogowie Małżeństwa"
TĘCZA-Wilda: „F. G. 1 nie odpowiada".
WILSONA: „Świat się śmieje"

Konwersacji
polskiej poszukuje pani, wzamian za niemiecką. Tylko poważne zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Pozn. zdg 91 662

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 527

Przygotowuję
do egzaminu 6 klasowego, krótki czas, pewnie Oferty Kurjer Poznański zdg 91 686

Kto
z pp. profesorów, prawników lub literatów udzieli panu w godzinach wieczornych polskiej korespondencji handlowej? Warunki Kurjer Poznański zdg 91 672

Kursy handlowe
Preisa, Skarbowa 11. Nowy kurs 1-go lipca. zdg 91 772

Francuski
wakacje na wieś. Zgłoszenia Mickiewicza 5, m. 8. zdg 91 751

Pokojowa
uczciwa, prima świadectwa, tylko w lepszych domach poszukuje posady od zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 91 742

Przychodnia
uczciwa, czysta poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 699

Fryzjer
z dobrym początkiem ondulacji poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 600

Panienka
sierota, lat 18, poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 693

Dziewczyna
uczciwa, sumienna do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 970

Dziewczyna
na wskroś uczciwa, z dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 071

Dziewczyna
do wszystkiego. Młyńska 12 a, Restauracja. zdg 91 755

Szewski
czeladnik potrzebny zaraz. — Rzeczypospolitej 2. zdg 91 748

Dzielni
sprzedawcy wszystkich miejscowościach na wprowadzony artykuł poszukiwani, wysoki zarobek. Szymańskiego 4 — 5. zdg 91 763

Młoda
dziewczyna pokoik za uprzątanie. Długa 4 — 1. zdg 91 894

Marszantki
zdolne potrzebne. Wroniecka 6. Guzik zdg 92 013

Hafciarki
do monogramów poszukują Siostry Streich, Pierackiego 11. zdg 92 099

Komik humorysta
poszukiwany. Wskaże Kurjer Poznański zdg 91 011

Fryzjerka
potrzebna na stała posadę. — Wierzbięcice 27. zdg 91 155

Potrzebny
urzędn gosp. przynajmniej z 6 letnią praktyką na majątek 1 200 morgowy od 1. 6. lub od 15. 6. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 352

Uczennica
i dobra podręczna zaraz. Informacje Wielka 7 — 16. zdg 31 424

Służąca
z całkowitem gotowaniem do restauracji potrzebna Adres wskaże Kurjer Pozn. dg 2623

Poszukuję
służącej do wszystkiego na czas letni. Mickiewicza 29, m. 3. zdg 91 556

Dzielna ekspedjentka
rzeźnicka, młodsza, dobrze polecona, znająca wyrąb mięsa może się zgłosić. Rajewska, Dębiecka 54. Zgłoszenia 9 — 11. zdg 92 024

KREM LIPOWY
PIELĘGNUJE TWARZ i RĘCE
FALKIEWICZ POZNAŃ
FABRYKA PERFUM i KOSMETYKÓW
KREM LIPOWY
ułatwia piękne opalanie
FALKIEWICZ-POZNAŃ
FABRYKA PERFUM i KOSMETYKÓW
ZAŁ. 1911 r. w PARYŻU
FALK
K
Pg 4 069-21.135

Szkoła tańców Szorskiego
Pierackiego 12, telefon 38-08. zdg 92 028

Matura!
Eksternistów całkowicie przygotuje doświadczony specjalista. — Dotychczasowe wyniki zawsze dodatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 077

25. MUZYKA

Popis uczniów
Szkoły Muzycznej Chopina — kursie niższego i średniego odbędzie się we wtorek 4 czerwca. — godz. 19 na sali szkolnej 27 Grudnia 19. zdg 91 799/800

Czelista
bocznym instrumentem. Mettler, Noskowskiego 3 a. zdg 90 989

Lekcje
fortepianu 6.—. Ratajczaka 15, m. 4. zdg 91 518

Pianista
acordeon potrzebny zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 147

26. SZUKA POSADY

Mogę
polecić dobrą dziewczynę wiejską, znającą szycie i gotowanie Oferty Kurjer Poznański zdg 91 860

Bezpłatnej
praktyki biurowej poszukuje absolwent Liceum Handlowego, dobrze polecony. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 578

Za
udzielenie posady magazyniera, woźnego, inkasenta, dam pożyczki 500—1 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 625

Posługi
poszukuję zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 665

Krawcowa
dobrem krojem poszukuje posady w domach. Warunki umiarkowane. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 611

Kuchmistrzyni
długoletnią praktyką poszukuje posady do hotelu, restauracji, — lecznicy, zakładu, zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 674

Z gotowaniem
lubiąca dzieci szuka posady od 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 515

Posługaczka
poszukuje posługi u samotnych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 514

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 589

Dziewczyna
uczciwa, samodzielna poszukuje posady od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 590

Wolontarjusza
które przedsiębiorstwo handlowe przyjmie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 91 595

Inteligentna
przystojna, poszukuje posady do bufetu lub obsługi gości, kawiarni, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 587

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem, długoletnie dobre świadectwa szuka posady od 1 czerwca. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 152

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego. Dobre gotowanie i polecenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 046

Biuralistka
młodsza z stenografją i maszyną szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 942

Sierota
uczciwa, pracowita, szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 164

Prania
posługi poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 033

Kelner
rutynowany, lat 24, kaucja, wolny 15 czerwca. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Rawicz, ng 11 247

Bona
wychowaczyni, referencje, długoletnie świadectwa, szycie, higjena szuka pracy. Zgłosz. do Kurjera Poznańskiego zdg 92 183

Panienka
miła przyjmie posadę składzie za kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 124

Służąca
poszukuje posługi od zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 994

Kucharka
do wszystkiego szuka posady w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 137

Stróżostwa
kamienicy, willi poszukuje ślusarz, instalator, referencje. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 139

Kelner
z kaucją poszukuje posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 546

Panna
kochająca dzieci szuka posady do dzieci lub pokojowej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 126

Praktykant
gospodarczy poszukuje praktyki za utrzymanie. Posiadam 2 lata praktyki i 6 klas gimn. Na żądanie kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 681

Kawaler
lat 22, sumienny, pracował w pakowni, poszukuje pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 103

Uczeń żelaźniak
z 2-letnią praktyką poszukuje dalszej nauki. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 978

Dziewczyna
młoda poszukuje posady do wszelkich prac domowych najchętniej do samotnej osoby, od 15-go. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 181

27. WOLNE MIEJSCA

Nauczycielka wychowawczyni
francuskim lub niemieckim potrzebna 1. 9. br., majątek, 3 dzieci 7—11-letnie, pożądane pisanie na maszynie. Zgłoszenia odpisem świadectw, pensji, życiorysem pod zdg 92 082 do Kurjera Poznańskiego.

Służąca
wszelkich prac domowych. Zgłoszenia ul. Szamarzewskiego 18, m. 2, 5—7. zdg 92 070

Uczennica
potrzebna kaucja sto złotych — utrzymaniem. Wielkie Garbary 10, skład towarów krótkich. zdg 91 947

Przedstawicieli
do sprzedaży ratalnej bezpośrednio konsumentom zegarków światowych marek i prawdziwej biżuterji na dogodnych warunkach w całej Rzeczypospolitej oprócz Warszawy poszukuje hurtownia zegarków i biżuterji D/f Union, Warszawa, Sienna 40/12. ng 10 498

Krawcowa
z dobrym krojem i szyciem jako wspólniczka. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 075

Uczennice
do krawieczczyzny. Ratajczaka 31, mieszkanie 5. zdg 91 938

Służąca
młodsza zaraz. Przemysłowa 36, mieszkanie 3. zdg 91 917

Apteka
pod Orłem w Wąbrzeźnie poszukuje

magistra
farmacji z prawami na 4—5 tygodniowe zastępstwo od 21. VI. począwszy. dg 2 605

Ekspedjentka
pierwszorzędna siła z branży włókienniczo-galanteryjnej, z dłuższą praktyką, nadająca się na kierownicze stanowisko, znajdzie posadę zaraz lub później w większem przedsiębiorstwie handlowem. Znajomość języka niemieckiego pożądana. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i fotografją, która się zwraca, do ekspedycji Kurjera Pozn zdg 91 258

Kucharka
potrzebna zaraz. Hotel Poznański, Kozia 5. zdg 92 093

Panienka
potrzebna na miesięczne zastępstwo do biura. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 091

3 panie
które chcą sobie stworzyć stałą, niezależną egzystencję przy wysokich dochodach w poważnej firmie zechcą się zgłosić poniedziałek od 10—13, 15—18. Podgórna 14, m. 1. Tg 1065

Ucznia
piekarsko - cukierniczego z praktyką do trzech lat, dobrze polecone przez ostatniego mistrza, celem dokształcania przyjmę. Andrzej Borusiak, Ostrów. ng 11 246

Ekspedjentka
do składu rzeźnickiego potrzebna. Staszica 7. zdg 91 881/2

Uczeń
piekarski, najchętniej taki, który się uczył. Natychmiastowe zgłoszenia — piekarnia i cukiernia, Trzemeszno, św. Michała 32. ng 11 249

Urzędnik gospodarczy,
pod dyspozycję 1 300 mórg, kawaler, pilny, trzeźwy, bezwzględnie uczciwy, rutynowany, dłuższą praktyką, rekomendacje zaraz lub później. Wolne utrzymanie i 80 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 487

Ekspedjentka
bielizna damska. Wojtkiewicz, Nowa 11. zdg 92 025

Krawcowa
na stałe potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 026

Ekspedjentka
do cukierni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 030

Fryzjer damski
lub fryzjerka zaraz. — Schipper, Seweryna Mielżyńskiego 21. zdg 91 843

Ekspedjentka
obeznana niemieckiem potrzebna zaraz do składu cukrów. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 544

Poszukuję
młodszą dziewczynę do wszelkich prac. Zgłoszenia Restauracja dworca autobusowego. zdg 91 585

Krawcowa
z dobrym krojem jako spólniczka potrzebna. Zgłosz. Kurjer Pozn. zdg 91 701

Krawcowa
w dom potrzebna. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdg 91 851

Ekspedjentka
na czas przedświąteczny potrzebna. A. Plucińska, Stary Rynek 38 zdg 91 849

Dojarz
potrzebny od zaraz. Zgłoszenia ul. Naramowicka 16. zdg 91 724

Uczennica
skład cukierków zaraz. Stary Rynek 1. zdg 91 534

Posługaczkę
na przedpołudnie zaraz. Wyspiańskiego 12, m. 6. zdg 91 644

Służącą
przychodnią od zaraz. Kraszewskiego 30, rzeźnictwo. zdg 91 597

Uczennice
krawieckie Mielżyńskiego 22 — m. 7. zdg 91 826

Urzędnik gosp.
kawaler, dłuższą praktyką, 600 mórg lekkiej roli, 50 zł i tantjema. Zgłoszenia odpisy świadectw Kurjer Poznański zdg 91 870

Posługaczka
potrzebna. Niegolewskich 4, m. 2. zdg 91 880

Na
parotygodniowe zastępstwo przyjmie asystentkę z wojewódzkim egzaminem. Apteka na Pomorzu. Oferty Kurjer Poznański dg 2 604

Rutynowana marszantka
do samodzielnego prowadzenia niewielkiego magazynu mód z małą kaucją na stałą pracę potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 533

Uczennica
z ukończoną szkołą handlową potrzebna. Schultz, Stanisław, Poznań, St. Rynek 80/2, magazyn tow. krótkich. zdg 91 688/9

Kucharza
pierwszorzędnego, trzeźwego poszukuje na sezon, oraz młodszego wyuczonego kucharza, zamierzającego wydoskonalić się w praktyce. — Zgłoszenia: Bydgoszcz, Dworcowa 6, Berendt. ng 11 179

Dziewczyna
gotowaniem. Focha 72 — 9. zdg 92 057

Bufetowa
dobremi świadectwami potrzebna zaraz. Zgłosz. Londyńska, Masztalarska od piątej. Poznań. zdg 91 984/5

Piekarz
młodszy, jako inkasent, do rozwożenia pieczywa, potrzebny. — Gwarancja 60 zł. Adam, Sołacz, Aleja Wielkopolska 67. zdg 91 631

Pokojowa
potrzebna do Warszawy, tylko z dobremi świadectwami Zgłoszenia Aleje Marcinkowskiego nr. 11, w niedzielę do południa. zdg 92 089

Młoda
na cały dzień do lekkich prac bez spania. Drużbackiej 5, m. 5, Park Wilsona. zdg 92 136

Potrzebni
dwaj młynarze i maszynista, pożądana kaucja 400—500.— zł. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 120

Służąca
uczciwa, czysta, potrzebna. Gąsiorowskich 8, skład kolonjalny. zdg 91 961

Fryzjerka
pierwszorzędna siła potrzebna od zaraz na stałą posadę. Zgłoszenia K. Thimm, Lubawa, Gdańska 10. ng 11 259

Ekspedjentka
zaraz. Zgłoszenia św. Marcin 63, m. 7, godzinie 5—8. zdg 92 047

Absolwentka
szkoły handlowej, z lepszej rodziny na lato dla uporządkowania, prowadzenia książkowości cegielni parowej na wsi wzamian za całkowite utrzymanie z przyłączeniem do rodziny potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 11 258

Krawcowa
potrzebna. Stroma 22 Łaciński. zdg 92 062

Murarze przedsiębiorcy
proszę oferty od tysiąca murowania. Kurjer Poznański zdg 92 113

Poszukuję
czterech ludzi do ręcznego rozwożenia wyrobów mlecznych. Kaucja za towar 100 zł wymagana. Informator, Skarbowa 1. zdg 92 171

Młodzieniec
uczciwy, inteligentny, sprawunki rowerowe. Życiorys, wymagania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 195

Akwizytora
ogłoszeniowego, zdolnego, zaangażujemy. Pensja — prowizja. Pl. Wolności 9, m. 10. zdg 92 194

Magazynier
(księgowy) jako zastępca szefa, stała posada, warunek wkład 1 500.— Oferty Kurjer Poznański zdg 92 185

Sierota
lat 20, pomocy składu biegła i uczciwa, najchętniej prowincji. Czartorja 8, m. 13, niedziele 4—6 zdg 92 129

Przedstawiciela
zawodowego podróżującego na poznańskie, pomorskie poszukuje Chemiczne Laboratorjum, Unicum, Poznań, Górna Wilda 28. zdg 92 196

Pani
przystojna, młoda inteligentna potrzebna do lekarza na wsi do wyręczenia w zakresie prowadzenia domu, pomocy w pracy biurowej etc. Opis życia życzoną pensję, fotografje z znaczkiem skierować spiesznie do Kurjera Poznańskiego zdg 91 810

Pierwszorzędnemi
świadectwami do wszystkiego, — dobrem gotowaniem, praniem — prasowaniem od zaraz. Aleje Marcinkowskiego 24, — 25. zdg 92 000

Dziewczyna
do wszystkiego, mała rodzina, 10,— złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 911

28. ROZRYWKA

Kino Oświatowe T. C. L.
ul. Marsz. Focha 4, wyświetla tylko 2 dni — w sobotę, dnia 1 i w niedzielę, dnia 2 b. m. film produkcji polskiej „Głos pustyni" oraz program naukowy. dg 2634/5

Kino Tęcza — Łazarz
Wrogowie Małżeństwa. zdg 91 837

Miło
wesoło spędzisz czas tylko w „Edenie", plac Działowy 11. zdg 91 780

Gigantyczne olśnienie
idylicznych pieśni
Melodje cygańskie
Kino „Sfinks". zdg 92 049

Londyńska
Masztalarska poleca swym bywalcom sympatyczny wieczór. — koncert. zdg 91 982

Świat
się śmieje. Kino Wilsona. zdg 92 072

Kino Renaissance
więzienno sensacyjny film p. t. „Uciekinierzy". Pg 4 335-22 104

Kino Tęcza — Wilda
F. P. 1. Nie odpowiada. zdg 92 160

Programy radjowe na poniedziałek, 3. 6. 1935 wydrukujemy w jutrzejszem rannem wydaniu.

Co futro — to EdmundR ychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata na miesiąc czerwiec 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22-u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149